Corector: Emilia Leancă Tehnoredactor: Puiu Enache
WOMEN IN LOVE
by D.H. LAWRENCE
Toate drepturile asupra ediţiei în limba română sunt rezervate
Editurii ORIZONTURI - Bucureşti
Bdul Libertăţii nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20
telefon: 021/3177679, 0744531333
e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro
D.H. LAWRENCE
FEMEI
ÎNDRĂGOSTITE
Traducere de Al. Dima
Editura ORIZONTURI
în colecţia ROMANE CELEBRE
Colleen McCullough au apărut:
PASĂREA SPIN VOL.1-2
Daphne du Maurier REBECCA
Sidney Sheldon FURIA ÎNGERILOR
A.J. Cronin GRAN CANARIA
Axei Munthe CARTEA DE LA SAN MICHELE
Erich Segal LOVE STORY & SINGURA IUBIRE
Susan Hill LADY DE WINTER
Grazia Deledda IEDERA
Jack Engelhard PROPUNERE INDECENTĂ
Theodore Dreiser SORA CARRIE
Adam Kennedy PRINCIPIUL DOMINOULUI
Adam Kennedy DOMINO VENDETTA
Florence L. Barklay MĂTĂNII LE
Barbara Harrison SPITALUL MUNICIPAL VOL.1-2
Franţoise Sagan VĂ PLACE BRAHMS?, BONJOUR, TRISTEŢE!
Louis Bromfield LOTUS AMAR

Grazia Deledda DRAGOSTE Şl SPERANŢĂ
Adolphe D'Ennery DOUĂ ORFELINE
Maurice Druon MARILE FAMILII VOL.1-2
Guy de Maupassant MONT-ORIOL
Daphne de Maurier VERIŞOARA MEA RACHEL
Wilkie Collins IUBIRE OARBĂ
John Galsworthy DINCOLO
Lloyd Douglas OBSTACOLE
Anka Kowalska CĂRAREA PIERDUTĂ
Edith Wharton VARA PRIMEI IUBIRI
Marie-Anne Desmarest TORENTE VOL.1-5
Flenry James ARIPILE PORUMBIŢEI VOL.1-2
Josephine Hart IUBIRE OTRĂVITĂ
George Sand INDIANA
Louis Bromfield NOPŢI LA BOMBAY
Theodore Dreiser O TRAGEDIE AMERICANĂ VOL.1-3
Emile Zola THERESE RAQUIN
Balzac STRĂLUCIREA Şl SUFERINŢELE
Lloyd C. Douglas CURTEZANELOR VOL.1-2 MAGNIFICA OBSESIE
Alberto Moravia CIOCIARA
Florence L. Barclay POVESTE DE DRAGOSTE
Maurice Baring FANTOMA UNEI IUBIRI: DAPHNE ADEANE
D.H. Lawrence FEMEI ÎNDRĂGOSTITE voi. 1
G6za Gardonyi va apărea:
CONTRACT DE CĂSĂTORIE

18
Iepurele
Gudrun ştia că pentru ea era un lucru hotărâtor dacă se ducea la Shortlands. Ştia că acest lucru echivala cu acceptarea lui Gerald Crich ca amant. Şi, cu toate că ezita, fiindcă îi displăcea situaţia, totuşi era conştientă că o va face. Se eschiva. îşi spunea, chinuită la gândul palmei şi al sărutului. „Şi, în definitiv, ce-i cu asta? Ce înseamnă un sărut? Ce înseamnă chiar şi o palmă? E ca zborul unei clipe. M-aş putea duce la Shortlands pentru un timp,

înainte de a pleca de aici, chiar dacă ar fi numai pentru a vedea cum e acolo". Pentru că avea o curiozitate nesăţioasă de a vedea şi de a şti totul.
Dorea de asemenea să ştie ce fel de fiinţă era Winifred. Când o auzise ţipând pe vapor, în noaptea aceea, simţise că între ele există o legătură misterioasă.
Domnul Crich o primi pe Gudrun în bibliotecă. Apoi trimise s-o cheme pe fiica lui, care veni însoţită de Mademoiselle.
— Winnie, aceasta este domnişoara Brangwen, care va fi atât de drăguţă şi te va învăţa să desenezi şi să modelezi animale, spuse tatăl.
Copila o privi o clipă pe Gudrun cu interes, înainte de a se apropia, cu capul în jos, pentru a da mâna cu ea. Sub rezerva ei exista un sânge rece şi o indiferenţă totală, o anumită duritate inconştientă.
— Bună ziua, spuse, fără să ridice capul.
— Bună ziua, răspunse Gudrun.
Apoi Winifred se trase înapoi şi Gudrun fu prezentată Mademoisellei.
— Aţi nimerit o vreme minunată pentru plimbare, i se adresă aceasta strălucind de amabilitate.
— Cât se poate de frumoasă, întări Gudrun.
Winifred urmărea scena de la distanţă. Părea amuzată dar cam nesigură în ceea ce priveşte această nouă persoană. Vedea atâtea persoane noi şi atât de puţine dintre ele deveneau reale pentru ea! Mademoiselle nu conta în niciun fel, copila nu făcea decât s-o tolereze, calm şi fără efort, acceptând slaba ei autoritate cu un uşor dispreţ, docilă, cu aroganţa copilăroasă a indiferenţei.
— Ei bine, Winifred, o întrebă tatăl ei, nu te bucuri de venirea domnişoarei Brangwen? Dânsa sculptează animale şi păsări din lemn şi din lut, despre care cei din Londra scriu în ziare, ridicându-le în slăvi!
Winifred zâmbi uşor.
— Cine ţi-a spus, tăticule?
— Cine mi-a spus? Hermione mi-a spus; şi Rupert Birkin.
— îi cunoaşteţi? întrebă Winifred, întorcându-se spre Gudrun, uşor provocator.

— Da, răspunse Gudrun.
Winifred îşi schimbă puţin atitudinea. Fusese gata s-o accepte pe Gudrun ca pe un fel de servitoare. Acum îşi dădea seama că intenţia tatălui ei era aceea de a i-o prezenta ca prietenă. Aşa că era bucuroasă. Avea în jurul ei destule persoane pe jumătate subalterne pe care le tolera cu o seninătate perfectă.
Gudrun era foarte calmă. Nici ea nu lua aceste lucruri prea în serios. O persoană nouă deştepta în ea un interes mai mult contemplativ. Winifred însă era un copil detaşat şi ironic care nu s-ar fi împrietenit cu nimeni niciodată. Gudrun o plăcea şi era intrigată. Primele întâlniri decurseră cu o anumită stângăcie umilitoare. Nici Winifred şi nici profesoara ei nu deţineau acea amabilitate mondenă. Curând însă se întâlniră într-un fel de lume plăsmuită. Winifred nu lua în seamă fiinţele din jur decât dacă acestea erau ca ea: jucăuşe şi puţin ironice. Nu accepta decât lucrurile amuzante din viaţă, iar oamenii serioşi din jurul ei nu erau decât animalele ei favorite. Asupra lor îşi revărsa, aproape ironic, afecţiunea şi prietenia.
Restul oamenilor era tolerat cu o uşoară indiferenţă şi plictiseală.
Avea un câine pechinez, Looloo, pe care îl iubea.
— Hai să-l desenăm pe Looloo, spuse Gudrun, şi să vedem dacă putem reda înfăţişarea lui prostuţă, vrei?
— Drăguţul! exclamă Winifred repezindu-se la câinele ce stătea în faţa căminului, cufundat într-o tristeţe contemplativă, şi sărutându-i fruntea proeminentă. Drăguţul de tine, ne laşi să te desenăm? Să-i facă mămiţica lui portretul? Apoi, chicotind veselă, se întoarse spre Gudrun: O, desigur!
într-o clipă găsiră creioane şi hârtie şi fură gata.
— Drăguţule, spuse Winifred, strângând în braţe câinele, stai cuminte până ce mămica îţi face portretul. Câinele privi în sus la ea cu ochii mari şi proeminenţi plini de o resemnare tristă. Fata îl sărută cu aprindere şi spuse: Mă întreb cum va arăta desenul meu. Cu siguranţă că va fi groaznic.
Pe când desena, fetiţa chicotea strigând din când în când:

— O scumpule, eşti atât de frumos!
Şi chicotind din nou se repezea la câine şi-l îmbrăţişa cerându-i iertare de parcă i-ar fi adus cine ştie ce jignire subtilă. Acesta stătea tot timpul cu acea resemnare şi irascibilitate de secole, întipărită pe faţa lui de catifea. Winifred desena încet, cu o licărire răutăcioasă în ochi, cu capul plecat pe o parte, într-o linişte perfectă. Arăta de parcă ar fi pregătit descântecul pentru o vrăjitorie. Apoi, deodată, fu gata. Se uită la câine, apoi la propriul ei desen şi strigă cu o reală părere de rău faţă de câine şi în acelaşi timp cu o exaltare răutăcioasă:
— Frumuseţea mea, ce ţi-am făcut?
Se duse cu desenul la câine şi i-l puse sub nas. El îşi întoarse capul, trist şi impasibil, iar ea începu să-i sărute fruntea proeminentă, catifelată.
— E un prostuţ, un prostuţ mic şi leneş! Uitaţi-vă la portretul lui, drăguţul, portretul pe care i l-a făcut mămica lui.
Se uită la portret şi chicoti. Apoi, sărutând încă o dată câinele, se ridică şi veni gravă lângă Gudrun arătându-i desenul.
Era o schiţă grotescă a unui mic animal grotesc, atât de răutăcios şi comic încât faţa lui Gudrun se lumină de un mic zâmbet involuntar. Winifred stătea lângă ea chicotind veselă!
— Nu-i seamănă, nu-i aşa? El e mult mai drăguţ. E atât de frumos... mmm, Looloo, inimioara mea!
Şi alergă iarăşi să îmbrăţişeze câinele întristat. El îşi ridică privirea ochilor lui taciturni, plini de reproş, cufundat în nesfârşita bătrâneţe a rasei sale. Apoi fata se întoarse repede la desenul ei, chicotind cu satisfacţie.
— Nu seamănă cu el, nu? o întrebă pe Gudrun.
— Ba da. îi seamănă foarte mult.
Fata luă desenul, ca pe o comoară, şi-l arătă tuturor cu o stinghereală tăcută.
— Priveşte! spuse ea în timp ce vâra desenul în mâinile tatălui ei.

— Dar este Looloo! exclamă el. Şi îl privi cu surprindere, ascultând râsul aproape neomenesc al copilului de lângă el.
Gerald nu era acasă când Gudrun venise la Shortlands pentru prima oară. Dar în dimineaţa următoare întoarcerii sale o căută. Era o dimineaţă însorită, calmă, iar ei rătăcea pe aleile din grădină uitându-se la florile care crescuseră în timpul absenţei sale. Arăta pus la punct şi voios ca întotdeauna, proaspăt ras, cu părul lui blond, despărţit printr-o cărare îngrijită, strălucind în soare, cu mustaţa blondă tăiată scurt şi ochii luminaţi de sclipirea aceea de bună dispoziţie care era atât de înşelătoare. Era îmbrăcat în negru şi hainele îi cădeau ireproşabil pe trupul bine hrănit. Şi totuşi, aşa cum rătăcea printre straturile de flori în dimineaţa aceea însorită, avea un aer singuratic, părea neliniştit ca şi cum i-ar fi lipsit ceva.
Gudrun apăru deodată fără ca el s-o vadă. Purta ciorapi galbeni de lână, iar îmbrăcămintea îi era albastră făcând-o să semene cu un băiat în uniformă de orfelinat. El ridică ochii uimit. Culoarea ciorapilor ei îl uimea întotdeauna, ciorapii aceştia galben-deschis şi pantofii ei grei, masivi. Winifred, care se jucase în grădină cu Mademoiselle şi cu câinii, se apropie repede de Gudrun. Purta o rochie în dungi albe şi negre. Avea părul scurt, tăiat rotund şi lăsat să cadă pe ceafă.
— îl vom desena pe Bismarck, nu-i aşa? întrebă Winifred strecurându-şi mâna sub braţul lui Gudrun.
— Da, îl vom desena pe Bismarck. Vrei?
— O, da! Sigur. Am o poftă teribilă să-l desenez pe Bismarck. Arată atât de măreţ şi de fioros în dimineaţa asta! Parcă ar fi un leu, atât e de mare! Şi fata chicoti răutăcios de propria ei hiperbolă. Seamănă cu un adevărat rege, ceea ce şi este.
— Bonjour, Mademoiselle, spuse mica guvernantă franceză salutând-o cu o uşoară plecăciune, genul acela de plecăciune insolentă pe care Gudrun îl detesta.
— Winifred veut tant faire le portrait de Bismarck! Oh, mais toute la matineeh în dimineaţa asta îl desenăm pe Bismarck!

— Bismarck, Bismarck, toujours Bismarck! C’est un la pin, n’est-ce pas, mademoiselle?
— Oui, c’est un grand la pin blanc et noir. Vous ne l’avez pas vu? o întrebă Gudrun în franceza ei destul de bună, dar cam greoaie.
— Non, mademoiselle, Winifred n’a jamais voulu me le faire voir. Tant de fois je le lui ai demande: „Qu’est-ce donc que ce Bismarck, Winifred?“ Mais elle n-a pas voulu me le di re. Son Bismarck c’etait un mystere.
— Oui, c’est un mystere, vraiment un mystere! Domnişoară Brangwen, spuneţi-i că Bismarck e un mister, strigă Winifred.
— Bismarck e un mister, Bismarck c’est un mystere, dar Bismarck ist ein Wunder\ spuse Gudrun cu o incantaţie batjocoritoare.
— Ja, er ist ein Wunder, repetă Winifred cu o ciudată seriozitate sub care mocnea un chicot răutăcios.
— Ist er auch ein Wunder? veni râsul uşor insolent al mademoisellei.
— Doch! spuse Winifred scurt, indiferentă.
— Doch er ist nicht ein Kdnig. Bismarck nu a fost un rege aşa cum ai spus tu. El a fost numai... il n’etait que ch ancei ier.
— Qu’est-ce qu’un chancelier? întrebă Winifred cu o indiferenţă uşor dispreţuitoare.
— Un chancelier este un cancelar, iar un cancelar este un fel de magistrat, cred, îi explică Gerald venind către ele şi dând mâna cu Gudrun. Curând aţi fi făcut din Bismarck un cântec, spuse el.
Mademoiselle aşteaptă, apoi se înclină şi salută discret.
— Deci nu vor să vă lase să-l vedeţi pe Bismarck, Mademoiselle, spuse el.
— Non, Monsieur.
— A, foarte urât din partea lor. Ce vreţi să-i faceţi iepurelui, domnişoară Brangwen? Eu mă gândeam să-l trimit la bucătărie pentru a fi gătit.
— A, nu, strigă Winifred.
— Vrem să-l schiţăm, spuse Gudrun.

— Scoateţi-i măruntaiele, tăiaţi-l în bucăţi şi gătiţi-l, spuse Gerald făcând intenţionat pe prostul.
— O, nu! strigă Winifred cu însufleţire, chicotind.
Gudrun simţi nota de umor din cuvintele lui şi ridică ochii spre el, zâmbindu-i. Aceasta fu ca o mângâiere pentru nervii lui Gerald. Ochii lor se întâlniră, complici.
— Cum îţi place la Shortlands?
— foarte mult, spuse ea degajat.
— îmi pare bine. Ai văzut aceste flori?
Gerald o conduse de-a lungul aleii. Ea îl urmă atentă. Winifred veni după ei, iar guvernanta la oarecare distanţă în urmă. Se opriră în faţa unor flori de salpiglossis stufoase.
— Ce frumoase sunt! exclamă Gudrun privindu-le absorbită. Era ciudat cum admiraţia ei reverenţioasă, aproape extatică, în faţa florilor îi mângâia nervii.
Gudrun se lăsă jos şi atinse florile în formă de trompetă cu vârful degetelor ei extrem de fine şi delicate. Aceasta îl umplu pe Gerald de plăcere. Când se ridică, ochii ei încântaţi de frumuseţea florilor priviră drept într- ai lui.
— Ce flori sunt?
— Un fel de petunii, mi se pare. Nici eu nu ştiu exact.
— Mie îmi sunt total necunoscute, spuse ea.
Stăteau unul lângă altul într-o intimitate falsă, doar de natură nervoasă. Iar el, Gerald, era îndrăgostit de ea. Gudrun era conştientă de prezenţa Mademoisellei care stătea lângă ei, ca un cărăbuş, privindu-i atent şi iscoditor. Aşa că, luând-o pe Winifred, spuse că se duc să-l caute pe Bismarck.
Gerald se uită după ele tot timpul cu ochii aţintiţi la trupul mlădios, împlinit şi liniştit al lui Gudrun, înfăşurat în caşmirul mătăsos. Tot atât de mătăsos trebuie să fi fost şi corpul ei zvelt şi strălucitor. Fu cuprins de o admiraţie excesivă: era chintesenţa frumuseţii şi a tot ceea ce era demn de dorit. Nu dorea decât să se apropie de ea, nimic mai mult. Nu mai era decât o fiinţă sortită să se apropie de ea pentru a i se dărui.

în acelaşi timp, era pe deplin şi cu acuitate conştient de silueta îngrijită şi de formele delicate ale Mademoisellei. Era ca un fel de gâză elegantă, cu glezne fine, înălţată pe tocurile ei înalte, cu rochia neagră şi lucioasă care-i venea impecabil, cu părul negru admirabil pieptănat în sus. Ce respingătoare erau corectitudinea şi eleganţa înfăţişării ei! O detesta.
Totuşi nu putea să n-o admire. Avea o înfăţişare perfect corectă în timp ce Gudrun îl iritase venind îmbrăcată în culorile acelea ţipătoare, ca de papagal, fără să ţină cont că familia era în doliu. Era exact ca un papagal. Privea încetineala cu care îşi ridica picioarele. Gleznele îi erau de un galben-pai, iar rochia de un albastru intens. Dar îi făcea plăcere. îi făcea o plăcere nebună. Simţea sfidarea din înfăţişarea ei, o sfidare adresată lumii întregi. Şi asta îl făcea să surâdă ca la sunetul unei trompete.
Gudrun şi Winifred străbătură casa pentru a ajunge în curtea din dos unde erau grajdurile şi dependinţele. Totul era liniştit şi pustiu.
Domnul Crich plecase la plimbare cu maşina, grăjda- rul tocmai ieşise să plimbe calul lui Gerald. Cele două fete se duseră la cuşca plasată într-un colţ şi priviră la iepurele mare, negru cu alb.
— Ce frumos este! O, priveşte-l cum ascultă! Ce prostuţ pare, râse Winifred repede. Apoi adăugă: O, hai să-l desenăm aşa cum stă şi ascultă, te rog, ne ascultă cu toată fiinţa lui. Nu-i aşa, Bismarck dragă?
— Putem să-l scoatem? întrebă Gudrun.
— Este foarte puternic, realmente extrem de puternic. Se uită la Gudrun cu capul plecat pe o parte, cu o neîncredere calculată.
— Dar putem încerca. Nu vrei?
— Ba da, dacă doriţi. Dar dă din picioare îngrozitor! Luară cheia pentru a descuia uşa. Iepurele ţâşni sălbatic alergând în interiorul cuştii.
— Uneori zgârie al dracului, spuse Winifred cu glas ridicat, emoţionată. O, priveşte-l cât e de frumos! Iepurele se învârtea speriat în cuşcă. Bismarck! strigă fata cu o plăcere crescândă. Cât eşti de îngrozitor! Eşti de-a dreptul

sălbatic! Winifred îşi ridică privirea spre Gudrun cu o oarecare bănuială sub plăcerea ei nebună. Gudrun zâmbi mefistofelic. Winifred scoase un sunet ciudat de plăcere inexplicabilă. Acum s-a liniştit, spuse văzând că iepurele stă cuminte într-un colţ îndepărtat al cuştii, îl scoatem? rosti în şoaptă, misterioasă şi emoţionată, privind la Gudrun şi apropiindu-se foarte mult. Să-l scoatem acum? chicoti răutăcios, pentru sine.
Descuiară uşa cuştii. Gudrun îşi vârî mâna înăuntru şi apucă iepurele mare şi robust, care stătea liniştit, ţinându-l de urechile lungi. Animalul se înţepeni pe picioare, trăgându-se înapoi. Se auzi hâşâitul lung al ghearelor zgâriind podeaua în timp ce era tras afară şi în clipa următoare se zbătea furios în aer, cu corpul ca un arc care se strânge şi se desface, suspendat de urechi. Gudrun ţinuse vârtejul alb şi negru cu braţul întins, cu faţa întoarsă în lături. Dar iepurele era teribil de puternic şi ea trebui să-şi încordeze toate forţele pentru a nu-l scăpa. Aproape că-şi pierdu prezenţa de spirit.
— Bismarck, Bismark, te porţi îngrozitor, îl certa Winifred, cu o voce puţin speriată. O, vă rog, lăsaţi-l jos! E îngrozitor.
Gudrun rămase o clipă năucită de furtuna care se is- case în mâna ei. Apoi se îmbujoră, cuprinsă de o furie violentă care o învălui ca un nor. Stătea acolo, zguduită ca o casă în mijlocul furtunii, complet învinsă. Inima îi era înecată de furie datorită lipsei de sens şi stupidităţii sălbatice a acestei lupte; mâinile îi erau adânc zgâriate; o cruzime grea se ridica în ea.
Pe când încerca să prindă sub braţ iepurele ce se zbătea, îşi făcu apariţia Gerald. Constată, cu o recunoaştere subtilă, supărătoarea pasiune a cruzimii.
— Ar trebui să laşi pe altcineva să facă asta, spuse el apropiindu-se grăbit.
—O, e atât de oribil! ţipă Winifred, aproape exasperată.
El întinse mâna nervoasă şi puternică şi luă din mâna lui Gudrun iepurele, ţinându-l de urechi.
— E al naibii de puternic, exclamă ea, cu o voce ascuţită ca ţipătul unui pescăruş, ciudată şi răzbunătoare.

Iepurele se făcu ghem în aer şi se destinse ca un arc. Era într-adevăr diabolic. Gudrun văzu corpul lui Gerald încordându-se şi ochii orbiţi de furie.

— îi cunosc eu pe de-alde ăştia mai de mult, spuse el.

Animalul lung se zvârcoli din nou în aer ca un demon, de parcă ar fi zburat, semănând întrucâtva cu un dragon, apoi se strânse din nou incredibil de puternic şi de exploziv. Corpul bărbatului, încordat datorită efortului, vibră puternic. Apoi o mânie bruscă, tăioasă ca o plăsea, se ridică în el. Iute ca fulgerul, se trase înapoi şi, asemenea unui şoim, îşi înfipse mâna liberă în ceafa iepurelui. în aceeaşi clipă se auzi ţipătul oribil, ca venit de pe altă lume, al unui iepure îngrozit de moarte. Se mai zvârcoli o dată puternic, îi sfâşie lui Gerald manşetele şi mânecile într-o ultimă convulsie, cu burta strălucind albă într-un vârtej de labe şi apoi fu legănat în aer şi zvârlit repede sub braţul lui, unde se ascunse tremurând de frică. Faţa lui Gerald strălucea zâmbitoare.

— Nici n-ai crede că un iepure are atâta putere, spuse el, privind-o pe Gudrun, care, cu ochii ei negri ca întunericul nopţii şi faţa palidă, avea o înfăţişare aproape eterică.

Ţipătul iepurelui, după lupta violentă, părea să-i fi smuls vălul conştiinţei. Gerald o privea şi strălucirea albă, electrică, a feţei lui deveni mai intensă.

— Nu-mi place deloc, murmură Winifred. Nu-I iubesc ca pe Loozie. E de-a dreptul urâcios.

Pe măsură ce îşi revenea, faţa lui Gudrun se destinse într-un zâmbet. Era conştientă că se dezvăluise.

— Nu-i aşa că scot cel mai îngrozitor strigăt? spuse ea cu vocea aceea ridicată ca ţipătul unui pescăruş.

— De neînchipuit, întări el.

— N-ar trebui să fie atât de fricos când îl scoţi afară, comenta Winifred, întinzând mâna şi atingând prudent iepurele care se ascundea sub braţul lui Gerald, nemişcat de parcă era mort.

— Nu-i aşa că nu-i mort, Gerald? întrebă ea.

— Nu, n-ar trebui să fie, spuse el.

— Sigur nu! strigă fata cu o uşoară notă de amuzament. Şi atinse iepurele cu mai multă încredere. Inima îi bate atât de repede. Nu-i aşa că-i caraghios? Zău că este.
— Unde vreţi să-l duc? întrebă Gerald.
— în curticica verde.
Gudrun se uita la Gerald cu nişte ochi ciudaţi, întunecaţi şi dilataţi de o diabolică înţelegere, aproape rugători precum cei ai unei creaturi aflată la discreţia lui şi care totuşi este ultimul învingător. El nu găsi nimic să-i spună. Participa la aceeaşi înţelegere diabolică. Şi simţea că ar trebui să spună ceva pentru a o ascunde. Avea energia unui fulger în nervi, iar ea părea un recipient docil al focului alb, magic şi hidos. Gerald era nesigur, avea momente de frică.
— Te-ai rănit? o întrebă el.
— Nu.
— E o bestie insensibilă, spuse întorcându-şi faţa.
Ajunseră în curtea cea mică, împrejmuită de ziduri vechi de cărămidă, în ale căror adâncituri crescuseră plante agăţătoare. O iarbă moale, fină şi bătrână, ca un covor neted, acoperea curtea; deasupra, cerul era albastru. Gerald aruncă iepurele jos. Animalul se ghemui şi rămase nemişcat. Gudrun îl privea cu o uşoară repulsie.
— De ce nu se mişcă? ţipă ea.
— Se ascunde.
Gudrun îşi ridică ochii spre Gerald şi faţa albă se contractă într-un zâmbet sinistru.
— Ce prost e! exclamă. Nu-i aşa că-i prost de ţi se face silă?
Sarcasmul răzbunător din vocea ei îl făcu pe Gerald să se înfioare. Uitându-se în sus în ochii lui, Gudrun lăsă din nou să se vadă înţelegerea aceea batjocoritoare şi feroce. între ei se stabilise o alianţă, respingătoare pentru amândoi, căci se simţeau părtaşi la aceeaşi taină neplăcută.
— Câte zgârieturi ai? întrebă Gerald arătându-i braţul alb, puternic şi plin de zgârieturi roşii.
— Ce urât din partea lui! strigă Gudrun, îmbujorân- du-se la priveliştea aceea sinistă. Al meu e nimic pe lângă al dumitale.

îşi ridică braţul şi arătă o crestătură roşie, adâncă, de-a lungul cărnii albe, mătăsoase.
— Ce împieliţat!
Dar spuse asta ca şi cum ar fi cunoscut-o toată prin intermediul acelei zgârieturi roşii şi lungi de pe braţul ei atât de mătăsos şi moale. Nu voia s-o atingă. Ca să poată face aşa ceva, ar fi trebuit să şi-o pună în mod deliberat în minte. Dunga lungă, roşie şi superficială, părea trasă pe propriul său creier, sfâşiind suprafaţa conştiinţei lui ultime şi lăsând să iasă eternul roşu de-a pururi inconştient şi de neînţeles care exista dedesubt, în dedesubturi inconştiente.
— Nu te doare prea tare, nu-i aşa? o întrebă plin de solicitudine.
— Deloc, răspunse ea pe un ton înalt.
Şi atunci, brusc, iepurele care stătuse ghemuit de parcă era o floare, atât de cuminte şi blând, căpătă viaţă. Se roti de jur împrejurul curţii ca scăpat din puşcă, învâr- tindu-se ca un meteorit cu blană, într-un cerc din ce în ce mai strâns ce părea să le înfăşoare creierul. Stăteau muţi de uimire, zâmbind straniu, căci iepurele părea să asculte de vreun descântec necunoscut. Se rotea fără oprire în jurul vechilor pereţi de cărămidă, ca un ciclon.
Apoi, cu totul pe neaşteptate, se lăsă la pământ, ţopăi prin iarbă şi rămase gânditor, cu nările fremătând, ca un fulg bătut de vânt. După ce stătu aşa câteva clipe, un bulgăre moale cu ochi negri, deschişi, care poate că se uitau la ei, poate că nu, înaintă ţopăind liniştit şi începu să rupă iarba cu mişcarea aceea scurtă a unui iepure care mănâncă repede.
— E nebun, spuse Gudrun. în mod sigur, e nebun.
Gerald râse.
— întrebarea este ce înseamnă a fi nebun. Nu-mi închipui c-ar exista şi o nebunie a iepurilor.
— Nu crezi? întrebă ea.
— Nu. Aşa sunt iepurii.
Faţa lui era luminată de un zâmbet uşor, straniu şi obscen. Ea-I privi şi înţelese, îşi dădu seama că el ştia tot ceea ce ştia şi ea. Aceasta îi dejucă intenţia şi pe moment o contrarie.

— Slavă Domnului că nu suntem iepuri, spuse Gudrun cu o voce ridicată, stridentă.
Zâmbetul lui se intensifică puţin.
— Nu suntem iepuri? repetă el, privind-o fix.
încet, faţa lui Gudrun se destinse într-un zâmbet de complicitate.
— Ah, Gerald, spuse ea puternic, încet, aproape ca un bărbat, suntem tot ce vrei şi chiar mai mult încă. Ochii ei îl priveau cu o nonşalanţă şocantă.
Gerald avu o tresărire de parcă l-ar fi izbit peste faţă sau mai curând de parcă o durere surdă şi definitivă i-ar fi sfâşiat pieptul. îşi întoarse faţa.
— Mănâncă, mănâncă, dragul meu! îl implora Winifred blând, apropiindu-se pe furiş pentru a-l atinge, iepurele sări mai încolo. Las-o pe mămica ta să-ţi mângâie blana, drăguţul de tine, pentru că eşti atât de misterios...
19
Sub clar de Lună
D
upă boală, Birkin plecă pentru un timp în sudul Franţei. Nu scrise nimic şi nimeni nu primi nicio veste de la el. Părăsită, Ursula avea impresia că totul se prăbuşeşte. Părea să fi dispărut orice speranţă. Se simţea ca o mică stâncă înconjurată de valuri de neant ce se ridicau din ce în ce mai sus. Ea şi numai ea era reală, exact ca o stâncă spălată de ape. Tot restul era un abis. Se închisese în ea însăşi, dură şi indiferentă. Acum
nu mai rămăsese nimic decât o indiferenţă şi o persistenţă dispreţuitoare. întreaga lume se prăbuşise într-o vâltoare cenuşie de neant şi ea nu mai avea pe nimeni şi nimic, nicăieri. Dispreţuia şi detesta totul. Detesta omenirea şi pe ceilalţi adulţi, îi detesta din străfundurile inimii, din adâncul sufletului. Nu mai iubea decât copţii şi animalele; pe copii îi iubea cu disperare, dar rece. îi venea să-i strângă în braţe, simţea dorinţa să-i protejeze, să le dea viaţă. Dar chiar şi această dragoste bazată pe milă şi disperare nu era pentru ea decât o închistare dureroasă. Cel mai mult îi plăceau animalele, care erau singure şi nesociabile ca şi ea. îi plăceau caii şi vacile de pe câmp.

Fiecare era izolat şi singur, un lucru magic. Nu trebuiau să ţină cont de vreun principiu social, detestabil. Erau incapabile de trăiri sufleteşti şi de tragedie - lucruri pe care ea le detesta cel mai mult.
Putea să se poarte foarte plăcut şi amabil, era aproape îndatoritoare cu oamenii cu care avea de-a face. Dar nimeni nu se lăsa înşelat. Fiecare simţea, instinctiv, dispreţul şi ironia ei faţă de fiinţa umană, bărbat sau femeie. Era aprig pornită împotriva stirpei omeneşti. Ceea ce semnifica cuvântul „om“ i se părea josnic şi respingător. Mai tot timpul simţea în inimă această tendinţă ascunsă şi inconştientă spre ridiculizare dispreţuitoare. Credea că iubeşte, credea că inima îi e plină de iubire. Asta credea despre sine. Dar ciudata strălucire a făpturii ei, minunata aureolă de vitalitate naturală nu era decât strălucirea unui dezgust suprem, nimic altceva decât dezgust. Totuşi existau momente când ceda şi se îmbuna, când tânjea după o iubire pură, numai iubire pură. Cealaltă stare, aceea de dezgust permanent şi sincer, era de asemenea o povară, o suferinţă. Şi atunci o copleşea dorinţa teribilă de dragoste curată.
într-o seară plecă de acasă, paralizată de această suferinţă adâncă şi permanentă. Cei cărora le sunase ceasul trebuiau să moară acum. Conştiinţa acestui fapt ajunsese într-o fază finală, se conturase precis în mintea ei. Şi această finalitate o elibera. Dacă soarta îi va
duce la moarte sau decădere pe toţi cei cărora le bătuse ceasul, de ce să-şi mai facă griji? Ce rost mai avea dezgustul? Se eliberase de toate, putea să caute acum o nouă legătură.
Ursula se îndreptă spre Willey Green, spre moară. Ajunse la lac, care era din nou aproape plin cu apă, după ce fusese secat, şi o apucă prin pădure. Se lăsase noaptea şi era întuneric. Dar ea uitase să-i fie frică, tocmai ea, care dispunea de atâtea resurse de spaimă. Printre copaci, departe de orice fiinţă omenească, se aşternuse o tăcere magică. Cu cât puteai găsi o singurătate mai desăvârşită, fără nicio urmă omenească, cu atât mai bine. în realitate însă, tremura de frică, era cutremurată de teama ei de

oameni. Tresări când observă ceva în dreapta ei, printre trunchiurile copacilor. Era ca o făptură enormă care o urmărea ascunzându-se de ea. Tresări violent. Nu era decât Luna, strălucind printre trunchiurile subţiri ale copacilor. Părea însă atât de misterioasă cu zâmbetul ei alb şi sinistru. Şi nu era chip s-o eviţi. Noapte sau zi, era im posibil să scapi de faţa sinistră triumfătoare, strălucitoare a Lunii şi de zâmbetul ei. îşi iuţi paşii, ascunzându- se de planta albă. Voia să-şi arunce doar o clipă ochii asupra lacului şi a morii înainte de a se întoarce acasă. Fiindcă nu voia să treacă prin curte, din cauza câinilor, părăsi drumul şi o luă pe marginea dealului apoi coborî spre lac. Luna se ridicase deasupra spaţiului pustiu, lipsit de copaci, şi ea suferea din pricină că trebuia să se dezvăluie. Peste câmpuri, ţâşneau în lumină iepurii. Era o noapte clară ca un cristaî şi foarte liniştită. Undeva, în depărtare, behăi o oaie.

Coborî malul abrupt şi acoperit de copaci în locul unde se răsuceau din pământ rădăcinile aninilor. Fu bucuroasă când intră din nou în umbră scăpând de Lună. Rămase acolo, pe vârful abrupt al malului, cu mâna pe trunchiul zgrunţuros al unui copac, privind apa atât de perfectă în liniştea ei, cu Luna plutind deasupra. Dintr-un motiv neştiut însă, atmosfera îi displăcea. Nu-i oferea nimic. Asculta murmurul răguşit al stăvilarului şi dorea ca din negurile nopţii să apară ceva, voia o altfel de noapte, nu această privelişte obositoare, poleită de razele lunii, îşi simţi sufletul plângând, tânguindu-se deznădăjduit.

O umbră se mişcă în apropierea apei. Poate era Birkin. Se întorsese, deci, neştiut de nimeni, în taină. Acceptă situaţia fără să se gândească, căci nimic nu mai conta pentru ea. Se aşeză între rădăcinile aninului, cufundată în întuneric şi ascunsă vederii, părându-i-se că sunetul stăvilarului este însăşi rouă care se condensează cu zgomot în noapte. Insulele erau întunecate şi pe jumătate ascunse, trestiile erau şi ele cufundate în întuneric, doar câte un far, ici şi colo, strălucea ca reflexul unui foc plăpând. Un peşte sări în sus undeva, făcând să sclipească luciul lacului. Această strălucire a nopţii răcoroase revărsându-se constant asupra

întunericului pur îi inspira repulsie. Ar fi vrut să fie un întuneric absolut, perfect, tăcut şi nemişcat. Birkin, de asemenea mic şi întunecat, cu părul strălucind în lumina Lunii, se apropie de ea. Era destul de aproape şi totuşi nu exista în sufletul ei. Nu ştia că Ursula se află acolo. Dacă face ceva, ceva ce n-ar vrea să vadă alţii, crezând că este singur? Ei şi? Ce importanţă avea? Ce contează micile intimităţi? Cum ar fi putut avea importanţă ceea ce făcea? Ce secrete mai pot exista de vreme ce toţi avem acelaşi organism? Cum mai pot exista secrete când totul ne este cunoscut?
Pe când trecea, Birkin atingea cu mâna, inconştient, lujerele uscate ale florilor, vorbind singur şi absorbit: „Nu poţi pleca", spunea. „Nu există niciun fel de plecare. Numai o retragere în tine însuţi". Aruncă în apă tulpina uscată a unei flori. “Un cor dialogat, ei mint şi tu le răspunzi. N-ar fi nevoie de adevăruri dacă n-ar exista minciuni. Atunci omul n-ar mai pretinde nimic". Stătea nemişcat privind apa şi aruncând în ea tulpinile uscate ale florilor. „Cybele, s-o ia naiba! Blestemata de Syria Dea! O invidiază cineva? Altceva ce mai este?"
Ursulei îi venea să râdă tare, isteric, auzind vocea omului care vorbea singur. Era ridicol.
Birkin stătea privind ţintă apa. Apoi se aplecă şi ridică o piatră pe care o aruncă brusc în apă. Ursula zări Luna sărind şi clătinându-se, cu totul deformată. Părea să zvârle din ea adevărate tentacule de lumină, ca o sepie, ca un polip luminos, palpitând puternic în faţa ei.
Umbra lui aşternută pe malul lacului stătu nemişcată câteva clipe, apoi se aplecă şi luă ceva de jos. Şi din nou izbucni un zgomot şi din nou ţâşni o lumină strălucitoare; Luna explodase deasupra apei zburând în toate părţile ca nişte limbi de foc alb, periculoase. Iute, ca nişte păsări albe, săgeţile de foc se ridicau peste întinderea apei fugărindu-se într-o învălmăşeală zgomotoasă, războindu- se cu valurile întunecate ce căutau să-şi facă loc. Cele mai îndepărtate unde de lumină retrăgându-se, păreau că-şi caută zgomotos ieşirea spre mal; valurile întunecate îşi făceau loc greoaie, alergând pe dedesubt, spre mijloc. Dar

în mijloc, în inima acestor mişcări, se mai păstra încă tremurul viu, incandescent al unei Luni albe, distrusă numai în parte, un corp alb de foc răsucindu-se, luptând, păstrându-se întreagă, neviolată. Părea că se reface în dureri ciudate, violente, într-o sforţare oarbă. Luna inviolabilă părea că prinde puteri, că se reafirmă din nou. Şi razele se reîntorceau grăbite, în unde mici de lumină spre Luna întregită ce tremura pe apa strălucind din nou, triumfătoare.
Birkin rămase nemişcat privind apele până ce lacul aproape se linişti, până ce Luna fu aproape senină. Apoi, încântat de ceea ce făcuse, căută altă piatră. Ursula simţea în el o tenacitate ascunsă. Şi în clipa următoare, cioburile de lumină din momentul exploziei îi învăluiră din nou faţa, orbind-o. Apoi, aproape imediat, izbucni o nouă lovitură. Luna sări în sus albă şi explodă în aer. Ţăndări de lumină strălucitoare zburară în jur şi întunericul se furişă spre centrul iazului. Luna dispăruse. Nu mai rămăsese decât un câmp de luptă în care frânturi de lumină şi umbre alergau unele lângă altele. Umbrele, întunecate şi grele, trecură de câteva ori peste locul unde fusese inima Lunii făcând-o să dispară cu totul. Frânturile albe se ridicau şi coborau neştiind încotro s-o apuce, dezmembrate, strălucind pe suprafaţa apei ca petalele unui trandafir pe care vântul le-a împrăştiat peste tot.
Şi din nou se întoarseră tremurătoare spre centru găsindu-şi drumul pe dibuite, invidioase. Şi din nou totul rămase liniştit pe când Birkin şi Ursula priveau. Apele loveau zgomotos malul. Birkin văzu Luna refăcându-se din nou, pe furiş; inima trandafirului se închega din nou, viguros şi orb, chemând înapoi fragmentele împrăştiate, ademenindu-le din nou acasă, pulsând în efortul de a le aduna.
Dar nu era mulţumit. Simţea dorinţa frenetică de a continua. Luă nişte pietre mari şi le aruncă una după alta în mijlocul incandescenţei albe a lunii până ce nu mai fu nimic decât legănarea unui zgomot surd şi un lac răscolit, fără urmă de Lună, numai câteva fulguiri de lumină învălmăşite, sclipind în întuneric, fără nicio ţintă, fără

niciun sens, o învălmăşeală de umbre ca într-un caleidoscop în alb şi negru în care nu se formează nicio figură. Noaptea, ca o cavernă, se legăna şi se spărgea cu zgomot în timp ce dinspre stăvilar veneau răbufniri de sunete ascuţite, regulate. Suliţe de lumină apărură ici şi colo, sclipind ameţite printre umbre, departe, în locuri stranii, prin întunericul ce picura din sălciile de pe insulă. Birkin, nemişcat, asculta satisfăcut.
Ursula era ameţită, incapabilă să gândească. Se simţea de parcă ar fi căzut la pământ, împrăştiindu-se ca apa. Rămase în întuneric nemişcată şi sfârşită. însă era conştientă, chiar fără să vadă, că în întuneric exista un mic tumult de lumini în reflux, o învălmăşeală, o horă tainică, încolăcindu-se, înaintând continuu. Formau din nou un miez, se năşteau încă o dată. Treptat, fragmentele se uneau, se împingeau, se clătinau şi dansau dân- du-se înapoi de parcă le-ar fi fost teamă, străduindu-se însă din răsputeri să ajungă acasă, lăsând impresia că sunt gata să se retragă din nou după ce au avansat, dar mereu mai aproape de ţintă, în vreme ce mănunchiul luminos creştea misterios din ce în ce mai mare şi mai strălucitor, pe măsură ce razele se contopeau una cu alta, până ce un trandafir zdrenţuit, o Lună deformată, destrămată, tremură din nou pe ape, refăcută, reînnoită, încercând să-şi liniştească convulsiile şi să-şi revină după acea desfigurare şi agitaţie, să fie din nou întreagă, calmă şi netulburată.
Birkin rătăcea la întâmplare pe malul apei. Ursulei îi fu teamă că va arunca din nou cu pietre în Lună. Se furişă din locul ei şi se îndreptă către el spunându-i:
— Nu mai da cu pietre în ea, te rog.
— De cât timp eşti aici?
— Am fost aici tot timpul. Te rog, nu mai zvârli cu pietre.
— Am vrut să văd dacă pot s-o alung cu totul de pe iaz.
— Am văzut. A fost oribil, crede-mă. De ce o urăşti? Nu ţi-a făcut nimic, nu?
— Era ură?
Rămaseră tăcuţi câteva clipe.
— Când te-ai întors?

— Astăzi.
— De ce nu mi-ai scris?
— N-aveam nimic să-ţi scriu.
— De ce?
— Nu ştiu. De ce nu mai sunt margarete, acum?
— Nu ştiu.
Din nou rămaseră tăcuţi. Ursula se uita la Lună. Era din nou întreagă şi tremura uşor.
— Te-ai simţit bine singur?
— Poate. Nu-mi dau bine seama. Dar mi-a prins foarte bine. Tu ce-ai făcut?
— Nimic. Am meditat asupra Angliei şi am ajuns la concluzia că am terminat cu ea.
— De ce cu Anglia? întrebă el surprins.
— Nu ştiu. Aşa s-a nimerit.
— Nu naţiunile contează. Franţa stă mult mai prost.
— Da, ştiu. Mă săturasem de toate.
Se aşezară pe rădăcinile copacilor, în întuneric. Şi, pentru că tăceau, el îşi aminti de frumuseţea ochilor ei ce se umpleau uneori de lumină, ca o primăvară, scăldaţi în minunate promisiuni. Aşa că-i spuse încet, vorbind cu greutate:
— Există în tine o lumină aurie pe care aş vrea s-o mi-o dăruieşti mie.
îi spuse asta de parcă ar fi vrut de multă vreme să i-o spună.
Ea fu atât de surprinsă încât păru că vrea să se îndepărteze. Dar în acelaşi timp era încântată.
— Ce fel de lumină?
Dar el se simţi stânjenit şi nu mai adăugă nimic. Ocazia fu prin urmare pierdută pentru moment. Şi, încet, pe Ursula o cuprinse un sentiment de tristeţe.
— Viaţa mi-e goală, spuse ea.
— Da, răspunse el scurt, nedorind să o audă.
— Şi am sentimentul că nimeni nu mă va putea iubi vreodată cu adevărat.
— Te gândeşti, nu-i aşa, spuse ea încet, că nu doresc decât satisfacţii fizice? Nu-i adevărat. Aş dori să mă ajuţi sufleteşte.

— Ştiu. Ştiu că nu vrei satisfacţii fizice, ca atare. Dar eu aş vrea să-mi dai sprijinul tău - acea lumină aurie care este în tine şi de care nu eşti conştientă - dă-mi-o mie.
După o clipă de tăcere, ea răspunse:
— Dar cum aş putea, de vreme ce nu mă iubeşti? Nu urmăreşti decât propriile tale scopuri. Tu vrei să mă ajuţi şi totuşi vrei ca eu să te ajut pe tine. E mult prea egoist.
Era un mare efort pentru el să continue această conversaţie şi să insiste să-i ceară ceea ce dorea de la ea - capitularea spiritului ei.
— Nu-i acelaşi lucru, spuse. Cele două moduri de a sluji sunt diferite. Eu te slujesc în cu totul alt fel, nu prin mijlocirea ta, ci în alt fel. Doresc să fim împreună, fără să ne gândim la noi înşine, să fim într-adevăr uniţi pentru că suntem împreună, ca şi cum ar fi un fenomen, nu un lucru pe care trebuie să-l menţinem datorită eforturilor noastre.
— Nu, spuse ea, gânditoare. Eşti egocentric, asta- i tot. Nu ai vrut niciodată entuziasm, nu există în tine niciun imbold care să te îndemne spre mine. Nu te vrei decât pe tine şi propriile tale probleme. Şi nu doreşti altceva decât ca eu să fiu prezentă şi să te slujesc.
Aceste cuvinte nu făcură decât să-l îndepărteze de ea.
— în sfârşit, cuvintele n-au nicio importanţă, în orice caz. Ori există ceva între noi, ori nu există.
— Nici măcar nu mă iubeşti! exclamă ea.
—Te iubesc, spuse el, supărat. Dar vreau...
Şi din nou văzu în minte încântătoarea lumină aurie a primăverii ce se răspândea prin ochii ei, ca printr-o fereastră fermecată. Şi voia ca ea să fie împreună cu el, acolo în lumea aceasta de o mândră indiferenţă. Dar ce rost avea să-i spună că dorea tovărăşia ei în lumea aceea a indiferenţei mândre? Ce rost mai avea să-i spună? Asta trebuia să se petreacă fără mijlocirea cuvintelor. Ar fi fost de-a dreptul dezastruos să încerce s-o convingă prin cuvinte. Era ceva asemănător păsării paradisului ce nu poate fi prinsă niciodată, ci singură trebuie să zboare de la o inimă la alta.
— Veşnic am impresia că sunt pe puncţul de a fi iubită.Şi tocmai atunci sunt din nou readusă la realitate. Tu

nu mă iubeşti şi ştii asta. Nu vrei să mă slujeşti. Nu-ţi pasă decât de tine.
Un val dejurie îi trecu prin vine la acest „Nu vrei să mă slujeşti". întregul paradis din el dispăru.
— Nu, spuse el iritat. Nu vreau să te slujesc pentru că nu am ce. Ceea ce vrei tu să slujesc nu reprezintă nimic, absolut nimic. Nu vrei să te slujesc pe tine, ci calitatea ta de femelă. Şi eu nu dau doi bani pe eul tău de femelă. E o păpuşă de cârpă.
— Ha, râse ea, batjocoritor. Asta-i tot ce crezi despre mine, nu? Şi mai ai neruşinarea să spui că mă iubeşti? Ursula se ridică, înfuriată, să plece acasă.
— Ai vrea să fiu de o ignoranţă paradisiacă, spuse ea, întorcându-se spre el, în vreme ce Birkin continua să mai stea în întuneric, invizibil. Ştiu eu ce înseamnă asta, mulţumesc. Vrei să fiu proprietatea ta, să nu te critic niciodată, să n-am niciodată nimic de spus. Vrei să fiu un simplu obiect! Nu, mulţumesc! Pentru aşa ceva, există o mulţime de femei. Nenumărate femei sunt gata să se întindă la pământ ca să calci peste ele, aşa că du-te la ele... dacă asta-i ceea ce doreşti... du-te la ele.
— Nu, spuse el, răbufnind de furie. Vreau să renunţi la dorinţa ta de aservire, la insistenţa ta temătoare şi speriată, asta-i ceea ce vreau. Vreau să ai încredere în tine într-un mod atât de firesc încât să renunţi la tine însăţi.
— Să renunţ la mine! repetă ea, ca un ecou batjocoritor. Eu pot renunţa la mine însămi cu destulă uşurinţă. Tu eşti cel care nu poate, care se agaţă de fiinţa lui ca şi cum ar fi singura lui comoară. Tu, tu eşti profesorul de la şcoala duminicală... tu... predicatorule! Dramul de adevăr pe care-l conţineau cuvintele ei îl făcu să devină rigid şi să nu-i mai dea nicio atenţie.
— N-am vrut să spun că trebuie să te dăruieşti într-un fel extatic, dionisiac, spuse el. Ştiu că o poţi face. Eu însă urăsc extazul dionisiac sau de oricare altă factură. E ca şi când te-ai azvârli într-o cuşcă de veveriţă. Ceea ce vreau eu este să nu-ţi pese de tine; pur şi simplu să exişti şi să nu-ţi pese de tine, să nu stărui, să fii bucuroasă, sigură şi indiferentă.

— Dar cine stăruie? spuse ea, batjocoritor. Cine-i cel ce continuă să stăruie? în niciun caz eu!
în vocea ei obosită se simţea o amărăciune batjocoritoare.
Birkin rămase o vreme tăcut.
— Ştiu, spuse după un timp. Câtă vreme fiecare dintre noi insistă pe lângă celălalt, greşim total. Dar asta e situaţia, nu putem ajunge la un acord.
Rămaseră nemişcaţi în umbra copacilor de pe mal. în jurul lor era o noapte luminoasă, dar ei rămâneau în întuneric aproape inconştienţi de lucrurile exterioare.
Treptat, liniştea şi pacea coborâră asupra lor. Ursula îşi puse împăciuitor mâna peste a lui. Mâinile lor se strânseră uşor şi pe tăcute, împăcate.
— Mă iubeşti într-adevăr?
Birkin râse.
— Asta-i ceea ce numesc eu strigătul tău de luptă, răspunse el amuzat.
— De ce? exclamă Ursula, amuzată la rândul ei şi cu adevărat surprinsă.
— Insistenţa asta... strigătul tău de luptă... „Un Brangwen! Un Brangwen!11... un vechi strigăt de luptă. Al tău este: „Mă iubeşti? Supune-te, sclavule, sau mori!“
— Nu, spuse ea, apărându-se, nu aşa. Dar trebuie să ştiu dacă mă iubeşti, nu?
— Foarte bine, atunci, află, şi cu asta basta.
— Dar mă iubeşti?
— Da, te iubesc. Te iubesc şi ştiu că dragostea mea e dăruită pe vecie. E pentru totdeauna, aşa că n-are rost să mai vorbim de ea.
Ursula rămase tăcută câteva clipe, încântată, dar neîncrezătoare.
— Eşti sigur? spuse ghemuindu-se fericită lângă el.
— Cât se poate de sigur. Şi acum, gata. Accept-o şi încetează.
Ea se ghemui şi mai aproape de el.
— Să încetez cu ce? murmură fericită.
— Cu insistenţa.
Ursula se strânse mai aproape de el. O cuprinse în braţe şi o sărută uşor, blând. însemna atâta pace şi libertate

desăvârşită s-o strângă în braţe şi s-o sărute blând, fără niciun gând şi fără nicio dorinţă sau intenţie, ci pur şi simplu să stea liniştit, să fie amândoi perfect liniştiţi şi uniţi, într-o pace care nu era somn, ci binecuvântarea fericirii. A fi fericit fără vreo dorinţă sau insistenţă era ceva divin! Erau uniţi într-o stare de seninătate perfectă.
Ea rămase multă vreme cuibărită în braţele lui în timp ce el o săruta uşor, pe păr, pe faţă, pe urechi, blând, abia simţit, ca picurul de rouă. Dar răsuflarea lui caldă în urechile ei o tulbură din nou, reaprinse vechiul foc mistuitor. îl strânse mai aproape şi el îşi simţi sângele alergându-i mai repede prin vine, ca argintul viu.
— O să stăm cuminţi, nu? spuse el.
— Da, răspunse ea, pe un ton ce semăna a supunere. Şi se cuibări mai bine în braţele lui.
După puţin timp, însă Ursula se desprinse şi se uită la el:
— Trebuie să mă duc acasă.
— Trebuie? Ce păcat!
Ea se aplecă oferindu-i buzele pentru sărut.
— îţi pare într-adevăr rău? murmură, surâzând.
— Da. Mi-ar fi plăcut să rămânem aşa ca acum, pentru totdeauna.
— Totdeauna! Adevărat? murmură Ursula pe când el o săruta. Apoi, intonă din răsputeri: Sărută-mă! Sărută- mă! şi se lipi strâns de el.
Birkin o sărută de nenumărate ori. Dar şi el avea conştiinţa şi voinţa lui. în clipa aceasta nu dorea altceva decât o îmbrăţişare duioasă, nepătimaşă. Aşa că în curând ea se desprinse, îşi puse pălăria şi se întoarse acasă.
în ziua următoare totuşi se simţi nerăbdător şi plin de dorinţă. Se gândi că probabil nu procedase bine. Poate că greşise când îi dezvăluise ceea ce dorea. Era oare numai o idee sau expresia unei dorinţe mai profunde?
Dacă era cea de-a doua alternativă, cum se făcea că el vorbea veşnic de satisfacţia senzuală? Cele două lucruri nu se potriveau unul cu celălalt.
Se trezi brusc în faţa unei probleme. Era cât se poate de simplu, fatal de simplu. Pe de o parte ştia că nu doreşte o nouă experienţă senzuală, ci altceva mai adânc, mai

întunecat decât îi oferea viaţa obişnuită. îşi aminti de fetişurjle africane pe care le văzuse de atâtea ori la Halliday. îi veni în minte o statuetă de aproape două picioare înălţime, o siluetă înaltă, zveltă şi elegantă din Africa de Vest, tăiată dintr-un lemn de culoare închisă, lucioasă şi suavă. Era o femeie cu părul ridicat pe creştet ca un dom în formă de pepene. Parcă o avea în faţă; era una dintre favoritele sufletului său. Corpul era lung şi elegant, faţa îi era tăiată scurt, ca a unui gândac, în jurul gâtului avea şiruri de salbe grele, ca o columnă de cercuri. Şi-o amintea; eleganţa ei uimitoare, cultivată, faţa de gândac, împuţinată, corpul zvelt, uimitor de lung, aşezat pe picioare scurte, urâte, cu fese atât de proeminente, de grele şi de neaşteptate sub talia înaltă. Ea ştia ceea ce el nu ştia. Avea mii de ani de experienţă pur senzuală, pur nespirituală, îndărătul ei. Trebuie să fi trecut mii de ani de când rasa ei se stinsese, de când legătura dintre simţuri şi exprimarea gândirii se rupsese, făcând ca întreaga experienţă să fie numai de un singur fel: mistic senzuală. Cu mii de ani în urmă, trebuie să se fi întâmplat cu aceşti africani ceea ce era pe cale să se întâmple şi cu el însuşi; bunătatea, cucernicia, dorinţa de creaţie şi de fericire creatoare trebuie să se fi prăbuşit lăsând doar impulsul de a cunoaşte într-un singur fel, cunoaşterea treptată şi intuitivă prin mijlocirea simţurilor, cunoaştere acumulată care se termină în simţuri, cu-noaştere prin descompunere şi dizolvare, un gen de cunoaştere ca a gâzelor, o cunoaştere ce trăieşte pură în mijlocul unei lumi de corupţie şi descompunere rece. lată de ce faţa ei semăna cu a unui gândac; iată de ce vechii egipteni se prosternau în faţa Scarabeului rotund ca un bob; datorită principiului cunoaşterii prin descompunere.

Există o cale lungă de străbătut după moarte, după momentul în care sufletul, printr-o suferinţă intensă, se rupe, se desprinde de sălaşul său organic, ca o frunză care cade. Ne rupem de legătura cu viaţa şi speranţa, decădem din fiinţa pură şi integră ce suntem, ne desprindem de creaţie şi libertate şi ne integrăm în lungul proces al

înţelegerii pur senzoriale, cunoaştere prin misterul dizolvării.
Birkin se gândi la Gerald. El era unul dintre acei albi, minunaţi şi stranii, demoni ai nordului, desăvârşit prin forţa distrugătoare a misterului îngheţat. Era el oare sortit să piară în acest proces de cunoaştere, acest proces unic de cunoaştere îngheţată, să moară prin intermediul recelui perfect? Era el un mesager, un germene al dizolvării universale în întinderea albă a zăpezilor?
Birkin era îngrozit. Obosise când ajunsese în acest punct al speculaţiilor. Brusc, încordarea lui ciudată se destinse, nu se mai putea gândi la aceste mistere. Exista o altă cale, aceea a libertăţii. Exista trecerea într- o existenţă pură, paradisiacă şi individuală, exista sufletul ce domina iubirea şi dorinţa de unire, mai puternic decât orice fel de emoţie, o încântătoare stare de singu-rătate, mândră şi liberă, care acceptă obligaţia legăturii permanente cu ceilalţi, cu un altul, se supune jugului şi lanţurilor iubirii, dar care nu renunţă niciodată la propria lui singurătate individuală şi mândră, nici măcar atunci când iubeşte şi cedează. Exista deci şi această a doua cale. Iar el trebuia să se grăbească s-o urmeze. Se gândi la Ursula. Cât de simţitoare şi delicată era ea, cu pielea atât de fină încât parcă îi lipsea un strat. Era într-ade- văr minunat de blândă şi simţitoare. De ce uita veşnic acest lucru? Trebuie să se ducă la ea imediat. Trebuie să se căsătorească imediat şi astfel să facă un legământ definitiv, să se unească pentru totdeauna. Trebuie s-o pornească imediat şi să-i ceară mâna, chiar acum. Nu era nicio clipă de pierdut.
Se îndreptă repede spre Beldover, pe jumătate inconştient de propriile lui mişcări, văzu orăşelul de pe povârnişul dealului; nu era prea mare; părea doar îngrădit de străzile drepte, tăiate ferm, pe care se aflau casele minerilor, alcătuind un pătrat mare şi asemănându-se în mintea lui cu Ierusalimul. Lumea era în întregime ciudată şi transcendentală.
li deschise Rosalind, care tresări uşor ca orice fată tânără şi-i spuse:
— O! Am să-l anunţ pe tata.

După care dispăru, lăsându-l pe Birkin în hol să privească la nişte reproduceri după Picasso, recent aduse de Gudrun. Tocmai admira capacitatea lui de cunoaştere senzorială a lumii, aproape magică, şi Will Brangwen îşi făcu apariţia, trăgându-şi în jos mânecile cămăşii.

— O clipă, spuse el, mă duc să-mi iau haina.

Şi dispăru un moment. Apoi se întoarse şi deschise uşa sufrageriei, spunând:

— Vă rog să mă iertaţi. Tocmai lucram ceva în atelier. Vă rog intraţi.

Birkin intră şi se aşeză. Privea faţa roşie, luminoasă a celuilalt bărbat, sprâncenele înguste şi ochii foarte strălucitori, buzele destul de senzuale ce se răsfrângeau late şi groase sub mustaţa neagră, tăiată scurt. Ce ciudat lucru ca acesta să fie o fiinţă umană. Ceea ce credea Brangwen despre dânsul era atât de neînsemnat faţă de ceea ce era el în realitate. Birkin nu văzu decât un amalgam ciudat, inexplicabil, aproape neobişnuit de patimi şi dorinţe, de renunţări şi tradiţii şi gândire mecanică, existând toate, fiecare separat, în bărbatul acesta slăbuţ, cu obrajii aprinşi, ce trebuie să fi avut vreo cincizeci de ani şi care la vârsta asta era tot atât de naiv ca şi la douăzeci şi tot atât de neîmplinit. Cum putea el să fie părintele Ursulei când el însuşi era încă necreat? Nu era un părinte. O fărâmă de carne vie fusese transmisă mai departe prin el, dar spiritul nu venise de la el. Spiritul nu venise de la niciunul dintre strămoşi, venise din necunoscut. Copilul este copilul misterului sau este necreat.

— Vremea nu mai e atât de rea ca până acum, spuse Brangwen după ce aşteptă o clipă. Cei doi bărbaţi nu aveau nimic comun unul cu celălalt.

— într-adevăr. A fost Lună plină acum două zile.

— Aha! Prin urmare credeţi că puterea Lunii ar putea influenţa vremea?

— Nu, nu m-am gândit la asta. Nu cunosc îndeajuns de mult ca să cred ceva.

— Ştiţi ce se spune? Luna şi vremea se pot schimba în acelaşi timp, dar schimbarea Lunii nu atrage după sine şi schimbarea vremii.

— Da? Nu ştiam asta.
Urmă o pauză apoi Birkin spuse:
— Vă reţin? De fapt venisem să o văd pe Ursula. E acasă?
— Nu cred că-i acasă. Cred că s-a dus la bibliotecă. Mă duc să văd.
Birkin îl auzi întrebând în sufragerie.
— Nu, spuse el, când se întoarse. Dar n-o să întârzie. Doreaţi să vorbiţi cu ea?
Birkin se uită spre celălalt bărbat cu ochi ciudat de calmi şi de limpezi.
— De fapt, venisem să-i cer mâna.
Un punct luminos se ivi în ochii căprui ai bărbatului mai în vârstă.
— Oh! exclamă el uitându-se la Birkin şi apoi coborând ochii în faţa privirii calme, neclintite, a celuilalt. Vă aştepta, prin urmare?
— Nu, spuse Birkin.
— Nu? Nu mi-am dat seama până acum că se cloceşte ceva în genul ăsta... Brangwen zâmbi stingherit.
Birkin îl privi şi îşi spuse în sinea lui: „Mă întreb de ce s-ar cloci ceva!“ Apoi adăugă tare:
— Nu. Poate că totul este puţin cam neaşteptat. După care, gândindu-se la relaţiile lui cu Ursula, adăugă: Numi dau seama...
— Cam neaşteptat, nu? O! făcu Brangwen puţin derutat şi iritat.
— într-un fel, răspunse Birkin, într-altul, nu...
Urmă o clipă de tăcere după care Brangwen întrebă:
— Dar Ursula ştie?
— A, bineînţeles! spuse Birkin calm.
în vocea puternică a lui Brangwen se simţi o anumită vibraţie:
— Deşi, pe de altă parte, n-aş vrea să se grăbească prea tare. N-are niciun rost să deschizi ochii când e prea târziu.
— A, niciodată nu e prea târziu când e vorba de aşa ceva.
— Ce vreţi să spuneţi? întrebă tatăl.

— Dacă îţi pare rău că te-ai căsătorit, atunci s-a sfârşit cu căsătoria.
— Credeţi?
— Da.
— Da, mă rog, poate că aşa priviţi dumneavoastră lucrurile.
Birkin, tăcut, îşi spunea în gând: „Poate. Cât despre felul tău de a privi lucrurile, William Brangwen, ar fi nevoie de unele explicaţii.11
— îmi închipui, spuse Brangwen, că ştiţi ce fel de oameni suntem, ce fel de educaţie a primit?
„Ea, îşi spuse Birkin în gând, amintindu-şi de pedepsele suferite în copilărie, este mama pisicii.11
— Dacă ştiu ce fel de educaţie a primit? replică el cu voce tare.
Părea că vrea să-l irite intenţionat pe Brangwen.
— Ei bine, a învăţat tot ceea se cuvine să înveţe o fată - pe cât a fost posibil şi pe cât ne-a ajutat buzunarul.
— Sunt sigur de asta.
Această afirmaţie aduse conversaţia într-un impas periculos. Tatăl începea să-şi iasă din fire. Prezenţa lui Birkin avea în ea ceva ce-l irita de la sine.
— Şi n-aş vrea deloc s-o văd nesocotind toate acestea, spuse el cu o voce răsunătoare.
— De ce?
Aceste două silabe explodară în mintea lui Brangwen ca un foc de armă.
— De ce! Pentru că eu nu cred în felul vostru de a vă purta şi în ideile voastre ultramoderne, în permanenţă oscilaţie, ca o broască într-un borcan cu terebentină. Nu dau doi bani pe ele!
Birkin îl urmărea tot timpul cu o privire fină. Antagonismul radical dintre cei doi bărbaţi începea să iasă la iveală.
— Bine, dar care sunt apucăturile şi ideile mele moderne? întrebă el.
— Care sunt? repetă Brangwen prompt. Nu mă refeream la dumneata în mod special. Ceea ce voiam să spun este că ei, copiii mei, au fost învăţaţi să gândească şi

să acţioneze conform religiei în care am fost crescut eu însumi şi nu vreau să-i văd lepădându-se de ea.
Urmă o pauză periculoasă.
— ...şi în afară de asta? întrebă Birkin.
Tatăl ezită. Era pus într-o situaţie dificilă.
— Adică? Ce vreau să spun? Tot ceea ce vreau să spun este că fiica mea... dar se întrerupse şi tăcu, fă- cându-i-se lehamite. îşi dădu seama că, într-un fel, era deplasat.
— Evident, spuse Birkin, nu vreau să jignesc sau să influenţez pe nimeni. Ursula face exact ceea ce-i place.
Se lăsă o tăcere completă datorată unei totale lipse de înţelegere reciprocă. Birkin era plictisit. Tatăl Ursulei nu era o fiinţă umană coerentă, era ca o cameră plină de ecouri vechi. Ochii bărbatului tânăr stăruiau pe faţa celui mai în vârstă. Brangwen ridică privirea şi-l văzu pe Birkin uitându-se la el. Faţa lui exprima o furie mută şi umilinţă şi un sentiment de inferioritate.
— Cât despre credinţă, asta este un lucru, spuse Brangwen, dar aş prefera să-mi văd fetele mai degrabă moarte decât să le ştiu la cheremul primului bărbat care ar avea chef să vină şi să le fluiere.
O lumină ciudată, dureroasă, apăru în ochii lui Birkin.
— în privinţa asta, tot ceea ce pot să vă spun este că probabil eu sunt mai curând la cheremul unei femei decât ea la al meu.
O nouă pauză. Tatăl era puţin uluit.
— Ştiu, spuse el, că va face ceea ce-i place - aşa a făcut întotdeauna. Eu am făcut tot ce am putut pentru ele, dar asta nu contează. Ele fac numai ce le place lor şi atunci când pot, nu fac pe placul nimănui decât pe al lor. Dar e normal să ţină cont de mama ei şi de mine...
Brangwen îşi urmă firul propriilor gânduri.
— Şi vreau să-ţi spun doar atât: că mai bine le-aş şti în groapă decât să le văd căzute pradă unor moravuri dezmăţate aşa cum vezi pretutindeni în zilele noastre. Aş prefera să le îngrop...
— Da, numai că, spuse Birkin încet, cu oarecare greutate, agasat de această nouă polemică, nici dumneata

nici eu nu vom avea prilejul să le îngropăm pentru că ele nu sunt de îngropat.
Brangwen îl privi cu un licăr brusc de mânie neputincioasă.
— Uite ce e, domnule Birkin, nu ştiu pentru ce ai venit şi nu ştiu ce vrei, dar fiicele mele sunt fiicele mele şi treaba mea este să am grijă de ele, câtă vreme mai pot.
Sprâncenele lui Birkin se încruntară brusc, ochii lui se concentrară ironic. Rămase însă perfect rigid şi liniştit. Urmă o mică pauză.
— Nu am nimic împotriva căsătoriei dumitale cu Ursula, spuse Brangwen în cele din urmă, n-am niciun amestec în chestiunea asta; o să facă ce-i place, cu sau fără intervenţia mea.
Birkin îşi întoarse capul spre fereastră privind afară şi lăsând frâu liber gândurilor. La urma urmei la ce bun toate astea? Era inutil să mai continue discuţia. Va sta până se va întoarce Ursula, va vorbi cu ea şi apoi va pleda. N-avea chef de discuţii cu tatăl ei. Totul era inutil şi nu era nevoie să provoace toată discuţia asta.
Cei doi bărbaţi stăteau într-o tăcere completă, Birkin fiind aproape inconştient de locul unde se afla. Iar cât priveşte răspunsul ei, dacă era de acord sau nu, asta nu-l preocupa. Va spune ceea ce avea de spus, ăsta era singurul lui gând. Restul familiei n-avea nicio importanţă pentru el. Acum totul părea ca şi cum fusese predestinat. Nu vedea decât un singur lucru în faţă şi nimic altceva. Pentru moment toate celelalte lucruri îi ieşiseră complet din minte. Soarta şi întâmplarea n-aveau decât să jezolve ceea ce va urma.
în sfârşit auziră poarta. O văzură urcând scările cu un vraf de cărţi sub braţ. Ca de obicei, faţa ei avea un aer strălucitor şi absent, părea distrată, de parcă gândul i-ar fi fost în altă parte şi nu acolo unde trebuia, ceea ce-l irita pe tatăl ei la culme. Avea o facultate exasperantă de a se învălui într-o lumină proprie care excludea realitatea şi în interiorul căreia apărea radioasă ca şi când ar fi stat în bătaia soarelui.
O auziră ducându-se în sufragerie şi trântind vraful de cărţi pe masă.
— Mi-ai adus Jurnalul unei fete? o întrebă Rosalind.

— Da, ţi l-am adus. Numai c-am uitat ce număr voiai.
— Ai uitat! strigă Rosalind supărată. Nici nu-i de mirare.
Apoi o auziră spunând ceva pe şoptite.
— Unde? întrebă Ursula.
Din nou sora ei coborî vocea.
Brangwen deschise uşa şi strigă cu vocea lui sonoră, de goarnă:
— Ursula!
Ea apăru imediat cu pălăria pe cap.
— A, bună ziua, exclamă, văzându-l pe Birkin.
Era buimăcită de parcă ar fi fost surprinsă. El o privea uimit, ştiind că fusese încunoştinţată de prezenţa lui. Avea felul ei de a fi, ciudat luminos, mirat, ca şi cum lumea reală ar fi derutat-o, părând detaşată de ea, având lumea ei proprie, completă şi strălucitoare.
— Am întrerupt o conversaţie?
— Nu, doar o tăcere completă, spuse Birkin.
— Oh, făcu Ursula cu un aer vag, absentă.
Prezenţa lor nu era vie pentru ea, era retrasă în sine, nu-i lua în seamă. Era o insultă subtilă care îl exaspera întotdeauna pe tatăl ei.
— Domnul Birkin a venit să vorbească cu tine, nu cu mine, spuse el.
— A, da?! exclamă Ursula vag, ca şi cum acest lucru n-ar fi privit-o. Apoi, adunându-şi gândurile, se întoarse spre el cu un aer vesel, dar superficial, şi întrebă: E vorba de ceva deosebit?
— Aşa sper, spuse el ironic.
— Vrea să te ceară în căsătorie după toate rânduielile.
— O! făcu Ursula.
— O! o imită tatăl ei în bătaie de joc. Asta-i tot ce ai de spus?
Ursula tresări ca şi când ar fi fost bruscată.
— Ai venit într-adevăr să-mi ceri mâna? îl întrebă ea pe Birkin ca şi cum ar fi fost o glumă.
— Da. Presupun că am venit pentru a te cere în căsătorie.
Părea să fi rostit ultimul cuvânt cu o anumită jenă.

— Da? întrebă ea, învăluită în acea strălucire vagă. Tot atât de bine i s-ar fi putut spune orice altceva. Părea încântată.
— Da, răspunse el. Doream... doream să-ţi cer să te măriţi cu mine.
Ursula îl privi. în ochii lui scânteiau lumini învălmăşite, de parcă voia şi nu voia ceva de la ea. Se retrase şi mai mult în sine de parcă privirea lui ar fi demascat-o şi acest lucru i-ar fi pricinuit o suferinţă. Fusese alungată din lu-mea strălucitoare în care era numai ea. Iar contactul cu alţii o îngrozea, i se părea aproape nefiresc în aceste clipe.
— Da, spuse ea vag, cu o voce absentă şi nesigură.
Inima lui Birkin se strânse pe dată, arsă de o bruscă amărăciune. Toate acestea nu însemnau nimic pentru ea. Greşise şi de data asta. Ursula trăia într-un fel de lume a ei care o satisfăcea. El şi speranţele lui însemnau pentru ea lucruri accidentale care-i tulburau lumea. Iar această atitudine îl exaspera pe tatăl ei până la nebunie. Trebuise să-i suporte felul acesta de a fi toată viaţa.
— Ei bine, ce spui? exclamă el.
Ursula tresări. Apoi îşi aruncă privirea spre tatăl ei şi spuse pe jumătate speriată:
— N-am nimic de zis, nu? întrebă ea ca şi cum i-ar fi fost teamă ca nu cumva să fi consimţit.
— Nu, spuse tatăl exasperat. Şi nu-i nevoie să te uiţi aşa la mine, ca o proastă. Eşti în toate minţile, nu?
Ea se închise într-o tăcere duşmănoasă.
— Sunt în toate minţile, şi ce-i cu asta? repetă cu o voce morocănoasă, plină de ostilitate.
—Ai auzit ce-ai fost întrebată, nu? strigă tatăl ei furios.
— Bineînţeles că da.
— Şi atunci nu poţi să răspunzi? tună Brangwen.
— De ce-aş răspunde?
Impertinenţa acestei replici îl îngheţă. Dar nu zise nimic.
— Nu, spuse Birkin, pentru a potoli lucrurile, nu e nevoie să răspunzi imediat. Poţi să-mi răspunzi când vrei. în ochii ei străluci o lumină puternică.

— De ce-ar trebui să spun ceva? Aranjaţi chestiunea asta între voi doi, eu n-am nici în clin, nici în mânecă cu ea. De ce căutaţi amândoi să mă forţaţi?
— Să te forţăm! strigă tatăl cu o furie aprigă, plină de ranchiună. Să te forţăm! E păcat că nu te poate forţa cineva să ai mai multă minte şi decenţă. Te forţăm! O să ai tu grijă de asta, sălbatico!
Ursula rămase nemişcată în mijlocul camerei, cu faţa strălucitoare şi neîmblânzită; luase o atitudine de dispreţ satisfăcut. Birkin se uita la ea. Şi el era furios.
— Dar nimeni nu te bruschează, spuse el cu o voce foarte blândă dar în acelaşi timp periculoasă.
— Ba da, striga ea. Voi amândoi vreţi să mă forţaţi să fac ceva.
— Dar asta nu-i decât o închipuire de-a ta, spuse Birkin ironic.
— închipuire! strigă tatăl. O proastă care-şi dă aere, asta-i!^
— în orice caz, s-o mai aşteptăm câtva timp, spuse Birkin.
Apoi, fără să mai adauge nimic, se sculă şi plecă.
— Proasto! Proasto! îi strigă tatăl ei în culmea amărăciunii.
Ursula părăsi camera şi urcă scările, fredonând. Dar era teribil de agitată, ca după o luptă îngrozitoare. De la fereastra ei îl văzu pe Birkin urcând strada. Mergea răvăşit de o furie atât de puternică încât Ursula se minuna în sinea ei. Era ridicol, dar îi era teamă de el. Se simţea de parcă ar fi scăpat dintr-un pericol.
Tatăl ei rămase pe loc, neputincios, umilit şi îndurerat. După ce avea unul din aceste conflicte inexplicabile cu Ursula, se simţea ca stăpânit de diavoli. O ura ca şi cum singura realitate a lui ar fi fost această ură nemărginită, în inima lui îşi făcuse loc un adevărat iad. în astfel de împrejurări pleca de acasă pentru a scăpa de el însuşi. Ştia că trebuie să dispere, să cedeze, să se lase pradă disperării şi abia după aceea să-şi revină.
Expresia feţei Ursulei se înăspri: fiinţa ei se fortifica împotriva lor, a tuturor. Strângându-se în sine, deveni tare

şi completă în ea însăşi, ca un giuvaier. Era strălucitoare şi invulnerabilă, liberă şi fericită, perfect eliberată prin stăpânirea ei de sine. Brangwen trebuia să înveţe să nu observe indiferenţa ei fericită, căci altfel ar fi înnebunit. Era atât de strălucitoare în această stăpânire de sine, plină de o perfectă ostilitate.
Va continua zile întregi cu felul acesta de a fi, cu această stare neprefăcută de aparentă pură spontaneitate, de indiferenţă totală faţă de tot ce exista în afara ei, dar atât de promptă şi de atentă în ceea ce o interesa. O! era un lucru insuportabil pentru un bărbat să se afle în preajma ei: şi taică-su îşi blestema soarta de a-i fi părinte. Dar trebuia să înveţe să nu o vadă, să nu ştie.
Ursula era perfect consecventă în rezistenţa ei când se afla într-o astfel de stare; era atât de luminoasă, de strălucitoare şi de atrăgătoare în această stare de pură opoziţie, atât de neprihănită, şi totuşi privită cu neîncredere de toată lumea, antipatică tuturor. Vocea ei, curios de clară şi neplăcută, era cea care o trăda. Numai Gudrun era de partea ei. Acestea erau momentele când intimitatea dintre cele două surori era cea mai deplină, ca şi cum inteligenţa lor ar fi fost una singură. Simţeau că există o legătură puternică, o înţelegere senină între ele, care depăşea orice altceva. Şi în tot acest timp de detaşare oarbă, strălucitoare, şi de intimitate dintre eler tatăl simţea că respiră aerul morţii, ca şi cum însăşi fiinţa lui ar fi fost distrusă. Era iritat până la exasperare, nu se putea odihni, căci fiicele lui păreau să-l distrugă. Iar el era neputincios împotriva lor, nu găsea nimic de spus. Era obligat să respire aerul propriei sale morţi. Le blestema în sufletul lui şi nu dorea decât să scape de ele.
Ele continuau să radieze în uşoara lor superioritate feminină, demne de admirat. îşi făceau confidenţe, mărturisirile lor erau sincere în cel mai înalt grad, destăinu- indu-şi una alteia toate secretele. N-aveau nicio reţinere, îşi spuneau totul, depăşind orice limită a răului. Şi se înarmau una pe alta cu ceea ce ştiau, extrăgeau cele mai subtile arome din mărul cunoaşterii. Era curios cum

cunoştinţele lor, ale uneia şi ale celeilalte, se completau reciproc.
Ursula îi privea pe bărbaţi ca pe fiii ei, îi era milă de dorinţele lor şi le admira curajul şi se minuna de ei aşa cum se minunează o mamă de copilul ei, cu o anumită plăcere în noutatea pe care o reprezenta. Pentru Gudrun însă, bărbaţii formau tabăra adversă. îi era teamă de ei şi-i dispreţuia şi le respecta activitatea chiar prea mult.
— Bineînţeles, spunea ea degajată, există în Birkin o vitalitate remarcabilă. Există în el un izvor de viaţă extraordinar de bogat, e de-a dreptul uimitor felul în care se dedică unei activităţi. Există însă atâtea lucruri în viaţă pe care el pur şi simplu nu le cunoaşte. Fie că nu-şi dă deloc seama de existenţa lor, fie că le trece cu vederea ca neglijabile - lucruri vitale pentru alţii. într-un fel, nu-i destul de deştept, se concentrează prea tare asupra detaliilor.
— Da, exclamă Ursula, prea seamănă a predicator. E un adevărat pastor.
— Exact! Nu poate asculta ceea ce are de spus altcineva, pur şi simplu nu poate. Propria lui voce e prea puternică.
— Da. Strigă de nu poţi să scoţi o vorbă.
— Te reduce la tăcere, o aprobă Gudrun. Şi asta prin simpla forţă a violenţei lui. Şi desigur e în zadar. Nimeni nu poate fi convins prin violenţă. Asta face ca orice discuţie cu el să fie imposibilă şi a trăi cu el ar fi, după părerea mea, mai mult decât imposibil.
— Nu crezi că cineva ar putea trăi alături de el?
— Cred c-ar fi prea obositor, prea extenuant. Ai fi obligată să taci de fiecare dată şi să faci ce-ţi spune el fără să ai de ales. Ai intra total sub controlul lui. Nu poate admite să existe nicio altă minte în afară de a lui. Şi apoi adevăratul lui defect este lipsa totală de simţ autocritic. Nu, cred c-ar fi cu desăvârşire de nesuportat.
— Da, aprobă Ursula vag. Era numai pe jumătate de acord cu Gudrun. Nenorocirea este că, după două săptămâni, orice bărbat ţi s-ar părea la fel de intolerabil.

— E absolut îngrozitor, spuse Gudrun. Dar Birkin e prea categoric. N-ar putea suporta să te audă spunând că sufletul tău e numai al tău. în ceea ce-l priveşte, asta-i perfect adevărat.
— Da, aprobă Ursula. Trebuie să ai un suflet ca al lui.
— Exact! Şi ce poate fi mai rău ca asta?
Toate astea erau atât de adevărate încât Ursula se simţi scârbită, plină de dezgust până în adâncul sufletului. Continuă să trăiască cu acest dezacord puternic ce exista în sufletul ei, într-o stare de cea mai pustiitoare nefericire. Apoi se produse o reacţie faţă de Gudrun. Aceasta dădea verdicte atât de definitive, prezenta lucrurile într- o lumină atât de urâtă şi de categorică! De fapt, chiar dacă era aşa cum spunea Gudrun în ceea ce-l privea pe Birkin, şi alte lucruri erau la fel de adevărate. Gudrun însă trăgea prea multe linii dedesubtul şi de-a curmezişul lui de parcă ar fi fost un cont lichidat, lată-l: evaluat, facturat, plătit, terminat cu el. Şi era o minciună. Acest fel de a pune punct al lui Gudrun, această expediere a oamenilor şi lucrurilor într-o singură poziţie era în întregime o minciună. Ursula începu să se revolte împotriva surorii ei.
într-o zi, pe când se plimbau pe o uliţă, văzură un prihor stând pe ramura din vârf a unui arbust şi scoţând triluri ascuţite. Surorile se opriră să-l privească. Un zâmbet ironic flutură pe faţa lui Gudrun.
— Nu-i aşa că se simte important? spuse ea.
— Crezi? exclamă Ursula cu o mică grimasă ironică.
— Spune şi tu dacă nu-i un mic Lloyd George al aerului!
Chiar aşa! Un mic Lloyd George al aerului! Asta-i exact ceea ce sunt, strigă Gudrun încântată.
Multe zile după aceea, Ursula văzu păsările acestea insistente şi plictisitoare ca pe nişte politicieni scunzi şi graşi, ridicându-şi vocile de pe podium, omuleţi ce vor să se facă auziţi cu orice preţ.
Din însuşi faptul acesta porni reacţia ei faţă de Gudrun. într-o zi nişte prihori zburau de pe drum în faţa ei. I se părură atât de stranii şi atât de neomeneşti, asemenea pâlpâirii unor săgeţi galbene zburând prin aer ca o solie magică a vieţii, încât îşi spuse: „în fond e o neruşinare să le

numeşti mici Lloyd George. Ele ne sunt total necunoscute, sunt forţele necunoscutului. Este o lipsă de decenţă să le tratezi ca şi cum ar fi asemeni fiinţei umane. Aparţin unei alte lumi. Cât e de stupid antropomorfismul! Gudrun e cu adevărat neruşinată şi insolentă considerându-se drept măsură a tuturor lucrurilor, încadrând totul în normele umane. Rupert are dreptate, fiinţele omeneşti sunt insuportabile când interpretează universul după propria lor imagine. Universul este non-uman, slavă Domnului".
I se părea o lipsă de respect, o distrugere a întregii vieţi adevărate să transformi păsările în mici Lloyd George. Era atât de fals în ceea ce-i privea pe prihori, şi era o asemenea defăimare! Şi cu toate astea o făcuse şi ea însăşi. Dar sub influenţa lui Gudrun. Asta era scuza ei.
Aşa că se îndepărtă de Gudrun şi de ceea ce reprezenta ea, şi se întoarse cu spiritul spre Birkin. Nu-I mai văzuse de când cu eşecul cererii lui în căsătorie. Nu dorea să-l vadă pentru că nu avea chef să fie obligată să răspundă la întrebare. Ştia ce voia să însemne cererea lui Birkin în căsătorie. In mod vag, fără ajutorul cuvintelor, ştia. Ştia ce fel de dragoste şi ce fel de capitulare voia el. Şi nu era deloc sigură că acesta era felul de iubire pe care îl dorea. Nu era deloc sigură că ceea ce dorea ea era această armonie reciprocă a izolării. Ea dorea intimitatea perfectă. Voia să-l aibă definitiv şi în întregime, să fie numai al ei. Oh! atât de perfect în intimitate.
Să-l soarbă. Ca pe un elixir al vieţii. îşi făcea mărturisiri puternice în sinea ei despre modul cum i-ar încălzi picioarele între sâni, în maniera descrisă în dezgustătorul poem al lui Meredith. Dar numai cu condiţia ca el, iubitul ei, s-o iubească în mod absolut, într-o completă uitare de sine. Şi totuşi, într-un fel destul de subtil, ştia că el nu se va abandona niciodată definitiv în mâinile ei. Pentru că el nu credea în definitiva renunţare de sine. O spusese deschis. Aceasta era sfidarea lui. Dar Ursula era pregătită să lupte. Pentru că ea credea într-o renunţare totală în faţa dragostei. Era convinsă că dragostea depăşeşte cu mult individul. El afirma că individul e mai presus decât iubirea sau orice alt gen de relaţii. După el, sufletul strălucitor şi

singur accepta iubirea ca pe una dintre condiţiile sale, o condiţie a propriului său echilibru. Ea avea convingerea că dragostea este totul. Bărbatul trebuia să i se dăruiască. Trebuia să fie sorbit de ea până la drojdie. Să fie bărbatul ei în întregime şi atunci ea, la rându-i, va fi sclava lui umilă, fie că dorea sau nu.

20
Gladiatorii

upă eşecul cererii în căsătorie, Birkin părăsise unui uragan. Ştia că se făcuse cu totul de râs, că Întreaga scenă fusese o farsă de mâna întâi. Dar asta nu-l deranja deloc. Simţea o furie puternică, batjocoritoare, faţă de veşnicul refren al Ursulei „De ce căutaţi să mă forţaţi?" şi asta cu tonul ei detaşat, strălucitor şi insolent.

Se duse drept la Shortlands. Acolo îl găsi pe Gerald în bibliotecă, stând cu spatele la foc, nemişcat, atât de nemişcat cât poate fi un om care este cu desăvârşire lipsit de astâmpăr, cu mintea complet goală. Făcuse tot ceea ce îşi propusese să facă şi acum nu-i mai rămăsese nimic. Ar fi putut ieşi să se plimbe cu maşina sau să se ducă în oraş. Dar el nu voia să iasă cu maşina, nu voia să se ducă în oraş, nu voia să treacă pe la familia Thirlby. Stătea nemişcat, într-o stare de suspensie, într- o chinuitoare inerţie, ca o maşină oprită. Această stare era foarte neplăcută pentru Gerald, care nu. cunoscuse niciodată plictiseala, care trecuse de la o activitate la alta, ştiind întotdeauna ce are de făcut. Acum părea că, treptat, totul se opreşte în el. Nu mai dorea să se ocupe de treburile curente. Ceva mort din el refuza să mai răspundă la orice sugestie. Se gândise ce posibilităţi ar exista pentru a-l salva de nefericirea acestui neant, pentru a-l salva de tensiunea acestui gol. Şi nu rămăseseră decât trei posibilităţi care ar fi putut să-l trezească, să-l readucă la viaţă: una era aceea de a bea sau a fuma haşiş, a doua, să vină Birkin să-l salveze, iar a treia, femeile. De băut n-avea cu cine în clipa aceasta. Femei, nici atât. Cât despre Birkin ştia că e plecat. Aşa că nu era nimic de făcut decât să-şi suporte propriul vid sufletesc.

Când îl văzu pe Birkin, faţa lui se lumină de un zâmbet brusc, fermecător.
— Pe Dumnezeul meu, Rupert, tocmai ajunsesem la concluzia că nimic nu contează pe lumea asta decât o persoană care să tocească puţin ascuţişul singurătăţii noastre - o persoană potrivită, evident.
Zâmbetul din ochii lui era de-a dreptul uimitor pe când se uita la celălalt. Era strălucirea pură a izbăvirii. Faţa îi era însă palidă, chiar rătăcită.
— Femeia potrivită, cred că voiai să spui, sublinie Birkin răutăcios.
— Desigur, e preferabil. în lipsa ei, un bărbat simpatic. Râse spunând acestea. Birkin se aşează lângă foc.
— Ce făceai? întrebă el.
— Eu? Nimic. Sunt într-o dispoziţie proastă în acest moment. Totul merge pe dos şi nu pot nici să lucrez, nici să mă distrez. Nu ştiu dacă nu-i cumva un semn de bătrâneţe.
— Vrei să spui că eşti plictisit?
— Plictisit? Poate. Nu mă pot aduna. Şi simt că diavolul este ori prea activ în mine, ori mort.
Birkin ridică privirea şi se uită în ochii lui.
— Ar trebui să încerci să loveşti ceva.
Gerald zâmbi.
— Poate, spuse el; în măsura în care a mai rămas ceva care merită să fie lovit.
— întocmai! aprobă Birkin cu vocea lui moale.
Urmă o pauză lungă în timpul căreia fiecare era conştient de prezenţa celuilalt.
— Omul trebuie să aibă răbdare, spuse Birkin.
— Of, Doamne! Răbdare! Ce să aşteptăm?
— Un bătrân caraghios spunea că există trei leacuri pentru a scăpa de ennui\ somnul, băutura şi călătoriile.
— Toate astea nu fac doi bani. în somn, visezi; la băutură, înjuri; iar în călătorie strigi la hamali. Nu. Munca şi dragostea sunt singurele remedii. Când nu lucrezi, ar trebui să fii îndrăgostit.
— Atunci îndrăgosteşte-te! spuse Birkin.
— Arată-mi persoana. Posibilităţile de a găsi pe cineva care să merite sunt din ce în ce mai rare.

— Da? Şi atunci ce-i de făcut?
— Să mori.
— Atunci mori!
— Nu văd rostul, replică Gerald.
îşi scoase mâna din buzunarul pantalonilor şi luă o ţigară. Era încordat şi nervos. Aprinse ţigara de la o lampă aplecându-se înainte şi trăgând din ea continuu. Se îmbrăcase pentru cină, aşa cum făcea de obicei seara, deşi era singur.
— Există şi o a treia cale pe lângă celelalte două, spuse Birkin. Munca, iubirea şi lupta. Ai uitat lupta.
— Se poate. Ai boxat vreodată?
— Nu.
— Eh... Gerald îşi ridică capul şi suflă încet fumul în aer.
— De ce? întrebă Birkin.
— Aşa. Credeam că am putea face o rundă. Probabil că e adevărat că am nevoie de ceva în care să lovesc. E o sugestie.
— Prin urmare, crezi că ai putea tot atât de bine să loveşti în mine? întrebă Birkin.
— în tine? ştiu eu?... Poate! Prieteneşte, desigur.
— întocmai, spuse Birkin.
Gerald stătea cu spatele rezemat de poliţa căminului. Se uita în jos la Birkin, iar ochii săi sclipeau de un fel de spaimă, ca ochii unui armăsar, congestionaţi şi ieşiţi din orbite, întorşi să privească îndărăt, împietriţi de groază.
— Simt că dacă nu mă controlez am să mă pomenesc făcând ceva stupid.
— Nu văd ce te împiedică, spuse Birkin rece.
Gerald ascultă cu nerăbdare. Continua să privească la Birkin de parcă ar fi vrut să descopere ceva la celălalt bărbat.
— Cândva practicam luptele corp la corp, spuse Birkin. în Heidelberg am locuit în aceeaşi casă cu un japonez şi el m-a învăţat câte ceva. Dar n-am fost niciodată prea strălucit.

—Ai practicat luptele greco-romane! exclamă Gerald. Ăsta-i unul din lucrurile la care n-am asistat niciodată. Dar vrei să zici că practicai jiu-jitsu, îmi închipui?
— Da. Numai că eu nu prea mă pricep la aşa ceva. Nu mă interesează.
— Nu? Pe mine, da. Care-i prima figură?
— Am să-ţi arăt ce ştiu, dacă vrei, spuse Birkin.
—Tu vrei? O expresie ciudată, zâmbitoare, se răspândi o clipă pe faţa lui Gerald pe când spunea: Bineînţeles că mi-ar face mare plăcere.
— Atunci o să încercăm cu jiu-jitsu. Numai că nu prea poţi lupta într-o cămaşă apretată.
— Atunci să ne dezbrăcăm şi să facem o treabă ca lumea. Stai o clipă... Sună şi aşteptă să apară majordomul.
— Adu nişte sandvişuri şi un sifon, spuse el, şi te rog să nu mai fiu deranjat în seara asta.
Majordomul ieşi. Gerald se întoarse spre Birkin cu ochi strălucitori.
— Şi te luptai cu un japonez? întrebă el. Dezbrăcaţi?
— Uneori.
— Aşa deci! Şi cum era el ca luptător?
— Cred că era bun. Nu pot să-mi dau seama. Era foarte iute, alunecos ca un şarpe şi plin de scântei electrice. E uimitor ce ciudată forţă fluidă par să aibă în ei japonezii ăştia... strânsoarea lor nu-i omenească... e ca aceea a unui polip.
Gerald dădu din cap.
— Am bănuit eu, spuse, numai uitându-mă la ei. Miau inspirat totdeauna oarecare teamă.
— Teamă şi atracţie, amândouă. Sunt foarte distanţi când sunt reci şi au o culoare cenuşie. Dar, după ce s-au încălzit şi s-au îndârjit, există în ei o anumită atracţie... un fel curios de fluid electric... ca la un ţipar.
— Da... se poate.
Omul aduse tava şi o puse pe masă.
— Să nu mai fiu deranjat, repetă Gerald.
Uşa se închise.
— Aşa deci, spuse Gerald. Ne dezbrăcăm şi începem? Vrei să bei ceva înainte?

— Nu.
— Nici eu.
Gerald încuie uşa şi împinse mobila la o parte. Camera era spaţioasă, cu loc destul, iar podeaua era acoperită de un covor gros. Gerald se dezbrăcă repede şi-l aşteptă pe Birkin. Acesta, alb şi subţire, înaintă spre el. Birkin părea mai mult o prezenţă decât un obiect vizibil. Gerald era pe deplin conştient de prezenţa lui materială, dar nu vizuală. El însă era concret, şi vizibil, un dram de substanţă bine definită.
— Acum, spuse Birkin, am să-ţi arăt ce-am învăţat şi ce-mi aduc aminte. Dă-mi voie să te apuc aşa... şi mâinile lui se strânseră pe trupul gol al celuilalt. în clipa următoare Gerald fu azvârlit peste cap şi se pomeni legănându-se pe genunchiul lui Birkin cu capul în jos. Lăsat liber, Gerald sări în picioare, cu ochi strălucitori.
— Frumoasă figură. Acum încearcă din nou.
Astfel cei doi bărbaţi începură să se lupte. Erau foarte diferiţi: Birkin înalt şi slab, cu oase foarte subţiri şi delicate. Gerald era mult mai greu şi mai masiv. Oasele lui erau puternice şi rotunde, membrele rotunjite, toate liniile lui erau frumoase şi bine împlinite. Părea că stă bine şi solid înfipt pe picioare în timp ce Birkin părea să aibă centrul gravităţii în mijloc. Gerald avea un fel de forţă masivă, care te făcea să ricoşezi, oarecum mecanică, dar neaşteptată şi invincibilă, pe când Birkin era abstract până la a fi de neatins. Se îndrepta vizibil către celălalt de parcă nici nu-l atingea, ca un veşmânt, pentru ca apoi, brusc, să-l cuprindă într-o strânsoare fină, încordată, care părea să pătrundă până în adâncurile fiinţei lui Gerald.
Se opriră, discutară câteva figuri, exersară strânsori şi aruncări, se acomodară unul cu celălalt, fiecare cu ritmul celuilalt, până când ajunseră la un fel de înţelegere reciprocă. Şi atunci se luară din nou la luptă, de-a binelea. Păreau să se înfigă din ce în ce mai mult unul în altul, ca şi cum ar fi vrut să devină un singur tot. Birkin avea o mare energie ascunsă, care se revărsa asupra celuilalt cu o vigoare neîmblânzită, apăsându-l ca o vrajă aruncată asupra lui. Apoi slăbea şi Gerald putea să se mişte liber cu

gesturi ameţite, gâfâind şi alb. Astfel se luptară şi se încolăciră unul în jurul celuilalt din ce în ce mai strâns. Amândoi aveau pielea albă şi netedă, dar a lui Gerald se înroşea unde era atinsă, pe când a lui Birkin rămânea albă şi întinsă. Se luptau cu mişcări scurte, iuţi, absorbiţi şi fără să se mai gândească la nimic, două siluete cu desăvârşire albe, contopindu-se din ce în ce mai strâns într-un singur tot care se zbuciuma ca o ciudată caracatiţă de mâini şi de picioare, în lumina scăzută din cameră, formând un nod strâns, încleştat în tăcere între pereţii acoperiţi cu cărţi vechi, cafenii. Din când în când se auzea câte o răsuflare repezită ori un sunet ca un suspin şi apoi răbufnirea iute a mişcării pe podeaua acoperită de covorul gros. De multe ori, fiinţa aceasta împletită şi violent înnodată părea lipsită de cap având doar membre, iuţi şi încordate şi spinări albe şi pline, contopirea fizică a celor două corpuri formând o singură fiinţă. Apoi apărea părul blond şi ciufulit al lui Gerald, în clipa în care lupta căpăta o nouă întorsătură; după care, timp de o clipă, se ivea în învălmăşeală capul ca o umbră cenuşiu-cafenie al celuilalt, cu ochii larg deschişi, injectaţi şi orbi.

în cele din urmă, Gerald rămase întins pe spate, nemişcat, cu pieptul palpitând puternic şi rar, pe când Birkin stătea în genunchi aplecat deasupra lui, aproape fără cunoştinţă. Birkin era mult mai obosit. Trăgea aerul în piept repede şi scurt, de parcă s-ar fi sufocat. Pământul părea să se clatine sub el, mintea îi era învăluită într-o beznă fără fund. Nu mai ştia ce-i cu el, alunecă în faţă peste Gerald fără ca acesta să-şi dea măcar seama. Apoi îşi reveni într-o oarecare măsură, fiind conştient doar de faptul că lumea se clatină şi se înclină. Lumea se înclina, totul se înclina alunecând în întuneric. El însuşi aluneca, odată cu ea, fără oprire, la nesfârşit.

Se trezi de-a binelea auzind un zgomot puternic în afara lui. Ce se întâmpla? Ce era această lovitură de ciocan care răsuna în toată casa? La început nu-şi dădu seama, apoi înţelese că erau bătăile propriei lui inimi. Dar asta părea imposibil: zgomotul venea din afară. Nu, era în interiorul lui, era propria lui inimă. Şi bătăile erau dureroase, atât

erau de puternice, de ample. Se întreba dacă Gerald putea să le audă. în acel moment nu ştia dacă stătea în picioare, sau lungit, sau dacă era în cădere.
Când îşi dădu seama că zăcea inert deasupra lui Gerald, fu surprins şi nedumerit. Se săltă însă ajutându- se de mâini şi aşteptă ca inima să se potolească şi să nu-l mai jeneze. îl durea foarte tare, absorbindu-i întreaga atenţie.
Gerald însă stătea nemişcat, mai puţin conştient decât Birkin. Şi amândoi rămaseră aşa în nesimţire, ca într-un fel de non-existenţă, minute în şir, fără să-şi dea seama.
— Evident, spuse Gerald gâfâind, n-am vrut să fiu prea dur cu tine... a trebuit să-mi înfrânez... forţa.
Birkin auzi sunetul ca şi cum propriul lui spirit s-ar fi aflat în afara şi înapoia lui, ascultând. Corpul lui dormea epuizat, spiritul auzea slab. Corpul nu putea răspunde, însă îşi dădea seama că bătăile inimii încep să se po-tolească. Se simţea complet despărţit în două: spiritul, care stătea în afară şi era conştient, şi corpul, o zvâcnire inconştientă şi ritmică a sângelui.
— Aş fi putut să te dobor la pământ... prin violenţă, gâfâi Gerald. Recunosc însă că am fost bătut.
— Desigur, spuse Birkin, articulând cuvintele cu greutate, eşti mult mai puternic decât mine... m-ai putea învinge cu uşurinţă.
Apoi recăzu din nou pradă teribilelor zvâcniri ale inimii şi ale sângelui.
— Am rămas surprins de puterea ta, spuse Gerald. E aproape supraomenească.
— Dar de scurtă durată.
încă mai avea senzaţia că aude propriul lui spirit despărţit de trup şi stând la oarecare distanţă înapoia lui. De data asta însă părea mai aproape. Iar bătăile violente ale sângelui din inima lui deveneau mai calme lăsându-l să-şi revină în simţiri. îşi dădu seama că zăcea cu toată greutatea corpului deasupra celuilalt. Rămase surprins întrucât avusese impresia că se ridicase! îşi reveni şi se ridică în capul oaselor. Dar era încă nesigur şi tulburat. întinse mâna pentru a se sprijini şi atinse mâna lui Gerald, care zăcea pe podea. Mâna lui Gerald se strânse cald şi

neaşteptat peste a lui Birkin, şi amândoi rămaseră astfel, epuizaţi, şi cu sufletul la gură.
îşi reveniseră în simţiri, conştiinţa de sine se întorcea ca un val... Birkin putea acum să respire aproape normal. Mâna lui Gerald se retrase încet. Birkin se duse la masă şi îşi turnă whisky cu sifon. Gerald veni şi el.
— Afost o încăierare în toată regula, nu? spuse Birkin uitându-se la Gerald cu ochi întunecaţi.
— Pe Dumnezeul meu că da, răspunse Gerald. Se uită la corpul delicat al celuilalt şi adăugă: N-ai păţit nimic, nu?
— Nu. Trebuie să faci antrenamente, să te străduieşti să te menţii în formă. Asta te face să fii sănătos.
— Eşti convins?
— Da. Tu nu?
Vorbeau cu pauze mari între cuvinte.
— Da, spuse Birkin. Nu ştiu ce nevoie are cineva de justificări.
— Evident că nu.
Cei doi bărbaţi începură să se îmbrace.
Gerald râse. Un râs ciudat parcă venit din gât şi spuse:
— Eu nu pot spune decât atât: că mă simt mai bine. Fără îndoială că m-a ajutat. Ăsta era Bruderschaftul pe care îl voiai?
— Probabil. Crezi că asta ne angajează cu ceva?
— Nu ştiu, râse Gerald.
— în orice caz, acum te simţi mai liber şi mai nestingherit. Şi aceasta este ceea ce doream.
— Desigur.
Se traseră mai aproape de foc cu sticla, paharele şi mâncarea.
— Iau întotdeauna o gustare înainte de culcare. Dorm mai bine.
— Eu n-aş putea dormi atât de bine, spuse Birkin.
— Nu? lată că nu ne asemănăm. Mă duc să-mi pun un halat.
Birkin rămase singur cu privirea aţintită asupra focului. Se întoarse cu gândul la Ursula care părea că-i pătrunde iarăşi în conştiinţă. Gerald coborî purtând un halat de

mătase gros, verde cu negru, cu dungi late, strălucitor şi impresionant.
— Arăţi foarte bine, spuse Birkin privind halatul lung.
— A fost un caftan de Buhara. îmi place.
— Şi mie.
Birkin tăcu gândindu-se cât de pedant arăta Gerald îmbrăcat în acest anteriu şi cât de costisitor trebuie să fi fost în acelaşi timp! Purta ciorapi de mătase, avea butoni cu o lucrătură fină, lenjeria şi bretelele îi erau de mă-tase. Ciudat! lată încă un lucru care-i deosebea. Birkin era nepăsător şi lipsit de imaginaţie în ceea ce priveşte aspectul exterior.
— Ştii, spuse Gerald reflectând, există ceva ciudat în tine: eşti neobişnuit de puternic. Nimeni nu s-ar fi aşteptat la asta, e oarecum surprinzător.
Birkin râse. Se uita la silueta atrăgătoare a celuilalt, blond şi plin de farmec în halatul bogat, şi se gândea oarecum la diferenţa dintre ei: erau atât de deosebiţi, probabil tot atât de departe unul de celălalt cum era un bărbat de o femeie, dar în alt sens. De fapt, în acest moment în mintea lui căpăta ascendenţă femeia, Ursula. Gerald se micşora, intra în obscuritate.
— Ştii, spuse el deodată, în seara asta am fost şi i-am cerut mâna Ursulei Brangwen.
Birkin văzu uimirea fără margini care străluci pe faţa lui Gerald.
— Da?
— Da. în mod formal, adică vorbind întâi cu tatăl ei, aşa cum s-ar cădea pe lumea asta, deşi numai din întâmplare sau din prostie.
Gerald îl privea uimit, ca şi cum n-ar fi înţeles.
— N-oi fi vrând să spui că te-ai dus şi i-ai cerut serios voie tatălui ei să te însori cu ea?
— Ba da, spuse Birkin. Asta am făcut.
— Deci ai vorbit în prealabil cu ea.
— Nu. Niciun cuvânt. Mi-a trecut brusc prin cap să mă duc acolo şi să o întreb; şi în locul Ursulei s-a întâmplat să fie tatăl ei. Aşa că l-am întrebat întâi pe el.
— Dacă poţi să te însori cu ea?

— Mda, cam aşa ceva.
— Şi cu ea n-ai vorbit?
— Ba da. A apărut după aceea. Aşa că întrebarea i-a fost adresată şi ei.
— Aşa deci! Şi ce-a zis? Te-ai logodit?
— Nu. Ea a spus numai că nu vrea să fie forţată să dea un răspuns.
— Ea a...?
— ...a zis că nu vrea să fie forţată să dea un răspuns.
— ...nu vrea să fie forţată să dea un răspuns! Dar ce voia să spună cu asta?
Birkin ridică din umeri.
— N-aş putea să-ţi spun, răspunse el. îmi închipui că în clipa aceea nu voia să se angajeze. Aşa că am plecat şi am venit la tine.
— Ai venit direct aici?
— Da.
Gerald îl privea amuzat şi uimit. Nu-i venea să creadă.
— Lucrurile se prezintă într-adevăr aşa cum ai spus?
— Cuvânt cu cuvânt.
— Adevărat?
Se lăsă pe spate în fotoliul său, plin de încântare şi veselie.
— Asta-i bună. Şi prin urmare ai venit aici pentru a te lupta cu îngerul tău mai bun, nu?
— Aşa crezi?
— Cel puţin aşa se pare. Nu este asta ceea ce ai făcut?
De data asta Birkin era cel care nu înţelegea.
— Şi acum ce ai să faci? întrebă Gerald. Ai de gând să laşi totul baltă, ca să zic aşa?
— Cred că da. Am jurat în gând să-i trimit pe toţi la dracu'. Dar cred că destul de curând o să mă duc din nou să-i cer mâna.
Gerald îl privea atent.
— Prin urmare o iubeşti foarte mult?!
— Cred că o iubesc, spuse Birkin cu o faţă imobilă, de nepătruns.
Faţa lui Gerald străluci o clipă de plăcere ca şi cum toate astea s-ar fi întâmplat special pentru a-l încânta pe el. Apoi

îşi luă un aer grav, potrivit cu împrejurările şi dădu uşor din cap.
— Ştii, eu am crezut întotdeauna în iubire - iubirea adevărată. Dar unde mai găseşti astăzi aşa ceva?
— Nu ştiu.
— E ceva foarte rar, spuse Gerald. Apoi după o pauză: Eu însumi n-am simţit-o niciodată - adică nu ceva ce-aş putea numi iubire. Am umblat şi eu după femei, după unele chiar mi-au sfârâit călcâiele. Dar iubirea n-am simţit-o niciodată. Nu cred că aş putea nutri vreodată pentru o femeie genul de afecţiune pe care ţi-o port ţie - înţelegi ce vreau să spun.
— Da, sunt sigur că n-ai iubit niciodată vreo femeie.
— Se simte asta, nu? Şicrezi că voi putea vreodată? înţelegi ce vreau să spun? îşi duse mâna la piept, închizând pumnul ca şi cum ar fi vrut să tragă afară ceva ce se afla acolo. Vreau să spun că nu mă pot exprima, dar ştiu ce este.
— Ce este? întrebă Birkin.
— Nu găsesc cuvintele cele mai potrivite. în orice caz, e vorba de un sentiment statornic, ceva ce nu se poate schimba.
Ochii lui erau strălucitori şi nedumeriţi.
— Ei bine, crezi c-aş putea vreodată să simt asta pentru vreo femeie? întrebă el agitat.
Birkin îl privi şi clătină din cap.
— Nu ştiu. N-aş putea spune.
Gerald aşteptase cu sufletul la gură, ca şi cum i s-ar fi decis soarta. Acum se trase înapoi în fotoliu.
— Nu, spuse el. Şi nici eu - nici măcar eu nu ştiu.
— Suntem diferiţi, tu şi cu mine, spuse Birkin. Nu pot să ştiu cum se va desfăşura firul vieţii tale.
— Nu. Şi nici eu nu pot. Dar îţi spun, eu încep să mă îndoiesc.
— Că vei iubi vreodată o femeie?
— Da - adică ceea ce înţelegi tu prin adevărată iubire.
— Te îndoieşti?
— Am cam început.
Urmă o tăcere lungă.

— Viaţa oferă tot felul de lucruri, spuse Birkin. Nu există doar o singură cale.
— Da, aşa cred şi eu. Sunt convins. Şi să ştii de la mine: nu-mi pasă... nu-mi pasă cum va fi atâta timp cât simt - făcu o pauză şi o expresie nedefinită, indescifrabilă îi trecu peste faţă, încercând să-şi exprime sentimentele - câtă vreme simt că am trăit, cumva - şi nu-mi pasă in ce fel - dar aş dori să simt asta.
— Să te realizezi, spuse Birkin.
— Mda, probabil că asta este. Nu folosim acelaşi limbaj.
— E acelaşi lucru.

21

începutul

Gudrun era plecată la Londra unde deschisese o mică expoziţie împreună cu o prietenă - căuta o cale de a pleca din Beldover. Fie ce-o fi, în scurtă vreme avea să-şi ia zborul. Acolo, primi o scrisoare de la Winifred Crich. Era împodobită cu desene şi glăsuia astfel:
Tata a fost şi el la Londra pentru a fi consultat de medici. Asta l-a obosit foarte mult. l-au spus că trebuie să se odihnească mai mult, aşa că mai tot timpul stă în pat. Mi-a adus un superb papagal de faianţă, făcut la Dresda, un plugar şi doi şoricei cătărându-se pe o tulpină, de asemenea din faianţă. Şoriceii sunt făcuţi la Copenhaga. Aceştia îmi plac cel mai mult, atâta doar că şoriceii nu lucesc aşa de tare în realitate, altminteri sunt bine lucraţi, coada lor e lungă şi subţire. Toate strălucesc aproape ca sticla. Fireşte, de vină este lacul, dar mie nu-mi place. Lui Gerald, cel mai mult îi place plugarul; are pantalonii rupţi şi ară cu un bou; cred că este un ţăran german. E în întregime gri cu alb, cămaşa e albă, iar pantalonii gri, dar arată foarte curat şi strălucitor. Domnul Birkin preferă fata, care are margarete pictate pe fustă şi stă sub o ramură de măceş înflorită şi cu un miel alături. Dar mie nu-mi place pentru că mielul nu este unul adevărat, iar ea are un aer stupid.

Dragă domnişoară Brangwen, vă întoarceţi curând? Vă simţim foarte mult lipsa. Vă trimit alăturat un desen cu tata stând în pat. El spune că speră că nu ne veţi da uitării. O, scumpă domnişoară Brangwen, sunt sigură că nu ne veţi uita. Veniţi, vă rog, să desenăm nevăstuicile; sunt cele mai drăguţe şi mai nobile creaturi din lume. Le-am putea sculpta în lemn de ilice jucându-se pe un fundal de frunze verzi. O, vă rog, sunt aşa de frumoase!
Tata spune că am putea avea un atelier. Gerald afirmă ca s-ar putea improviza cu uşurinţă unul deasupra grajdurilor. N-ar fi nevoie decât să se facă nişte ferestre în acoperişul înclinat, ceea ce e un lucru simplu. Şi atunci aţi putea sta aici toată ziua şi am lucra şi ne-am petrece viaţa în atelier ca două artiste adevărate, ca omul din tabloul din hol, cel cu ţigara şi cu pereţii acoperiţi de desene.
Tânjesc să fiu liberă, să duc o viaţă liberă de artist. Gerald i-a spus tatei că numai un artist e liber pentru că trăieşte într-un univers creator, al lui înşuşi...
Gudrun înţelese din această scrisoare care erau intenţiile familiei. Gerald voia s-o lege de Shortlands şi o folosea pe Winifred drept pretext. Tatăl se gândea numai la copilă, vedea în Gudrun o insulă salvatoare. Iar Gudrun îl admira pentru perspicacitatea lui. De altfel, fata era într-adevăr excepţională. Gudrun era destul de mulţumită. Era dispusă, dacă i se dădea un atelier, să- şi petreacă zilele la Shortlands. începuse deja să nu-i mai placă munca pe care o făcea la şcoală, voia să fie liberă. Dacă i se punea la dispoziţie un atelier, era liberă să-şi continue lucrul şi va aştepta calmă desfăşurarea (,‘venimentelor. Şi, de fapt, Winifred o interesa cu adevărat, ar fi fost încântată s-o poată înţelege mai bine.
Aşa că în ziua în care Gudrun se întoarse la Shortlands, la cererea lui Winifred, fu organizată o mică festivitate.
— Ar trebui să faci un buchet de flori şi să-l dai domnişoarei Brangwen când soseşte, îi spuse Gerald surorii sale, surâzând.
— O, nu, exclamă ea. Ar fi un gest stupid.
— Deloc. E o atenţie foarte obişnuită şi încântătoare.

— E stupid, protestă Winifred cu acea mauvaise horite caracteristică vârstei. Cu toate astea, ideea îi plăcu. Dorea foarte mult s-o pună în practică. Dădu târcoale serelor şi răsadniţelor, uitându-se cu jind la flori. Şi, cu cât se uita mai mult cu atât mai mult dorea să alcătuiască un buchet din acele flori, fiind fascinată de imaginea pe care şi-o făcuse despre ceremonie, devenind din ce în ce mai timidă şi mai conştientă până ce aproape că-şi ieşi din fire. Nu-şi mai putea scoate din minte această idee. Era ca şi cum ar fi fost stăpânită de un imbold obsedant pe care nu avea curajul să-l urmeze. Aşa că se învârti din nou pe lângă sere privind încântătoarele roze din ghivecele lor, neprihănitele ciclame şi mănunchiurile de flori de un alb mistic ale unei plante agăţătoare. O, ce încântătoare erau! Ce frumuseţe! Ce fericire cerească ar fi dacă ar putea face un buchet perfect pe care să-l ofere lui Gudrun a doua zi. Dorinţa fierbinte şi totala nehotărâre aproape c-o îmbolnăveau. Până la urmă se strecură la căpătâiul bolnavului.

— Tăticule!..., începu ea.

— Ce este, odorul meu?

Dar ea stătea nehotărâtă, aproape că-i dădeau lacrimile în învălmăşeala sentimentelor ei. Tatăl o privi şi inima i se aprinse de duioşie, de un val de dragoste fierbinte.

— Ce voiai să-mi spui, draga mea?

— Tăticule!... ochii ei surâseră fugar... e o prostie să-i ofer domnişoarei Brangwen un buchet de flori la sosire?

Bolnavul se uită în ochii luminoşi şi inteligenţi ai copilului şi îşi simţi inima arzând de dragoste.

— Nu, fetiţa mea, n-ar fi deloc o prostie. Se oferă şi reginelor.

Winifred nu fu perfect convinsă. Avea o bănuială că şi reginele nu erau decât o prostie. Cu toate astea, nu voia să renunţe la micul ei gest romantic.

— Prin urmare, pot s-o fac?

— Să-i dai domnişoarei Brangwen un buchet de flori? Da, micuţa mea. Spune-i lui Wilson că ţi-am dat voie să iei tot ceea ce vrei.

Copila zâmbi, un zâmbet mic, subtil şi involuntar adresat sieşi, în anticiparea celor ce avea să facă.

— Dar până mâine n-am nevoie de ele, spuse ea.
— Până mâine nu, puicuţo. Hai, sărută-mă...
Winifred îl sărută în tăcere şi se strecură afară din cameră. Dădu din nou roată serelor şi îl informă pe grădinar în felul ei simplu, hotărât, pe un ton înalt, despre ceea ce dorea, arătându-i toate florile pe care le alesese.
— Dar ce faceţi cu ele? întrebă Wilson.
— îmi trebuie. Nu putea suferi ca servitorii să-i pună întrebări.
— Asta aţi mai spus. Dar ce vreţi să faceţi cu ele? Vreţi să împodobiţi ceva, vreţi să le trimiteţi undeva, sau ce?
— Le vreau pentru un buchet de bun-venit.
— Un buchet de bun-venit? Dar cine vine? Ducesa de Portland?
— Nu.
— A, nu ea? Ei bine, va fi o privelişte nemaivăzută dacă veţi face un buchet din toate florile astea.
— Asta şi vreau! Un lucru cu totul ieşit din comun.
— Aşa! Atunci nu mai am nimic de spus.
A doua zi, Winifred, îmbrăcată într-o rochie de catifea argintie şi ţinând în mână un buchet de flori de diferite culori, aştepta cu vie nerăbdare în camera de studiu, pândind momentul în care Gudrun îşi va face apariţia pe alee. Era o dimineaţă umedă. De sub nările ei se ridica parfumul ciudat al florilor de seră; buchetul îi apărea ca o mică vâlvătaie, în inimă simţea o flacără ciudată, nouă. Uşoara senzaţie a aventurilor o tulbura ca un drog.
în fine, o văzu pe Gudrun venind şi alergă jos pentru a-i preveni pe tatăl ei şi pe Gerald. Aceştia, râzând de emoţia şi de aerul ei grav, o însoţiră în hol. Servitorul veni în grabă la uşă şi iată-l luându-i lui Gudrun umbrela şi haina de ploaie. Grupul sosit în întâmpinarea ei aşteptă până ce intră în hol.
Gudrun avea obrajii biciuiţi de ploaie, iar părul cârlionţat mărunt îi era răvăşit; era ca o floare care se deschisese tocmai atunci în ploaie şi ale cărei petale abia desfăcute păreau să emită căldura pe care o înmagazinase de la soare. Sufletul lui Gerald tresări văzând- o atât de

frumoasă şi proaspătă. Purta o rochie de un albastru delicat, iar ciorapii îi erau roşu-închis.
Winifred înaintă cu un aer de solemnitate, ciudată şi demnă.
— Ne pare atât de bine că v-aţi întors! spuse ea. Acestea sunt pentru dumneavoastră. Şi îi prezentă buchetul.
— Pentru mine? exclamă Gudrun. Rămase o clipă buimăcită, după care se înroşi puternic; o clipă păru orbită de flacăra plăcerii.
Apoi ochii ei ciudaţi şi scânteietori se ridicară privin- du-i pe rând pe tată şi pe Gerald. Şi din nou Gerald simţi o tresărire în suflet ca şi când aceasta ar fi fost mai mult decât putea el să suporte, în timp ce ochii ei arzători îl priveau strălucitor. Era în ei ceva atât de grăitor, o dezvăluiau atât de complet încât ochii lui nu putură suporta şi îşi întoarse faţa. Simţea că nu va mai fi în stare să-şi abată gândurile de la ea. Şi tremură, ştiindu-se prizonierul ei.
Gudrun îşi îngropă obrazul în buchetul de flori.
— Ce frumoase sunt! spuse ea cu o voce înăbuşită. Apoi, într-o izbucnire neaşteptată de pasiune, se aplecă şi o sărută pe Winifred.
Domnul Crich înaintă spre ea cu mâna întinsă.
— Mi-era teamă că ne vei părăsi, spuse el cu un aer glumeţ.
Gudrun îşi ridică faţa spre el, o faţă luminoasă, şirea- tă, pe care nu i-o cunoşteau.
— Da? se miră ea. Nu, n-aveam intenţia să rămân la Londra.
Vocea ei părea să spună că era încântată că se întorsese la Shortland, tonul era cald şi plin de o mângâiere subtilă.
—Asta-i bună, spuse tatăl zâmbind. Observi ce bucuroşi suntem că te-ai întors printre noi.
Gudrun se mulţumi să-l privească cu ochii ei de un albastru-închis. Se lăsa purtată inconştient de propria ei putere.
— Şi se pare că te-ai întors acasă încununată de cel mai mare succes, continuă domnul Crich, ţinând-o de mână.

— Nu-i adevărat, spuse cu o vibraţie ciudată în voce, n-am avut niciun succes până în clipa asta.
— Ei, haide, haide! Astea sunt poveşti. N-am citit noi ce scrie în ziare, Gerald?
— Ai fost foarte apreciată, spuse Gerald pe când dădea mâna cu ea. Ai reuşit să vinzi ceva?
— Nu, nu cine ştie ce.
Ea se întrebă ce voise să spună cu asta. Dar era tulburată de această primire, emoţionată de această mică ceremonie măgulitoare făcută în cinstea ei.
— Winifred, n-ai o pereche de pantofi pentru domnişoara Brangwen? Ai face bine să te schimbi imediat... Gudrun ieşi cu buchetul în mână.
— O fată cu totul remarcabilă, îi spuse domnul Crich lui Gerald, după plecarea ei.
— Da, răspunse Gerald scurt, ca şi când această apreciere i-ar fi displăcut.
Domnul Crich era încântat când Gudrun venea să stea cu el o jumătate de oră. De obicei arăta cenuşiu şi descompus, cu toată viaţa stoarsă din el. Dar de îndată ce îşi revenea, îi plăcea să lase impresia că era exact ca mai înainte, sănătos şi activ, nu un spectator din afară, ci un om cu activitate, prins în tumultul vieţii. Şi Gudrun contribuia cât putea la această impresie. Stimulat de ea, ajungea la acele jumătăţi de oră de vigoare, exaltare şi reală libertate când părea mai viu ca oricând.
Gudrun îi vizită în bibliotecă. Faţa îi era galbenă ca ceara, ochii întunecaţi de parcă ar fi fost orbi. Barba neagră, înspicată acum cu alb, părea crescută din trupul ca de ceară al unui cadavru. Şi totuşi atmosfera din jurul lui era veselă şi tonică. Gudrun îi făcea perfect jocul. îl trata ca pe un om perfect sănătos. Dar înfăţişarea lui era imprimată ca o fotografie în sufletul el, undeva în străfundurile conştiinţei. Ştia că, în ciuda veseliei, nu- şi putea schimba privirea întunecată şi goală; ochii lui rămâneau aceia ai unui mort.
—A, iat-o pe domnişoara Brangwen, spuse el, înălţân- du-se brusc dintre perne la intrarea ei anunţată de valet. I homas, adu un scaun pentru domnişoara Brangwen - aşa,

aici. Se uită cu plăcere la faţa ei delicată şi proaspătă. Avea iluzia că el însuşi e plin de viaţă. Acum, ai să iei un pahar de sherry şi o prăjitură. Thomas...

— Nu, mulţumesc.

Dar imediat ce spuse asta inima i se frânse oribil. La auzul acestui refuz bolnavul păru să se prăbuşească în abisul morţii. Trebuia să joace teatru cu el, să nu i se împotrivească. în clipa următoare îi adresă zâmbetul ei puţin şiret.

— Un sherry nu prea mă tentează, dar altceva, cu plăcere.

Bolnavul se agăţă imediat de acest pai.

— Nu sherry! Nu! Altceva! Dar ce? Ce ne poţi da, fhomas?

— Un Porto, un Curagao...

— Aş dori un Curagao, spuse Gudrun uitându-se încrezătoare la bolnav.

— Perfect. în cazul acesta, Thomas, Curagao... şi o prăjitură sau un biscuit?

— Un biscuit, spuse Gudrun.

De fapt nu voia nimic, dar îşi juca bine rolul.

— Bun.

El aşteptă până o văzu instalată comod cu păhărelul de lichior şi biscuitul în faţă.

— Ai aflat de planul nostru, o întrebă el cu oarecare emoţie, de a face un atelier pentru Winifred deasupra grajdurilor?

— Nu! exclamă Gudrun cu o uimire bine simulată.

— Oh! Am crezut că Winnie te-a informat în scrisoarea pe care ţi-a trimis-o.

— A, da... desigur. M-am gândit. însă că trebuie să fie doar vreo idee de a ei... spuse Gudrun zâmbind subtil, cu indulgenţă. Bolnavul zâmbi, de asemenea, măgulit.

— A, nu. E un proiect real. Există destul spaţiu sub acoperişul grajdurilor cu grinzi înclinate. Ne-am pregătit să-l transformăm într-un atelier.

— Ce grozav ar fi! spuse Gudrun cu o căldură plină de emoţie. Gândul la grinzile înclinate o umplea de plăcere.

— Găseşti că-i grozav? Ei bine, se va face!

— Ce minunat ar fi pentru Winifred! Fără îndoială că este tocmai ce trebuie, dacă vreţi ca Winifred să se ocupe în mod special de pictură. Trebuie să ai propriul tău atelier, altfel rămâi veşnic la stadiul de amatorism.
— Adevărat? Da, fireşte. Aş dori să-l împărţi cu Winifred.
— Vă mulţumesc foarte mult.
Gudrun ştia toate aceste lucruri, dar trebuia să pară timidă şi foarte recunoscătoare ca şi cum ar fi fost copleşită.
— Desigur că aş prefera să renunţi la şcoală şi să profiţi de acest atelier, să lucrezi aici, evident, în măsura în care îţi face plăcere.
Se uită la Gudrun cu ochii întunecaţi şi stinşi. Ea îl privi ca şi cum ar fi fost plină de recunoştinţă. Aceste cuvinte ale omului aflat în pragul morţii sunau coerent şi firesc, ieşind ca nişte ecouri prin gura lui nemişcată.
— Cât priveşte salariul dumitale, nu te sfii să iei de la mine ceea ce luai de la Comitetul Instrucţiunii Publice, ne-am înţeles? Nu vreau să fii în pierdere.
— Oh, dacă aş avea un atelier unde să lucrez, aş câştiga destui bani. Sincer.
— Bine, spuse el încântat de rolul său de binefăcător, despre asta o să mai vorbim. Nu te deranjează să-ţi petreci zilele aici?
— Dacă există un atelier în care să lucrez, nu mai îmi trebuie nimic altceva.
— Adevărat?
Era într-adevăr foarte încântat. Dar începuse să şi obosească. Gudrun putea să observe cum paloarea groaznică a durerii şi descompunerii se întindea din nou asupra lui, chinul venind să umple golul din ochii lui întunecaţi. Dar acest proces de descompunere încă nu se terminase. Ea se ridică încet, spunându-i:
— Probabil că vreţi să dormiţi. Eu trebuie s-o caut pe Winifred.
Ieşi din cameră anunţând-o pe infirmieră că plecase. De la o zi la alta, trăsăturile bolnavului se reduceau din ce în ce mai mult, procesul se apropia tot mai tare de ultimul nod care ţinea fiinţa umană într-un tot unitar. Dar icest nod era

tare strâns, voinţa omului care murea nu slăbea o clipă. Putea să fie nouăzeci la sută mort, şi totuşi cei zece la sută care mai rămâneau rezistau până in clipa când şi acest nod avea să se destrame. Voinţa îl ajuta să-şi menţină cu fermitate integritatea, dar cercul puterii sale se reducea din ce în ce mai mult, până va ujunge un simplu punct şi apoi se va mistui.
Pentru a rămâne în viaţă trebuia să menţină contactul cu oamenii, aşa că se agăţa de orice pai. Winifred, majordomul, infirmiera, Gudrun, formau în aceste ultime clipe întregul lui univers. Gerald, în prezenţa tatălui său, se cutremura de repulsie. Acelaşi lucru, dar într-o măsură mai mică, se întâmpla cu toţi ceilalţi copii afară de Winifred. Nu puteau vedea decât moartea când se uitau la tatăl lor. Era ca un fel de dezgust inconştient care îi copleşea. Nu putea să distrugă faţa familiară şi vocea pe care o cunoşteau. Erau copleşiţi de oroare în faţa acelei morţi vizibile şi audibile. Gerald nu putea nici să respire în prezenţa tatălui său. Trebuia să iasă imediat afară. Dar nici tatăl, la rândul lui, nu putea să-i suporte prezenţa. O iritare insuportabilă strălucea în sufletul omului ce se sfârşea.
Atelierul fu aranjat, iar Gudrun şi Winifred se mutară în el. Erau foarte încântate de această idee şi de realizarea ei practică. Acum, aproape că nu mai aveau nevoie să intre în casă. Luau mesele în atelier şi trăiau acolo fără să le deranjeze nimeni. Căci casa începuse să fie ceva groaznic. Două infirmiere în alb se învârteau pe lângă bolnav, ca nişte vestitori ai morţii. Tatăl era ţinut la pat şi era un du-te-vino permanent de copii, fraţi, surori, ce vorbeau sotto-voce.
Winifred era vizitatoarea constantă a tatălui ei. în fiecare dimineaţă, după micul dejun, se ducea în camera lui după ce-l spălau şi-l ridicau între perne, pentru a petrece o jumătate de oră cu el.
— Te simţi bine, tăticule? îl întreba invariabil.
Şi în mod invariabil el răspundea:
— Da, drăguţă, da; azi cred că mă simt ceva mai bine.
Ea îi lua mâna între ale ei, drăgăstoasă şi protectoare.
Şi acest lucru îi era foarte drag bătrânului. Revenea

din nou, de regulă în timpul prânzului, pentru a-i spune ce se mai întâmplase, şi în fiecare seară, după ce se trăgeau perdelele şi camera lui devenea intimă, stătea multă vreme lângă el. Gudrun era plecată, Winifred era singură în toată casa şi prefera să stea cu tatăl ei. Vorbeau şi flecăreau la întâmplare, el lăsând întotdeauna impresia că n-ar avea nimic, exact ca în vremea când putea să umble. Aşa că Winifred, cu instinctul subtil, caracteristic copiilor, de a evita lucrurile dureroase, se
purta ca şi când n-ar fi fost vorba de nimic grav. îşi suprima din instinct atenţia şi era fericită. Totuşi, undeva în sufletul ei, ştia tot atât de bine ca şi adulţii. Poate chiar mai bine.
Tatăl ei se simţea destul de bine câtă vreme se pre- lăcea faţă de ea. Dar după plecarea ei, chinurile descompunerii din trupul lui reveneau. Existau totuşi aceste momente luminoase deşi, pe măsură ce puterile îl părăseau, slăbea şi atenţia lui, iar infirmiera trebuia s-o expedieze pe Winifred pentru a nu-l extenua.
Bătrânul nu putea să admită că i se apropie sfârşitul. Ştia că e adevărat, ştia că va muri şi totuşi nici măcar faţă de el însuşi nu admitea aceasta. Ura teribil acest (apt. Voinţa lui era inflexibilă. Nu putea suporta să fie învins de moarte. Pentru el nu exista moartea. Şi totuşi, uneori, simţea o poftă nebună să strige, să se vaite şi să se plângă. Ar fi avut chef să strige la Gerald astfel încât să-l îngrozească şi să-i tulbure calmul. Gerald îşi dădea instinctiv seama de acest lucru şi se retrăgea din faţa lui pentru a-l evita. Modul nedemn de a muri îl dezgusta prea mult. Omul ar trebui să moară repede, ca romanii, să fie stăpân pe moartea sa, în moarte ca şi în viaţă. Se zvârcolea în strânsoarea acestei morţi a tatălui său, ca în încolăcirea marelui şarpe al lui Laocoon. Şarpele îl înlănţuise întâi pe părinte, iar fiul fusese târât în îm-brăţişarea acestei morţi oribile împreună cu el. Gerald rezistase până acum. Şi, într-un fel ciudat, el reprezenta pentru tatăl său un bastion de necucerit.
Ultima oară când muribundul ceru s-o vadă pe Gudrun arăta pământiu la faţă, din cauza apropiatei sale morţi.

Simţea totuşi nevoia să vadă pe cineva, trebuia, în intervalele când era conştient, să intre în contact cu lumea vie, de teamă să nu fie obligat să-şi accepte situaţia. Din fericire pentru el, majoritatea timpului era buimac şi pe jumătate absent. Petrecea multe ore gândindu-se la trecut, retrăind nelămurit întâmplări de demult. Erau însă momente, chiar şi în ultimele lui ceasuri, când putea să înţeleagă ceea ce i se întâmplă în prezent, să fie conştient de apropierea morţii. Şi acestea erau momentele când cerea ajutor din afara lui, indiferent de la cine venea. Căci a fi conştient de moarte este un lucru mai ucigător decât moartea însăşi, e ceva imposibil de admis.
Gudrun fu şocată de înfăţişarea lui şi de ochii întunecaţi, aproape descompuşi, care rămaseră încă neîmblânziţi şi fermi.
— Ei bine, spuse el cu o voce slăbită, cum te mai împaci cu Winifred?
— O, cât se poate de bine.
Conversaţia se desfăşura cu mici pauze, ca şi cum ideile ce-i veneau nu erau decât nişte fire de pai plutind în abisul întunecat din mintea lui.
— Atelierul e satisfăcător?
— Splendid. Cum nu se poate mai frumos şi mai perfect, spuse Gudrun şi aşteptă să vadă ce va mai spune.
— Şi crezi că Winifred are talent la sculptură?
Era ciudat cât de grele, cât de lipsite de sens, erau cuvintele.
— Sunt sigură că are. Va face lucruri mari într-o zi.
— Prin urmare, viaţa ei nu se va irosi zadarnic?
Gudrun fu puţin surprinsă.
— Cu siguranţă că nu, spuse ea blând.
— Asta e bine.
Din nou Gudrun aşteptă ca el să vorbească.
— Găseşti că viaţa e plăcută, că merită trăită, nu-i aşa? întrebă el.
— Da, răspunse ea zâmbind şi minţind la întâmplare. Mă simt minunat, cred,
— Asta-i bine. O fire veselă este o calitate rară.
Gudrun zâmbi din nou deşi sufletul ei era uscat de

repulsie. Trebuie oare să murim în felul acesta, viaţa fiindu-ne smulsă cu forţa, râzând şi pălăvrăgind până în ultima clipă? Nu există o altă cale? Trebuie să trecem prin toată oroarea acestui triumf asupra morţii, triumful voinţei neştirbite ce nu se lasă înfrântă până ce nu dispare complet? Se pare că da. Era singura cale. Admira mult stăpânirea şi controlul pe care şi le păstra muribundul. Detesta însă moartea în sine. Era bucuroasă că lumea cea de toate zilele se menţine aşa cum este şi că nu trebuia să cunoască nimic de dincolo de ea.

— Te simţi bine aici? Nu te nemulţumeşte nimic?

— Nimic în afară de faptul că sunteţi prea bun cu mine.

— A, dacă-i numai atât, atunci e vina dumitale, spuse el, înflăcărându-se puţin în urma acestei afirmaţii.

Era încă atât de puternic şi de viu! Dar răul morţii se furişă din nou asupra lui, ca o reacţie.

Gudrun plecă, întorcându-se la Winifred. Mademoiselle plecase din Shortlands, Gudrun fiind mai tot timpul acolo, iar pentru Winifred fusese adus un meditator care să-i desăvârşească studiile. Acesta însă nu locuia acolo, ci venea zilnic de la şcoala din Beldover.

într-o zi, Gudrun urma să plece cu Winifred, Gerald şi Birkin, cu maşina la oraş. Era o zi noroasă şi din când în când ploua. Winifred şi Gudrun erau gata şi aşteptau la uşă. Winifred era foarte tăcută, dar Gudrun nu observase. Brusc, copila întrebă pe un ton indiferent:

— Credeţi că tata e pe moarte, domnişoară Brangwen?

Gudrun tresări.

— Nu ştiu.

— Adevărat? Nu ştiţi?

— Nimeni nu ştie sigur. S-ar putea să moară, desigur.

Copila se gândi câteva clipe, apoi întrebă:

— Dumneavoastră însă credeţi că va muri?

întrebarea fusese pusă ca la lecţiile de geografie sau de ştiinţele naturale, insistent ca şi cum ar fi vrut să stoarcă cu forţa o confirmare de la persoana adultă. Copila, atentă, uşor triumfătoare, era aproape diabolică.

— Dacă cred că va muri? repetă Gudrun. Da, aşa cred.

Dar ochii mari ai lui Winifred o fixau şi fata nu se mişcă din loc.
— E foarte bolnav, spuse Gudrun.
Un surâs uşor se răspândi pe faţa copilei, subtil şi sceptic.
— Eu nu cred că va muri, îşi exprimă ea părerea, ironic, şi se îndepărtă pe alee.
Gudrun se uită după silueta singuratică şi inima i se strânse. Winifred se juca pe lângă un mic râuleţ preocupată, de parcă n-ar fi discutat nimic cu Gudrun.
— Am făcut un adevărat baraj, se auzi vocea ei prin aerul umed.
Gerald apăru în uşa hotelului din spatele ei.
— Cu atât mai bine dacă nu vrea să creadă, spuse el.
Gudrun îl privi. Ochii lor se întâlniră şi schimbară o privire sardonică.
— Da, cu atât mai bine, încuviinţă ea.
El o privi din nou şi o flacără îi străluci în ochi.
— Cel mai bun lucru e să dansezi în timp ce Roma arde, dacă tot trebuie să ardă, nu?
Gudrun fu puţin surprinsă, dar, după ce-şi reveni, răspunse:
— O, mai bine să dansezi decât să jeleşti, cu siguranţă.
— Aşa zic şi eu.
Şi amândoi simţiră dorinţa înăbuşită de a lăsa frâu liber tuturor pornirilor, de a se debarasa de tot şi a se lăsa pradă unei pasiuni violente şi desfrânate. O patimă ciudată, întunecată, se ridică pură în Gudrun. Se simţea puternică. îşi simţea mâinile atât de puternice încât ar fi putut sfâşia lumea în bucăţi. îşi aminti de lipsa de reticenţă a orgiilor romane şi inima i se înfierbântă. Ştia că îşi dorea şi ea aşa ceva, asta sau altceva asemănător. O, dacă ceea ce sălăşluia în ea, necunoscut şi refulat, ar izbucni pe neaşteptate, ce orgie şi ce satisfacţie ar fi! Şi dorea aceasta, tremura uşor din cauza apropierii băr-batului ce stătea exact în spatele ei, sugerând aceeaşi patimă întunecată ce se ridica în ea însăşi. Şi el dorea să guste frenezia aceasta nemărturisită. Timp de o clipă, în mintea ei nu mai există decât senzaţia clară a acestei frenezii,

distinctă şi perfectă în realitatea ei ultimă. Apoi şi-o îndepărtă complet din minte, spunând:
— Am putea merge şi noi până la capătul aleii, după Winifred, şi să ne urcăm acolo în maşină.
— Aşa o să şi facem, spuse el, pornind alături de ea.
O găsiră pe Winifred la căsuţa portarului, admirând căţeii albi, de rasă pură, abia fătaţi. Fata îşi ridică privirea şi ochii ei avură o expresie urâtă, de parcă nu i-ar fi văzut în clipa când se întorsese spre Gerald şi Gudrun. Nu voia să-i vadă.
— Priviţi! strigă ea. Trei căţeluşi! Marshall spune că .ista e fără cusur. Nu-i aşa că-i adorabil? Totuşi nu-i atât de drăguţ ca mama lui. Şi se întoarse să mângâie frumoasa căţea albă, din rasa bull-terrier, ce stătea neliniştită lângă ea.
— Scumpă Lady Crich, spuse ea, eşti frumoasă ca un înger pogorât pe pământ. înger, înger! Nu credeţi că e destul de frumoasă şi de cuminte pentru a se duce în rai, domnişoară Gudrun? Vor ajunge în rai, nu? Şi în special scumpa mea Lady Crich! Doamnă Marshall!
— Da, domnişoară Winifred? spuse femeia apărând in uşă.
— Te rog foarte mult, boteaz-o „Lady Winifred" pe aceasta, dacă va fi frumoasă, vrei? Te rog, spune-i lui Marshall să-i dea numele de Lady Winifred.
— Am să-i spun. Dar mi-e teamă că e băiat, domnişoară.
— O, nu!
Se auzi un zgomot de maşină.
— A venit Rupert, strigă copila şi alergă la poartă.
Birkin trase maşina lângă poarta căsuţei.
— Suntem gata! strigă Winifred. Vreau să stau pe scaunul din faţă, lângă dumneata, Rupert, îmi dai voie?
— Mi-e teamă că ai să te mişti tot timpul şi ai să cazi, spuse el.
— Nu. N-am să cad. Doresc foarte mult să stau în faţă lângă dumneata. Motorul mă face să simt o căldură atât de plăcută la picioare.

Birkin o ajută să urce, amuzat la gândul că Gerald va trebui să stea lângă Gudrun, pe locurile din spate.
— Ce mai e nou, Rupert? strigă Gerald în timp ce maşina alerga de-a lungul uliţelor.
— Nou?
— Da. Gerald se uită la Gudrun, care stătea lângă el, şi spuse cu ochii îngustaţi de râs: Vreau să ştiu dacă trebuie să-l felicit, dar nu pot scoate nimic precis de la el.
Gudrun roşi puternic.
— Să-l feliciţi pentru ce? întrebă ea.
— Se vorbea de o logodnă - mie, cel puţin, aşa mi-a spus.
Gudrun se înroşi şi mai tare.
— Cu Ursula? întrebă ea, provocator.
— Da. E adevărat, nu?
— Nu am auzit de niciun fel de logodnă, spuse ea, rece.
— Aşa? Deci n-ai mai făcut niciun progres, Rupert? strigă el.
— în ce privinţă? Căsătoria? Nu.
— De ce? strigă Gudrun.
Birkin aruncă o privire rapidă în jur. în ochii lui se citea iritarea.
— De ce? repetă el. Dumneata ce crezi, Gudrun?
— O, strigă hotărâtă să arunce şi ea o piatră în baltă de vreme ce începuseră, nu cred că vrea să se logodească. Evident, e una dintre acele păsări ce preferă tufişul.
Vocea lui Gudrun era limpede şi răsuna ca un gong, amintindu-i lui Rupert de vocea tatălui ei, atât de puternică şi sonoră.
— Iar eu, spuse Birkin, cu o expresie glumeaţă dar hotărâtă, eu vreau un contract care s-o încătuşeze şi nu mă dau în vânt după dragoste, mai ales după dragostea practicată liber.
Amândoi erau amuzaţi. De ce această recunoaştere publică? Gerald păru o clipă distrat.
— Dragostea nu-i destul de bună pentru tine? strigă el.
— Nu! urlă Birkin.
— Mă rog, asta înseamnă suprarafinament, spuse Gerald pe când maşina alerga prin noroi.

— Ce s-a întâmplat, de fapt? întrebă Gerald întorcându-se spre Gudrun.
Aceasta presupunea un anumit grad de intimitate, ceea ce pe Gudrun o irită aproape ca o jignire. I se părea că Gerald o insultă în mod deliberat şi se vârâ nepoftit în viaţa particulară a lor, a tuturor.
— Ce s-a întâmplat? repetă ea întrebarea cu o voce stridentă, contrariată. Ce mă întrebi pe mine? Nu ştiu nimic despre rezultatele ultime sau penultime ale căsătoriei, te asigur.
— Numai despre cele banale, fără acte, replică Gerald. Chiar aşa... Nici eu nu ştiu... Nu sunt expert în căsătorie şi nici măcar în treptele ei de perfecţionare. Asta pare să fie o albină care zumzăie puternic numai în căciula lui Rupert.
— Exact! Dar este propria lui problemă. în loc să dorească o femeie pentru ea însăşi, el vrea împlinirea propriilor lui idealuri care atunci când sunt puse în practică se dovedesc greşite.
— O, nu. Mai bine să adulmeci ceea ce e feminin intr-o femeie, ca un taur în faţa unei porţi. Apoi păru că in el se aprinde o scânteie. Crezi că biletul de trecere e dragostea, nu?
— Bineînţeles. Atâta timp cât durează. Nu poţi avea pretenţia să fie ceva definit, se auzi vocea lui Gudrun, stridentă, pe deasupra zgomotului.
— Căsătorie sau nu, definitivă sau aproape definitivă, sau numai aşa şi aşa? Culege dragostea unde o găseşti.
— Cum îţi place sau cum nu ţi-o plăcea, îi ţinu ea isonul. Căsătoria este un aranjament social, din câte înţeleg eu, care n-are nimic comun cu dragostea.
Ochii lui o fixau tot timpul scânteietori. Iar ea se simţea de parcă ar fi sărutat-o nestânjenit şi răutăcios. Asta o făcea să-i ardă obrajii, dar inima ei rămăsese fermă şi rece.
— Crezi că Rupert e puţin ţicnit? întrebă Gerald.
Ochii ei străluciră aprobatori.
— în ceea ce priveşte femeia, da, răspunse. Există probabil şi cupluri care se iubesc toată viaţa. Dar în ca-; zurile astea căsătoria n-are niciun amestec. Dacă se iubesc e foarte bine. Dacă nu, ce rost are?

— Da, spuse Gerald, asta e şi părerea mea. Dar ce zici de Rupert?
— Nu-mi dau seama. Şi nici el sau altcineva nu-şi poate da seama. Pare să creadă că prin căsătorie poţi să ajungi într-un al treilea cer, sau cam aşa ceva. Totu-i foarte vag.
— Foarte! Şi cine doreşte un al treilea cer? De fapt, Rupert tânjeşte foarte mult după stabilitate, ţine să se lege de catarg.
— Da. Mie mi se apre că şi în privinţa asta greşeş-5 te. Cred că ai mai multe şanse ca amanta să-ţi fie mai credincioasă decât nevasta, tocmai pentru că ea este propria ei stăpână. El are convingerea că un soţ şi o soţie pot ajunge mai departe decât oricare alte fiinţe, dar unde, nu se ştie. Se pot cunoaşte unul pe altul dumnezeieşte sau diabolic, al dracului de bine, atât de bine încât trec de cer şi de iad şi ajung în... aici totul se destramă - nicăieri.
— El zice că în Paradis, râse Gerald.
Gudrun ridică din umeri.
— Je m'en fiche de paradisul vostru! spuse ea.
— Nefiind o mahomedană... completă Gerald.
Birkin stătea nemişcat la volanul maşinii, cu totul străin de ceea ce spuneau ei. Iar Gudrun, aşezată în spatele maşinii lui, simţi un fel de plăcere ironică, răstălmăcindu- i astfel ideile.
— El pretinde, adăugă ea cu o grimasă ironică, că poţi găsi un echilibru etern în căsătorie, dacă accepţi unirea, dar păstrându-ţi totuşi integritatea, fără să încerci contopirea.
— Mie asta nu-mi spune nimic.
— Exact ceea ce afirmam şi eu.
— Eu cred in iubire, într-o abandonare adevărată, dacă eşti în stare de asta, spuse Gerald.
— Şi eu la fel.
— Aşa crede şi Rupert, deşi face atâta caz.
— Nu, el nu vrea să se abandoneze celeilalte persoane. Nu poţi fi sigur de el. Cred că asta-i nenorocirea.
— Şi totuşi doreşte căsătoria! Căsătorie - etpuis?
— Le Paradis! exclamă Gudrun, batjocoritor.

Pe când conducea, Birkin simţi că ceva i se furişează de-a lungul şirei spinării ca şi cum cineva i-ar fi ameninţat gâtul. Dar ridică din umeri cu indiferenţă. începuse să plouă, lată o schimbare. Opri maşina şi coborî pentru a ridica capota.

22

De la femeie la femeie

junseră în oraş şi-l lăsară pe Gerald la gară. Gu care o aştepta pe Ursula. După-amiază însă, prima persoană care-şi făcu apariţia fu Hermione, despre care nu mai auzise de multă vreme nimic.

— Ce surpriză să te văd aici, spuse ea.

— Da, răspunse Hermione. Am fost plecată la Aix.

— A, pentru sănătate?

— Da.

Cele două femei se uitară una la alta. Ursulei nu-i plăcea faţa prelungă, gravă, pe care Hermione şi-o ţinea îndreptată în jos. Era în ea ceva din stupiditatea neghioabă a calului. „Are o faţă de cal, care umblă cu apărătoare de vedere", îşi spuse Ursula. Şi, pe drept cuvânt, Hermione, întocmai ca şi Luna, era ca o monedă bătută pe o singură faţă. Nu avea revers. Strălucea tot timpul doar în lumea îngustă, dar pentru ea completă, a conştientului. Ea nu exista în întuneric. Ca şi Luna, o jumătate din ea era pierdută pentru viaţă. Eul ei era
în întregime concentrat în creier. Nu înţelegea ce înseamnă să alergi sau să trăieşti spontan ca un peşte în apă sau ca o veveriţă în iarbă. Trebuia întotdeauna să cunoască. Dar numai Ursula suferea din cauza acestei limitări a Hermioniei. Numai ea simţea siguranţa rece a Hermionei, ce părea să o transforme într-un nimic. Hermione, care gândea tot timpul până ajungea la epuizare din cauza efortului de a filtra totul prin conştiinţă, până ce-şi simţea trupul sfârşit şi transformat în cenuşă, care ajungea atât de încet şi cu un efort atât de mare la concluziile ei ultime şi sterpe asupra cunoaşte-rii, era în stare în prezenţa altor femei, pe care le trata drept simple femei, să se împodobească cu concluziile certitudinilor ei amare, să le poarte ca pe nişte bijuterii care îi confereau o distincţie indiscutabilă, o situau pe o treaptă superioară a

vieţii. Putea, din punct de vedere intelectual, să se impună unor femei ca Ursula pe care o considera o fiinţă emoţională. Sărmana Hermione! Asta era singura ei avere, această certitudine dureroasă era singura ei raţiune de a fi. Trebuia să aibă încredere în ea însăşi în direcţia asta, căci numai Dumnezeu ştie cât de mult era respinsă şi cât era de slabă în alte privinţe. Pe planul gândirii, al spiritului, făcea parte dintre acei aleşi. Şi dorea să fie astfel şi în celelalte planuri. Dar în străfundurile ei exista un cinism distrugător. Ea însăşi nu credea în celelalte calităţi ale ei; erau doar un simulacru. Nu credea în viaţa interioară: era un subterfugiu, nu o realizare. Nu credea în lumea spiritului: era o afectare, în ultima instanţă credea în Mamon, în trup şi în Satana; acestea cel puţin nu erau un simulacru. Era o preoteasă fără credinţă, fără convingere, alăptată la sânul unui crez răsuflat şi condamnată la repetarea misterelor care nu mai aveau nimic divin pentru ea. Dar nu exista scăpare. Era frunza de pe tulpina unui copac care se usucă. Ce-i rămânea deci decât să lupte pentru adevărurile vechi şi răsuflate, să-şi jertfească viaţa pe altarul credinţelor învechite, stinse, să fie preoteasa sacră şi neprihănită a unor mistere profanate. Vechile, marile credinţe fuseseră
adevărate. Iar ea - frunza vechiului copac al cunoaşterii care acum se veştejea. Acestui adevăr vechi şi ultim, trebuia să-i rămână ea credincioasă, chiar dacă în adâncul sufletului ei se strecuraseră cinismul şi batjocura.

— Mă bucur să te văd, i se adresă Ursulei cu vocea ei tărăgănată, asemănătoare unui descântec. Dumneata şi Rupert aţi devenit prieteni apropiaţi?

— O, da, e veşnic pe undeva prin preajma mea.

Hermione făcu o pauză înainte de a mai spune ceva. Ştia perfect de bine că cealaltă femeie se lăuda: era de-a dreptul vulgar.

— Da? spuse ea încet, cu un calm imperturbabil. Şi crezi că ai să te măriţi cu el?

întrebarea sunase atât de blând şi de calm, atât de simplu, de firesc, de degajat, încât Ursula fu întrucâtva surprinsă şi

oarecum cucerită. O încânta aproape ca o răutate. Exista o anumită ironie nemascată, delicioasă, în Hermione.
— Nu ştiu, răspunse Ursula. El doreşte foarte mult. Eu însă nu sunt atât de sigură.
Hermione o privea cu ochii calmi, pe îndelete. îşi notă această nouă lăudăroşenie. Ce mult invidia ea la Ursula o anumită siguranţă inconştientă! Chiar şi vulgaritatea acesteia.
— De ce nu eşti sigură? o întrebă pe tonul acela uşor şi monoton. Era perfect degajată, poate chiar un pic satisfăcută de această conversaţie. Nu-I iubeşti cu adevărat?
Ursula se înroşi la blânda impertinenţă din întrebarea Hermionei. Nu putea s-o considere însă o ofensă. Hermione era plină de candoare, calmă şi rezonabilă. în definitiv era un lucru mare să poţi fi atât de rezonabilă.
— El spune că nu dragostea este ceea ce-l interesează, răspunse ea.
— Atunci ce? Hermione vorbise încet şi uniform.
— Nu vrea decât să-l accept în această căsătorie.
Hermione rămase câtva timp tăcută, privind-o pe Ursula cu ochi gânditori şi calmi.
— Da? spuse ea în cele din urmă, pe un ton lipsit de nuanţe. Apoi cu glas ridicat: Şi ce anume nu doreşti dumneata? Nu vrei să te căsătoreşti?
— Nu, nu doresc - nu cu adevărat... Nu vreau să accept felul de supunere pe care vrea să mi-l impună. El vrea să renunţ la mine însămi, iar eu simt că pur şi simplu nu pot s-o fac.
Se lăsă din nou o tăcere lungă înainte ca Hermione să vorbească.
— Nu, dacă nu vrei.
Şi tăcerea se aşternu din nou. Hermione era cutremurată de o dorinţă ciudată. O! de i-ar fi cerut ei să i se supună, să fie sclava lui! Se cutremura de dorinţă.
— înţelegi? Nu pot...
— Dar ce anume exact...

începură să vorbească amândouă în acelaşi timp şi amândouă se opriră. Apoi Hermione, asumându-şi prioritatea în conversaţie, reluă, parcă obosită:
— în ce fel vrea să i te supui?
— Spune că vrea ca eu să-l accept pe un plan neemoţional, şi pentru totdeauna - zău că nu ştiu ce vrea să înţeleagă prin asta. Spune că vrea împerecherea demonului din el, a trupului, nu a fiinţei umane. înţelegi? Azi spune una şi mâine alta. Şi se contrazice permanent.
— Şi veşnic se gândeşte numai la el şi la insatisfacţia lui, spuse Hermione încet.
— Exact! exclamă Ursula. Ca şi cum chestiunea l-ar fi privit numai pe el. Şi asta face ca totul să devină imposibil. Imediat începu să reflecteze.
— Insistă să accept Dumnezeu ştie ce există în el, reluă ea. Vrea să-l accept ca pe ceva absolut. Dar mie mi se pare că nu vrea să dea nimic de la el. Nu vreao intimitate caldă, reală... nu-i trebuie... o respinge. Nu vrea să mă lase să gândesc şi nici să simt ceva... detestă sentimentele.
Urmă o pauză lungă, amară pentru Hermione. O, dacă i-ar fi cerut ei asta! Pe ea o îndreptase spre raţiune, o aruncase iremediabil în braţele cunoaşterii şi apoi o detestase pentru asta.
— Vrea ca eu însămi să dispar, continuă Ursula, să nu mai am propria mea fiinţă.
— Atunci de ce nu se însoară cu o odaliscă? întrebă Hermione cu vocea ei uşor tărăgănată. Dacă asta este ceea ce vrea. Faţa ei lungă avea o expresie răutăcioasă înveselită.
— Da, spuse Ursula vag.
După toate astea, lucrul obositor este că el nu dorea o odaliscă, nu dorea o sclavă. Hermione ar fi vrut să-i fie sclavă. Exista în ea o dorinţă teribilă de a se prosterna in faţa unui bărbat care s-o adore şi care s-o admită ca pe un supraom. Nu dorea o odaliscă. Voia ca o femeie să renuţe la ea însăşi până într-atât încât să poată lua şi ultima realitate din el, ultimele experienţe, ultimele rămăşiţe fizice, materiale şi insuportabile.

Şi dacă ea ar face asta, i-ar mulţumi? Ar fi el capabil să recunoască acest lucru indiferent ce s-ar întâmpla sau o va folosi doar ca pe un instrument, un instrument pentru propria lui satisfacţie, fără s-o admită însă pe ea ca atare? Asta era ceea ce făcuseră ceilalţi bărbaţi. Urmăriseră doar interesele lor, iar pe ea o respinseseră, reduseseră fiinţa ei la un lucru neglijabil. Exact aşa cum Hermione îşi trăda acum natura ei de femeie. Hermione era ca un bărbat, credea numai în ceea ce credeau bărbaţii. Trădase femeia din ea. Iar Birkin ar recunoaşte-o sau ar nega-o?

— Da, spuse Hermione, pe când amândouă se trezeau din propria lor visare. Ar fi o greşeală... Cred c-ar fi o greşeală.

— Să mă mărit cu el?

— Da, spuse Hermione încet. Cred că-ţi trebuie un bărbat cu principii severe, cu o voinţă puternică... Hermione îşi întinse mâna şi strânse pumnul cu o intensitate plină de emfază. îţi trebuie un bărbat asemănător vechilor eroi, să stai în spatele lui când merge la luptă; ai nevoie să-i vezi puterea şi să-i auzi strigătul... Ai nevoie de un bărbat viguros şi viril, nu de un bărbat sensibil.

Urmă o pauză de parcă prezicătoarea îşi rostise oracolul iar acum continua femeia, cu o voce obosită de atâta emfază.

— Şi-ţi dai seama că Rupert nu este astfel, nu este. Are un trup şi o sănătate şubrede, are nevoie de foarte multă îngrijire. Apoi mai este şi atât de schimbător şi nesigur de el însuşi... e nevoie de cea mai mare răbdare şi înţelegere pentru a-l ajuta. Ar trebui să te pregăteşti să suferi... îngrozitor. Nici nu pot să-ţi spun cât va trebui să suferi pentru a-l face fericit. El duce o viaţă spirituală intensă... uneori, foarte, foarte încântătoare. Apoi vine reacţia. Nu pot să-ţi spun prin ce am trecut cu el. Am fost împreună atâta timp, îl cunosc bine, ştiu bine ce fel de om este. Şi simt că trebuie să ţi-o spun. Simt chiar mai mult pentru dumneata decât pentru el. Hermione se pierdu într-o reverie amară. Este atât de nesigur... oboseşte şi apoi reacţionează. Şi nu-ţi pot spune cum sunt reacţiile lui. Nu

pot să-ţi spun cât e de chinuitor. Ceea ce afirmă şi iubeşte acum îi provoacă mai târziu o furie distrugătoare. Nu e niciodată constant, există veşnic această teribilă, groaznică reacţie. Veşnic schimbarea asta rapidă de la bine la rău şi invers. Şi nimic nu te distruge mai mult, nimic.
— Da, spuse Ursula umil. îmi dau seama cât ai suferit.
O lumină nepământeană apăru pe chipul Hermionei.
îşi strânse pumnii ca o posedată.
— Şi trebuie să fii dispusă să suferi, să vrei să suferi pentru el ceas de ceas, zi de zi - dacă nu vrei să-l ajuţi, în măsura în care el se poate stabili la ceva, cât de cât.
— Iar eu nu vreau să sufăr ceas de ceas şi zi de zi. Nu vreau. Mi-ar fi ruşine. E degradant să nu fii fericit.
Hermione tăcu şi o privi multă vreme.
— Crezi asta? spuse ea în cele din urmă.
Şi această afirmaţie i se păru o dovadă a diferenţei uriaşe dintre Ursula şi ea. Căci pentru Hermione
suferinţa era cea mai puternică realitate, orice-ar fi. Cu loate astea, credea şi ea în fericire.
— Da, repetă Ursula, omul trebuie să fie fericit. Pentru Ursula fericirea era o chestiune de voinţă.
— Da, spuse Hermione, acum indiferentă. Simt numai c-ar fi dezastruos, dezastruos - mai ales să te măriţi în grabă. Nu puteţi fi împreună fără căsătorie? Nu puteţi pleca undeva să trăiţi împreună fără să vă căsătoriţi? Sunt sigură că o căsătorie ar fi fatală pentru amândoi - pentru dumneata chiar mai mult decât pentru el. Şi mă gândesc la sănătatea lui...
— Desigur. Nu-mi pasă de căsătorie. Pentru mine nu . ire nicio importanţă. El este cel care o doreşte.
— Este o dorinţă momentană, spuse Hermione cu .icea sentenţiozitate obositoare şi cu un fel de convingere de genul sijeunesse savait,
Urmă o pauză după care Ursula izbucni pe un ton de sfidare nesigură:
— Dumneata îţi închipui că sunt o femeie în care predomină latura senzuală?
— Nu, nicidecum. Nicidecum! Dar mă gândesc că oşti tânără şi plină de vitalitate. Asta nu-i o chestiune de vârstă

sau de experienţă. Este aproape o chestiune de rasă. Rupert e de rasă veche, se trage dintr-o stirpe îmbătrânită, iar dumenata îmi pari atât de tânără, te tragi dintr-o rasă tânără şi lipsită de experienţă.
— Oare? făcu Ursula. Eu îl văd al naibii de tânăr, pe de o parte.
— Da, s-ar putea... copilăros în multe privinţe. în orice caz...
Amândouă tăcură. Ursula era plină de o profundă nemulţumire şi o umbră de disperare. „Nu-i adevărat, îşi spuse ea, adresându-se în sine adversarei ei, nu-i adevărat. Tu eşti cea care vrea un bărbat viguros şi brutal, nu eu. Tu eşti cea care vrea un om insensibil, nu eu. Tu nu ştii nimic despre Rupert, realmente nimic, în ciuda ; inilor pe care i-ai petrecut cu el. Tu nu-i dai o dragoste
de femeie, îi oferi o dragoste abstractă şi de aceea te respinge. Nu ştii nimic. Nu cunoşti decât lucruri moarte. Până şi o servitoare l-ar fi cunoscut puţin. Tu nu ştii nimic. Ce-ţi închipui că reprezintă toată ştiinţa ta decât o înţelegere moartă care nu înseamnă nimic. Gândeşti atât de fals, eşti atât de artificială, cum poţi cunoaşte tu ceva? Ce rost are toată vorbăria ta despre dragoste, tu, spectru înşelător de femeie! Cum ai putea cunoaşte ceva atâta timp cât nu crezi în nimic? Nu ai încredere în tine însăţi şi în propria ta feminitate aşa că la ce bun isteţimea ta superficială şi înfumurată.
Cele două femei continuau să stea într-o tăcere duşmănoasă. Hermione se simţea jignită din cauză că toate bunele ei intenţii, toate sfaturile ei nu treziseră în cealaltă femeie decât o vulgară ostilitate. Dar, la urma urmei, Ursula nu putea înţelege, nu va înţelege niciodată, nu va putea fi niciodată altceva decât o femeie obişnuită, geloasă şi iraţională, capabilă de emoţii puternice, specific feminine, atrăgătoare ca femelă şi cu o apreciabilă doză de înţelegere femeiască, dar fără pic de minte. Hermione ajunsese de multă vreme la concluzia că acolo unde nu există pic de minte este inutil să faci apel la raţiune şi că trebuie pur şi simplu să-l ignori pe ignorant. Iar Rupert se orientase acum spre femeia puternică, robustă, egoistă -

era reacţia lui de moment - nu se putea face nimic. Era o pendulare stupidă înainte şi înapoi, o oscilaţie violentă care în final va fi prea puternică pentru rezistenţa lui şi atunci va fi strivit şi va muri. Nu exista nicio cale de a-l salva. Această oscilaţie violentă şi oarbă între animalism şi adevăr spiritual va continua în el până va fi rupt de cele două direcţii opuse şi va dispărea din viaţă într-un mod lipsit de orice semnificaţie. Nu avea niciun rost. Şi el era lipsit de unitate, fără minte, în momentele supreme ale vieţii; nu era suficient de bărbat pentru a împlini destinul unei femei.

Rămaseră aşa până apăru Birkin. El simţi îndată ostilitatea care plutea în atmosferă, ca pe ceva definitiv şi (ie neînvins şi îşi muşcă buzele. Se prefăcu însă că nu observă nimic.

— Bună, Hermione, te-ai întors? Cum te simţi?

— Mai bine. Dar tu? Nu prea arăţi bine.

— Ah! Cred că Gudrun şi Winnie Crich vor veni la ceai. Cel puţin aşa mi-au spus. Vom fi o societate veselă. Cu ce tren ai venit, Ursula?

Era destul de supărător să-l vezi încercând să le împace pe cele două femei în acelaşi timp. Amândouă îl priveau: Hermione cu o adâncă nemulţumire şi milă, Ursula foarte nerăbdătoare. El era agitat şi, aparent, intr-o dispoziţie destul de bună, debitând banalităţile obişnuite. Ursula era uimită şi indignată de felul în care pălăvrăgea; părea un prostănac ca oricare altul. Deveni rigidă şi nu mai vru să răspundă. Totul i se părea atât de fals şi de înjositor. Şi Gudrun, care nu mai venea odată!...

— Cred c-am să plec la Florenţa, la iarnă, spuse Hermione după o pauză.

— Da? întrebă el. Dar e atât de frig acolo...

—Am să stau la Palestra. E cât se poate de confortabil.

— Ce te face să pleci la Florenţa?

— Nu ştiu, răspunse Hermione vorbind rar. Apoi îl privi cu căutătura aceea înceată şi grea. Barnes îşi deschide cursul lui de estetică, iar Olandese va ţine o serie de conferinţe despre politica internă a Italiei.

— Amândouă sunt fleacuri, spuse el.

— Nu, nu sunt de aceeaşi părere, îl contrazise Hermione.
— Pe care dintre ei îl admiri, deci?
— Pe amândoi. Barnes e un pionier. în plus, mă interesează Italia, trezirea ei la conştiinţa naţională.
— Aş dori s-o văd trezindu-se la altceva decât la conştiinţa naţională, spuse Birkin. Pentru că în cazul Italiei asta înseamnă trezirea la conştiinţa industrial-comercia- lă. Detest Italia şi naţionalismul ei. Iar în ce-l priveşte pe Barnes, ăsta e un amator.
Hermione rămase câteva clipe tăcută şi ostilă. Reuşise însă să-l readucă pe Birkin în lumea ei! Cât de subtilă era influenţa ei! Părea capabilă să-i dirijeze atenţia, deşi iritabilă, în direcţia ei, într-o clipă. Bărbatul era acum în puterea ei.
Nu. Greşeşti. Apoi fu cuprinsă de un fel de încordare. Ridică faţa ca o preoteasă inspirată de oracol şi continuă emfatic: Sandro mi scrive che ha accolto il piu grande entusiasmo, tutti i giovani, fanciulle e ragazzi, son tuttP. Vorbise în italiană ca şi cum, gândindu-se la italieni, o făcuse în limba lor.
El îi ascultă tirada cu o nuanţă de dezgust, apoi spuse:
— Şi totuşi nu-mi place. Naţionalismul lor este doar comercialism... asta, împreună cu gelozia lor de operetă, este ceea ce detest cel mai mult la ei.
— Cred că greşeşti... cred că greşeşti. Mie mi se pare frumoasă şi cu adevărat spontană pasiunea modernă pentru Italia. Pentru că există o pasiune pentru Italia, L'ltalie.
— Cunoşti bine italiana? o întrebă Ursula.
Hermione detesta întreruperile de genul acesta. Cu toate astea, răspunse calm:
— Da, destul de bine. Am petrecut o parte din copilărie acolo, împreună cu mama mea. Mama a murit la Florenţa.
— Aha!
Urmă o pauză, dureroasă pentru Ursula şi Birkin. Hermione însă părea absentă şi calmă. Birkin era palid la faţă, iar ochii îi străluceau de parcă avea febră, era peste măsură de surescitat. Cât de mult suferea Ursula în

această atmosferă de voinţe încordate! Capul îi părea încins cu benzi de oţel.
Birkin sună să fie adus ceaiul. Nu mai puteau s-o aştepte pe Gudrun. Când uşa se deschise, motanul se strecură înăuntru.
— Minol Mino! îl chemă Hermione cu glasul ei domol, voit monoton. Pisoiul se întoarse s-o privească, apoi, cu mersul lui lent şi maiestuos, se îndreptă spre ea.
— Vierii... vierii qua, îl chemă Hermione cu vocea ei mângâietoare şi protectoare ca şi cum ea ar fi fost întotdeauna cea mai în vârstă. Maica Superioară. Vieni dire buon giorno alia zia. Mi ricordi, mi ricordi bene - non e vero, piccolo? E vero che mi ricordi? E vero? şi-l mângâie pe cap încet şi cu o indiferenţă ironică.
— înţelege italiana? întrebă Ursula, care nu înţelegea
0 iotă.
— Da, răspunse Hermione după un răstimp. Mama lui a fost italiancă. S-a născut în coşul meu de hârtii la
1 lorenţa în dimineaţa zilei de naştere a lui Rupert. A fost cadoul lui.
Ceaiul fu servit. Birkin turnă ceai pentru amândouă. Era ciudat cât de inviolabilă era intimitatea care exista intre el şi Hermione. Ursula se simţea ca o intrusă. Chiar şi ceştile de ceai şi argintăria veche erau ca o legătură între ei. Păreau să aparţină unei lumi vechi, apuse, in care trăiseră ei doi şi în care Ursula era o străină, l ra aproape o parvenită în mediul lor-de veche cultură. Convenţiile ei nu erau şi ale lor, după cum criteriile lor nu erau şi ale ei. Ale lor erau stabilite, aveau prestigiul şi farmecul vârstei. El şi cu ea, Birkin şi Hermione, aparţineau aceleiaşi culturi veştejite şi înăbuşite. Iar ea, Ursula, era o intrusă. Ei o făceau să simtă asta în permanenţă. Hermione turnă puţin lapte într-o farfurie. Felul simplu în care îşi lua diferite libertăţi în casa lui Birkin o enervau şi o descurajau pe Ursula. Era în asta un fel de fatalitate, de parcă aşa ar fi fost să fie. Hermione ridică pisoiul şi-i puse laptele în faţă. El îşi proţăpi picioarele din faţă pe marginea mesei şi îşi plecă botul tânăr, gra-ţios, să mănânce.

— Sicuro che capisce litaliano, cântă Hermione, non l'avrâ dimenticato, la lingua della mamma\
Hermione ridică botul pisoiului cu degetele ei lungi şi albe, nelăsându-l să mănânce, ţinându-l în puterea (îi. Simţea întotdeauna acelaşi lucru, această bucurie a puterii pe care o exercita asupra unui mascul, asupra oricărui fel de mascul. Motanul clipi răbdător, cu aerul unui mascul plictisit, lingându-şi mustăţile. Hermione râse în felul ei scurt şi mormăit.
— Ecco, il bravo ragazzo, com'e superbo, questoP
Forma, împreună cu pisica, un tablou viu şi ciudat. Impresiona ca o imagine cu adevărat statică. într-o privinţă era un fel de artistă socială.
Motanul refuză să se uite la ea, o evită cu indiferenţă, evită cu indiferenţă degetele ei şi începu să mănânce din nou, cu nasul vârât în farfurioară, perfect liniştit, pe când lipăia cu plescăituri uşoare şi ciudate.
— E rău că-l înveţi să mănânce la masă.
— Da, fu de acord Hermione. Apoi, uitându-se în jos la pisică, reluă cu obişnuita ei voce cântată, caraghioasă şi batjocoritoare.
— Ti imparano fa re brutte cose, brutte cose...
Hermione ridică încet bărbia albă a lui Mino, cu vârful degetelor. Motanul se uită în jur cu un aer extrem de răbdător, se sili să nu vadă nimic, îşi retrase bărbia şi începu să-şi spele faţa cu lăbuţa. Hermione râse mormăit, înciudată.
— Bel giovanotto,
Mino se întinse din nou şi îşi puse lăbuţa lui albă delicată pe marginea farfurioarei. Hermione i-o ridică punând-o alături cu o încetineală plină de delicateţe. Această grijă delicată şi deliberată din mişcările ei îi aminti Ursulei de Gudrun.
— No! Non e permesso di mettere il zambino neI tondinetto. Non piace al babbo. Un signor gatto cosi selvatico!A spuse Hermione şi îşi ţinu degetul pe lăbuţa lui aşezată moale pe masă, iar vocea ei avu aceeaşi notă ameninţătoare, jucăuşă şi plină de umor.

Ursula nu mai putea suporta. Voia să plece. Totul părea inutil. Hermione se instalase aici pe vecie, în timp ce ea era efemeră, nici măcar nu sosise încă.

— Am să plec acum, spuse ea brusc.

Birkin o privi aproape cu spaimă într-atât se temea de furia ei.

— Dar nu e nicio grabă, spuse el.

— Ba da. Am plecat. Şi, întorcându-se spre Hermione, înainte ca ei să mai poată spune ceva, îi întinse mâna şi-i spuse: La revedere.

— La revedere, cântă Hermione, reţinându-i mâna. I rebuie neapărat să pleci?

— Da, trebuie să plec, spuse Ursula cu faţa aspră, ferindu-se de privirea Hermionei.

— Crezi că trebuie...

Dar Ursula îşi eliberase mâna. Se întoarse spre Birkin cu un fel de „la revedere" repezit şi batjocoritor şi în clipa următoare deschise uşa înainte ca el să poate face vreo mişcare.

Când ajunse afară, începu să alerge pe drum furioasă şi agitată. Era ciudat câtă furie oarbă şi violentă stârnise Hermione în ea prin simpla ei prezenţă. Ursula ştia că cedase în favoarea celeilalte femei, ştia că se arătase prost crescută, bizară, exagerată, dar nu-i păsa. Alerga de-a lungul drumului de teamă să nu se întoarcă înapoi şi să le râdă în nas celor doi pe care îi lăsase în casă, căci aceştia o jigniseră grav.

23
Excursia

/V

I

n ziua următoare, Birkin se duse s-o caute pe Ursula la şcoală. Se întâmplase ca în ziua aceea cursurile să se termine la prânz. El apăru spre sfârşitul dimineţii şi o invită la o plimbare cu maşina. Ursula acceptă, dar faţa ei rămase întunecată şi indiferentă, iar el simţi o strângere de inimă.

Era o după-amiază frumoasă, iar în jur plutea o lumină dulce. Birkin conducea. Ursula stătea lângă el. Trăsăturile

feţei ei rămâneau însă întunecate şi neprietenoase. Când arăta astfel, ca un zid de nepătruns, Birkin simţea o strângere de inimă.
Viaţa lui părea atât de lipsită de importanţă acum, încât aproape că nici nu-i mai păsa de ea. Uneori avea impresia că nu-i mai pasă dacă Ursula, Hermione ori altcineva există sau nu. De ce să-ţi faci probleme? De ce să lupţi pentru o viaţă ordonată, fericită? De ce să nu laşi totul la voia întâmplării, ca într-un roman picaresc? De ce nu? De ce să-ţi baţi capul cu relaţiile dintre oameni? De ce să-i iei în serios, fie că sunt bărbaţi sau femei? De ce să întreţii legături serioase cu cineva? De ce să nu fii indiferent, să rătăceşti de colo-colo, luând tot ceea ce merită să fie luat? Şi totuşi era blestemat şi condamnat să continue vechiul efort de a duce o viaţă stabilă.
— Priveşte ce ţi-am cumpărat. Maşina trecea pe un drum lat şi alb, printre pomi înveşmântaţi în culori tomnatice.
îi dădu o bucăţică de hârtie făcută sul. Ea o luă şi o desfăcu.
— Ce frumos! exclamă privind darul. Ce încântător! Dar de ce să mi le dai mie? întrebarea era pusă pe un ton jignitor.
Faţa lui se aprinse; era plictisit şi iritat. Dădu uşor din umeri.
— Aşa am vrut, spuse el rece.
— Dar de ce? De ce ai făcut-o?
— Trebuie neapărat să găsesc un motiv?
Tăcură amândoi în vreme ce ea examina inelele ce fuseseră înfăşurate în hârtie.
— Sunt foarte frumoase, spuse ea, în special acesta. E minunat.
Era un opal rotund, de un roşu incandescent, montat în mijlocul unui cerc de rubine mici.
— Ăsta îţi place cel mai mult? întrebă el.
— Da.
— Mie îmi place safirul.
— Acesta?
Era un frumos safir, în formă de roză, cu mici briliante.

— Da, e încântător. îl ridică la lumină. Da, probabil că oste cel mai frumos.
— Cel albastru - spuse el.
— Da, minunat!
Brusc Birkin smuci volanul pentru a evita o căruţă şi automobilul intră puţin în şanţ. Era un conducător neatent dar cu reflexe foarte iuţi. Ursula însă era speriată. Exista veşnic în el acea nepăsare care o îngrozea. Se imţi deodată în pericol de a muri în cine ştie ce accident îngrozitor de automobil. Timp de o clipă rămase împietrită de frică.
— Nu-i cam periculos felul cum conduci?
— Nu, nu-i periculos. Apoi, după o pauză: Inelul galben nu-ţi place deloc?
Era un topaz în formă pătrată, montat într-o ramă de oţel sau ceva asemănător, cu o lucrătură fină.
— Ba da. îmi place. Dar de ce ai cumpărat aceste Inele?
— Pentru că mi-au plăcut. Le-am luat de ocazie.
— Le-ai cumpărat pentru tine?
— Nu. Inelele ar arăta groaznic pe degetele mele.
— Atunci de ce le-ai cumpărat?
— Le-am cumpărat ca să ţi le dăruiesc.
— Dar de ce? Ar trebui să i le dai Hermionei! Ei îi nparţin.
Birkin nu răspunse. Ursula rămase cu inelele strânse In palmă. Voia să le încerce, dar era în ea ceva care o împiedica. în plus, îi era teamă că ar avea degetele prea groase. Era îngrozită de teamă că nu va reuşi să le pună decât pe degetul cel mic. Continuară să meargă în tăcere pe drumurile pustii.
Plimbarea cu maşina îi plăcea atât de mult încât uită ile prezenţa lui.
— Unde suntem? întrebă deodată.
— Nu departe de Workshop.
— Şi încotro mergem?
— Oriunde.
Era răspunsul care îi plăcea.
Deschise palma pentru a se uita la inele. îi făceau atâta plăcere cele trei cercuri incrustate cu pietre preţioase, aşa cum stăteau acum risipite în palma ei. Va trebui să le

încerce. O făcu pe furiş, nevrând ca el să vadă şi să ştie că degetele ei erau prea groase pentru inele. Dar, fără îndoială, el observa ca întotdeauna ceea ce ea nu dorea. Era încă una dintre trăsăturile neplăcute ale firii lui veşnic la pândă.
Numai opalul, cu bucla lui subţire, se potrivi pe degetul inelar. Dar Ursula era superstiţioasă. Nu, erau destule lucruri aducătoare de ghinion; nu va accepta acest inel în semn de împăcare.
— Priveşte, spuse ea, întinzând mâna pe jumătate strânsă şi şovăitoare. Celelalte nu mi se potrivesc.
El aruncă o privire la piatra delicată ce răspândea reflexe rosietice pe pielea ei nespus de fină.
— Da.
— Dar opalul e purtător de ghinion, nu? continuă ea trădându-şi dorinţa.
— Nu. Eu prefer lucrurile nenorocoase. Norocul e ceva vulgar. Cine are nevoie de ceea ce i-ar putea aduce norocul? Eu nu.
— De ce? râse ea.
Şi, arsă de dorinţa de a vedea cum îi vin celelalte inele, le puse pe degetul mic.
— Pot fi puţin lărgite.
— Da, răspunse ea nesigură, şi suspină. Ştia că, prin acceptarea acestor inele, accepta o împăcare. Totuşi soarta părea mai puternică decât ea. Se uită din nou la bijuterii. în ochii ei erau foarte frumoase, nu ca ornament sau ca valoare bănească, ci ca mici frânturi de frumuseţe.
— îmi pare bine că le-ai cumpărat, spuse în cele din urmă, punându-şi mâna blând şi cu oarecare reţinere pe braţul iui.
El zâmbi uşor. Dorea să şi-o apropie, dar în adâncul sufletului era supărat şi nepăsător. Ştia că Ursula făcuse o pasiune pentru el. Dar asta nu îl interesa ca o finalitate. Există pasiuni atât de adânci încât devii impersonal şi indiferent, nu simţi nicio emoţie.
Ursula era încă la stadiul emoţional, era întotdeauna îngozitor de personală. O tratase aşa cum el însuşi nu lusese niciodată tratat. O ridicase din rădăcinile

obscurităţii şi ruşinii ei, ca un demon, râzând deasupra fântânii de corupţie mistică, una dintre sursele existenţei ei, cutremurându-se şi acceptând, capitulând în final. Iar în ceea ce o priveşte pe ea, când va putea oare să se autodepăşească până într-atât încât să-l accepte dincolo de moarte?

Ursula era foarte fericită acum. Automobilul continua să alerge, după-amiaza era blândă şi lumina neclară. Ea vorbea cu un interes viu, analizând oamenii şi motivele lor, pe Gudrun şi pe Gerald. El răspundea vag. Pe Birkin nu-l mai interesau personalităţile şi oamenii - aceştia se deosebeau unul de altul, dar erau cu toţii închişi într-o limitare clară. Existau numai două mari idei, rămâneau două mari curente de activitate cu diferite forme de rencţie provenind din ele. Reacţiile erau cu totul diferite la oameni diferiţi, dar ele urmau câteva mari legi generale şi în mod intrinsec nu exista nicio deosebire. Ei acţionau şi reacţionau involuntar, potrivit câtorva legi mari, şi oda- lă ce legile, marile principii, erau cunoscute, oamenii nu mai erau interesanţi. Esenţialmente erau cu toţii asemănători, diferenţele nu erau decât variaţiuni ale aceleiaşi lome. Niciunul dintre ei nu depăşea termenii daţi.

Ursula nu era de acord. Oamenii i se păreau încă invizibili, dar poate că nu atât de mult pe cât încerca ea să se convingă. Probabil că acum exista ceva mecanic în interesul ei. Poate că, de asemenea, interesul era distrugător, analiza ei fiind o adevărată desfacere în bucăţi. Exista în sufletul ei un spaţiu ascuns în care nu-i păsa de oameni şi de particularităţile lor, ba chiar avea dorinţa de a-i distruge. O clipă păru să fi atins acest spaţiu tăinuit. Rămase liniştită şi se concentră pe moment numai asupra lui Birkin.

— N-ar fi încântător să ne întoarcem după ce se întunecă? spuse ea. Am putea lua ceaiul mai târziu, vrei? Un ceai mai consistent. N-ar fi drăguţ?

— Am promis să fiu la Shortlands pentru cină.

— Dar nu contează, te poţi duce mâine.

— Va fi şi Hermione acolo, spuse el oarecum stânjenit. Pleacă peste două zile. Cred c-ar trebui să-mi iau rămas bun. N-am s-o mai văd niciodată.
Ursula se retrase în sine, cuprinsă de-o tăcere furioasă. El îşi încruntă sprâncenele şi ochii începură din nou să arunce scântei de furie.
— Nu te superi, nu? întrebă enervat.
— Nu. Nu-mi pasă. De ce mi-ar păsa? De ce m-ar deranja? Tonul ei era ironic şi jignitor.
— Asta mă întrebam şi eu. De ce ţi-ar păsa. Dar se pare că-ţi pasă. Sprâncenele lui erau încordate, denotând o mare iritare.
— Te asigur că nu. Nu-mi pasă niciun pic. Du-te la cei de-o seamă cu tine, asta vreau să faci.
— Ah, proastă ce eştî, exclamă el, cu acest „du-te la cei de-o seamă cu tine“. între mine şi Hermione totul s-a terminat. Ea înseamnă mult mai mult pentru tine, dacă-i vorba pe aşa, decât pentru mine. Căci tu nu poţi decâ' să te revolţi într-o reacţie pură împotriva ei. Şi a fi opusu ei înseamnă a fi replica ei.
— A, opusul! strigă Ursula. O, îţi cunosc eu trucurile. N-am să mă las păcălită de jocul tău de cuvinte. îi aparţi Hermionei şi lumii ei moarte. Mă rog, dacă asta-i situaţia, n-ai ce-i face. Nu te condamn. Dar în cazul acesta între noi nu poate exista nimic.
Cuprins de o exasperare fără margini, Birkin opr maşina şi rămaseră acolo, în mijlocul drumului de ţară,
pentru a lămuri lucrurile. între ei izbucnise războiul aşa că niciunul nu vedea ridicolul situaţiei.
— Dacă n-ai fi proastă, dacă n-ai fi atât de proastă, strigă el cu o disperare amară, ţi-ai da seama că cineva poate fi decent chiar dacă mai înainte a greşit. Am greşit că am continuat să fiu cu Hermione în toţi aceşti ani; a fost o agonie prelungită. Dar la urma urmei poţi avea puţină decenţă. Dar tu ai fi în stare să-mi sfâşii sufletul din gelozie doar la simpla pomenire a numelui Hermionei.
— Eu, geloasă! Eu, geloasă! Greşeşti dacă-ţi închipui asta. Nu sunt câtuşi de puţin geloasă pe Hermione. Pentru mine ea nu reprezintă nimic, nici măcar atât! Şi Ursula

pocni din degete. Nu, e vorba de tine care eşti un mincinos. Tu eşti cel care simte nevoia să se reîntoarcă ■ isemenea unui câine la ceea ce a vomitat. Lucrul pe care îl reprezintă Hermione pentru tine îl detest. îl urăsc. Pentru că înseamnă minciună, falsitate, moarte. Dar tu asta doreşti; nu te poţi abţine, nu poţi. Aparţii acelui mod de viaţă învechit, muribund! întoarce-te la el, nu veni la mine că eu n-am nimic de-a face cu el!
Şi, lăsându-se pradă emoţiei violente care o stăpânea, Ursula se dădu jos din maşină şi se duse la gardul viu din marginea drumului, smulgând inconştientă boabele roşii de nalbă dintre care unele erau crăpate .îrătându-şi seminţele portocalii.
— A, eşti o proastă! strigă el cu amărăciune şi cu oarecare dispreţ.
— Da, sunt. Sunt o proastă. Şi-i mulţumesc lui Dumnezeu pentru asta. Sunt prea proastă pentru a înghiţi deşteptăciunile tale. Slavă Domnului. Du-te la femeile tale, du-te la ele - ele sunt la fel cu tine - întotdeauna .-au ţinut după tine şi aşa va fi întotdeauna. Du-te la mi- resele tale spirituale, dar nu veni la mine în acelaşi timp; pentru că eu nu vreau pe nimeni, mulţumesc. Nu eşti satisfăcut, nu? Miresele tale spirituale nu pot să-ţi dea ceea ce doreşti, nu sunt destul de comune, sunt prea spiritualizate, nu? Prin urmare, vii la mine şi le păstrezi pe ele ca decor! Vrei să te însori cu mine pentru nevoile zilnice. Dar ai să păstrezi în rezervă o colecţie suficientă de mirese spirituale. îţi cunosc eu micul joc infam.
Şi, cuprinsă brusc de înflăcărare, bătu cu piciorul în pământ, înnebunită de furie, iar el se dădu înapoi speriat că îl va lovi.
— Iar eu, eu nu sunt destul de spiritualizată, continuă ea. Nu sunt tot atât de spiritualizată ca această Hermione! Sprâncenele i se încruntaseră, ochii îi scân- teiau ca ai unui tigru. Atunci du-te la ea, asta-i tot ce am de spus, du-te la ea, du-te! Ha! Ea şi spiritualizată! Spiritualizată, ea! O materialistă murdară, asta este. Ea spiritualizată? Ce o interesează? Care-i spiritualitatea ei? în ce constă? Furia ei părea să răbufnească dogoritoare atingând faţa lui Birkin.

El se dădu puţin înapoi. îţi spun eu, este murdărie, murdărie şi nimic altceva decât murdărie. Şi tocmai asta doreşti tu, după asta tânjeşti. Spiritualizată! Asta numeşti tu spiritualizare, brutalitatea, aroganţa, materialismul ei josnic? E o precupeaţă, o vânzătoare de peşte împuţit, ăsta-i materialismul ei. Cât se poate de murdar. Şi unde ajunge în cele din urmă cu toată pasiunea ei socială, cum o numeşti tu? Pasiune socială! Ce pasiune socială are ea? Arată-mi-o! în ce constă? Ea vrea puterea meschină, imediată, vrea iluzia că e o femeie importantă, asta-i tot. în sufletul ei, ea este un demon necredincios, vulgară, ca mocirla. Asta este în realitate. Tot respectul e doar prefăcătorie. Dar ţie îţi place. îţi place spiritualitatea falsă; cu asta te hrăneşti. Şi de ce? Din cauza murdăriei care zace în tine. Crezi că eu nu cunosc stricăciunea vieţii tale sexuale - şi a ei? O cunosc. Putreziciune, asta este ceea ce vrei tu, mincinosule! înfruptă-te, deci, înfruptă-te! Mincinos ce eşti!
Se întoarse cu spatele şi începu să smulgă cu mişcări nervoase ramurile de nalbă din gardul viu şi să le vâre cu degete tremurătoare, în sân.
Birkin stătea privind-o în tăcere. O duioşie neînchipuită ardea în el la vederea degetelor ei tremurătoare şi atât de sensibile, dar în acelaşi timp era plin de furie şi asprime.
— Totul nu e decât un spectacol degradant, spuse el cu răceală.
— Da, cu adevărat degradant. Dar mai mult pentru mine decât pentru tine.
— De vreme ce-ţi place să te înjoseşti.
Şi din nou obrajii ei se aprinseră şi luminiţele galbene se concentrară în ochii ei.
— Tu! strigă ea. Tu! Iubitorul de dreptate! Predicatorul purităţii! Puf adevărul tău şi puritatea ta. Duhnesc ca mortăciunile cu care te hrăneşti, câine gunoier, mâncător de stârvuri. Eşti un stricat, un stricat, asta s-o ştii. Puritatea, candoarea, bunătatea ta! O! Mulţumim, am avut plăcerea. Ceea ce eşti este un lucru murdar, o mortăciune, ceva obscen! Asta-i ceea ce eşti, obscen şi pervers. Tu şi dragostea! Poţi să spui mai bine că nu vrei dragoste. Nu,

nu te vrei decât pe tine însuţi şi murdăria şi moartea. Asta-i ceea ce vrei. Eşti atât de pervers, atât de mult îţi place să te delectezi cu moartea! Şi apoi...

— Vine un biciclist, o făcu el atentă, suferind cumplit la acest atac violent.

Ea se uită de-a lungul drumului, strigând că nu-i pasă. Cu toate astea, tăcu. Biciclistul, care-i auzise certându- se în gura mare, se uita plin de curiozitate la bărbatul şi la femeia de lângă automobilul oprit.

— ’nă seara, spuse el vesel.

— Bună seara, răspunse Birkin rece.

Rămaseră tăcuţi până ce omul se pierdu în depărtare. Faţa lui Birkin se luminase. Ştia că, în mare, Ursula avea dreptate. Ştia că e pervers; atât de spiritualizat pe de o parte, degradat într-un fel straniu, pe de alta. Dar ea însăşi era mai bună? Era cineva mai bun cu ceva?

— E posibil ca tot ceea ce spui să fie adevărat: minciună, duhoare şi restul. Dar intimitatea spirituală a Hermionei nu-i cu nimic mai putredă decât intimitatea 1.1 emoţional-geloasă. Convenienţele pot fi respectate chiar şi faţă de duşmani din respect pentru tine însuţi. Hermione îmi este duşmancă până la ultima suflare. De .iceea trebuie s-o alung din viaţa mea.

—Tu! Tu şi duşmanii tăi, şi plecăciunile tale! Frumoasă imagine ai despre propria-ţi persoană. Dar cu asta nu păcăleşti pe nimeni decât pe tine însuţi. Eu geloasă! Eu! Ceea ce spun, şi aici vocea ei se aprinse, o spun pentru că-i adevărat, înţelegi? Pentru că tu eşti ceea ce eşti, un mincinos înrăit şi fals, un mormânt spoit. De aceea o spun. Şi pentru ca tu s-o auzi!

— Şi să-ţi fiu recunoscător, adăugă el cu o grimasă ironică.

— Da, şi dacă ţi-a rămas vreun dram de decenţă să- mi fii recunoscător.

— Neavând însă niciun dram de decenţă...

— Nu, strigă ea, n-ai nicio fărâmă. Aşa că n-ai decât să mergi pe drumul tău, iar eu pe al meu. N-are niciun rost să continuăm, câtuşi de puţin. Aşa că n-ai decât să pleci acum, căci eu nu mai merg cu tine, pleacă!

— Nici măcar nu ştii unde te afli.
— O, n-avea teamă, că nu mă rătăcesc, te asigur. Am în geantă zece şilingi şi asta îmi ajunge să mă pot întoarce de oriunde m-ai fi putut duce tu. Ezita. Inelele mai erau încă pe degetele ei; două pe degetul cel mic, unul pe inelar. încă mai ezita.
— Foarte bine, spuse el. Cel mai deznădăjduit lucru este să fii prost.
— Ai perfectă dreptate.
Şi totuşi ezita. Apoi o expresie urâtă şi răutăcioasă i se aşternu pe faţă. îşi smulse inelele de pe degete şi le aruncă spre el. Unul îi atinse faţa, celelalte haina şi se împrăştiară toate în noroi.
— la-ţi inelele şi du-te şi cumpără-ţi o femelă în altă parte. Sunt destule cele pe care le poţi avea şi care vor fi bucuroase să împartă cu tine murdăria ta spirituală sau pe cea fizică şi s-o lase Hermionei pe cea spirituală.
Şi, spunând aceasta, o porni de-a lungul drumului mergând cu paşi neregulaţi. El rămase nemişcat urmă- rindu-i mersul nesigur, de om îmbufnat. în drum, Ursula rupea şi smulgea ramurile din gardul viu pe lângă care trecea. Silueta ei se micşoră, pierzându-seîn depărtare
Şi atunci, Birkin simţi că mintea i se întunecă. Rămăsese in el doar un firicel de conştiinţă care continua să existe in virtutea inerţiei.
Se simţea obosit, epuizat. Dar, în acelaşi timp, elibe- rat. Renunţa la vechea lui poziţie. Se duse şi se aşează pe marginea drumului. Fără îndoială, Ursula avea dreptate. Ceea ce spusese ea era adevărat. Ştia că spirituali-tatea lui merge mână în mână cu descompunerea, un fel de plăcere a autodistrugerii. Exista însă în el un anumit imbold către autodistrugere, în special când acesta se transpunea pe plan spiritual. Dar el ştia asta - o ştia, şi gata. Şi oare genul de intimitate emoţională a Ursulei, i(moţională şi fizică, nu era tot atât de periculoasă ca şi intimitatea spirituală, abstractă a Hermionei? Contopire, contopire, această oribilă contopire a două fiinţe, pe care toate femeile şi cea mai mare majoritate a bărbaţilor o reclamau, nu era ea plictisitoare şi oribilă indiferent dacă era vorba de

contopirea spiritului sau a corpului? Hermione se credea Ideea perfectă de la care trebuiau să se adape toţi bărbaţii! Iar Ursula era Pântecul perfect, leagănul naşterii, de la care trebuiau să se adape bărbaţii! Şi amândouă erau oribile. De ce nu puteau rămâne individuale, limitate de propriile lor limite? De ce această îngrozitoare dorinţă de a acapara totul, această odioasă tiranie? De ce să nu îngădui celeilalte fiinţe să fie liberă, de ce să încerci să o absorbi, s-o topeşti, s-o amesteci cu tine? Cineva se poate abandona cu totul unei clipe, dar nu unei alte fiinţe.
Nu mai putea suporta să vadă inelele în ţărâna palidă .1 drumului. Le ridică şi le şterse inconştient. Erau mici •imboluri ale realităţii fericirii într-o creaţie caldă. Dar îşi murdărise mâinile cu noroi şi nisip.
Mintea lui plutea în întuneric. Teribilul nod de conştiinţă care persista acolo ca o obsesie se sfărâmase, pierise, iar viaţa lui se dizolva în întunericul din membrele şi corpul său. Dar în inima lui se născuse acum o mică nelinişte. Dorea s-o vadă întorcându-se. Respira
uşor şi regulat ca un copii nevinovat, mai presus de orice responsabilitate.
Şi iată că Ursula se întorcea. O văzu apărând şi dispărând pe sub gardul viu, apropiindu-se de el cu paşi rari. Birkin nu se mişca şi nici nu se uita la ea. Era parcă adormit, liniştit, moţăind într-o stare de totală relaxare.
Ea se apropie şi rămase în picioare lângă el, cu capul plecat.
— Uită ce ţi-am spus, i se adresă ea privindu-l cu regret, vârându-i sub nas o crenguţă de clopoţei roşii.
El văzu mănunchiul de clopoţei şi rămurica semănând cu un copac în miniatură, şi de asemenea mâinile ei cu pielea aceea extrem de fină şi delicată.
— Drăguţă! spuse el ridicându-şi ochii spre ea, zâmbind şi luând floarea.
Totul devenise din nou simplu, foarte simplu, complicaţiile dispăruseră în neant. Dar avea un chef îngrozitor să urle: numai că era obosit şi sătul de emoţii. Apoi inima i se umplu de pasiune fierbinte şi tandreţe pentru ea. Se ridică şi o privi drept în faţă. Avea acum o altă expresie. Şi ce

delicată era în uimitoarea ei strălucire şi teamă. O înconjură cu braţul, iar ea îşi ascunse faţa la pieptul lui. între ei era din nou pace, o pace simplă, pe când o ţinea tăcut în braţe, acolo în mijlocul drumului. Se aşternuse din nou pacea. Starea detestabilă de încordare de mai înainte trecuse în sfârşit. Sufletul lui era din nou puternic şi liniştit.
Ursula ridică ochii spre el. Minunata luminiţă aurie din ochii ei era acum blândă şi supusă, duşmănia din ei pierise. O sărută blând de multe, multe ori. Ochii ei deveniră surâzători.
— Te-am jignit? întrebă ea.
Birkin zâmbi la rândul lui şi îi strânse mâna, atât de moale şi supusă, într-a sa.
— Nu-i nimic, spuse ea. Totul e spre bine.
El o sărută din nou, de multe ori.
— Nu-i aşa?
— Desigur, răspunse el. Dar aşteaptă, am să-mi iau iiu revanşa.
Ursula râse brusc, cu o notă sălbatică în voce şi îşi petrecu braţele în jurul lui.
— Eşti al meu, dragostea mea, nu-i aşa? strigă, ţinându-l strâns.
— Da, spuse el moale.
Vocea lui era atât de blândă şi hotărâtă încât fata se linişti ca şi când însăşi soarta ar fi luat-o sub ocrotirea ui. Da, consimţea, dar asta se realizase fără voia ei. El continua s-o sărute delicat, cuprins de o fericire dulce, duioasă, care făcea ca inima ei să se oprească.
— Iubirea mea! exclamă Ursula, ridicându-şi faţa şi privindu-l uimită şi speriată de atâta fericire. Era adevărat? Dar ochii lui erau frumoşi şi blânzi, eliberaţi de orice încordare şi nervozitate, frumoşi şi puţin surâzători, zâmbind odată cu ea. îşi ascunse faţa la pieptul lui, lorindu-se, pentru că el putea să-i citească atât de bine gândurile. Ştia că o iubeşte şi îi era teamă, era pe un teren nesigur, un cer nou o înconjura. Ar fi dorit să fie pătimaş, ,căci pasiunea era elementul ei. Dar pasiunea lui era atât de liniştită şi firavă! Spaţiul te sperie mai mult decât puterea.

Din nou îşi ridică repede capul.
— Mă iubeşti? întrebă ea repede, impulsiv.
— Da, răspunse el neluându-i în seamă emoţia, ci numai liniştea.
Ursula ştia acum că era adevărat şi se desprinse.
— Ar fi cazul, spuse ea, întorcându-se pentru a se uita de-a lungul drumului. Ai găsit inelele?
— Da.
— Unde sunt?
— în buzunar.
îşi strecură mâna în buzunarul lui şi le scoase. Era plină de neastâmpăr.
— Mergem?
— Da.
Se urcară în maşină şi plecară, lăsând în urmă memorabilul câmp de bătălie. îşi continuară drumul prin ţinutul sălbatic, învăluiţi în lumina acestei după-amieze târzii, într-o mişcare lină şi veselă de parcă ar fi plutit. Mintea lui era aprinsă de o pace dulce, se simţea ca un prunc abia venit pe lume.
— Eşti fericit? îl întrebă în felul ei straniu, încântător.
— Da.
— Şi eu, strigă ea cuprinsă de o bruscă exaltare, încolăcindu-l cu braţele şi strângându-l puternic la piept, în timp ce conducea.
— Opreşte. Nu-mi place să te văd veşnic făcând ceva.
— Nu. Vom sfârşi mica noastră călătorie şi apoi vom fi liberi să facem ce vrem.
— Vom fi, iubitule, vom fi, exclamă ea încântată, sărutându-l în clipa în care se întoarse spre ea.
Birkin continuă să conducă cuprins de o nouă şi ciudată exaltare, acum că tensiunea din el dispăruse. Părea să fie conştient de tot ce se întâmplă în corpul lui trezit la viaţă, conştiinţa de sine simplă, strălucitoare ca şi cum tocmai s-ar fi deşteptat din somn, ca un nou-năs- cut, ca o pasăre în clipa când iese afară din ou, într-un nou univers.
Coborâră un deal abrupt învăluiţi în lumina amurgului şi brusc Ursula recunoscu în partea drepată, jos în vale, contururile catedralei Southwell.

— Aici am ajuns! strigă ea, încântată.
Catedrala sumbră, rigidă şi urâtă era învăluită în negurile înserării pe când intrau în micul orăşel cu luminile lui aurii, ca nişte lespezi deschise, în vitrinele magazinelor.
— Tata a venit aici cu mama, când s-au întâlnit pentru prima oară. Lui îi place - îi place catedrala. Ţie nu?
— Ba da. Arată ca o grămadă de cristale de cuarţ strălucind în întunericul văii. Vom lua ceaiul la Saracen's Head.
Pe când se dădeau jos, auziră clopotele catedralei intonând un imn, în clipa în care ceasul bătu ora şase.
Pe tine te slăvesc, o, Doamne, în această seară,
Pentru toate binefacerile zilei.
în urechile Ursulei, imnul coborî picătură cu picătură din înaltul cerului nevăzut, asupra oraşului întunecat. Răsuna ca secolele pierdute în negura trecutului. Totul părea atât de îndepărtat. Stătea în curtea veche a hanului cu miros de paie, şi grajduri, şi petrol. Deasupra se vedeau primele stele. Ce erau toate astea? Nu era lumea reală, era lumea de vis a copilăriei, o mare amintire ruptă de prezent. Lumea devenise ireală. Ea însăşi era o realitate ciudată, imaterială.
Intrară într-o sală mică şi se aşezară în faţa focului.
— Este oare real? spuse ea şi se ghemui râzând nesigură.
— Ce?
— Totul! Este oare real?
— Cât se poate de real, o asigură, întorcându-se tandru spre ea.
— Sigur?
Stătea şi se uita la el. Birkin părea atât de îndepărtat, in sufletul ei se deschideau alţi ochi. îl văzu ca pe o cre- ntură ciudată, venită din altă lume, de parcă ea ar fi sosit sub influenţa unei vrăji, iar întreaga lume înconjurătoa-re, metamorfozată. îi aminti din nou de farmecul vechii Cărţi a Genezei unde fiii Domnului le văzuseră pe fiicele Omului care erau blonde. Iar el era unul dintre aceştia, una dintre acele creaturi ciudate din lumea de dincolo, privind în jos la ea şi văzând-o că are păr bălai.

Birkin rămase în picioare pe carpeta din faţa căminului, privind-o, uitându-se la faţa ei ridicată în sus exact ca o floare, o floare proaspătă, luminoasă, scânteind nuriu în rouă primelor raze de soare. Iar el zâmbea uşor, de parcă lumea ar fi fost lipsită de grai şi n-ar mai li existat decât tăcuta încântare a florilor pe care fiecare dintre ei o simţea în prezenţa celuilalt, fără să caute să fie conştienţi. Dar ochii lui aveau o uşoară încruntare ironică.
Şi Ursula se simţea atrasă spre el, în mod ciudat, ca într-o vrajă. îngenunchind pe carpeta din faţa căminului îl cuprinse cu braţele pe după mijloc şi îşi lipi obrazul de coapsele lui. Comori! Comori! Era atât de copleşită de sentimentul unor bogăţii cereşti.
— Ne iubim, spuse ea încântată.
— Mai mult decât atât, răspunse el privind-o cu faţa luminoasă şi liniştită îndreptată în jos spre ea.
Faţa ei era acum uimitor de senină, învăluită într-o orbitoare lumină aurie pe când se uita în sus şi îşi apăsa mâinile pe coapsele lui, aşa cum stătea drept în faţa ei. El ţinea privirile coborâte asupra ei, privindu-i fruntea bogat luminată, ca o diademă deasupra ochilor. Era frumoasă ca o nouă şi minunată floare ce se deschisese la picioarele lui, o floare dumnezeiască, mai presus de feminitate, o floare a lumii. Totuşi era în el ceva încordat şi încătuşat. Nu-i plăcea această îmbrăţişare, această strălucire, nu în întregime.
Pentru ea totul se împlinise. Găsise unul dintre fiii lui Dumnezeu de la începuturi, iar el găsise una dintre cele mai luminoase fiice ale Omului.
Ursula îşi plimba mâinile pe trupul lui şi un foc viu, întunecat, trecu în trupul ei. Era o revărsare neclară de pasiune electrică pe care o făcea să treacă din trupul lui într-al ei. Stabilise un nou şi bogat circuit, un curent nou de energie electrică înflăcărată trecea de la unul la altul izvorând din polii întunecaţi ai corpului şi stabilizaţi într-un circuit perfect. Era o flacără de electricitate întunecată ce alerga de la el la ea revărsându-se asupra amândurora ca o satisfacţie bogată, aducătoare de pace.

— Iubirea mea! şopti ea, ridicându-şi spre el faţa cu ochii şi gura deschise, transportată.
— Dragostea mea! răspunse el, aplecându-se şi sărutând-o încontinuu.
Erau amândoi fericiţi, capabili de o uitare de sine perfectă. Râseră şi se aşezară la masa care-i aştepta. Era un amestec de vânat cu de toate: felii mari de şuncă, ouă şi brâncuţe, sfeclă roşie, şi plăcintă cu mere şi ceai.
— Ce de bunătăţi! strigă Ursula încântată. Cât de alese par! Să torn ceaiul?
De obicei era nervoasă şi stângace când trebuia să îndeplinească obligaţii casnice ca aceea de a turna ceaiul. Astăzi însă uită de acest lucru, se simţea în largul ei, uitând cât era de neîndemânatică. Ceaiul curgea frumos din gâtul zvelt şi mândru al ceainicului. Ochii ei zâmbeau calzi pe când îi întindea ceaşa. învăţase în sfârşit să fie calmă şi desăvârşită.
— Totul e al nostru, îi spuse ea.
— Totul.
Ea scoase un mic ţipăt ciudat de triumf.
— Sunt atât de fericită! exclamă cu un sentiment nespus de uşurare.
— Şi eu. Şi cred c-ar fi mai bine să scăpăm cât mai repede de toate obligaţiile pe care le avem.
— Ce obligaţii? întrebă ea mirată.
— Să ne dăm imediat demisia.
O nouă înţelegere lumină chipul Ursulei.
— Desigur. Am uitat de asta.
— Trebuie să scăpăm de obligaţii. Ăsta e cel mai bun lucru, să ne dăm demisia. Şi cât mai repede.
Se uită la el pe deasupra mesei, neîncrezătoare.
— Şi ce să facem?
— Nu ştiu. Pur şi simplu să vagabondăm un pic.
Ea îl privi din nou, întrebător.
— Eu aş fi nespus de fericită să ne stabilim la moară.
— E prea aproape de trecut. Mai bine să vagabondăm.
Vocea lui putea fi atât de dulce şi lipsită de griji.
Pătrunse în vinele Ursulei ca un val de bucurie. Fără îndoială, ea visase o vâlcea şi grădini sălbatice, învăluite în

pace. Avea şi ea o dorinţă de splendoare, o splendoare extravagantă, aristocratică. A rătăci de colo-colo i se părea că seamănă cu neliniştea şi nemulţumirea.
— Unde ai vrea să pleci?
— Nu ştiu. Ştiu că aş dori să te întâlnesc şi să pornesc spre zările nesfârşite.
— Dar unde putem pleca? întrebă ea nerăbdătoare, în fond nu există decât o singură lume şi niciun colţişor al ei nu prea îndepărtat.
— Totuşi, mi-ar plăcea să plec cu tine - spre nicăieri. Ar fi un fel de peregrinare la nesfârşit, lată unde trebuie să mergem - în ţara de nicăieri. Omul vrea să peregrine- ze din lumea de undeva în propriul său nicăieri.
Ea încă mai medita.
— Vezi tu, iubirea mea, mi-e teamă că atâta vreme cât nu suntem decât fiinţe omeneşti trebuie să acceptăm lumea care ne este dată pentru că nu există alta.
— Ba da. Există un loc unde putem fi liberi, un loc unde n-ai nevoie să umbli prea îmbrăcat, ba poate chiar gol, unde întâlneşti oameni puţini şi care au ajuns destul de departe pentru a lua lucrurile aşa cum sunt, unde poţi fi tu însuţi fără să-ţi pese. Există un loc în care există unul sau doi oameni.
— Dar unde? suspină ea.
— Undeva, orinde. Hai să plecăm. Asta trebuie să facem, să vagabondăm.
— Da, răspunse Ursula încântată la gândul călătoriei. Pentru ea nu conta decât călătoria.
— Să fii liber. Să fii liber într-un loc liber şi în care să nu existe decât puţini alţii!
— Da, spuse ea visătoare. Acest „puţini alţii" al lui îi tăia elanul.
— Nu este la drept vorbind, o localitate. Este un raport perfect între mine şi tine şi alţii, e o relaţie perfectă, astfel suntem liberi împreună.
— Este, iubirea mea, este! Tu şi cu mine. Tu şi cu mine, nu? îşi întinse braţele spre el. Birkin trecu de cealaltă parte a mesei şi se aplecă s-o sărute. Braţele ei îl încercuiră din nou, mâinile ei îi căutară umerii, mişcân- du-se încet,

mişcându-se uşor de-a lungul spatelui, în jos, cu o mişcare ciudată, repetată şi ritmică.
El o sărută din nou blând.
— N-o să ne mai despărţim niciodată, murmură încet.
Se hotărâră, după ce-şi reveniră din nou, să-şi scrie cererile de demisie, acolo, în clipa aceea. Ea era de acord. Birkin sună şi ceru hârtie fără antet. Chelnerul strânse masa.
— Şi acum, spuse el, întâi a ta. Pune adresa de acasă şi data, apoi: „Domnului Director al Instrucţiunii Publice", Primăria oraşului - nu ştiu cum se procedează exact. Cred că poţi să fii liberă în mai puţin de o lună. în orice caz, scrie:
Domnule,
Vă rog să binevoiţi a aproba demisia mea din postul de învăţătoare la şcoala primară din Willey Green. V-aş rămâne profund îndatorată dacă m-aţi putea elibera din funcţie cât mai curând posibil fără a aştepta expirarea preavizului de o lună.
Atât. Gata? Să văd: „Ursula Brangwen". Bun! Acum :im s-o scriu pe a mea. Ar trebui să le dau un preaviz de trei luni, dar pot invoca motive de sănătate. Pot aranja
asta.
Se aşeză şi îşi scrise cererea de demisie.
— Acum, spuse el, după ce plicurile fură lipite şi adresele scrise, le expediem de la poşta de aici pe amândouă? Parcă-I văd pe Jackie spunând „Ce coincidenţă!" când le va primi şi va vedea ce conţin. Să-l lăsăm să spună asta sau nu?
— Nu-mi pasă.
— Nu? făcu el gânditor.
— N-are nicio importanţă, nu?
— Ba da. Nu vreau să înceapă cu presupuneri pe socoteala noastră. Am s-o expediez pe a ta de aici, iar pe a mea mai târziu. N-am chef să fiu obiectul tuturor presupunerilor lor.
El o privi, învăluit în sinceritatea lui ciudată, nepământeană.
— Da, ai dreptate.

îşi ridică faţa spre dânsul, toată numai zâmbet şi lumină. Era ca şi cum ar fi putut pătrunde drept în izvorul ei de lumină. Pe chipul lui se oglindi tulburarea.
— Mergem? întrebă.
— Cum vrei tu.
Curând erau afară din micul orăşel, străbătând drumurile de ţară pline de hârtoape. Ursula se cuibări lângă el, ca să-i simtă căldura, şi privi peisajul slab luminat ce i se dezvăluia în faţă, în noaptea clară. Uneori era un drum larg şi vechi, cu pete de iarbă pe ambele părţi, zburând magic ca nişte spiriduşi sub lumina verzuie; alteori erau copaci aplecându-se deasupra lor, ruguri de mure, zidurile unei curţi sau spatele unui hambar.
— Te duci la Shortlands la cină? întrebă Ursula brusc.
El tresări.
— Dumnezeule mare! exclamă. Shortlands? Niciodată! Nu mai vreau. Şi, în plus, ar fi prea târziu.
— Atunci unde mergem? La moară?
— Dacă vrei. E păcat să mergem undeva în noaptea atât de întunecoasă. E păcat.să ieşim din ea. Păcat că nu ne putem oqri în mijlocul întunericului. E mai bine decât oriunde... în mijlocul acestei nopţi plăcute care ne înconjoară.
Ursula se minuna. Maşina se clătina şi se legăna. Ştia că nu se mai putea despărţi de el, întunericul îi ţinea prizonieri pe amândoi, nu putea fi învins.
El conducea stând ţeapăn ca un faraon egiptean. I se părea că este învestit cu o putere străveche, ca marile statui sculptate ale Egiptului antic, tot atât de real şi plin de forţă nevăzută ca şi ele, cu un zâmbet vag, de nepătruns, pe buze. Ştia ce înseamnă să ai un flux de forţă ciudată şi magică în spate, în şale, până în vârful picioarelor, o forţă atât de perfectă încât îl ţinea nemişcat lăsându-i faţa să zâmbească subtil şi fără grijă. Ştia ce înseamnă să fii treaz şi puternic în cealaltă minte, de bază în cea mai profundă minte fizică. Şi acest izvor îi dădea o stăpânire de sine magică şi pură, o forţă misterioasă şi mistică, nevăzută, ca electricitatea.

îi venea foarte greu să vorbească. Era atât de bine să stai în tăcerea aceasta pură şi vie, subtilă, plină de inimaginabilă cunoaştere şi forţă, înălţat pentru totdeauna într-o forţă fără moarte, ca imbecilii aceia imobili şi nesfârşit de puternici, împietriţi pe vecie în tăcerea lor vie, subtilă.

— Nu-i nevoie să mergem acasă, spuse el. Maşina are scaune care se pot lăsa în jos formând un pat şi putem trage capota.

Ursula era speriată şi încântată. Se ghemui lângă el.

— Şi ce fac cu ai mei?

— Le trimiţi o telegramă.

Rămăseseră tăcuţi. Automobilul alerga în tăcere, dar cu un fel de a doua conştiinţă, Birkin îndrepta maşina spre o destinaţie anume. Căci el avea acea inteligenţă vie care-i permitea să-şi realizeze scopurile. Braţele, pieptul şi capul erau rotunjite şi vii ca acelea ale grecilor, nu avea braţele drepte, adormite, ale egiptenilor şi nici capul lor înţepenit şi dormitând. O inteligenţă scânteietoare acţiona în paralel, pe deasupra concentraţiei lui pure, egiptene, din subconştient.

Ajunseseră la un sat ce se întindea de-a lungul drumului. Maşina alunecă încet până ce se ivi oficiul poştal şi acolo se opriră.

— Am să trimit o telegramă tatălui tău. Scriu numai atât: „Rămân peste noapte în oraş“, vrei?

— Da, răspunse ea. Nu voia să fie tulburată de nevoia de a gândi.

îl urmări cu privirea pe când intra în oficiul poştal, care ora şi prăvălie în acelaşi timp. Ciudat mai era el! Chiar pe când intra în locul acela public, luminat, rămânea întunecat şi misterios, tăcerea vie părea să fie principala realitate din el, subtilă, puternică, de negăsit, lată-l! Intr-un avânt de exaltare ciudată, îl înţelese: văzu fiinţa sortită să rămână veşnic ascunsă, teribilă în puterea ei, şi reală. Această realitate subtilă şi întunecată a lui, ce lamânea veşnic indescifrabilă, o eliberă, făcând-o să se simtă perfect, dezvăluind propria ei fiinţă desăvârşită. Şi ea era întunecată şi împlinită în tăcere.

Birkin apăru şi aruncă în maşină câteva pachete.
— Am luat nişte pâine, brânză, stafide, mere şi ciocolată, spuse cu acea voce a lui care lăsa impresia că râde, datorită forţei desăvârşite care forma realitatea lui lăuntrică.
Trebuia să-l simtă. A vorbi şi a-l vedea nu însemna nimic. A-l privi nu te ajuta să-l înţelegi pe bărbatul acesta, întunericul şi liniştea trebuiau s-o învăluie perfect şi astfel să-l poată cunoaşte prin atingeri tăcute. Trebuia să fie în contact cu el, uşor şi fără să se gândească, să ajungă la acea cunoaştere care înseamnă sfârşitul cunoaşterii, realitatea certitudinii prin necunoaştere.
Curând erau din nou în mijlocul întunericului. Nu-I întrebă încotro mergeau, nu-i păsa. Stătea într-o stare de plenitudine şi putere pură, un fel de apatie, nemişcată şi fără gânduri. Era lângă el, într-un repaus pur, ca o stea de pe cer, într-un echilibru de neînţeles. Rămânea totuşi în ea o scânteie de anticipaţie. îl va atinge. Să-l atingă, fără gânduri, în întuneric, să vină într-un contact pur cu realitate lui vie, cu trupul lui perfect şi suav, acesta era fiorul de anticipaţie care o străbătea.
El de asemenea aştepta în nemişcarea lui magică. Va scăpa de noapte, ca un egiptean, imobil, suspendat, într-un echilibru perfect, de centrul pur al fiinţei fizice. îşi vor dărui unul altuia acest echilibru cosmic.
Ursula observă că trecuseră printre pomi, nişte copaci mari şi bătrâni cu mărăcini veştejiţi la rădăcină. Trunchiurile palide, noduroase, păreau nişte fantome şi, ceva mai departe, ferigile se înălţau misterioase şi magice, ca nişte bătrâni preoţi, dând târcoale locului. Era o noapte de cerneală, cu nori joşi. Maşina înainta încet.
— Unde suntem? murmură ea.
— în pădurea Sherwood.
Era clar că el cunoaşte locurile. Conducea încet, cu atenţie. Ajunseră la un drumeag verde străjuit de pomi. întoarseră maşina cu precauţie şi începură să înainteze printre stejarii pădurii de-a lungul drumului verde. Acesta se lărgi formând un cerc de iarbă în care se afla un firicel do apă la baza unui mal. Maşina se opri.

— Rămânem aici, cu farurile stinse, spuse el.
Imediat ce stinse farurile, noaptea pură coborî asupra lor, cu umbrele copacilor ca nişte realităţi aparţinând .iltor fiinţe nocturne. El aruncă o pătură peste mărăcini- şul uscat şi rămaseră aşa, liniştiţi şi în tăcere, fără să le pese de nimic.
Din pădure veneau zgomote slabe, dar nimic altceva, nimic care să-i tulbure, lumea părea ţinută straniu la distanţă; părea să fi intervenit un nou mister. îşi scoase- ră hainele şi el o cuprinse, o găsi, descoperi realitatea pură, scânteietoare pe veci ascunsă în trupul ei. Calme, neomeneşti, degetele care-i atingeu trupul erau degetele tăcerii atingând tăcerea, corpul nopţii tainice asupra altei noţi, noaptea masculină şi feminină niciodată dezvăluită ochiului sau minţii, cunoscută numai ca o revelaţie palpabilă a celeilalte fiinţe însufleţite din noi.
Şi ea îl dorea, îl mângâia, realiza comunicarea maximă, dar întunecat, sensibil, perfect tăcut, un minunat dar şi o dăruire, o acceptare şi o supunere perfecte, o taină, realitate a ceea ce nu poate fi niciodată cunoscut, realitatea vitală senzuală care nu poate fi niciodată oonceptualizată, ci rămâne undeva în afară, substanţa vie a întunericului, a tăcerii şi subtilităţii. Ea îşi realizase dorinţa. El îşi realizase dorinţa. Pentru că ea era pentru cl ceea ce era el pentru ea: măreţia veşnică a celeilalte liinţe din noi, reală, palpabilă.
Dormiră în maşină în noapte aceea răcoroasă, o noapte de somn neîntrerupt. A doua zi se treziră târziu. Se uitară unul la altul şi râseră, apoi îşi feriră privirile pline de întuneric şi taine. Se sărutară şi îşi amintiră măreţia nopţii. Era atât de magnifică această moştenire mmasă de la un univers de o întunecată realitate încât Ic era teamă să nu pară că-şi amintesc. Ascunseră şi ■ imintirea şi cunoaşterea.
24
Moarte şi dragoste
homas Crich se stingea din viaţă încet, teribil de să fie atât de subţiat şi totuşi să nu se rupă. Bolnavul zăcea neînchipuit de slăbit şi epuizat, ţinut în viaţă numai cu

morfină şi licori pe care el le sorbea încet. Era numai pe jumătate conştient, o pânză subţire de conştiinţă făcea legătura dintre întunecimea nopţii şi lumina vieţii. Cu toate acestea, voinţa lui rămăsese întreagă, era intactă şi completă. Numai că avea nevoie de o liniş-te perfectă în jurul său. Orice altă prezenţă, în afară de aceea a infirmierelor, era pentru el o tortură şi un efort, în fiecare dimineaţă, Gerald intra în cameră sperând să-l găsească pe tatăl său în cele din urmă mântuit. Dar vedea întotdeauna aceeaşi faţă transparentă, acelaşi păr negru, îngrozitor, pe fruntea de ceară, şi ochii teribili, negri şi sticloşi, ce păreau să se descompună într-o umbră lipsită de formă, având în ei numai un mic grăunte de vedere.
Şi întotdeauna când ochii întunecaţi, fără viaţă, se întorceau asupra lui, prin vinele lui Gerald trecea un val aprins de revoltă ce părea să răsune în toată fiinţa lui, ameninţând să-i spargă creierii şi umplându-l de atâta furie.
în fiecare dimineaţă, fiul stătea acolo, drept, plin de viaţă şi strălucitor de blond. Strălucirea aceasta aurie a fiinţei lui ciudate, iminente, stârnea în tatăl său valuri fierbinţi de iritare şi nelinişte. Nu putea să suporte privirea stranie, abătută din ochii albaştri ai lui Gerald. Dar asta dura numai o clipă. Fiecare dintre ei fiind pe picior de plecare, se uitau unul la altul şi apoi se despărţeau.
Multă vreme, Gerald îşi păstră un sânge rece perfect, rămase total insensibil. în cele din urmă însă, frica îl copleşi. îi era teamă de o teribilă prăbuşire în sufletul lui. Trebuia să rămână şi să vegheze până la capăt. Un fel de voinţă perversă îl făcea să asiste la smulgerea tatălui său dincolo de graniţele vieţii. Şi totuşi, acum în fiecare /i, valul roşu-închis de teamă îngrozitoare care străbă- lea trupul fiului dădea naştere unei încordări şi mai mari. Umbla toată ziua cu tendinţa de a se târî, ca şi cum vârful săbiei lui Damocles l-ar fi înţepat în ceafă.
Nu exista nicio scăpare. Era legat de soarta tatălui său, trebuia să rămână cu el până la capăt. Şi voinţa tatălui nu slăbea nicio clipă, nu voia să cedeze în faţa morţii. Se va frânge abia când moartea va muşca din ea, dacă nu cumva

avea să supravieţuiască morţii lui fizice. In acelaşi fel, nici voinţa fiului nu va ceda. Acesta stătea ferm şi impasibil, era în afara acestei morţi şi a acestui fel de a muri.
Gerald era supus unei încercări grele: putea el să suporte priveliştea tatălui său descompunându-se cu încetul şi dispărând în moarte fără ca voinţa lui să slăbească o clipă, fără ca măcar o dată să se înduioşeze în faţa atotputerniciei morţii? Ca un indian supus torturii, Gerald avea să treacă prin întregul proces al acestei morţi lente fără a se eschiva, fără ca măcar să tresară. Ieşi chiar triumfător din această încercare. într-un fel, el (Zorea această moarte, o forţa. Era ca şi cum el însuşi ar fi fost pe moarte, chiar şi atunci când plin de oroare se dădea înapoi. Şi totuşi va rămâne dârz, va triumfa în faţa morţii.
Dar, în încordarea acestei încercări, Gerald pierdu legătura cu viaţa exterioară, cotidiană. Tot ceea ce îl preocupase atât de mult până atunci deveni deodată lipsit de orice importanţă. Munca, plăcerea, totul rămase în urmă. Continua să se ocupe de treburile sale mai mult sau mai puţin mecanic, dar această activitate era în exclusivitate exterioară. Adevărata activitate era acum lupta aceasta lugubră cu moartea din propriul suflet. Iar voinţa lui trebuia să triumfe. Fie ce-o fi, el nu avea să se încline, să cedeze sau să recunoască un stăpân. Moartea nu era stăpâna lui.
Pe măsură însă ce lupta se desfăşura, şi tot ceea ce fusese sau era el continua să fie distrus, astfel încât viaţa ajunsese ca o cochilie goală, vuind şi clipocind în jurul lui cu zgomotul mării -zgomot la care el participa superficial - iar înăuntrul acestei cochilii goale se adună tot întunericul şi spaţiul înfricoşător al morţii, Gerald îşi dădu seama că va trebui să caute întăriri din afară. Altminteri se va prăbuşi în interior, în marele şi întunecatul gol din su-fletul său. Voinţa îl ajuta să-şi menţină viaţa normală, judecata şi fiinţa exterioară întreagă, nealterate. Dar presiunea era prea puternică. Trebuia găsit ceva care să ajute la menţinerea echilibrului. Ceva trebuia să intre alături de el în golul pustiu al morţii din sufletul său, să-l umple şi astfel să elibereze presiunea din afară cu cea din interior; pentru

că de la o zi la alta se simţea din ce în ce mai mult asemeni unei bube umplute cu întuneric, în interiorul căreia se învârteau irizările conştiinţei sale şi pe suprafaţa căreia presiunea lumii exterioare, a vieţii exterioare, făcea un zgomot asurzitor.
în această situaţie, instinctul îl împinse spre Gudrun. Renunţă la orice altă preocupare în afară de aceea de a stabili o legătură cu ea. O urma în atelier, pentru a fi aproape de ea şi a-i vorbi. Pierdea timpul prin cameră ridicând la întâmplare diferite obiecte, bulgări de pământ, micile figurine pe care ea le făcuse, groteşti şi pline de fantezie, uitându-se la ele fără a le vedea. Gudrun simţea că o urmăreşte, că se ţine după ea ca însăşi soarta. Se ferea din calea lui şi totuşi îşi dădea seama că el se apropia din ce în ce mai mult de ea, că distanţa dintre ei se micşorează continuu.
— Spune-mi, i se adresă el într-o seară, într-un fel ciudat, nesigur şi pe negândite, n-ai vrea să rămâi la cină? Mi-ar face plăcere.
Ea tresări uşor. îi vorbise pe tonul unui bărbat care se adresează unui alt bărbat.
— Mă aşteaptă cei de acasă, spuse ea.
— Oh, sper că n-are să-i deranjeze, nu? Aş fi deosebit de încântat dacă ai putea rămâne.
Tăcerea ei lungă fu un indiciu că acceptă.
— Am să-l anunţ pe Thomas, da?
— După cină însă trebuie să plec imediat.
Era o seară întunecoasă şi rece. Pentru că în salon nu ardea focul, stăteau în bibliotecă. El rămase mai tot timpul tăcut, absent, iar Winifred vorbi puţin. Când însă îşi dădea seama de tăcerea lui, Gerald zâmbea şi se purta firesc şi amabil. Apoi urmau iarăşi intervale lungi de tăcere de care nu era conştient.
Gudrun se simţea puternic atrasă de el. Părea atât de preocupat; iar tăcerile lui ciudate, albe, pe care nu le putea înţelege, o mişcau şi o făceau să se mire, să se simtă plină de respect faţă de el.
Altminteri era foarte amabil. îi oferi cele mai alese feluri de mâncare, adusese o sticlă de vin uşor dulceag, de un auriu

delicat, ştiind că îl va prefera pe acesta în locul celui de Burgundia. Gudrun se simţea stimată, aproape necesară. Pe când luau cafeaua, cineva bătu încet, foarte încet, la uşă. El tresări şi strigă: „Intră". Timbrul vocii sale, vibrând strident, o enervă pe Gudrun. Intră o infirmieră în alb, pe jumătate ascunsă în cadrul uşii, ca o umbră. Era foarte drăguţă, dar, destul de ciudat, timidă ;,;i stângace.

— Doctorul ar dori să vă vorbească, domnule Crich, spuse ea cu o voce joasă, discretă.

— Doctorul! exclamă el, sărind în picioare. Unde oste?

— în sufragerie.

— Spune-i că vin imediat.

Dădu cafeaua pe gât şi ieşi pe urmele infirmierei care dispăruse ca o nălucă.

— Care infirmieră era? întrebă Gudrun.

— Domnişoara Inglis - îmi place cel mai mult, răspunse Winifred.

După un timp, Gerald se întoarse, părând preocupat de propriile lui gânduri şi având ceva din aerul încordat şi neatent al omului puţin beat. Nu spuse pentru ce îl chemase doctorul, ci se postă în faţa focului cu mâinile la spate, cu faţa destinsă de parcă era transportat. Nu că s-ar fi gândit neapărat la ceva; rămăsese doar absorbit de ceea ce era în interiorul lui în timp ce gândurile îi rătăceau prin minte fără nicio ordine.

— Trebuie să mă duc acum, spuse Winifred, să-i văd pe mama şi pe tata înainte de a se culca.

Le ură noapte bună.

Gudrun se ridică de asemenea pentru a-şi lua rămas-bun.

— încă n-a sosit momentul să pleci, nu-i aşa? întrebă Gerald aruncând o privire rapidă spre pendulă. E încă devreme. Am să te conduc eu, ia loc, nu te grăbi.

Gudrun se aşează de parcă aşa cum era el, absent, voinţa lui ar fi avut o anumită putere asupra ei. Se simţea aproape hipnotizată. Pentru ea Gerald era ceva ciudat, necunoscut. Ce gândea, ce simţea el pe când stătea acolo atât de absorbit şi fără să scoată o vorbă? Gudrun se simţea

prizonieră; el nu voia să-i dea drumul. Şi îl privea cu o supunere umilă.
— Ţi-a spus doctorul ceva nou? întrebă ea în cele din urmă, încet, cu acea simpatie timidă şi blândă care ajunsese la focul viu din inima lui.
El ridică sprâncenele cu o expresie neglijentă, indiferentă.
— Nu, nimic nou, răspunse ca şi cum întrebarea se referea la ceva banal şi lipsit de importanţă. Spune că pulsul este foarte slab, cu intermitenţe, dar ştii, asta nu înseamnă neapărat cine ştie ce.
Se uită în jos la ea. Ochii ei erau întunecaţi şi blânzi, mari, cu o expresie de interes care îl aţâţa.
— Nu, murmură ea târziu. Nu mă pricep deloc la lucruri de genul acesta.
— Cu atât mai bine. Nu vrei o ţigară? Te rog! Aduse repede cutia şi îi dădu un foc. Apoi reveni din nou la poziţia lui din faţa căminului. Nu, continuă el, nici noi n-am prea ştiut ce este boala, până la tata. Gerald păru să mediteze câtva timp. Apoi, uitându-se în jos la ea cu ochi albaştri, ciudat de comunicativi, şi care o umplură de teamă, continuă: Este ceva de care nu-ţi dai seama până în clipa în care se produce. Şi atunci - înţelegi ce vreau să spun? - probabilitatea unei boli incurabile, această moarte lentă. îşi mişcă stingher picioarele pe vatra de marmură şi îşi puse ţigara în gură, cu ochii în tavan.
— Ştiu, spuse Gudrun, e îngrozitor.
El fuma fără să-şi dea seama. Apoi îşi scoase ţigara din gură, îşi dezgoli dinţii şi, strecurându-şi vârful limbii intre dinţi scuipă un firicel de tutun, întorcându-se uşor într-o parte ca un om când este singur sau pierdut în gânduri.
— Nu ştiu exact care este efectul ei asupra altora, spuse el uitându-se din nou la Gudrun.
Ochii ei erau întunecaţi şi plini de înţelegere pe când se uitau într-ai lui. O văzu copleşită şi întoarse capul.
— Eu însă sunt cu totul alt om. Nu mai există nimic în mine, dacă înţelegi ce vreau să spun. Ai senzaţia că te agăţi de un vid, şi în acelaşi timp că tu însuţi eşti un vid. Aşa că nu ştii ce să faci.

— Nu, murmură ea. Un fior puternic, intens, îi străbătu nervii, un fior aproape de plăcere, aproape de durere. Dar ce putem face? adăugă.
El se întoarse şi scuturǎ scrumul de la ţigară pe lespezile de marmură ale căminului, ce se prelungeau până în cameră, fără apărătoare sau gratii.
— Desigur, nu ştii, spuse el. Dar sunt convins că ar trebui să găsim o cale de a rezolva această situaţie; nu pentru că vrei ci pentru că trebuie, altfel eşti pierdut. Fotul, inclusiv dumneata, este exact pe punctul de a se prăbuşi, iar dumneata nu faci altceva decât să te susţii cu mâinile dumitale. Ei bine, este o situaţie care evident nu poate continua. Nu poţi sta aşa proptind acoperişul cu mâinile o veşnicie. Eşti conştient că mai curând sau mai târziu va trebui să-i dai drumul. înţelegi ce vreau să spun? Şi de aceea trebuie făcut ceva, altfel va fi o prăbuşire universală, în ceea ce te priveşte.
El se mişcă uşor în faţa căminului, strivind un cărbune sub talpă. Se uită în jos la el. Gudrun admira frumoasele lespezi de marmură veche, care ieşeau puţin în relief în jurul lui Gerald. Se simţea ca şi cum în cele din urmă soarta ar fi înhăţat-o, ţinând-o prizonieră într-o capcană oribilă şi fatală.
— Dar ce se poate face? murmură ea umil. Vino să mă cauţi dacă pot să-ţi fiu de vreun folos. Dar cum aş putea? Nu văd cu ce te-aş putea ajuta.
Gerald o privi cu un ochi critic.
— Nu vreau să mă ajuţi, spuse el uşor iritat, pentru că nu se poate face nimic. Nu vreau decât simpatie, înţelegi? Am nevoie de cineva cu care să pot vorbi prieteneşte. Asta aduce o uşurare. Şi eu n-am pe nimeni cu care să pot discuta deschis. Asta-i partea curioasă. Nu există nimeni. Există Rupert Birkin, dar el nu este înţelegător. Se poartă ca un despot. Iar acest lucru nu-mi este de niciun folos.
Gudrun se simţea prinsă într-o capcană ciudată. Se uită în jos, privindu-şi mâinile.
Se auzi uşa deschizându-se uşor. Gerald tresări. Era mâhnit. Tresărirea lui o făcu şi pe Gudrun să tresară. Apoi el înaintă cu o amabilitate rapidă, graţioasă şi calculată.

— O, mamă, ce drăguţ din partea dumitale că ai coborât. Cum te simţi?
Femeia în vârstă, înfăşurată neglijent, la întâmplare, într-un halat purpuriu, înaintă tăcută, greoi, ca de obicei. Fiul era lângă ea. îi aduse un scaun apoi o întrebă: O cunoşti pe domnişoara Brangwen, nu?
— Da. Apoi îşi întoarse minunaţii ochi albaştri, ca o floare de nu-mă-uita, spre fiul ei pe când se aşeza lent pe scaunul adus de el.
— Am venit să te întreb ce face tatăl tău, spuse cu vocea ei repezită, greu de urmărit. Nu ştiam că nu eşti singur.
— Nu? Nu ţi-a spus Winifred? Domnişoara Brangwen a rămas la cină pentru a ne mai destinde puţin.
Doamna Crich se întoarse încet spre Gudrun şi o privi, fără ca ochii ei să o vadă.
— Mi-e teamă că n-a fost prea amuzant pentru ea. Apoi se întoarse din nou spre fiul ei. Winifred mi-a spus că doctorul a vrut să-ţi comunice ceva în legătură cu tatăl ei. Ce anume?
— Numai faptul că pulsul este foarte slab, de multe ori se opreşte, aşa că s-ar putea să nu apuce ziua de mâine, răspunse Gerald.
Doamna Crich rămase perfect impasibilă ca şi cum n-ar fi auzit. Trupul ei părea înfipt în scaun, părul blond atârna neglijent peste urechi. Pielea însă era netedă şi fină, mâinile, aşa cum şi le ţinea, uitate una în alta, erau destul de frumoase, pline de o energie ascunsă. O energie imensă părea că se degajă din silueta aceea tăcută şi voluminoasă. îşi ridică privirea spre fiul ei care stătea atent şi drept, alături. Ochii ei erau de cel mai minunat albastru, mai albastru decât cel al florilor de nu-mă-uita. Părea să aibă o anumită încredere în Gerald şi în acelaşi timp să simtă un fel de neîncredere părintească faţă de el.
— Tu cum te simţi? rosti cu vocea ei ciudată şi şoptită, ca şi când nimeni n-ar fi trebuit să audă în afară de el. N-ai să faci vreo criză, nu? N-ai să te laşi cuprins de isterie?
Ciudata provocare din ultimele ei cuvinte o suprinse pe Gudrun.

— Nu cred, mamă, spuse el oarecum rece şi vesel. Cineva trebuie să vegheze până la capăt.
— Da? Trebuie? De ce ar trebui să fii tu acela? De ce <; nevoie să te ocupi tu de asta? Lucrurile se vor desfăşura de la sine. Nu-i nevoie de tine.
— Nu. Nu îmi închipui c-aş putea fi de vreun ajutor. E vorba numai de felul în care ne afectează, înţelegi?
— Ţie îţi place să fii impresionat, nu-i aşa? Te dai în vânt după asta, nu? Ai nevoie să te simţi important. N-ai de ce să stai acasă. De ce nu pleci undeva?
Aceste cuvinte, rodul evident al multor ore de meditaţie întunecată, îl izbiră pe Gerald cu totul pe neaşteptate.
— Nu cred c-ar servi la ceva să plec acum, mamă, în ultima clipă, spuse el cu răceală.
— Ai grijă. Ai grijă de tine însuţi, asta trebuie să te preocupe. Iţi iei prea multe răspunderi. Ai grijă de tine însuţi sau ai să te trezeşti la balamuc; asta are să ţi se întâmple. Eşti nervos. întotdeauna ai fost astfel.
— N-am nimic, mamă. Nu-i nevoie să fii îngrijorată în privinţa mea, te asigur.
— Lasă-i pe morţi să-şi îngroape morţii, nu te duce în groapă împreună cu ei, asta voiam să-ţi spun. Te cunosc eu destul de bine.
El nu răspunse nimic, neştiind ce să spună. Mama stătea ghemuită în tăcere, cu frumoasele ei mâini pe care nu exista nicio podoabă, strângând măciuliile braţelor fotoliului.
— Nu poţi s-o faci, spuse ea aproape mâhnită. Nu te ajută nervii. Eşti slab ca o pisică în fond, şi întotdeauna ai fost aşa. Tânăra aceasta locuieşte aici?
— Nu. Se duce seara acasă.
— Atunci ar trebui dusă cu docarul. Stă departe?
— Aici, în Beldover.
— Aha!
Bătrâna nu se uitase deloc la Gudrun, dar părea să ţină seama de prezenţa ei.
— Ai tendinţa de a lua prea multe lucruri asupra ta, Gerald, spuse mama ridicându-se în picioare cu oarecare dificultate.

— Vrei să pleci, mamă? întrebă el politicos.
— Da, mă duc. Apoi întorcându-se spre Gudrun îi ură „noapte bună" şi se îndreptă încet spre uşă ca şi cum s-ar fi dezobişnuit să mai umble. La uşă, ridică faţa spre el, cu un gest ca de la sine înţeles. El o sărută.
— Nu mai veni cu mine, îi spuse cu vocea aceea şoptită. E de ajuns până aici.
El îi spuse „noapte bună“, o urmări cu privirea pe când se îndrepta spre scări şi începea să urce încet.
Apoi închise uşa şi se întoarse la Gudrun, care se ridică de asemenea să plece.
— E o fiinţă ciudată, mama.
— Da.
— Are ideile ei proprii.
— Da.
Rămaseră tăcuţi.
— Vrei să pleci? o întrebă. Aşteaptă o clipă să înham un cal.
— Nu. Vreau să merg pe jos.
îi promisese s-o conducă pe jos pe cărarea pustie şi lungă de o milă şi ea voia să-l facă să-şi respecte cuvântul.
— Ai putea tot atât de bine să te duci cu trăsura.
— Nu. Prefer să merg pe jos, accentuă ea răspicat.
— Bine! Atunci, am să te însoţesc. Ţi-ai strâns lucrurile? Am să-mi pun ghetele.
Gerald îşi puse o şapcă pe cap şi o pelerină pe deasupra costumului de seară şi ieşiră afară în întuneric.
— Să aprindem câte o ţigară, spuse el oprindu-se intr-un ungher al porticului, la şi dumneata una.
Şi aşa, cu mireasmă de tutun în aerul nopţii, porniră de-a lungul cărării întunecoase ce trecea printre gardurile vii, scunde şi printre pajiştile în pantă.
Gerald dorea să o cuprindă cu braţul. Dacă ar putea să-şi pună braţul în jurul ei şi să o lipească de el pe când mergeau, s-ar echilibra. Căci acum se simţea ca un platan de balanţă ce se inclina tot mai mult către un gol nesfârşit. Trebuia să-şi recapete într-un fel echilibrul. Şi aici era speranţa şi reechilibrarea perfectă.

Neţinând cont de ea, gândindu-se numai la sine, Gerald îşi strecură pe nesimţite braţul pe după talia ei şi o atrase spre el. Simţindu-i braţul în jurul ei, inima i se făcu mică. Dar braţul lui era atât de viguros încât se ghemui în strânsoarea lui puternică. Cedase uşor, iar acum mergea lipită de el prin întunericul adânc. Gerald părea s-o echilibreze perfect prin opoziţie cu el însuşi, în dubla mişcare a mersului lor. Aşa că brusc se simţi eliberat şi perfect, puternic ca un erou. îşi duse mâna la gură şi aruncă ţigara, un punct luminos, într-un tufiş nevăzut. Astfel deveni cu totul liber pentru a o echilibra.

— Acum e mai bine, spuse el încântat.

încântarea din vocea lui era pentru Gudrun ca un fel de drog dulceag şi otrăvitor. însemna deci atât de mult în viata lui! Şi ea sorbi otrava.

— Eşti mai fericit? îl întrebă visătoare.

— Mult mai fericit, spuse el cu aceeaşi voce exaltată, şi eram destul de nefericit.

Gudrun se lipi de el. Gerald o simţi toată, moale şi caldă, simţi substanţa bogată, încântătoare a fiinţei ei. Căldura şi mişcarea paşilor ei îi pătrundea în vine în chip minunat.

— îmi pare atât de bine că pot să te ajut.

— Da. Nu există altcineva care s-o poată face dacă tu nu vrei.

„Asta-i adevărat", îşi spuse ea cu un fior de mândrie ciudată şi fatală.

Pe când mergeau, părea s-o ridice din ce în ce mai sus spre el până când ajunse să aibă drept vehicul însuşi trupul lui. Era atât de puternic, o ţinea atât de viguros încât nu i se putea opune. Pluteau într-o minunată interpătrundere de mişcări fizice, coborând pe marginea întunecată şi bătută de vânturi a dealului.

în depărtare luceau micile lumini galbene din Beldover dintre care multe erau răspândite într-un mănunchi des pe un alt deal întunecos. Dar ei amândoi mergeau într- un întuneric perfect, de nepătruns, la marginea lumii.

— Dar cât de mult ţii la mine? veni vocea ei aproape certăreaţă. înţelegi? Eu nu ştiu, nu înţeleg!

— Cât de mult? vocea lui răsună cu un entuziasm dureros. Nici eu nu ştiu - mai mult decât la orice pe lume.
Rămase surprins de propria lui declaraţie. Era adevărat. Lăsase la o parte orice prudenţă admiţând aceasta. Ţinea foarte mult la ea. Era totul pentru el.
— Dar nu pot să cred, răspunse vocea ei joasă, uimită, tremurătoare.
Tremura de îndoială şi încântare. Acesta era lucrul pe care voia să-l audă, numai acesta. Totuşi, acum când îl auzi, simţi vibraţia ciudată, ca de tunet, a adevărului din vocea lui şi nu-l putu crede. Nu putea să creadă, nu credea. Şi totuşi credea, triumfătoare, cu un entuziasm fatal.
— De ce nu? De ce nu crezi? E adevărat. Este tot atât de adevărat pe cât e de adevărat faptul că în această clipă stăm locului. Şi stătu nemişcat împreună cu ea în bătaia vântului. Nu-mi pasă de nimic pe lumea asta, sau pe cealaltă, în afară de locul acesta în care suntem. Şi nu de prezenţa mea îmi pasă, ci numai de a ta. Mi-aş vinde sufletul de o sută de ori, dar n-aş putea suporta să nu fii aici, lângă mine. N-aş putea suporta să fiu singur. Mi-ar exploda creierii. Ăsta-i adevărul, încheie el lipind-o de trupul lui, cu o mişcare hotărâtă.
— Nu, murmură ea cu teamă. Şi totuşi asta era ceea ce dorea. De ce îşi pierduse curajul până într-atât?
îşi reluară mersul lor ciudat. Erau atât de străini unul faţă de altul şi totuşi atât de înfricoşător şi de neaşteptat de asemănători. Era ca o nebunie. Şi era ceea ce dorea, ceea ce dorea într-adevăr.
Coborâseră dealul, iar acum se apropiau de arcada pătrată unde cărarea trecea pe sub calea ferată minieră. Bolta, Gudrun ştia asta, avea pereţii din piatră, umezi pe o parte din cauza apei care se prelingea în jos şi uscaţi pe cealaltă. Stătuse sub ea pentru a auzi huruitul trenului trecând peste traversele de deasupra. Şi mai ştia că sub acest pod întunecos şi singuratic, minerii tineri stăteau în întuneric cu iubitele lor pe timp de ploaie. Aşa că acum dorea să stea şi ea sub pod cu iubitul ei şi să lie sărutată, ascunsă în întunericul de sub el. Paşii ei se încetineau pe măsură ce se apropiau.

Se opriră deci sub pod şi Gerald o ridică la pieptul lui. Trupul lui vibra încordat şi viguros pe când o cuprindea şi o strivea la piept, lăsând-o fără suflare, ameţită, distrusă; o sfărâma la pieptul său. O! era teribil şi perfect. Sub acest pod minerii îşi strângeau în braţe iubitele. Iar acum, sub acelaşi pod, stăpânul lor, al tuturor, o strângea în braţe pe ea! Şi cu cât mai puternică şi mai teribilă era îmbrăţişarea lui decât a lor, cu cât mai trainică şi mai înălţătoare era dragostea lui decât a lor, deşi de aceeaşi natură! Simţea că o să leşine, că o să moară în strân- soarea vibrantă, umană a braţelor şi corpului lui. Simţea că are să moară. Apoi, vibraţia aceasta neînchipuit de puternică slăbi şi deveni mai elastică. Strânsoarea lui Gerald slăbi şi el o trase înspre perete ca să se reazeme cu spatele de el. Gudrun era aproape inconştientă. Probabil că aşa stăteau şi minerii, cu spatele rezemat de perete, strângându-şi iubitele în braţe şi sărutându-le aşa cum era şi ea sărutată în clipa aceasta. O, dar oare puteau fi sărutările lor atât de minunate şi viguroase ca sărutările stăpânului lor? Chiar şi mustaţa asta aspră, tăiată scurt, minerii n-o aveau.
Iar iubitele minerilor, întocmai ca şi ea, îşi vor fi lăsat capul pe spate, şi se vor fi uitat pe sub bolta întunecată la mănunchiul de lumini vârâte una într-alta de pe dealul nevăzut, din depărtare, sau la formele abia ghicite ale pomilor şi la clădirile din curtea gaterului din direcţia opusă.
Braţele lui o strângeau ferm, părea că vrea să adune în el toată forţa, căldura, moliciunea, adorabila ei greutate, sorbind cu aviditate toată fiinţa ei care îl înlănţuia. O ridică şi păru că vrea s-o toarne în propriul său trup, aşa cum este turnat vinul într-o cupă.
— Asta valorează cât o viaţă întreagă, spuse el cu o voce ciudată, pătrunzătoare.
Aşa că ea stătea nemişcată părând că se topeşte, că se prelinge în el de parcă ar fi fost un lichid infinit de cald şi de preţios, care îi umplea vinele ca o substanţă toxică, îi încolăcise gâtul cu braţele, iar el o săruta şi o ţinea complet suspendată, pe când ea, moale şi fluidă, curgea în el, în cupa tainică care primea vinul vieţii ei. Stătea lipită

de el, abandonată, ridicată la pieptul Iul, topindu-se şi dizolvându-se sub sărutările lui, pătrunzând în carnea şi oasele lui, ca şi cum el ar fi fost un oţel moale ce se încărca cu electricitatea vieţii ei.
Apoi avu senzaţia că va leşina, mintea i se destrămă şi îşi pierdu cunoştinţa, totul în ea fiind topit şi fluid; rămase nemişcată, deveni conţinutul corpului lui, dormind in el aşa cum doarme trăsnetul într-o piatră preţioasă, pură, atât de mult se destrămase fiinţa ei şi trecuse în corpul lui. Iar el se simţea împlinit.
Când deschise din nou ochii şi văzu grupul de lumini in depărtare i se păru ciudat că lumea mai există, că mai stătea încă sub pod odihnindu-şi capul pe pieptul lui Gerald. Iar el, cine era el? Era aventura minunată, necunoscutul pe care îl dorea.
Privi în sus şi, în întuneric, văzu faţa lui deasupra ei, faţa lui bărbătească şi atrăgătoare. O lumină slabă, albă, părea că emană de la el, un nimb alb ca şi cum ar fi fost un vizitator din lumea nevăzută. Se ridică, aşa cum se ridicase Eva spre mărul din pomul cunoaşterii, şi îl sărută, deşi pasiunea ei nu era decât frica transcendentală faţă de necunoscutul care era el; îi mângâie faţa cu degetele ei extrem de delicate, sensibile şi cercetătoare, îi pipăi conturul feţei, îi urmări trăsăturile cu vârful degetelor. Cât de perfect şi străin era. O! şi cât de periculos! Sufletul ei se înfiora de această cunoaştere desăvârşită. Acesta era mărul strălucitor şi interzis, această faţă bărbătească. îl sărută, trecându-şi degetele peste faţa lui, peste ochi, nări, sprâncene, urechi, ceafă, pentru a-l cunoaşte, pentru a-l înţelege cu ajutorul mâinilor. Era atât de ferm şi de atrăgător, îi dădea o satisfacţie atât de mare, nespusa lui frumuseţe, atât de ciudată şi totuşi atât de pură. Era un duşman puternic, dar în acelaşi timp strălucea cu un foc alb, neîmblânzit. Dorea să-l atingă, să-l mângâie la nesfârşit, până când mâinile ei îl vor cunoaşte în întregime, până când îl va îngloba în cunoaşterea ei. O, de-ar putea dobândi preţioasa cunoaştere a lui s-ar simţi împlinită şi nimic nu i l-ar putea lua. Căci el era atât de nesigur, atât de periculos pentru ea în lumina obişnuită a zilei.

— Eşti frumos, răsună vocea ei înăbuşită.
El se minună şi rămase nedumerit. Dar Gudrun îl simţi tremurând şi se lăsă involuntar în jos, mai aproape.
El nu se putea feri. Mâinile ei îl aveau în puterea lor. Dorinţa fără margini pe care o deşteptau în el era mai adâncă decât moartea, nu i se putea împotrivi.
îl cunoştea acum şi asta îi era de ajuns. Pentru moment sufletul ei era distrus de şocul violent al fulgerului fluid şi invizibil ce izbucnea din el. Ştia. Şi această cunoaştere era moartea din care trebuia să-şi revină, încă puţin şi va fi distrusă, recipientul fin al sufletului ei s-ar umple prea repede şi s-ar sparge. Destul acum, de- ajuns pentru moment.
Chiar şi Gerald era bucuros acum să fie respins, dojenit, îndepărtat. Pentru că a dori e mai bine decât a avea, finalizarea scopului era un lucru pe cât de dorit pe atât de temut.
îşi continuară drumul spre oraş, spre locurile unde lămpi singuratice se înşirau la distanţe mari una de alta, de-a lungul drumului întunecat ce străbătea valea. Ajunseră în cele din urmă la capătul cărării.
— Nu veni mai departe, spuse Gudrun.
— Ai prefera să mă opresc aici? întrebă el uşurat. Nu dorea să continue drumul alături de ea cu sufletul expus şi luminat aşa cum era.
— Da. Noapte bună. îi întinse mâna. El o apucă şi atinse cu buzele degetele periculoase şi puternice.
— Noapte bună, spuse el. Pe mâine...
Şi se despărţiră. Porni spre casă plin de vigoarea şi puterea dorinţei sale vii.
Ziua următoare însă Gudrun nu veni, ci trimise un bilet în care spunea că trebuie să stea în casă din cauza unei răceli. Asta era o tortură! Dar Gerald îşi învălui sufletul într-un fel de răbdare şi îi trimise un răspuns scurt prin care îşi exprima părerea de rău că n-o poate vedea.
Ziua care urmă acesteia el rămase acasă - i se părea cu totul lipsit de importanţă să se ducă la firmă. Era posibil ca tatăl său să nu apuce sfârşitul săptămânii, iar el voia să fie acasă, în aşteptare.

Gerald stătea pe un scaun la fereastră, în camera tatălui său. Peisajul de afară era întunecat şi umed ca iarna. Tatăl lui zăcea în pat, cenuşiu ca scrumul, iar infirmiera se mişca fără zgomot în halatul ei alb, curat şi elegant, chiar frumos. în cameră plutea un uşor miros de apă de colonie. Infirmiera ieşi din cameră şi Gerald rămase singur cu muribundul, cu faţa la peisajul înnegrit de venirea iernii.

— Mai este multă apă în Denley? veni vocea slabă, energică şi certăreaţă din direcţia patului. Muribundul se interesa de o scurgere din Willey Waterîntr-unul din puţurile minei.

— Acum e şi mai multă. Va trebui să secăm lacul, spuse Gerald.

— Da?

Vocea slabă părea gata să se stingă. Se lăsă o tăcere de moarte. Bolnavul cu faţa cenuşie zăcea cu ochii închişi, mai morţi decât însăşi moartea. Gerald îşi întoarse privirile de la el. Simţea că i se usucă inima, că va pieri dacă situaţia asta se va prelungi.

Deodată auzi un zgomot ciudat. întorcându-se îl văzu pe tatăl său cu ochii larg deschişi, încordat, zvârcolindu- se, cuprins de frenezia unei lupte inumane. Gerald se ridică în picioare şi rămase pe loc, transfigurat de oroare.

— Ah-a-ah-h-h! se auzi horcăitul teribil izbucnind din gâtul tatălui. Ochii înspăimântători, înnebuniţi, rostogolindu-se înfricoşător în căutarea febrilă a unui ajutor ce nu venea de nicăieri, trecură orbi peste Gerald, apoi un val de sânge negru şi murdărie năvăli pe faţa fiinţei în ngonie. Corpul încordat se relaxă, capul căzu într-o parte pe pernă. Gerald stătea transfigurat, cu sufletul răscolit de oroare. Voia să se mişte, dar nu putea. Nu putea să-şi mişte membrele. Ecoul părea să-i zvâcnească în creier ca un puls.

Sora intră cu pas uşor. îşi aruncă privirea spre Gerald, apoi spre pat.

— Vai! se auzi strigătul uşor plângăreţ, şi se repezi înspre mort. Ah-h! veni sunetul slab al mâhnirii ei agitate pe când stătea aplecată deasupra patului. Apoi îşi reveni, se întoarse şi se duse să ia buretele. Se apucă să şteargă

cu grijă faţa mortului, murmurând, aproape plângând, foarte încet: Sărmanul domn Crich! Sărmanul domn Crich! O! Bietul domn Crich!

— E mort? răspunse vocea aspră a lui Gerald.

— Da, s-a sfârşit, răspunse vocea moale, plângărea- ţă, a infirmierei în clipa în care îşi ridica faţa spre el. Era tânără, frumoasă şi înfiorată. Un fel de rânjet ciudat se răspândi pe faţa lui Gerald, acoperind oroarea. Apoi părăsi camera.

Se ducea să-i spună mamei. Pe palier îl întâlni pe fratele său, Basil.

— S-a sfârşit, Basil, spuse el stăpânindu-şi cu greu vocea pentru a nu lăsa să răzbească o exaltare înfricoşătoare, inconştientă.

— Cum? strigă Basil făcându-se palid.

Gerald dădu din cap. Apoi se duse în camera mamei sale. Ea stătea în halatul purpuriu şi cosea, cosea foarte încet, împunsătură după împunsătură. îl privi pe Gerald, cu ochii ei albaştri, neînfricaţi.

— Tata a murit, spuse el.

— E mort? Cine spune asta?

— O, mamă, asta se vede îndată ce te uiţi la el.

Ea îşi puse jos broderia şi se ridică încet.

— Te duci să-l vezi?

— Da.

Lângă pat, copiii se adunaseră într-un grup înlăcrimat.

— O, mamă! strigară fiicele, aproape ieşite din minţi, plângând zgomotos.

Mama însă nu se opri. Mortul stătea întins ca şi când ar fi dormit uşor, atât de blând, atât de netulburat, ca somnul pur al unui tânăr. Era cald încă. Ea rămase câtva limp cu privirea aţintită asupra lui, într-o tăcere grea, mohorâtă.

— Da, spuse ea amar după un timp, vorbind ca în faţa unor martori nevăzuţi din aer. Ai murit. Rămase câteva minute în tăcere, privind în jos. Frumos! făcu ea; frumos de parcă viaţa nici nu te-ar fi atins, şi nici nu te-a atins într-adevăr. Fă, Doamne, ca eu să arăt altfel. Sper să îmi nrăt vârsta când voi fi moartă. Frumos, frumos, repeta oa cu glas unduios. Parcă ar fi la vârsta adolescenţei cu prima

barbă care i-a crescut. Un suflet frumos, fru-mos. Apoi ceva se rupse în vocea ei pe când plângea. Niciunul n-o să fiţi ca el când veţi muri! Aveţi grijă să nu se mai întâmple. Era o poruncă ciudată, sălbatică, venită din necunoscut. Copiii ei se strânseră inconştienţi unul într-altul într-un grup compact la auzul îngrozitoarei porunci pe care o rostise. Roşeaţa i se ridicase puternic în obraji, arăta deopotrivă de teribilă şi minunată. Condamnaţi-mă, condamnaţi-mă, dacă vreţi, pentru faptul că el zace acolo ca un adolescent cu primele tuleie pe faţă. Condamnaţi-mă dacă vreţi. Dar voi, niciunul din voi nu ştie. Ea rămase tăcută, într-o tăcere grea. Apoi urmă cu o voce joasă, încordată: dacă m-aş fi gândit că cei pe care i-am adus pe lume, copiii mei, vor arăta ca ol când vor muri, i-aş fi strangulat pe când încă se mai .iflau în leagăn, da...

— Nu, mamă, veni vocea ciudată, ca de goarnă, a lui Gerald, care se afla în spate, noi suntem altfel, nu te condamnăm.

Ea se întoarse şi se uită drept în ochii lui. Apoi îşi ridică mâinile cu un gest ciudat, de disperare nebună.

— Roagă-te! spuse ea tare. Rugaţi-vă Domnului, căci părinţii nu vă pot ajuta cu nimic.

— Mamă! strigară fiicele exasperate.

Dar ea se întoarse şi ieşi, iar ei plecară repede unul după altul.

Când Gudrun auzi că domnul Crich e mort, avu re-muşcări. Se ferise din calea lui Gerald pentru ca acesta să nu creadă că este prea uşor de cucerit. Acum, se abătuse nenorocirea asupra lui. Iar ea era răcită.

în ziua următoare se duse la Winifred ca de obicei. Aceasta fu bucuroasă să o vadă, bucuroasă că se putea duce în atelier. Fata plânsese, apoi, fiind prea speriată, se retrăsese pentru a evita orice altă eventualitate nefericită. Ea şi Gudrun îşi reluară ocupaţiile în singurătatea atelierului, iar acest lucru părea o fericire extraordinară; era o adevărată lume a libertăţii după tevatura şi tristeţea care domneau în casă. Gudrun rămase până seara. Li se aduse cina în atelier, unde mâncară nestânjenite, departe de toţi ceilalţi din casă.

După cină apăru Gerald. Atelierul spaţios şi înalt era plin de umbre şi de aroma cafelei. Gudrun şi Winifred aveau o măsuţă lângă foc, la capătul îndepărtat al camerei, pe care se afla o lampă albă a cărei lumină nu ajungea prea departe. Formau o mică lume a lor, două fete înconjurate de umbre, cu grinzile întunecate de deasupra lor, cu laviţele şi celelalte ustensile răspândite în obscuritatea atelierului.

— E drăguţ aici la voi, spuse Gerald apropiindu-se de cele două fete.

în cameră exista un mic şemineu din cărămidă în care ardea focul, un covor turcesc vechi, o măsuţă de stejar cu o lampă şi o faţă de masă alb cu albastru pe care era aşezat desertul. Gudrun pregătea cafeaua într-un ibric vechi de alamă, iar Winifred încălzea laptele într-o cratiţă mică.

— Ai luat cafeaua? întrebă Gudrun.

— Da, dar am să mai beau una şi cu voi.

— Atunci ai să bei din pahar, pentru că n-avem decât două ceşti, spuse Winifred.

— Nu contează, spuse el luând un scaun şi intrând în cercul acela magic care le înconjura pe ele. Ce fericite erau, ce drăguţ şi fermecător era la ele, în lumea aceasta de umbre semeţe! Lumea exterioară în care toată ziua nu făcuse decât să se ocupe de chestiuni funebre era acum cu totul uitată. Se pomenise deodată înconjurat de o lume magică şi fermecătoare.

Toate lucrurile folosite de fete erau delicate: două ceşti ciudat de încântătoare, aurite, de culoare roşie, o ulcică neagră cu nişte pete roşii şi curioasa maşină de lăcut cafea în care spirtul ardea cu o flacără constantă, aproape invizibilă. Totul lăsa impresia unei bogăţii puţin .inistre care îl făcu pe Gerald să uite imediat de sine.

Erau aşezaţi cu toţii şi Gudrun turna cafeaua cu grijă.

— Vrei şi lapte? întrebă ea calm, deşi mica ulcică neagră cu pete mari, roşii, tremura în mâna ei. Se controla întotdeauna perfect, dar era teribil de nervoasă.

— Nu, nu vreau, răspunse el. Şi astfel, cu un gest ciudat de umilinţă, ea îi dădu mica ceaşcă cu cafea, şi luă ea paharul incomod. Părea că vrea să-l slujească.

— De ce nu-mi dai mie paharul, e atât de nepotrivit cu dumneata, spuse el.
Ar fi preferat de o mie de ori să-l ia el, iar ea să fie servită delicat. Dar Gudrun tăcea, încântată de nepotrivire, de propria ei umilinţă.
— Sunteţi amândouă en menage.
— Da. Nu prea ne simţim bine când ne vin musafiri, spuse Winifred.
— Nu? Prin urmare sunt un intrus?
Şi îndată simţi că îmbrăcămintea lui convenţională ora nepotrivită cu locul, nu făcea parte din lumea lor.
Gudrun era foarte tăcută. Nu se simţea dispusă să vorbească cu el. în acest stadiu, cea mai potrivită era tăcerea totală sau cel mult câteva cuvinte. Era mult mai bine ca lucrurile serioase să fie lăsate la o parte. Aşa că vorbiră despre lucruri fără importanţă, veseli, până ce auziră omul de dedesubt scoţând calul din grajd şi strigându-i „înapoi, înapoi!11 spre docarul care urma s-o ducă pe Gudrun acasă. Aşa că ea se îmbrăcă şi dădu inâna cu Gerald, fără ca măcar o dată ochii lor să se fi întâlnit. Şi în clipa următoare era plecată.
Funeraliile fură neplăcute. La ceaiul care urmă după aceea, fiicele spuneau întruna „Afost un tată bun pentru noi, cel mai bun tată din lume“ sau: „E greu să mai găseşti un om ca el“.
Gerald era de acord cu toată lumea. Era atitudinea cea mai potrivită, din punct de vedere convenţional, iar el credea în convenţii atâta timp cât lumea continua să existe. Le privea ca pe ceva firesc. Dar Winifred ura totul şi de aceea se ascundea în atelier unde plângea din inimă şi o aştepta pe Gudrun să apară.
Din fericire, toată lumea plecă. Cei din familia Crich nu stăteau multă vreme acasă. Cam pe la ceasul cinci, Gerald se pomeni cu totul singur. Chiar şi Winifred fusese luată pentru câteva zile la Londra de către sora lor Laura.
Dar Gerald nu putea să suporte să fie lăsat singur. Trecu o zi, apoi alta. Şi tot timpul se simţea ca un om atârnat în lanţuri deasupra unui abis. Oricât ar fi luptat, nu putea reveni pe teren solid, nu putea pune picioarele pe pământ.

Era suspendat la marginea unui gol, zvâr- colindu-se. Indiferent la ce se gândea, revenea la acest abis; fie că erau prieteni sau străini, lucru sau distracţii, totul îi apărea ca un gol nesfârşit deasupra căruia se legăna inima lui condamnată la moarte. Nu exista nicio scăpare, nu exista nimic de care să se poată agăţa. Era obligat să se zvârcolească la marginea prăpastiei, suspendat în lanţurile nevăzute ale vieţii. La început stătea tăcut, liniştit, aşteptând ca momentul critic să treacă, aşteptând să se regăsească eliberat în lumea vie, după severitatea acestei penitenţe. Dar el nu trecu şi Gerald fu cuprins de o criză. în preajma celei de-a treia seri, inima lui fu cuprin să de teamă. Nu va mai putea suporta încă o noapte, Venea o nouă noapte, avea să fie din nou suspendat în lanţurile vieţii materiale, deasupra văgăunii fără margini a nimicniciei. Şi el nu mai putea suporta. Nu mai putea Fusese cuprins de o teamă adâncă, închegată, sperial până în adâncul sufletului. Nu mai credea în tăria ner vilor lui. Nu putea să cadă în această prăpastie şi apoi să se ridice din nou. Dacă ar cădea s-ar sfârşi cu el pe vecie. Trebuia să se retragă, să caute întăriri. Nu mai ■ ivea încredere în propriile lui forţe.

După cină, găsindu-se singur cu sentimentul chinuitor ul propriei nimicnicii, se hotărî. îşi puse ghetele, haina, :,;i ieşi în noapte.

Era întuneric şi ceaţă. O luă prin pădure, împiedi- cându-se şi mergând pe dibuite până ajunse la moară. Birkin era plecat. Bun! Era pe jumătate bucuros.

O luă spre deal orbecăind peste creste abrupte, din cauză că pe întuneric rătăcise drumul. Era enervant. Unde se ducea? Nu conta. Orbecăi până ce găsi din nou poteca. Apoi continuă, trecând printr-o altă pădure. Mintea i se întuneca, mergea înainte fără să-şi dea seama. îşi urmă drumul fără gânduri sau simţire, îm- piedicându-se până ce ieşi din nou la lumină, căutând pârleazurile, pierzând poteca şi mergând de-a lungul cizoarelor până ce dădu de o ieşire.

Ajunsese astfel la şosea. Lupta aceasta pe dibuite cu întunericul dens îi distrăsese atenţia. Acum însă trebuia să

se hotărască pentru o direcţie. Şi nici măcar nu ştia unde se află. Dar acum trebuia să urmeze o direcţie. Nu rezolva nimic cu mersul acesta la întâmplâre. Trebuia să se hotărască încotro va merge.
Stătea nemişcat pe drumul care părea lung în întunericul acela, desăvârşit şi nu ştia unde se află. Era o senzaţie ciudată, inima îi bătea şi se contopea cu întunericul necunoscut şi de nepătruns. Rămase astfel i âtăva vreme. Apoi auzi nişte paşi şi văzu o luminiţă ce se legăna. Se îndreptă imediat spre ea. Era un miner.
— Poţi să-mi spui unde duce drumul ăsta?
— Drumul? A, către Whatmore.
— Whatmore? A, da, mulţumesc, aşa este. Credeam i ă m-am înşelat. Bună seara.
— Bună seara, răspunse vocea sonoră a minerului.
Gerald ghicea pe unde se află. Cel puţin când va .iiunge la Whatmore va şti sigur. îi părea bine că se află po şosea. Continuă să meargă ca un somnambul. Ăsta era Whatmore? Da. Uite „King's Heacf şi mai încolo gardurile primăriei. Coborî dealul abrupt aproape alergând. Cotind prin vale, trecu de şcoala primară şi ajunse la biserica din Willey Green. Cimitirul! Aici se opri.
în clipa următoare sărise gardul şi o apucase printre morminte. Chiar şi în întuneric putea distinge grămada palidă a florilor albe, veştejite, de la picioarele sale. Acesta era, prin urmare, mormântul. Se aplecă. Florile erau reci şi umede. Se simţea parfumul crizantemelor şi al tuberozelor veştejite. Simţi pământul moale sub el şi se cutremură. Era îngrozitor de rece şi de lipicios. Se dădu înapoi cu repulsie. Aici era deci un centru, aici în întunericul acesta complet de la marginea mormântului proaspăt, nevăzut. Dar el n-avea ce căuta aici. Nu, nu avea de ce să stea aici. Simţea că o parte din pământul acesta se lipea murdar şi rece de inima lui. Nu, ajunge cu asta!
Atunci încotro? Acasă? Niciodată! N-avea niciun roşi să se ducă acolo. Era mai mult decât inutil. Nu se putea Trebuia să meargă în altă parte. Dar unde?
O hotărâre primejdioasă se cristaliza în mintea lui ca o idee fixă. Exista Gudrun - o fi acasă, la adăpost. Putea ajunge şi

el acolo - se va duce. Nu se va întoarce acasă în noaptea asta până ce nu va trece pe la ea, chiar de ar fi să-l coste viaţa. Va juca totul pe o carte.
Porni, luând-o drept peste câmp, spre Beldover Era atât de întuneric încât nu putea să-l vadă nimeni Picioarele îi erau umede şi îngheţate, pline de noroi. Dai el îşi continuă drumul neabătut, ca vântul, drept înainte, ca în întâmpinarea sorţii. în conştiinţa lui era un abis. îşi dădu seama că ajunsese la Winthorpe dar nu ar fi putui spune cum. Apoi, ca în vis, se pomeni pe strada lungă din Beldover, cu stâlpii ei de iluminat.
Se auzi un sunet de voci, o uşă se închise cu zgo mot, zăvorâtă, apoi glasul unor bărbaţi care discutau în noapte. Localul „Lord Nelson" tocmai trăsese obloanelr şi oamenii se întorceau acasă. Mai bine ar întreba pt unul din ei unde locuieşte Gudrun pentru că nu cunoştea deloc străzile laterale.
— Ai putea să-mi spui cum ajung la Somerset Drive? întrebă el pe unul dintre bărbaţii aceia ameţiţi.
— Să ajungi unde? veni vocea minerului cherchelit.
— La Somerset Drive.
— Somerset Drive! Am auzit de locul ăsta dar n-aş putea să-ţi spun în veci cum să ajungi acolo. Şi cam pe cine ai căuta?
— Domnul William Brangwen.
— William Brangwen?...
— Profesor la şcoala primară din Willey Green, fiicele lui sunt învăţătoare tot acolo.
— O-o-o-oh, Brangwen! Abia acum m-am lămurit. Bineînţeles că William Brangwen! Da, da, ăla de are două fetişcane, învăţătoare ca şi el. A, ăla este. Ăla trebuie să fie! Păi sigur că ştiu unde stă, pe viaţa mea! A... cum îi zice?
— Somerset Drive, repetă Gerald răbdător. îşi cunoştea el oamenii foarte bine.
— Somerset Drive, desigur! spuse minerul legănân- du-şi braţul de parcă ar fi vrut. să prindă ceva. Somerset l)rive-îhî! N-aş fi putut în viaţa mea să-mi amintesc cum n zice. Îhî, ştiu unde este. Sigur că da.

Se răsuci nesigur pe“ picioare şi arătă cu mâna de-a lungul drumului întunecat şi pustiu.
— Mergi până acolo şi o iei pe prima... Îhî, prima la stânga, p-aceeaşi parte, dincolo de dugheana lui Withamses.
— Ştiu, spuse Gerald.
— Da! O ţii aşa pân’ la casa paznicului apelor, şi apoi vine Somerset Drive, cum îi zice, se face la dreapta şi n- .ire decât trei case, nu mai multe de trei, cred... şi aproape sigur că a lor e ultima, înţelegi?
— Mulţumesc foarte mult, spuse Gerald. Noapte bună.
Şi se îndepărtă lăsându-l pe beţiv locului, ca înfipt în pământ.
Gerald trecu de prăvăliile întunecate şi de case, cele mai multe fiind cufundate în întuneric la ora asta, şi dădu colţul pe mica stradă întunecoasă ce se sfârşea în masa de întuneric. încetini paşii pe măsură ce se apropia de ţinta lui, neştiind încă cum să procedeze. Şi dacă toată casa era învăluită în întuneric?
Dar nu era. Văzu o fereastră mare, luminată şi auzi nişte voci, apoi o poartă trântită. Urechea lui fină distinse vocea lui Birkin şi a Ursulei care stătea îmbrăcată într-o rochie de culoare deschisă pe treptele ce dădeau spre aleea din grădină. Apoi Ursula coborî şi ieşi în stradă ţinându-l pe Birkin de braţ.
Obloanele de la fereastra mare, luminată, a sufrageriei, erau coborâte. Uitându-se de-a lungul aleii văzu uşa de la intrare, deschisă, răspândind o lumină blândă, colorată, de la lampa din hol. Străbătu aleea repede şi fără zgomot şi se uită în hol. Pe pereţi atârnau tablouri şi coarnele unui cerb, într-o parte erau scările şi chiar la piciorul lor era uşa pe jumătate deschisă a sufrageriei.
Cu inima cât un purice, Gerald păşi în holul a cărui pardoseală era din mozaic, îl traversă repede şi se uită în camera mare şi atrăgătoare. într-un fotoliu, în faţa căminului, stătea tatăl adormit, cu capul rezemat de marginea marelui panel de stejar al căminului, cu faţa lui roşie părând desenată în perspectivă, nările deschise şi gura puţin căzută. Cel mai mic zgomot l-ar fi putut trezi

Gerald rămase o clipă în aşteptare. îşi aruncă privirea la coridorul din spate. Totul era cufundat în întuneric Rămase din nou în aşteptare. Apoi iute, se furişă în sus pe scări. Simţurile îi erau atât de fine, aproape supra natural de ascuţite, încât părea că-şi exercită propria lui voinţă asupra întregii case pe jumătate adormite.
Ajunse la primul palier. Se opri, ţinându-şi respiraţia Acolo, corespunzând cu uşa de dedesubt, era o altă uşă. Asta trebuia să fie camera mamei. O auzea miş cându-se prin cameră la lumina lumânării. Probabil că-şi aştepta bărbatul să urce. Se uită de-a lungul palierului întunecos.
Apoi, fără zgomot, cu paşi extrem de uşori, merse de-a lungul coridorului, pipăind pereţii cu vârful degetelor. Dădu de o uşă. Se opri şi ascultă. Se auzeau doi oameni respirând. Nu era asta. Porni din nou furiş. Ajunse la o altă uşă, puţin întredeschisă. Camera era în întuneric. Goală! urma camera de baie, se simţea mirosul de săpun şi căldura. Apoi, la capăt, un alt dormitor, o respiraţie uşoară. De data asta era ea.
Cu o grijă aproape ocultă întoarse mânerul uşii şi o crăpă puţin. Scârţâia uşor. Apoi o mai deschise puţin, încă puţin. Inima i se oprise. Gerald părea să creeze o tăcere în jurul său, un fel de uitare.
Era acum în cameră. Cel care dormea continua să respire uşor. Era foarte întuneric. înaintă pe dibuite pas cu pas, pipăind în jur cu mâinile şi picioarele. Atinse patul, îl auzea pe cel ce dormea. Se trase mai aproape aplecându-se ca şi cum ochii lui ar fi putut descoperi ce era acolo. Şi atunci, foarte aproape de faţa lui, văzu cu spaimă capul negru, rotund, al unui băiat. îşi reveni, se întoarse, văzu uşa ca o slabă rază de lumină în depărtare şi se retrase repede; trase uşa după el fără s-o închidă şi o luă iute de-a lungul coridorului. La capătul scărilor ezită. Mai putea încă să renunţe.
Dar era de neconceput. îşi va îndeplini dorinţa. Trecu de uşa camerei părinţilor, ca o umbră, şi începu să urce ni doilea şir de trepte. Scârţâiau sub greutatea lui, exasperant. A, ce dezastru dacă uşa de la camera mamei .- ar deschide exact sub el şi ea l-ar vedea! Şi asta se va

întâmpla dacă aşa îi era dat. îşi păstra încă stăpânirea de sine
încă nu ajunsese sus când auzi paşi alergând repede dedesubtul lui, uşa de la intrare fu închisă şi încuiată .1 apoi se auzi vocea Ursulei şi exclamaţia adormită a tatălui ei. Gerald se grăbi să ajungă sus.
Din nou o uşă şi o cameră goală. înaintând pe dibuite, pipăind cu degetele, mergând repede, ca un orb, de teamă ca nu cumva Ursula să vină sus, găsi o altă uşă. Acolo, cu simţurile lui aproape supranaturale, fine şi alerte, rămase la pândă. Auzi pe cineva mişcându-se în pat. Asta trebuia să fie ea.
încet, ca un om cu un singur simţ, cel tactil, răsuci mânerul. Se auzi un clic. Rămase nemişcat. Rufăria de pat foşni. Inima i se oprise. Apoi din nou răsuci clanţa şi, foarte încet, împinse uşa. Se auzi un zgomot de parcă s-ar fi dezlipit ceva.
— Ursula? veni vocea speriată a lui Gudrun. El deschise repede uşa şi o închise în urma lui.
— Tu eşti, Ursula? întrebă Gudrun înfricoşată. El o auzi ridicându-se în pat - în clipa următoare ar fi ţipat.
— Nu, sunt eu! spuse el înaintând spre ea pe pipăite.
Ea rămase în pat nemişcată, mută de uimire. Era prea surprinsă, prea uimită chiar şi pentru a-i fi frică.
— Gerald! exclamă ea surprinsă la culme.
El se strecurase până la pat şi mâna lui întinsă îi atinse, oarbă, pieptul cald. Ea se trase înapoi.
— Stai să fac puţină lumină, spuse dându-se jos din pat.
El rămase nemişcat. O auzi pe când căuta cutia de chibrituri, auzea degetele ei mişcându-se. Apoi o văzu în lumina chibritului pe care îl apropia de lumânare. Lumina se mări, apoi scăzu făcându-se mai palidă, pe măsură ce flacăra se scufunda în întunericul globului, înainte de a se ridica din nou.
Ea îl privea, aşa cum stătea de cealaltă parte a patu lui. Şapca îi era trasă pe ochi, haina neagră era încheiată. Era de neevitat, asemenea unei fiinţe supranaturale, îşi dăduse seama din clipa în care îl văzuse. Ştia că este o fatalitate pe

care ea va trebui s-o accepte. Simţea to tuşi dorinţa să-l provoace.
— Cum ai ajuns aici?
— Pe scări. Uşa era deschisă.
Ea se uită la el.
— Nici uşa asta n-am închis-o, spuse el. Ea traversă repede camera, închise uşa încet şi o încuie. Apoi se întoarse.
Arăta minunat, cu ochii surprinşi şi obrajii îmbujoraţi, cu părul destul de scurt şi des lăsat pe spate şi cămaşa de noapte albă lungă şi subţire care îi ajungea până la lălpi. Se uită la ghetele lui şi le văzu pline de noroi - chiar ,.i pe pantaloni avea pete de noroi şi se întrebă dacă nu lăsase urme peste tot. Arăta foarte ciudat aşa cum ■.lăţea în dormitorul ei lângă patul răvăşit.
— De ce ai venit? îl întrebă aproape răstit.
— Pentru că aşa am vrut.
Se vedea asta şi pe faţa lui. Era însăşi soarta.
— Eşti plin de noroi, spuse ea cu dezgust, dar blând.
El îşi privi picioarele.
— Am umblat pe întuneric.
Dar se simţea încurajat. Urmă o pauză. El stătea de o parte a patului răvăşit, ea de cealaltă. Nu-şi ridicase nici măcar şapca de pe ochi.
— Şi ce vrei de la mine? întrebă ea provocator.
El privi într-o parte fără să răspundă. Dacă n-ar fi fost Irumuseţea extremă şi atracţia feţei lui, distincte, ciuda- lo, l-ar fi alungat. Chipul lui însă era prea minunat şi nou pentru ea. O fascina cu acea frumuseţe pură, o vrăjea ca o nostalgie, o simţea ca pe o durere.
— Ce vrei de la mine? repetă cu o voce străină de ea.
El îşi scoase şapca cu o mişcare de eliberare, ca un vis, şi traversă camera spre ea. Dar n-o putea atinge pentru că ea stătea desculţă în cămaşa de noapte, iar el era plin de noroi şi ud. Ochii ei mari, larg deschişi şi întrebători, îl priveau atenţi şi-i adresau întrebarea supremă.
— Am venit - pentru că trebuia să vin. De ce mă întrebi?
îl privi cu îndoială şi mirare.

— Trebuia să întreb.
El scutură uşor din cap.
— N-am ce să-ţi spun, răspunse ciudat de absent.
Exista în el un aer curios, aproape straniu, de simplitate şi sinceritate naivă. îi amintea de o fantomă, de i,mărul Hermes.
— Dar de ce ai venit la mine? insistă ea.
— Pentru că aşa trebuia să se întâmple. Dacă nu existai tu pe lume n-aş fi existat nici eu.
Gudrun îl privea cu ochi mari, larg deschişi, uimiţi şi plini de emoţie. Gerald o privea fix în ochi şi părea încremenit într-o neclintire ciudată şi supranaturală. Ea suspină. Acum era pierdută. Nu mai avea nicio scăpare.
— Nu vrei să-ţi scoţi ghetele? Probabil că sunt ude.
El îşi aruncă şapca pe un scaun, îşi descheie pardesiul, ridicând bărbia pentru a desface nasturele de dedesubt. Părul scurt, subţire, era răvăşit. Era de un blond frumos, ca spicul de grâu. îşi scoase fulgarinul. Apoi, repede, îşi scoase jacheta, îşi slăbi nodul cravatei, şi începu să-şi scoată butonii cu perle. Ea asculta, urmărindu-l, sperând că nimeni nu va auzi fâşâitul lenjeriei apretate Părea să pocnească cu zgomot de pistoale.
Venise în căutare de sprijin. Gudrun îl lăsă s-o cuprindă în braţe, s-o strângă la piept. Găsea în ea o nespusă uşurare. Asupra ei îşi vărsă întregul întuneric adunat în el, moartea ucigătoare, şi fu din nou întreg. Era sublim minunat, era un miracol. Era miracolul veşnic reînnoit al vieţii lui şi, după ce îl cunoscu, rămase pierdut în uimire şi alinat. Iar ea, supusă, îl primi ca pe un vas umplut cu amara poţiune a morţii. N-avea putere să-i reziste în acest moment. Violenţa teribilei mişcări a morţii o cotropea, iar ea o primea într-un extaz de supunere, în valuri de senzaţii violente, acute.
El o strângea din ce în ce mai tare, se adâncea toi mai mult în dulcea ei căldură, o căldură minunată şi pătrunzătoare care i se infuza în corp şi îi insufla iarăşi viaţă. Simţea că se dizolvă şi se scufundă, pentru a se relaxa în balsamul puterii ei dătătoare de viaţă. Părea că inima din pieptul ei este un al doilea soare, de necucerit, în ale cărui strălucire şi forţă creatoare el se adâncea din ce în ce mai mult.

Toate venele lui, ce sângerau sfâ şiate, se vindecau încet pe măsură ce viaţa pătrundea pulsând, furişându-se pe nesimţite în el ca şi cum ar fi fost influenţa atotputernică a soarelui. Sângele lui, care
păruse că se retrage în moarte, se reîntorcea acum în ■uvoaie, sigur, frumos, puternic.
îşi simţea membrele devenind mai flexibile şi mai pline de viaţă, corpul său căpăta o forţă necunoscută. Era din nou bărbatul puternic şi împlinit. Dar era şi copilul .itât de alinat, refăcut, plin de recunoştinţă.
Iar ea, ea era marea preoteasă a vieţii pe care o ado- ia. Era mama şi substanţa a tot ceea ce e viaţă. Iar el, bărbat şi copil, era primit de ea şi întregit. Emanaţia blândă şi miraculoasă a pieptului ei se răspândea asupra lui, isupra creierului său uscat, rănit, ca o apă fermecată ce vindecă, era însuşi valul blând şi mângâietor al vieţii.
Creierul lui era rănit, secătuit, ţesutul era ca şi distrus. Nici nu ştiuse cât de grav rănit era, cât de mult era trupul lui, însuşi creierul lui sfâşiat de revărsarea corozivă a morţii. Acum, în vreme ce limfa tămăduitoare curgea prin vinele lui, îşi dădea seama cât era de nimicit, ca o plantă ii cărei ţesut e ars în interior de un îngheţ.
îşi lăsă capul mic, tare, pe sânii ei. Iar ea, cu mâinile tremurătoare, îi apăsa capul la piept total conştientă de •ine pe când el zăcea fără vlagă. Dulcea căldură creatoare se revărsa în el ca un somn al fecundităţii în pân-tec. O, numai dacă ea ar vrea să lase emanaţia asta vie '•ă curgă în el, atunci s-ar reface, ar fi din nou întreg! îi ura teamă că-l va respinge înainte ca totul să se termine.
Ca un copil la sân, se agăţa puternic de ea. Iar ea nu-l putea îndepărta. Şi tot ceea ce era ofilit şi distrus în el Re relaxă, se înmuie, tot ceea ce era sfărâmat, ţeapăn şi pustiit se reîntoarse din nou la existenţă, deveni moale ',-i flexibil palpitând de o nouă viaţă. Era nespus de recunoscător, ca lui Dumnezeu sau ca un copil la sânul mamei sale. Era încântat şi recunoscător ca într-un delir, pe înd simţea întreaga lui fiinţă revenind din nou la viaţă, pe când simţea somnul deplin, de nedescris, cuprinzân- (lu-l din nou, somnul completei istoviri şi al refacerii.

Gudrun era însă cât se poate de trează, distrusă şi perfect conştientă. Zăcea nemişcată, cu ochii larg des- ' hişi, privind fix în întuneric, în timp ce el era scufundat în somn cu braţele în jurul ei. Părea să audă valurile spărgându-se de un ţărm tainic, valuri lungi, domoale şi întunecate, spărgându-se în ritmul sorţii, atât de monotone încât păreau eterne. Această nesfârşită spargere a valurilor line şi mohorâte ale sorţii îi ţineau viaţa în stăpânirea lor pe când zăcea cu ochii larg deschişi privind în întuneric. Putea vedea foarte departe, până în eternitate, şi totuşi nu vedea nimic. Aştepta, cu conştiinţa perfect trează. Şi de ce anume era ea conştientă?
Această stare de inerţie, pe când zăcea privind ţintă în eternitate, total ruptă de ceea ce era în jur şi conştientă de toate, în cele mai mici amănunte, trecu şi o lăsă puţin stânjenită. Stătuse atâta timp fără să se mişte. Acum se mişcă, deveni conştientă de sine. Voia să se uite la el, să-l vadă. Dar nu îndrăznea să aprindă nicio lumină, pentru că ştia că el se va trezi şi nu voia să-i întrerupă somnul acesta perfect pe care ştia că-l obţinuse prin ea.
Se desfăcu uşor din braţele lui şi se ridică puţin pentru a-l privi. Camera i se păru slab luminată. Putea doar să-i distingă trăsăturile pe când el era cufundat în somnul lui perfect. în acest întuneric, i se părea că îl vede distinct. Dar el era departe, într-o altă lume.
O, putea să strige de durere, el era departe şi împlinit, într-o altă lume. Părea că se uită la el ca la o pietricică din adâncurile unei ape limpezi. Şi iat-o pe ea, lăsată în părăsire, cu toate chinurile conştiinţei, în timp ce el era adânc cufundat în celălalt element îndepărtat, al ne-ştiinţei, un element de umbre şi lumini vii. Era frumos, îndepărtat şi perfect. Nu vor fi niciodată împreună. Vai, această distanţă groaznică, inumană, va exista veşnic între ea şi cealaltă fiinţă!
N-avea ce face, trebuia să stea liniştită şi să reziste. Simţea o duioşie nespusă faţă de el şi un imbold ascuns şi întunecat de gelozie şi invidie pentru că el zăcea atât de perfect şi imun, într-o altă lume, în timp ce ea era chinuită de o puternică insomnie, azvârlită în întunericul exterior.

Zăcea cu conştiinţa trează, într-o istovitoare stare de veghe împinsă la extrem. Orologiul bisericii bătea orele într-o succesiune prea rapidă, după cum i se părea ei. Le auzea distinct în starea ei de veghe plină de încordare. Iar el dormea de parcă orele însemnau clipe, neschimbat şi nemişcat.
Se simţea epuizată, sfâşiată. Şi totuşi trebuia să rămână mai departe în această stare de veghe istovitoare. Era conştientă de toate, de copilăria ei, adolescenţa, de toate întâmplările uitate, toate influenţele rămase fără re-zultat şi toate evenimentele pe care ea nu le înţelesese, lie că erau din viaţa ei personală, a familiei, a prietenilor, ;i iubiţilor, a cunoştinţelor sau din viaţa oricui altcuiva, l ra ca şi cum ar fi tras un fir strălucitor de cunoaştere din apa mării de întuneric, scoţându-l tot mai mult din adâncurile nemărginite ale trecutului şi care nu se mai termina, nu avea niciun capăt iar ea trebuia să tragă şi să tragă de acest fir de conştiinţă strălucitoare, să-l scoată ca pe un lucru fosforescent din negurile nesfârşite ale subconştientului până ce căzu obosită, sfârşită, sângerând, gata să moară, dar fără să-i dea de capăt.
O, numai de l-ar putea trezi! Se întoarse stânjenită. Când să-l trezească şi să-i spună să plece? Când putea să-i întrerupă somnul? Şi recădea în activitatea ei mintală automată ce nu avea sfârşit.
Se apropie însă momentul să-l trezească. Era ca un lei de uşurare. Orologiul bătuse ora patru, afară în noapte. Slavă Domnului, noaptea era pe sfârşite. La cinci el trebuia să plece, iar ea va fi eliberată. Atunci se va putea lelaxa şi îşi va putea ocupa locul. Acum era înlănţuită de mişcările perfecte ale somnului său ca un cuţit încălzit la IOŞU, ascuţit pe o piatră de tocilă. Era ceva monstruos în ol, în felul în care o ţinea prizonieră sub el.
Ultima oră fu cea mai lungă. Dar până la urmă trecu şi ea. Un fior de uşurare o cuprinse. Da, iată bătaia lentă, sonoră, a orologiului. în sfârşit, această noapte eternă se terminase. Aşteptă, urmărind să prindă fiecare reverberaţie fatală, una câte una: trei - patru, cinci! Gata, s-a terminat! I se luase o piatră de pe inimă.

Se ridică, se aplecă duios asupra lui şi îl sărută. îi părea rău că trebuie să-l trezească. După câteva clipe îl sărută din nou. El însă nici nu tresări. Dragul de el, dormea atât de adânc! Ce păcat să-l scoată din starea asta. îl mai lăsă puţin. Dar trebuia să plece, trebuia neapărat să plece acum. Cu o delicateţe extremă îi luă capul în mâini şi îl sărută pe pleoape. Ochii se deschiseră şi el rămase nemişcat, privind-o. Inima ei se potolise. Pentru a-şi ascunde faţa de ochii lui mari, îngrozitori, în întuneric, se aplecă asupra lui şi-l sărută, şoptind:

— Trebuie să pleci, iubitul meu.

Era însă bolnavă de teamă, îi era rău.

El o cuprinse în braţe. Inima ei se făcu mică.

— Dar e timpul să pleci, dragostea mea. E târziu.

— Cât e ceasul?

Ciudată, vocea lui bărbătească. Gudrun se înfioră. Era intolerabil de apăsătoare pentru ea.

— Trecut de cinci.

El însă nu făcu decât s-o strângă şi mai tare. Inima ei plângea împreună cu ea de această tortură. Se desfăcu din braţele lui hotărâtă.

— Jrebuie cu adevărat să pleci.

— încă un minut.

Ea rămase nemişcată, cuibărită la pieptul lui, dar fără să cedeze.

— încă un minut, spuse el strângând-o mai tare.

— Nu, răspunse ea neînduplecată. Are să-mi fie teamă dacă mai stai.

în vocea ei era o notă de răceală care-l făcu să-i dea drumul. Gudrun se îndepărtă de el şi aprinse lumânarea. Acesta era deci sfârşitul. Gerald se sculă. Era cald şi plin de viaţă şi de dorinţe. Se simţea însă puţin jenat, umilit că trebuia să se îmbrace în faţa ei la lumina lumânării, căci se simţea descoperit, expus în faţa ei într-un moment în care era cumva împotriva lui. Era destul de greu de înţeles toată povestea asta. Se îmbrăcă repede fără să-şi pună gulerul tare şi cravata. Se simţea încă bine, împlinit şi desăvârşit. Ea gândea că este umilitor să vezi un bărbat îmbrăcându-se: cămaşa asta ridicolă, pantalonii ridicoli, bretelele. Dar

din nou îi veni în minte ceva care o salvă: „E ca un lucrător care se scoală pentru a se duce la lucru, îşi spunea, iar eu sunt ca soţia unui lucrător". Dar o suferinţă, ca un fel de greaţă, se abătuse asupra ei: era o silă faţă de el.
Gerald îşi înfundă gulerul şi cravata în buzunarul pardesiului. Apoi se aşeză şi îşi trase ghetele în picioare. Erau ude ca şi ciorapii şi manşetele pantalonilor. El însă era vioi şi înfierbântat.
— Poate că ar trebui să-ţi pui ghetele când ajungi jos, sugeră Gudrun.
Imediat, fără să spună nimic, Gerald şi le scoase din nou din picioare şi rămase cu ele în mână. Ea îşi puse papucii şi îşi aruncă pe umeri un halat larg. Era gata. Se uită la el cum stătea în aşteptare, cu haina neagră încheiată până sub bărbie, cu şapca trasă pe ochii şi cu ghetele în mână. Şi fascinaţia înflăcărată, aproape nedorită, reînvie în ea pentru o clipă. încă nu se terminase. Faţa lui avea o expresie atât de caldă, cu ochii mari şi plini de prospeţime, era atât de perfectă! Gudrun se simţea bătrână. Se apropie de el greoi pentru a fi sărutată. El o sărută repede. Ar fi dorit ca frumuseţea lui caldă, inexprimabilă, să n-o farmece atât de complet, să n-o stăpânească şi să n-o subjuge. Pentru ea asta era o povară pe care nu o accepta, dar nu se putea elibera. Totuşi, când se uita la sprâncenele drepte, bărbăteşti, la nasul lui mic şi frumos şi la ochii albaştri, indiferenţi, îşi dădea seama că pasiunea ei pentru el încă nu trecuse şi probabil nu va dispărea niciodată. Numai că acum era obosită şi simţea un fel de durere asemănătoare silei. Dorea să-l vadă plecat.
Coborâră scările repede. Păreau să facă un zgomot îngrozitor. El o urmă, pe când ea, înfăşurată într-un halat de un verde viu, mergea în faţă cu lumânarea în mână. Gudrun suferea cumplit de teama ca nu cumva cei ai casei să se trezească. Lui de-abia dacă-i păsa. Nu-I mai interesa acum dacă află cineva. Şi ea îl detesta pentru acest lucru. Omul trebuie să fie prevăzător, să se ferească.
îl conduse prin bucătărie. Era ordonată şi curată aşa cum o lăsase femeia. Gerald se uită la ceas: cinci şi douăzeci. Apoi se aşeză pe un scaun pentru a se încălţa. Gudrun aşteptă,

urmărindu-i fiecare mişcare. Voia să se termine, era o mare încercare nervoasă pentru ea.
Gerald se ridică. Ea trase zăvorul şi privi afară. Era o noapte rece, adâncă - zorile nu se iviseră încă - cu o fărâmă de Lună pe cerul întunecat. îi părea bine că nu trebuie să iasă şi ea.
— Atunci, la revedere, murmură el.
— Te conduc până la poartă.
Şi din nou o luă repede înainte pentru a-i atrage atenţia asupra scărilor. Se opriră din nou jos, ea în capul scărilor, iar el în faţa ei.
— La revedere, îi şopti.
El o sărută cu supunere şi se îndepărtă.
Suferea cumplit auzindu-i paşii fermi răsunând atât de clar pe drum. Of, lipsa asta de sensibilitate a paşilor lui fermi! închise poarta şi se furişă repede şi neauzit înapoi în pat. Când fu din nou în cameră cu uşa închisă, în siguranţă, răsuflă uşurată. O mare povară i se luase de pe inimă. Se cuibări în pat, în adâncitura făcută de corpul lui, în căldura lăsată de el. Şi emoţionată, sfârşită dar satisfăcută, căzu curând într-un somn greu, adânc.
Gerald mergea repede prin întunericul destrămat de apropierea zorilor. Nu întâlni pe nimeni. Mintea îi era minunat de calmă şi netulburată, ca un lac liniştit, iar corpul îi era împlinit, cald, îmbogăţit. Păşea repede spre Shortlands cu o mulţumire de sine plină de recunoştinţă.
25
Căsătorie sau nu
F
amilia Brangwen se pregătea să se mute din Bel- dover. Era necesar acum ca domnul Brangwen să locuiască la oraş.
Birkin scoase o dispensă de căsătorie, dar Ursula amâna lucrurile de pe o zi pe alta. Nu se putea hotărî asupra unei date precise, mai ezita încă. Preavizul de o lună, după care urma să părăsească şcoala primară, intra în a treia săptămână. Crăciunul era aproape.
Gerald aştepta căsătoria dintre Ursula şi Birkin. Pentru el era un lucru crucial.

— Ce-ai zice dacă am face două lucruri odată? îi spuse el lui Birkin într-o zi.
— Şi cam care ar fi al doilea? întrebă Birkin.
— Gudrun şi cu mine, spuse Gerald cu o sclipire ştrengărească în ochi.
Birkin îl privi fix ca şi cum ar fi fost puţin surprins.
— Vorbeşti serios sau glumeşti?
— Serios. Ce zici? Venim şi noi alături de voi?
— Negreşit! Nu ştiam că aţi ajuns atât de departe.
— Cât de departe? întrebă Gerald, uitându-se la celălalt şi râzând. A, da, am trecut prin toate fazele.
— Acum nu mai rămâne decât să-i daţi o bază socială solidă şi să îndepliniţi un mare scop moral.
— Cam aşa ceva; în lungime, lăţime şi înălţime, spuse Gerald zâmbind.
— în sfârşit, eu aş zice că este un lucru lăudabil. Gerald îl privi atent.
— De ce eşti atât de lipsit de entuziasm? Credeam că eşti mort după însurătoare.
Birkin ridică din umeri.
— Cineva ar putea tot atât de bine să fie mort după nasuri. Există tot felul de nasuri, reuşite sau nereuşite. Gerald râse.
— Şi tot felul de căsătorii, de asemenea reuşite sau nu?
— Exact.
— Şi crezi că dacă mă însor are să fie o căsătorie nereuşită? întrebă Gerald iscoditor, cu capul lăsat pe umăr.
Birkin râse repezit.
— De unde să ştiu eu cum o să fie? Nu mă bombarda cu propriile mele cuvinte.
Gerald se gândi câteva clipe.
— Dar aş vrea să-ţi cunosc părerea exact, spuse el.
— în legătură cu căsătoria ta sau cu căsătoria în general? La ce ţi-ar folosi părerea mea? N-am nicio părere. Nu-i decât o chestiune de convenienţe.
Gerald continuă să-l privească atent.
— Cred că-i mai mult decât atât, spuse el serios. Oricât ţi-ar fi de neplăcută această idee a căsătoriei, în cazul

particular al individului, căsătoria este totuşi un lucru de importanţă crucială, ceva definitiv.
— Vrei să spui că există ceva definitiv în a te duce la ofiţerul stării civile cu o femeie?
— Dacă te şi întorci cu ea, eu aş zice că da. într-un fel, e ceva irevocabil.
— Da, sunt de acord, spuse Birkin.
— Indiferent de ce părere are cineva despre căsătorie, a ajunge în această situaţie în cazul particular al unui individ este totuşi ceva definitiv...
— într-un fel, îmi închipui că da, spuse Birkin.
— întrebarea care se pune este prin urmare dacă s-o faci sau nu.
Birkin îl privea atent, cu ochii înveseliţi.
— Eşti ca lordul Bacon, Gerald, pui chestiunea ca un avocat, sau ca Hamlet: a-fi-sau-a-nu-fi. Dacă aş fi în locul tău, nu m-aş căsători. Dar cel mai bine ar fi s-o întrebi pe Gudrun, nu pe mine. Doar nu te însori cu mine, nu?
Gerald se făcu a nu auzi ultimele cuvinte.
— Da, spuse el. Trebuie să priveşti chestiunea la rece. Este ceva de importanţă crucială. Vine momentul când trebuie să faci un pas într-o direcţie sau alta. Iar căsătoria este o direcţie.
— Şi care e cealaltă? întrebă Birkin repede.
Gerald îl privi cu ochi înflăcăraţi, ciudat de conştienţi, ceva ce Birkin nu putu înţelege.
— N-aş putea să-ţi spun. Dacă aş cunoaşte-o... Se mişcă stingherit şi lăsă ideea neterminată.
— Vrei să spui că dacă ai putea cunoaşte cealaltă variantă? Şi, de vreme ce nu o cunoşti, căsătoria este un pis â aller\
Gerald îl privi cu aceiaşi ochi arzători, expresivi.
— Impresia asta există într-adevăr, admise el.
— Atunci n-o face. Repet ceea ce ţi-am spus mai devreme: căsătoria, în înţelesul ei vechi, mi se pare dezgustătoare. Egoisme â deux este nimic pe lângă asta. Este un fel de vânătoare tacită în cupluri: lumea formată din perechi, fiecare pereche în căsuţa ei, vă- zându-şi de micile ei interese şi având grijă de propria ei tocană.

— Sunt cu totul de acord, spuse Gerald. Există ceva nedemn în asta. Dar, după cum spuneam, care-i cealaltă variantă?
— Omul ar trebui să-şi anuleze pornirea de a-şi întemeia un cămin. Nu e un instinct, este un fel de închistare. N-ar trebui să avem niciodată un cămin.
— Sunt de acord, crede-mă. Dar care este alternativa?
— Trebuie să găsim una. Eu cred într-o unire permanentă între bărbat şi femeie. Schimbarea este un proces exhaustiv. Dar o relaţie permanentă între un bărbat şi o femeie nu este unica formă de comunicare umană, cu siguranţă că nu.
— întocmai, spuse Gerald.
— Din cauză că relaţia dintre bărbat şi femeie este privită ca o relaţie supremă şi exclusivă, iată în ce constă întreaga ei micime, închistare şi insuficienţă.
— Aşa este.
— Trebuie să înlăturăm idealul de dragoste-şi-căsătorie de pe piedestalul său. Vrem un lucru mai vast. Eu cred şi în prietenia dintre un bărbat şi altul, indiferent dacă sunt căsătoriţi sau nu.
— Dar cele două relaţii nu pot fi la fel.
— Nu la fel, dar la fel de importante, de creatoare.
Gerald îşi puse mâna pe braţul lui Birkin cu un fel de afecţiune dezaprobatoare şi, în acelaşi timp, zâmbind, ca şi cum ar fi triumfat.
Era pregătit să accepte condamnarea. Căsătoria i se părea lui Gerald ca o condamnare. Era dispus să se condamne singur la însurătoare, să fie ca un ocnaş osândit să trăiască în adâncurile pământului, fără să vadă lumina soarelui, într-o îngrozitoare activitate subterană. Era dispus să accepte asta. Iar căsătoria însemna pecetluirea condamnării sale. Era gata să accepte exilul în lumea subpământeană, ca un suflet damnat şi obligat să trăiască veşnic în această stare. Dar n-ar fi stabilit niciun fel de relaţie pură cu niciun alt suflet. Nu putea. Căsătoria nu însemna stabilirea unei relaţii cu Gudrun. Era supunerea iui faţă de lumea existentă, va accepta ordinea stabilită în

care nu credea cu adevărat şi apoi se va retrage pentru a-şi duce viaţa în lumea de sub pământ. Asta va face.

26

Un scaun

A

I

n fiecare luni după-amiază, pe locul unde era piaţa se ţinea un târg de vechituri. Ursula şi Birkin se duseră şi ei acolo într-o după-amiază. Discutaseră despre mobilă şi acum doreau să vadă dacă nu exista ceva care le-ar fi plăcut să cumpere prin grămezile de boarfe adunate pe jos.

Vechea piaţă nu era prea întinsă, o simplă adunătură de lespezi de granit, iar sub un perete se aflau de obicei tarabele cu fructe. Piaţa se găsea într-un cartier sărac al oraşului. O latură era formată din case mohorâte şi coşcovite, o fabrică de tricotaje, un perete mare cu o mulţime de ferestre dreptunghiulare la capăt: o altă latură era formată dintr-o străduţă pavată cu lespezi şi pe care se aflau nişte dughene, iar mândria arhitecturală a pieţei o formau băile publice, din cărămidă roşie, cu un turn cu ceas. Oamenii care mişunau în acest loc păreau ologi şi meschini, aerul părea că miroase a murdărie, aveai senzaţia că există multe străzi mizere ramificân- du-se până în bârlogul mizeriei însăşi. Din când în când, un tramvai maro cu galben se apleca până la pământ în curba dificilă de lângă fabrică.

Ursula simţi un uşor fior când se pomeni în mijlocul acestor oameni de rând din târgul ticsit de aşternuturi uzate, maldăre de fier vechi, olărie săracă aşezată în grămezi palide, baloturi de boarfe inimaginabile. Ea şi cu Birkin trecură fără să vrea de-a lungul despărţirii înguste dintre aceste vechituri. El se uita la marfă, ea la oameni.

Ursula urmărea cu viu interes o femeie tânără, însărcinată, care întorcea pe toate părţile o saltea şi îi cerea unui tânăr, arătând destul de deprimant îmbrăcat în nişte haine uzate, s-o pipăie şi el. Pe cât de activă, de plină de viaţă şi de nerăbdare părea tânăra femeie, pe atât părea el de lipsit de interes şi gata să o şteargă. Urma să se însoare cu ea pentru că rămăsese însărcinată.

După ce pipăi salteaua, tânăra femeie îl întrebă pe bătrânul aşezat pe un scăunel în mijlocul mărfurilor sale cât costă. El îi spuse, iar ea se întoarse spre tânăr. Acesta era ruşinat şi conştient de situaţia lui. îşi întoarse faţa, conştient că nu se putea volatiliza în aer, şi murmură ceva. Şi din nou femeia energică şi activă pipăi salteaua, făcu socoteli în minte şi se tocmi cu bătrânul murdar. Tot timpul, tânărul prost îmbrăcat aşteptă ruşinat şi supus.

— Priveşte, ce scaun drăguţ! spuse Birkin.

— încântător! exclamă Ursula. O, ce frumos!

Era un fotoliu obişnuit, din lemn, probabil de mesteacăn, dar de o mare delicateţe şi graţie, aşezat acolo pe pietrele murdare, încât îţi făcea milă. Era de formă pătrată, cu linii pure şi zvelte şi cu patru stinghii de lemn la spătar care-i aminteau Ursulei de corzile unei harfe.

— Cândva a fost aurit, spuse Birkin, şi avea fundul de trestie. Cineva a pus deasupra acest fund de lemn. Priveşte, iată o picătură din roşul de sub stratul de aur. în rest e negru în afară de locurile unde lemnul s-a frecat şi s-a lustruit. Unitatea desăvârşită a liniilor îl face atât de atrăgător. Priveşte cum se întâlnesc şi se echilibrează. Desigur însă că fundul de lemn nu se potriveşte. Distruge impresia de perfectă fragilitate şi unitate a elasticităţii pe care o dădea trestia. Dar îmi place.

— Da. Şi mie.

— Cât costă? întrebă Birkin.

— Zece şilingi.

— Şi vreţi să-l trimiteţi pe adresa...?

Fotoliul fu cumpărat.

-—Atât de frumos, atât de pur! spuse Birkin. Aproape că-mi frânge inima. Merseră mai departe printre grămezile de vechituri. Patria mea iubită avea ceva de spus când a făcut acest scaun.

— Şi acum nu mai are? întrebă Ursula. Se înfurie întotdeauna când el adopta tonul acesta.

— Nu. Când văd acest scaun curat şi frumos şi mă gândesc la Anglia, chiar la Anglia lui Jane Austen - avea idei nemuritoare de dezvăluit pe atunci şi o fericire pură în a nu le dezvălui. Iar acum nu ne-a rămas decât să pescuim

din grămezile de vechituri rămăşiţele a ceea ce ele au exprimat cândva. Astăzi nu mai producem nimic, nu ne-a rămas decât murdara şi oarba activitate mecanică.
— Nu-i adevărat! exclamă Ursula. De ce trebuie întotdeauna să lauzi trecutul în dauna prezentului? Zău aşa, eu nu sunt atât de entuziasmată de Anglia din timpul lui Jane Austen. Era destul de materialistă, dacă vrei...
— îşi putea permite să fie materialistă, pentru că avea tăria de a fi şi altceva - ceea ce noi n-avem. Noi suntem materialişti pentru că, oricât am încerca, n-am putea ajunge decât tot la materialism şi la mecanicism.
Ursula era stăpânită de o tăcere furioasă. Nu luă în seamă ceea ce spusese el. Ea se revolta împotriva altui lucru.
— Detest trecutul de care vorbeşti. Mi-e silă de el, strigă ea. Cred că urăsc până şi scaunul acela vechi, deşi este frumos. Era bine dacă ar fi fost sfărâmat când vremurile lui au apus, nu să fie lăsat pentru a ne ţine predici despre trecutul încântător. Sunt scârbită de el.
— Nu atât de scârbită pe cât sunt eu de blestematul ăsta de prezent.
— Ba tot atât. Urăsc prezentul, dar nu vreau ca trecutul să-l înlocuiască - nu vreau scaunul acela vechi. Birkin se înfuriase şi el puţin. Apoi văzu cerul strălucitor de dincolo de turnul de la baia publică şi păru să-şi revină. Râse.
— Bine, atunci ne lipsim de el. Şi eu sunt sătul de toate astea, în orice caz nu poţi continua să trăieşti pe scheletul frumuseţii apuse.
— Bineînţeles. Eu n-am nevoie de lucruri vechi.
— Adevărul este că n-avem deloc nevoie de lucuri. Gândul de a avea o casă cu o mobilă a mea proprie mă umple de dezgust.
Această afirmaţie o făcu să tresară. Apoi spuse:
— Şi pe mine. Dar trebuie să locuieşti undeva.
— Nu undeva, ci oriunde. Ar trebui să nu locuim nicăieri, să n-avem un loc stabilit. Nu vreau o adresă precisă, îndată ce ai o cameră şi este completă, îţi vine să fugi de ea. Camerele mele de la moară sunt acum mobilate şi aş vrea să le ştiu în fundul mării. Un mediu determinat,

în care fiecare mobilă reprezintă un fel de table ale legii, este o tiranie insuportabilă.
Ea se agăţă de braţul lui pe când se îndepărtau de piaţă.
— Dar ce ai de gând să faci? într-un fel trebuie să trăim. Iar eu am nevoie de lucruri frumoase în jurul meu. Vreau un fel de grandeur naturală, chiar splendeur.
— N-ai să afli niciodată asta în case sau în mobilă - nici chiar în îmbrăcăminte. Casele, mobila, îmbrăcămintea, toate astea sunt termenii unei lumi învechite, o josnică societate omenească. Şi dacă ai o casă stil dar şi o mobilă veche şi frumoasă, înseamnă trecutui perpetuat asupra ta. Iar dacă ai o casă cu adevărat modernă, făcută de Poiret, înseamnă altceva care se perpetuează asupra ta. Toate astea sunt oribile. Totul nu e decât posesiune, posesiune care te apasă şi te transformă într-o generalitate. Trebuie să fii ca Rodin sau Michelangelo, să laşi în jurul sculpturilor tale o porţiune de piatră necioplită. Trebuie să laşi mediul înconjurător abia schiţat, nefinisat, astfel încât să nu fii limitat, să nu fii dominat, să nu faci parte din mediul ambiant.
Ea rămase pe loc, gânditoare.
— Şi noi n-o să avem niciodată un loc al nostru stabil, un cămin?
— Să dea Domnul să nu, cel puţin nu în lumea asta.
— Dar nu există decât lumea asta, obiectă ea.
El îşi întinse mâinile cu un gest de indiferenţă.
— Prin urmare, vom evita să avem lucruri personale.
— Dar tocmai am cumpărat un scaun.
— Pot să-i spui omului că nu-mi mai trebuie.
Ea rămase din nou gânditoare. Apoi, o ciudată tresărire îi schimonosi faţa.
— Nu avem nevoie de el. Sunt sătulă de lucruri vechi.
— Şi de lucruri noi, de asemenea.
Se uitară înapoi. Acolo, în faţa unor piese de mobilă, stătea tânăra pereche, femeia însărcinată şi tânărul cu faţa prelungă. Ea era blondă, cam scundă şi voinică. El era de înălţime potrivită şi bine clădit. Părul negru îi cădea într-o parte, de sub şapcă, acoperindu-i fruntea. Stătea ciudat de retras, ca un condamnat.

— Să li-l dăm lor, şopti Ursula. Priveşte-i, vor să-şi întemeieze un cămin.
— Eu unul nici n-am să-i ajut, nici n-am să-i încurajez la asta, spuse Birkin susceptibil, trecând deodată de partea tânărului retras şi speriat, împotriva femeii active şi fertile.
— Ba da, exclamă Ursula, pentru ei e bun, e tot ce poate fi mai bun.
— Foarte bine, oferă-l lor. Eu am să privesc.
Ursula se îndreptă cam nervoasă, spre tânăra pereche care discuta în legătură cu un lavoar de metal sau, mai bine zis, tânărul se uita pe furiş şi întrebător, ca un prizonier, la articolul acela înspăimântător, pe când femeia se tocmea.
— Noi am cumpărat un scaun, începu Ursula, pe care acum nu-l mai vrem. N-aţi vrea să-l luaţi? Am fi foarte încântaţi dacă l-aţi primi.
Cei doi se întoarseră spre ea, nevenindu-le să creadă că vorbea cu ei.
— V-ar plăcea? repetă Ursula. E foarte drăguţ într-adevăr, dar... - şi zâmbi puţin cam derutată.
Tânăra pereche rămase cu ochii pironiţi la ea, apoi cei doi se consultară din priviri. Bărbatul avea un fel ciudat de a sta în umbră ca şi cum s-ar fi putut face nevăzut ca un şoarece.
— Voiam să vi-l dăm vouă, explică Ursula, copleşită acum de derută şi groază faţă de ei. Tânărul o atrăgea. Era o fiinţă liniştită şi fără griji, cu greu s-ar fi zis că e bărbat, una dintre creaturile ivite în mediul urban, ciudat de autohton şi de reuşit într-un fel, un om iute, subtil, cu un aer furiş. Genele negre, lungi şi fine, îi cădeau peste ochii care nu oglindeau nicio preocupare, numai un singur lucru, groaznic, conştiinţa îndreptată spre interior; erau sticloşi şi sumbri. Sprâncenele negre şi celelalte trăsături erau frumos desenate. Ar putea fi un iubit teribil şi minunat pentru o femeie, cu înfăţişarea lui atrăgătoare. Picioarele probabil că erau uimitor de subtile şi vii sub pantalonii ca nişte burlane; avea ceva din fineţea şi nemişcarea unui şobolan tăcut, cu ochii negri şi blana mătăsoasă.
Ursula îl percepu cu un uşor fior de atracţie. Femeia voinică se holba jignitor. Ursula uită de el.

— Nu vreţi scaunul?
Bărbatul îi aruncă Ursulei o privire piezişă de evaluare care, deşi abia schiţată, era aproape insolentă. Femeia îşi reveni. Avea ceva din plinătatea unei precu- peţe. Neştiind ce voia Ursula, femeia stătea în gardă, ostilă. Birkin se apropie zâmbind răutăcios văzând-o pe Ursula atât de neajutorată şi speriată.
— Ce s-a întâmplat? spuse el zâmbind. Ochii i se îngustară uşor; avea acelaşi aer de mister batjocoritor şi insinuant din ţinuta celor două creaturi urbane.
Bărbatul îşi plecă puţin capul pe un umăr, arătând spre Ursula şi spuse cu o' căldură curioasă, batjocoritoare şi prietenească.
— Ce vrea, eh? Un zâmbet ciudat îi încreţi buzele. Birkin îl privi pe sub genele coborâte ironic.
— Să vă dea un scaun, acela cu bileţelul pe el, le spuse, indicându-l.
Omul se uită la obiectul indicat. între cei doi bărbaţi exista o ciudată ostilitate, tipic masculină, şi o înţelegere stigmatizantă.
— De ce vrea să ni-l dea nouă, şefule? întrebă el pe un ton familiar, care o jigni pe Ursula.
— S-a gândit că v-ar plăcea - e un scaun frumos. Noi l-am cumpărat dar nu-l mai vrem. N-ai nicio teamă, n-o să te obligăm să-l primeşti, spuse Birkin cu un zâmbet strâmb. Omul îi aruncă o privire pe jumătate ostilă, pe jumătate recunoscătoare.
— De ce nu-l mai vreţi de vreme ce abia l-aţi cumpărat? întrebă femeia tăios. Nu face de dumneavoastră; acu' că l-aţi văzut mai bine. Se uită la Ursula admirativ, dar cu o oarecare nemulţumire. O fi având ceva pe el.
— Nici nu mi-a trecut prin minte aşa ceva, spuse Birkin. Nu, lemnul e prea subţire în ansamblu.
— Să vă explic, începu Ursula cu faţa luminoasă şi încântată, noi suntem pe punctul de a ne căsători şi neam gândit să cumpărăm câte cev^. Apoi ne-am hotărât, de fapt, chiar acum, să nu mai cumpărăm nimic şi să plecăm în străinătate.

Orăşeanca bine clădită şi cu o uşoară roşeaţă în obraji se uită la faţa fină a celeilalte femei evaluând-o. Se studiau una pe alta. Tânărul stătea retras, cu faţa lipsită de expresie, imobilă, cu linia fină a mustăţii negre trasă ciudat de sugestiv deasupra gurii închise şi cam mari. Stătea impasibil, detaşat, ca o prezenţă întunecată şi sugestivă, o prezenţă făcând parte din drojdia societăţii.

— E bine când eşti cineva, spuse fata întorcându-se spre omul ei.

El nu se uită la ea, ci zâmbi cu partea inferioasă a feţei, lăsându-şi capul într-o parte cu un gest ciudat, de consimţire. Ochii îi rămâneau imobili, întunecaţi.

— Te costă ceva să-ţi schimbi părerea, spuse el cu un neaşteptat accent dialectal.

— Numai zece şilingi de data asta.

Omul se uită la el cu o grimasă furişă, zâmbitoare şi nesigură.

— Ieftin la o juma’ de liră, dom’ şef. Nu-i ca atunci când divorţezi.

A »

— încă nu suntem căsătoriţi, spuse Birkin.

— Nu? Nici noi, spuse femeia tare. Dar vom fi sâmbătă.

Se uită din nou la tânărul de lângă ea cu o expresie hotărâtă, protectoare, semeaţă şi foarte blândă în acelaşi timp. El rânji a lehamite întorcând capul. Femeia îl câştigase ca bărbat, dar, Dumnezeule, lui nici nu-i păsa! Avea o mândrie ascunsă, ciudată, şi o rezervă superioară.

— Să fie într-un ceas bun, le ură Birkin.

— Mulţumim la fel, spuse tânăra femeie. Apoi, oarecum provocator: Când are loc a dumneavoastră?

Birkin îşi întoarse privirile spre Ursula.

— Domnişoara decide. Imediat ce se hotărăşte mergem la primărie.

Ursula râse, cuprinsă de tulburare şi uimire.

— Nicio grabă, spuse tânărul rânjind cu subînţeles.

— Uşurel, să nu vă rupeţi gâtul alergând acolo, spuse femeia. E ca atunci când ai murit - căsătoria pare să dureze o veşnicie.

Tânărul se răsuci într-o parte ca şi când aceasta l-ar fi atins.
— Cu cât durează mai mult cu atât mai bine, să sperăm, spuse Birkin.
— Asta-i, dom'şef, spuse tânărul cu admiraţie. Bucură-te de ea cât ţine - niciodată să nu dai într-un măgar mort.
— Numai când face pe mortul, completă femeia, uitându-se la omul ei cu duioşia mângâietoare a autorităţii.
— Îhî, e o deosebire, spuse el ironic.
— Şi cum rămâne cu scaunul? întrebă Birkin.
— îl primim.
Se strecurară spre vânzător cu tânărul bine făcut, dar detestabil, ţinându-se puţin în urmă.
— Acesta e, îl arătă Birkin. Vreţi să-l luaţi cu voi sau preferaţi să schimbăm adresa de pe el?
— O, Fred poate să-l ducă. Pune-I la treabă cât poate pentru scumpul nostru cămin.
— Foloseşte-I, spuse Fred, cu un rânjet plin de umor, pe când lua scaunul de la vânzător. Mişcările lui erau pline de graţie, dar ciudat de nedemne şi furişe, lată un scaun drăguţ, taman bun pentru mama. îi trebuie o pernă. Şi îl aşează pe caldarâmul pieţii.
— Nu găseşti că e drăguţ? râse Ursula.
— A, ba da, fu de acord femeia.
— De te-ai fi aşezat pe el, l-ai fi păstrat, spuse tânărul.
Ursula se aşeză imediat pe el în mijlocul pieţei.
— Foarte confortabil. Dar cam tare. încearcă-l! Şi îl invită pe tânăr să se aşeze. Dar el se întoarse pe jumătate, într-un fel bizar şi stângaci, aruncându-i o privire rapidă cu ochi strălucitori, curios de sugestivi, ca ai unui şobolan vioi şi neastâmpărat.
— Nu-I răsfăţa, spuse tânăra femeie, dumnealui încă nu-i obişnuit să stea în fotoliu.
Tânărul se trase mai la o parte şi spuse cu un rânjet derutant:
— Numai cu picioarele.
Cei patru se despărţiră. Femeia le mulţumi.
— Mulţumesc pentru scaun. O să ţină pân' s-o rupe.
— O să-l ţinem ca decor, adăugă tânărul.

— Bună ziua, bună ziua, le spuseră Ursula şi Birkin.
— Noroc bun, le ură tânărul, evitând privirea lui Birkin în clipa în care întoarse capul.
Cele două perechi îşi urmară fiecare drumul lor. Ursula mergea la braţul lui Birkin. Când ajunseră la oarecare distanţă, ea îşi aruncă privirea înapoi şi-l văzu pe tânăr mergând lângă femeia tânără plină şi nepăsătoa- re. Manşetele pantalonilor îi treceau de călcâie, mergea de parcă se eschiva, era şi mai mult apăsat de conştiinţa lui de sine acum că trebuie să poarte şi acest scaun vechi şi fragil, cu braţul petrecut de după spătar făcând ca picioarele fine, ascuţite la vârf, să se legene periculos pe deasupra blocurilor de granit ale pavajului. Şi totuşi, pe undeva era de neînvins şi izolat ca un şobolan, iute şi vioi. Avea o frumuseţe ciudată, imorală şi în acelaşi timp respingătoare.
— Ce ciudaţi sunt! spuse Ursula.
— Copiii Omului. îmi amintesc de lisus. Cei umili vor moşteni pământul.
— Dar ei nu sunt umili.
— Nu ştiu de ce, dar să ştii că sunt, replică el.
Aşteptară tramvaiul. Ursula se sui pe platformă şi de acolo privi oraşul. Amurgul tocmai începuse să estompeze văgăunile cu case arhipline de oameni.
— Şi vor moşteni pământul? întrebă Ursula.
— Da, ei.
— Atunci ce vom face noi? Noi nu suntem ca ei, nu? Noi nu suntem umili?
— Noi va trebui să trăim în hrubele pe care ni le lasă ei.
— Ce oribil! exclamă Ursula. Nu vreau să trăiesc în hrube.
— Nu-ţi fie teamă. Ei sunt copiii Omului. Le plac mai mult pieţele şi colţul străzilor. Aşa că rămân destule hrube;
— întreaga lume.
— A, nu. Numai ceva spaţiu.
Tramvaiul urca încet dealul unde îngrămădeala de case urâte, de un cenuşiu aspru, arăta ca o viziune a iadului, rece şi plină de unghere. Stăteau şi priveau. Undeva,

departe, se vedea roşul iritant al apusului. Totul era rece, cam meschin, aglomerat, şi semăna cu sfârşitul lumii.
— Nu-mi pasă nici dacă ar fi aşa, spuse Ursula privind la peisajul dezgustător care o înconjura. Nu mă priveşte pe mine.
— Nu te mai priveşte, replică el ţinându-i mâna într-a sa. N-ai nevoie să vezi. îţi urmezi drumul. în lumea mea e soare şi spaţiu.
— Aşa este, dragostea mea, nu? spuse ea, strân- gându-se lângă el pe platforma de deasupra vagonului astfel încât ceilalţi pasageri întoarseră privirile spre ei.
— Şi vom rătăci pe pământ şi n-o să ne uităm la lumea pe care am lăsat-o în urmă nici măcar atâtica.
Urmă o tăcere lungă. Faţa ei strălucea ca aurul pe când stătea gânditoare.
— Nu vreau să moştenesc pământul, spuse ea. Nu vreau să moştenesc nimic.
Birkin îi strânse mâna.
— Nici eu. Vreau să fiu dezmoştenit.
Ea îi strânse uşor degetele.
— N-o să ne pese de nimic.
El rămase nemişcat şi râse.
— Şi ne vom căsători şi vom termina cu ei, adăugă Ursula.
El râse din nou.
— Există o metodă de a scăpa de toate, şi anume să te căsătoreşti.
— Şi un singur mod de a accepta întreaga lume, adăugă el.
— Cealaltă lume, da, spuse ea fericită.
— Poate că ar fi mai Gerald şi Gudrun.
— Dacă este, este şi gata. N-are niciun rost să ne batem capul. Nu-i putem schimba, nu?
— Nu. N-avem niciun drept să încercăm, nici chiar dacă am avea cele mai bune intenţii din lume.
— încerci să-i determini? întrebă ea.
— Poate. De ce aş dori ca el să fie liber dacă asta nu-i treaba lui?
Ursula tăcu o clipă.

— Noi nu-l putem face fericit în niciun caz, spuse ea. Va trebui să încerce singur.
— Ştiu, dar noi dorim să mai vină şi alţii cu noi, nu?
— De ce am dori-o?
— Nu ştiu, răspunse el stingherit. Omul tânjeşte după un fel de camaraderie mai strânsă.
— Dar de ce? insistă ea. De ce ai tânji după alţi oameni? Ce nevoie ai de ei?
Săgeata nimeri drept la ţintă. El încruntă sprâncenele.
— întreaga lume se rezumă numai la noi doi? întrebă el încordat.
— Da. Ce altceva îţi mai trebuie? Dacă mai vrea să vină şi altcineva, n-are decât. Dar de ce trebuie să alergi după ei?
Faţa lui rămase încordată şi nemulţumită.
— Eu îmi imaginez întotdeauna fericirea noastră împreună cu alţi oameni, înţelegi? O mică libertate în tovărăşia altora.
Ea se gândi o clipă.
— Da, sunt de acord cu această dorinţă. Dar asta trebuie să se întâmple de la sine, nu este ceva care să poată fi influenţat prin propria ta voinţă. Tu laşi veşnic impresia că vrei să obligi florile să înflorească. Oamenii trebuie să ne iubească fiindcă ne iubesc - tu nu-i poţi obliga.
— Ştiu. Dar nu crezi că trebuie încurajaţi în direcţia asta? Trebuie să te porţi ca şi când ai fi singur pe lume, singura fiinţă?
— Mă ai pe mine. Ce nevoie ai de alţii? De ce trebuie să obligi oamenii să fie de acord cu tine? De ce nu poţi fi singur, numai cu tine, după cum spui întotdeauna? încerci să-l influenţezi pe Gerald cum ai făcut şi cu Hermione. Trebuie să înveţi să fii singur. Şi, în plus, este şi cât se poate de urât din partea ta. Mă ai pe mine. Şi, cu toate astea, vrei să-i faci şi pe alţii să te iubească, încerci să exerciţi presiuni asupra lor şi apoi imediat nu mai vrei dragostea lor.
Pe faţa lui se citea o consternare sinceră.

— Chiar aşa? E o problemă pe care n-o pot rezolva. Ştiu că vreau o relaţie perfectă şi completă cu tine. Şi aproape că am realizat-o, într-adevăr o avem. Dar, dincolo de asta, vreau eu într-adevăr o prietenie absolută, sinceră, cu Gerald? Vreau eu o relaţie definitivă, o relaţie între eul meu esenţial şi al lui sau nu?
Ea îl privi multă vreme cu ochi ciudat de strălucitori, dar nu spuse nimic.

27
Plecarea de acasă

A
I
n seara aceea, Ursula se întoarse acasă cu ochii foarte strălucitori şi visători, ceea ce-i irită pe toţi ai casei. Tatăl sosi după cină, obosit de cursurile de după-amiază şi de drumul lung. Gudrun citea, mama stătea tăcută.
Deodată, Ursula spuse, adresându-se tuturor, cu o voce veselă:
— Rupert şi cu mine ne căsătorim mâine.
Tatăl se întoarse spre ea ca ars.
— Ce face?
— Mâine! răsună ca un ecou vocea lui Gudrun.
— Asta-i bună! exclamă mama.
Ursula însă zâmbi fermecător şi nu răspunse.
— Te căsătoreşti mâine! strigă tatăl ei răguşit. Ce tot spui acolo?
— Da, spuse Ursula. De ce nu? Aceste trei cuvinte ale ei îl scoteau întotdeauna din sărite. Totul e gata, ne ducem la ofiţerul stării civile.
în cameră se lăsă un moment de tăcere după afirmaţia veselă a Ursulei.
— Ei, nu, Ursula! exclamă Gudrun.
— Am putea să ştim şi noi de ce a fost nevoie să păstrezi totul atât de secret? întrebă mama, într-un fel aproape marţial.
— Dar n-a fost niciun secret. Ştiaţi.
— Cine ştia? strigă acum tatăl. Cine ştia? Ce vrei să spui?

Tatăl era într-unul din momentele lui de furie stupidă. Ursula se înverşună imediat împotriva lui.
— Bineînţeles că ştiaţi, spuse ea cu răceală. Ştiaţi că ne vom căsători.
Urmă o tăcere ameninţătoare.
— Ştiam că ai să te măriţi, nu? Ştiam! Da' parcă ştie cineva ceva despre tine, căţea mincinoasă?
— Tată! strigă Gudrun înroşindu-se puternic de revoltă. Apoi cu o voce rece dar blândă ca pentru a-i reaminti surorii ei că trebuie să fie supusă: Dar nu crezi că este o hotărâre teribil de bruscă, Ursula?
— Nu, nu chiar, răspunse Ursula cu aceeaşi bună dispoziţie enervantă. Rupert aşteaptă de mult ca eu să fiu de acord - avea certificatul pregătit. Numai că eu - eu nu eram pregătită. Acum sunt gata. Aveţi vreun motiv să nu fiţi de acord?
— Desigur că nu, spuse Gudrun, dar pe un ton de confirmare rece. Eşti perfect liberă să faci aşa cum îţi place.
— „Pregătită tu însăţi" - tu însăţi, asta-i tot ce te interesează, nu? „Eu nu eram pregătită". Tu şi cu tine însăţi! Numai tu ai o oarecare importanţă, nu?
Ursula se întoarse, îşi lăsă capul pe spate şi în ochi îi străluciră două luminiţe aurii, ameninţătoare.
— Am. Pentru mine însămi, spuse ea jignită şi împietrită. Ştiu că pentru alţii n-am. N-aţi făcut altceva decât să mă terorizaţi - nu v-aţi gândit niciodată la fericirea mea.
El se aplecă înainte privind-o cu faţa aprinsă ca o flacără.
— Ursula, ce tot spui acolo? Ţine-ţi gura, strigă doamna Brangwen.
— Nu, n-am să mi-o ţin, strigă ea. N-am să-mi ţin gura şi n-am să mă las terorizată. Ce contează în ce zi mă mărit? Ce importanţă are asta? Nu mă afectează decât pe mine.
Tatăl ei era încordat şi ghemuit ca o pisică gata să sară.
— Zău? exclamă apropiindu-se de ea.
Ea se făcu mică, retrăgându-se spre uşă.
— Da. Nu văd cum ar putea afecta şi pe altcineva, replică cu teamă, dar încăpăţânată.

— Vrei să spui că pe mine nu mă priveşte ce vei... ce se întâmplă cu tine? strigă el cu o voce ciudată, ca un plâns.
Mama şi Gudrun se dădură înapoi ca hipnotizate.
— Nu, bâlbâi Ursula. Tatăl ei era foarte aproape de ea. Vrei numai să...
Ursula ştia că e periculos să continue şi se opri. El stătea cu muşchii încordaţi, pregătit.
— Să ce? o provocă el.
— Să mă terorizezi, bolborosi ea.
Şi chiar în timp ce buzele ei se mai mişcau încă mâna lui o izbi drept în obraz proiectând-o în uşă.
— Tată! strigă Gudrun cu o voce ascuţită. Opreşte-te!
El rămase nemişcat. Ursula îşi reveni. Mâna ei strângea mânerul uşii. încet, îşi înălţă trupul. Tatăl părea acum descumpănit.
— E adevărat, spuse ea cu lacrimi strălucitoare în ochi şi cu capul ridicat sfidător. Ce a însemnat dragostea dumitale, ce a însemnat ea vreodată? Teroare şi renegare - doar atât.
El se apropia din nou cu mişcări ciudate, încordat, cu pumnii strânşi şi cu o figură de criminal. Dar iute ca fulgerul ea ţâşni afară pe uşă şi apoi o auziră urcând scările în fugă.
Tatăl rămase o clipă pe loc cu ochii la uşă. Apoi ca un animal învins, se întoarse şi se duse la locul lui de lângă cămin.
Gudrun era albă ca varul. Din tăcerea adâncă se auzi vocea mamei spunând, rece şi supărată:
— N-ar trebui să-i dai atâta importanţă.
Se făcu din nou tăcere, fiecare urmărindu-şi propriile sentimente şi gânduri.
Deodată se deschise uşa: era Ursula, cu haina de blană pe ea şi pălăria pe cap, iar în mână cu o mică valiză.
— La revedere! spuse cu vocea ei enervantă, plină de strălucire, aproape batjocoritoare. Am plecat.
Şi în clipa următoare uşa se închise, auziră uşa de la intrare, apoi paşi repezi de-a lungul aleii din grădină, poarta închisă cu zgomot şi paşii ei uşori se stinseră. în casă se aşternu o tăcere de mormânt.

Ursula se duse drept la gară, mergând repede şi fără să se uite în jur, de parcă ar fi avut aripi la picioare. Nu era niciun tren la ora aceea, aşa că trebui să se ducă pe jos până la nodul de cale ferată. Pe când străbătea întunericul, începu să plângă, un plâns amar cu o durere surdă, sfâşietoare, ca al unui copil, care ţinu tot drumul şi continuă şi în tren. Timpul trecu fără să ştie şi fără să-l ia în seamă. Nu ştia nici unde se află, nici ce se întâmplă cu ea. Plângea încontinuu din adâncul nemărginit al disperării, al tristeţii deznădăjduite, tristeţea teribilă a copiilor, care nu cunoştea limite.

Vocea ei însă îşi păstrase aceeaşi strălucire de neînvins pe când vorbea cu gazda lui Birkin.

— Bună seara! Domnul Birkin e acasă? Pot să-l văd?

— Da, e acasă. E în birou.

Ursula se strecură pe lângă femeie. Uşa de la birou se deschise: auzise vocea ei.

— Bună! exclamă el surprins, văzând-o stând acolo în picioare cu valiza în mână şi urme de lacrimi pe obraz.

Ursula făcea parte din oamenii care plâng fără să se observe, ca un copii.

— Arăt rău? spuse ea, făcându-se mică.

— Nu… de ce? Intră. îi luă bagajul din mână şi intrară împreună în birou.

Acolo buzele ei începură imediat să tremure ca acelea ale unui copil care-şi aduce din nou aminte, şi lacrimile ţâşniră iarăşi.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă, cuprinzând-o în braţe.

Ea suspină puternic cu capul pe umărul lui, în timp ce o ţinea nemişcată, aşteptând.

— Ce-ai păţit? o întrebă din nou când se mai linişti puţin.

Ea însă continuă să-şi înfunde obrazul în umărul lui, plină de durere, ca un copil care nu poate să spună.

— Prin urmare, ce s-a întâmplat?

Brusc, Ursula se desfăcu din îmbrăţişare, îşi şterse ochii, îşi aranjă ţinuta şi se aşeză într-un fotoliu.

— Tata m-a lovit, îl anunţă ea, stând ghemuită în fotoliu, ca o pasăre zbârlită, cu ochii foarte strălucitori.

— De ce?
Ursula se uită într-o parte şi nu îi răspunse. Se vedea
0 roşeaţă înduioşătoare în jurul nărilor ei sensibile şi a buzelor tremurânde.
— De ce? repetă el cu vocea lui ciudată, blândă, pătrunzătoare.
Ea îşi întoarse privirile spre el, oarecum sfidător.
— l-am spus că mâine mă căsătoresc şi drept răspuns m-a brutalizat.
— De ce te-a brutalizat?
Gura ei se lăsă din nou în jos, îşi aminti scena şi ochii
1 se umplură de lacrimi.
— Pentru că am zis că lui nu-i pasă şi chiar nu-i pasă, e numai spiritul lui de tiranie care este jignit, spuse ea cu gura trasă în jos de plâns, tot timpul cât vorbi, ceea ce îl făcu pe Birkin să zâmbească. Totul i se părea atât de copilăresc. De fapt însă nu era deloc copilăresc, era un conflict de moarte, o rană adâncă.
— Nu-i chiar aşa, spuse el. Şi chiar dacă ar fi, n-ar trebui s-o spui.
— Ba este adevărat - este adevărat, plângea ea, şi n-am să mă las brutalizată pentru că el pretinde că asta- i dragoste - când de fapt nu este - nu-i pasă - cum ar putea - nu. Nu-i pasă.
Birkin stătea tăcut. Lacrimile ei îl mişcau adânc.
— Atunci n-ar trebui să-l întărâţi, dacă nu poate, spuse Birkin calm.
— Eu l-am iubit, l-am iubit întotdeauna, iar el întotdeauna s-a purtat aşa cu mine.
— Atunci e o dragoste a contrariilor. Nu-i nimic. Totul va fi bine. Situaţia nu-i disperată.
— Ba da, plânse ea, este, este.
— De ce?
— Nu vreau să-l mai văd niciodată.
— Nu curând. Nu plânge, trebuia să te desparţi de el odată, aşa-i viaţa, nu mai plânge.
Se duse la ea şi îi sărută părul fin, subţire, atingându-i obrajii.
— Nu mai plânge, repetă el, nu mai plânge.

îi lipi capul de el, ţinând-o strâns şi tăcut. în cele din urmă, Ursula se linişti. Apoi se uită în sus cu ochi mari şi speriaţi.
— Nu mă mai vrei?
— Dacă te vreau? Ochii lui ficşi, întunecaţi, o derutau şi nu-i răspundeau la întrebare.
— Ai fi dorit să nu vin? întrebă ea din nou neliniştită, de data aceasta de teamă că l-ar deranja.
— Nu. Aş fi vrut să nu existe violenţe, atâtea lucruri urâte, dar probabil asta era inevitabil.
Ea-I privea în tăcere, Birkin părea împietrit.
— Dar unde am să stau? întrebă în cele din urmă simţindu-se umilită.
El se gândi o clipă.
— Aici, cu mine. Suntem tot atât de căsătoriţi astăzi pe cât vom fi şi mâine.
— Dar...
— Am s-o anunţ pe doamna Varley. Acum linişteşte- te, şi se aşeză cu ochii aţintiţi asupra ei.
Ursula îi simţea ochii imobiji şi întunecaţi privind-o tot timpul. Asta o înfricoşa puţin. îşi dădu părul de pe frunte cu un gest nervos.
— Sunt urâtă? întrebă ea suflându-şi nasul.
Un zâmbet uşor apăru în jurul ochilor lui.
— Nu. Din fericire.
Se duse la ea şi o cuprinse în braţe ca pe un lucru al lui. Era atât de înduioşător de frumoasă, nu putea suporta s-o vadă, ci numai s-o ţină strâns lipsită de el. Acum, scăldată în propriile ei lacrimi, părea proaspătă şi delicată ca o floare abia înflorită, o floare atât de proaspătă, atât de dulce şi atât de perfectă, învăluită în propria ei lumină, încât nu putea să se uite la ea, trebuia s-o ascundă la pieptul lui, să-şi acopere ochii cu ea. Avea candoarea perfectă a creaţiei, ceva transparent şi simplu ca o floare strălucitoare, radioasă, deschisă chiar în clipa aceea ca o binecuvântare cerească. Era atât de proaspătă, de minunată şi de luminoasă. Iar el era atât de bătrân, atât de împovărat de amintiri. Sufletul ei era nou, nedefinit, strălucind de ceva ce nu se putea vedea Iar sufletul lui era întunecat şi mohorât, păstra doar o fărâmă de speranţă vie,

cât un grăunte de muştar. Dai acest singur strop viu din el era pe măsura tinereţii ei.

— Te iubesc, şopti el pe când o săruta, tremurând de speranţă pură, ca un om care se naşte din nou spre o minunată şi vie speranţă depăşind cu mult hotarele morţii. Ea nu-şi dădea seama ce mult însemna pentru el, ce valoare aveau aceste puţine cuvinte. Aproape ca un co pil, dorea o dovadă, o afirmaţie, chiar repetată, pentru câ totul i se părea încă nesigur, neclarificat.

Dar recunoştinţa plină de pasiune cu care el o primen în sufletul lui, bucuria extremă, inexprimabilă de a se şti viu şi potrivit de a se uni cu ea, el, care era aproape mort, care era atât de aproape de a se rostogoli odată cu seminţia lui pe coborâşurile morţii mecanice, nu va putea fi niciodată înţeleasă de ea. O adora aşa cum vârstnicii adoră tinereţea, era glorios prin ea, pentru că in unicul lui grăunte de credinţă el era tot atât de tânăr ca şi ea, era perechea ei potrivită. Această unire cu ea însemna reînvierea şi viaţa lui.

Toate astea ea nu le putea şti. Voia să fie preţuită, adorată. între ei existau nesfârşitele distanţe ale tăcerii. Cum ar fi putut el să-i vorbească despre nepieritoarea ui frumuseţe care nu era nici formă, nici greutate, nici culoare, ci un fel de lumină aurie, neobişnuită! Cum ar li putut el însuşi să ştie în ce constă frumuseţea ei pentru el. Spunea: „Ai un nas frumos, o bărbie adorabilă". Dar toate astea păreau minciuni, iar ea era dezamăgită, lignită. Chiar şi atunci când spunea, şoptind sincer: „Te iubesc, te iubesc", nu era adevărul real. Era ceva dincolo de iubire, o asemenea bucurie de a se autodepăşi, de i transcende vechea existenţă. Cum putea spune „Eu“ când el era ceva nou şi neştiut, cu totul altul?

Acest „Eu“, această formulă veche de secole, era o literă moartă.

în această nouă şi superrafinată fericire, o pace care depăşea cunoaşterea, nu existau „eu“ şi „tu“, exista numai minunea de a exista nu ca cineva, ci ca o contopire a fiinţei lui cu a ei într-una nouă, o unitate cerească nouă, obţinută din dualitate. Cum ar putea el rosti „te Iubesc" când el

încetase de a mai exista: erau amândoi iimalgamaţi şi transformaţi într-o singură fiinţă în care lotul e tăcere pentru că nu există întrebări, totul e perfect ',.1 singularizat. Vorbele călătoresc între două părţi sepa- rate. Dar în marele Unu există perfecta linişte a fericirii. Se căsătoriră a doua zi, iar ea făcu aşa cum o rugă el, in scrise mamei şi tatălui ei. Mama răspunse, tatăl nu.
I a şcoală nu se mai întoarse. Rămase cu Birkin în apar- i.imentul lui sau la moară, ducându-se unde se ducea •,.i el. Nu se întâlnea însă cu nimeni în afară de Gerald şi Gudrun. Era încă ciudată şi visătoare, dar senină ca sub revărsarea zorilor. Gerald stătea de vorbă cu ea într o după-amiază în biroul călduţ din apartamentul de la moară. Rupert încă nu se înapoiase acasă.
— Eşti fericită? o întrebă Gerald surâzând.
— Foarte fericită! exclamă ea, strângându-se puţin în strălucirea ei proprie.
— Da, se vede.
— Da? spuse Ursula surprinsă.
El o privi cu un zâmbet plăcut.
— O, da, cât se poate de clar.
Ursula fu încântată. Rămase gânditoare o clipă.
— Şi poţi să-ţi dai seama dacă şi Rupert e fericit?
El îşi coborî pleoapele şi se uită în lături.
— Bineînţeles.
— Adevărat?
— Sigur.
Gerald era foarte tăcut de parcă era vorba de ceva despre care el nu trebuia să vorbească. Părea trist.
Ea era foarte receptivă la sugestii şi îi puse întrebarea pe care el dorea s-o audă.
— De ce n-ai fi şi tu la fel de fericit? Ai putea să fii.
El nu răspunse imediat.
— Cu Gudrun?
— Da! spuse ea cu ochii strălucitori. Dar în aer plutea o tensiune ciudată, apăsătoare, ca şi când şi-ar fi exprimat nişte dorinţe imposibil de realizat.
— Crezi că Gudrun m-ar vrea şi că am fi fericiţi?
— Da, sunt sigură.

Ochii i se rotunjiră de plăcere. Totuşi în sinea ei era încordată, îşi dădea seama de propria ei insistenţă.
— O, sunt atât de bucuroasă!
Gerald zâmbi.
— Ce te face atât de bucuroasă?
— Mă bucur pentru ea. Sunt sigură că ai... că eşti omul potrivit pentru ea.
— Da? Şi crezi că şi ea e sigură?
— A, da! exclamă grăbită. Apoi după o clipă de gândi-ie, spuse stingherită: Deşi Gudrun nu-i o fiinţă chiar atât de simplă, nu? Nu poţi s-o cunoşti în cinci minute, nu? în privinţa asta nu ne asemănăm. Şi începu să râdă cu faţa « iudată, deschisă, ca orbită de lumină.
— Crezi că nu vă asemănaţi?
Ea îşi încruntă sprâncenele.
— A, în multe privinţe, da. Dar nu ştiu niciodată ce ar l.ice dacă intervine ceva nou.
— Nu? Şi rămase câteva clipe tăcut. Apoi făcu o în-''.eroare: Aveam de gând s-o invit, în orice caz, să plecăm împreună de Crăciun, spuse el abia auzit şi prudent.
— Să plece cu dumneata? Vrei să spui, pentru un limp?
— Cât timp doreşte, răspunse cu o mişcare dezaprobatoare.
Rămaseră tăcuţi câteva minute.
— Desigur, reluă Ursula în cele din urmă, s-ar putea să accepte să se mărite. Poţi să încerci.
— Da, zâmbi Gerald. Pot încerca. Dar în caz că nu vrea - crezi că ar dori să plece cu mine în străinătate pentru câteva zile, sau pentru două săptămâni?
— Cred că da. Am s-o întreb.
— Crezi că am putea pleca toţi patru?
— Cu toţii? Din nou faţa Ursulei se lumină. Ar fi destul de drăguţ, nu?
— Foarte.
— Şi atunci ai putea să-ţi dai seama.
— Despre ce?
— Cum decurg lucrurile. Cred că e mai bine să petreci luna de miere înaintea căsătoriei, nu găseşti?
Era încântată de propriile ei cuvinte. Gerald râse.

— în anumite cazuri, spuse el. în cazul meu aş prefera asta.
— Adevărat? exclamă Ursula. Apoi cu îndoială: Da, poate că ai dreptate. Omul trebuie să se amuze. Puţin mai târziu apăru şi Birkin, iar Ursula îl puse la curent cu cele discutate.
— Gudrun! exclamă Birkin. E o femeie născută pentru dragoste, tot aşa cum Gerald e un bărbat născut pentru dragoste - amant en titre. Dacă după cum spunea cineva, toate femeile sunt fie soţii, fie amante, atunci Gudrun este amanta.
— Şi toţi bărbaţii sunt fie soţi, fie iubiţi, adăugă Ursula. Dar de ce nu ambele?
— Unul îl exclude pe celălalt, râse Birkin.
— Atunci, eu vreau un iubit, strigă Ursula.
— Nu, nu vrei, spuse Birkin.
— Ba da, se tângui ea.
El o sărută şi începu să râdă.
Trecuseră două zile de la această discuţie când Ursula se duse să-şi ia lucrurile de acasă, din Beldover. Mutatul se terminase, familia era plecată. Gudrun avea o locuinţă în Willey Green.
Ursula nu-şi mai văzuse părinţii de când se căsătorise. Plânsese din cauza rupturii, dar ce rost avea să se împace? Bine sau rău, nu se putea întoarce la ei. Aşa că lucrurile ei fuseseră lăsate acasă, iar ea, împreună cu Gudrun, urma să se ducă să şi le ia după-amiază.
Era o după-amiază friguroasă cu cer roşu când ajunseră la fosta locuinţă. Ferestrele erau întunecate şi descoperite, casa începuse să aibă un aspect înfricoşător. Holul de la intrare, rece şi gol, făcu să le treacă un fior prin inimă.
— Nu cred c-aş fi îndrăznit să vin singură, spuse Ursula. Mă înspăimântă.
— Ursula! exclamă Gudrun, nu ţi se pare uluitor? Poţi să crezi că ai locuit aici şi nu ţi-ai dat seama niciodată? Cum am putut trăi aici chiar şi o singură zi fără să mor de groază nu pot să înţeleg.
Se uitară în sufrageria care părea imensă. De fapt era de mărime potrivită, dar acum şi o celulă li s-ar fi părut mai

încântătoare. Marile ferestre cu firide erau goale, podeaua era vărgată, şi o dungă de lac negru mergea de jurul împrejurul scândurilor palide. Pe tapetul decolorat se vedeau pete negre în locul unde stătuse mobila şi tablourile. Impresia dată de pereţii uscaţi, subţiri, zidurile cu aspect şubred, podeaua slabă, decolorată şi cu marginile negre, artificiale, era deprimantă. Simţurile nu percepeau nimic, era o împrejmuire fără substanţă căci pereţii erau uscaţi şi cojiţi. Unde se găseau oare, pe pământ sau suspendate într-o cutie de carton? în cămin se vedeau hârtii arse sau numai pe jumătate arse.

— închipuie-ţi că ne-am petrecut zilele aici! spuse Ursula.

— Da, exclamă Gudrun. Este atât de îngrozitor! îţi închipui cum trebuie să fim noi de vreme ce suntem conţinutul acestor încăperi!

— Dezgustător! strigă Ursula. Asta este.

Şi ea recunoscu copertele pe jumătate arse din Vogue, imagini pe jumătate arse de femei în rochii lungi, zăcând sub grătar.

Intrară în salon. Din nou aer închis, fără greutate şi substanţă, numai senzaţia insuportabilă că eşti închis în neant, printre hârtii. Bucătăria era mai concretă datorită mozaicului roşu şi a sobei, dar era rece şi oribilă.

Cele două fete urcară scările încet, cu paşi care răsunau în gol. Fiecare sunet se auzea ca un ecou în inima lor. Bocăniră de-a lungul coridorului gol. Lângă peretele din dormitorul Ursulei se aflau lucrurile ei. Un geamantan, un coşuleţ de lucru, câteva cărţi, haine aşezate dezordonat, o cutie de pălării stăteau părăsite în pustietatea generală învăluită în lumina amurgului.

— lată o privelişte veselă, nu? strigă Ursula uitându- se la lucrurile ei lăsate în părăsire.

— Foarte veselă.

Cele două fete se apucară să care totul jos în faţa uşii de la intrare. Iară şi iară făcură să răsune ecoul paşilor lor. întreaga casă părea să răsune în jurul lor cu un zgomot de inutilitate goală, deşartă. Din depărtare, camerele goale şi

nevăzute trimiteau o vibraţie aproape obscenă.
Transportară ultimele lucruri până la uşă aproape în fugă. Era frig. îl aşteptau pe Birkin care urma să vină cu maşina.
Intrară din nou în casă, la etaj, în dormitorul părinţilor, ale căror ferestre dădeau spre stradă şi spre câmpurile deasupra cărora se vedea un apus vărgat cu negru, cu dungi roşii şi negre, lipsit de lumină.
Se aşezară în firida ferestrei, în aşteptare. Amândouă îşi plimbau privirea prin cameră. Era pustie şi atât de lipsită de expresie încât era aproape groaznică.
— Crede-mă, spuse Ursula, camera asta nu putea să fie un sanctuar, nu?
Gudrun o cercetă cu o privire încordată.
— Imposibil.
— Când mă gândesc la viaţa lor, a mamei şi a tatei, la dragostea şi la căsătoria lor, la noi, copiii, şi la modul cum am fost crescuţi... Ai suporta o viaţă ca asta, Prune?
— Nu, Ursula.
— Totul pare atât de mărunt, viaţa lor, a amândurora, atât de lipsit de sens. Crede-mă, dacă nu se întâlneau şi nu se căsătoreau şi nu trăiau împreună n-ar fi avut nicio importanţă, nu?
— Desigur, e greu de spus.
— Da. Dardacăaşşticăviaţa mea va fi ca a lor, Prune- o apucă pe Gudrun de braţ - aş fugi.
Gudrun rămase tăcută câteva clipe.
— De fapt e greu să te împaci cu ideea unei vieţi obişnuite, pur şi simplu nu se poate. în cazul tău însă este cu totul altceva. Cu un om ca Birkin vei fi scutită de asta. El e un caz special. Dar cu un bărbat obişnuit, care îşi duce viaţa într-un singur loc, căsătoria este de-a dreptul imposibilă. S-ar putea să existe, şi chiar există, mii de femei care doresc asta şi nu pot concepe nimic altceva. Pe mine mă exasperează numai când mă gândesc. Trebuie să fii liber, mai întâi de orice omul trebuie să fie liber. Poţi pierde orice altceva, dar trebuie să fii liber - să nu fii ca o adresă: strada Pinchbeck nr. 7, sau Somerset Drive, sau Shortlands. Niciun om nu va fi în stare să facă din aşa ceva o viaţă fericită, niciun om! Pentru căsătorie trebuie să

găseşti un om liber, un camarad de arme, un Gliicksritter\ Un burghez cu o poziţie socială e imposibil, de-a dreptul imposibil.
— Ce cuvânt încântător: un Gliicksritter! spuse Ursula, cu mult mai drăguţ decât „mercenar al norocului".
— Da, nu-i aşa? zise Gudrun. Aş răsturna lumea cu un Glucksritter. Dar un cămin, o gospodărie! Ursula, ce sens ar avea? Spune-mi!
— Ştiu. Am avut un cămin, mi-e destul.
— Prea îndeajuns.
— „Micuţa casă cenuşie din vest", cită Ursula ironic.
— Şi lasă impresia de cenuşiu, spuse Gudrun mohorâtă.
Fură întrerupte de zgomotul unei maşini. Era Birkin. Ursula fu surprinsă că se simte atât de uşurată, că se eliberase atât de repede de problema caselor cenuşii din vest.
Auzi paşii lui Birkin pocnind pe pardoseala holului de dedesubtul lor.
— Bună seara! strigă el, cu o voce care sună ca un ecou viu prin casă. Ursula zâmbi în sinea ei. Şi lui îi era frică de casa asta.
— Bună, suntem aici, strigă ea în jos. Şi îl auziră alergând în sus pe scări.
— Asta-i casa stafiilor, spuse el.
— Casele astea n-au stafii. N-au avut niciodată niciun fel de personalitate. Numai casele cu personalitate pot avea stafii, spuse Gudrun.
— Aşa ziceam şi eu. Ce faceţi, vă plângeţi trecutul?
— Da, răspunse Gudrun sumbru.
Ursula râse.
— Nu plângeam că s-a dus, ci pentru că a existat.
— Aha, făcu el uşurat.
Birkin se aşează pentru o clipă. Exista în persoana lui ceva, se gândea Ursula, scânteietor şi viu, care anula clar şi atmosfera nepotrivită a acestei case pustii.
— Gudrun spune că n-ar suporta să fie căsătorită şi aşezată într-o casă, spuse Ursula ca o aluzie - amândoi ştiau că asta se referea la Gerald.
Birkin rămase câteva clipe tăcut.

— Mă rog, dacă poţi să-ţi dai seama dinainte că n-ai suporta aşa ceva, atunci eşti în siguranţă.
— într-adevăr, spuse Gudrun.
— De ce consideră femeile că scopul lor în viaţă este acela de a avea un bărbăţel şi o căsuţă cenuşie în vest? De ce ar fi ăsta scopul vieţii? De ce trebuie să fie ăsta? întrebă Ursula.
— II faut avoirle respect de ses betises\ spuse Birkin.
— Dar nu-i nevoie să ai respect pentru betise înainte de a fi în situaţia respectivă, râse Ursula.
— Aha deci, des betises du papa .
— Et de la maman , adăugă Gudrun, sarcastic.
— Et des voisins , spuse Ursula.
Râseră cu toţii şi se ridicară. începuse să se întunece. Puseră lucrurile în maşină. Gudrun încuie uşa casei pustii. Birkin aprinse farurile. Totul părea foarte vesel pe când porneau.
— Vrei să opreşti la Coulsons? Trebuie să las cheia acolo, îl rugă Gudrun.
— Bine, spuse Birkin şi se îndepărtară.
Se opriră pe strada principală. Prăvăliile tocmai îşi aprindeau luminile, ultimii mineri treceau spre casă de-a lungul străzii, umbre abia vizibile în hainele lor cenuşii de praful din mină, mişcându-se prin aerul albăstrui. Dar paşii lor răsunau aspru cu zgomote variate de-a lungul pavajului. Ce bucuroasă fu Gudrun să iasă din casă, să se suie în maşină şi să fie purtată repede prin valea învăluită de amurgul palpabil, cu Ursula şi Birkin! Cât de adânc şi de neaşteptat o invidia pe Ursula! Viaţa era pentru ea atât de uşoară, ca o uşă deschisă, lipsită de griji, ca şi cum nu numai lumea asta ci şi cea trecută şi cea viitoare nu însemnau nimic pentru ea. O, dacă ar putea fi şi exact la fel ar fi perfect.
Pentru că întotdeauna, cu excepţia momentelor de entuziasm, simţea că-i lipseşte ceva. Era nesigură. Simţise că acum, în sfârşit, prin dragostea puternică şi violentă a lui Gerald, trăia pe deplin şi intens. Dar când se compara cu Ursula, sufletul ei devenea gelos, nesatisfăcut. Era nemulţumită, n-avea să fie niciodată mulţumită.

Ce ar fi vrut acum? Căsătoria, minunata stabilitate a căsătoriei. O dorea cu adevărat, indiferent de ce spunea.Minţea. Vechea idee despre căsătorie era încă bună - căsătoria şi un cămin. Şi totuşi strâmbase din nas la aceste cuvinte. Se gândea la Gerald şi la Shortlands - căsătoria şi un cămin! Ei da, n-avea decât să aştepte. Gerald însemna foarte mult pentru ea, dar probabil că nu era făcută pentru căsătorie. Era una dintre dezmoştenitele vieţii, una dintre vieţile ce pluteau fără să prindă rădăcini. Nu, nu, nu putea fi aşa. Brusc, îi apăru în minte o cameră încântătoare, ea îmbrăcată într-o rochie frumoasă şi un bărbat atrăgător în haine de seară care o ţinea în braţe la lumina focului şi o săruta. Tabloul acesta îl intitula „Căminul". Ar fi fost pentru Royal Academy.

— Vino să iei ceaiul la noi, te rog, spuse Ursula pe când se apropiau de locuinţa ei din Willey Green.

— Vă mulţumesc foarte mult, dar trebuie să mă duc acasă. Ar fi dorit foarte mult să se ducă cu Ursula şi Birkin. îi lăsau impresia că trăiesc cu adevărat. Totuşi, un anumit fel de perversitate o oprea.

— Je rog, vino, ar fi atât de drăguţ, se rugă Ursula.

— Imi pare foarte rău, mi-ar face plăcere, dar nu pot, crede-mă.

Coborî din maşină cu grabă.

— Chiar nu poţi? întrebă Ursula cu părere de rău.

— Nu, crede-mă, nu pot, veniră cuvintele pline de regret şi tristeţe prin negura înserării.

— Totu-i în regulă? îi strigă Birkin.

— Perfect! spuse Gudrun. Noapte bună.

— Noapte bună, îi răspunseră ei.

— Vino oricând îţi face plăcere. Vom fi bucuroşi, mai strigă Birkin.

— Mulţumesc foarte mult, strigă Gudrun cu o voce ciudată nazală, plină de tristeţe şi singurătate, care îl nedumeri pe Birkin. Gudrun se îndreptă spre poarta casei, iar ei porniră mai departe. Dar imediat Gudrun se opri şi se uită după ei pe când maşina se pierdea în depărtare.

Şi în timp ce mergea în lungul aleii către casa ei ciudată, inima îi era plină de o nemărginită amărăciune.

în salonul ei exista un orologiu într-o casetă înaltă, iar pe cadran era montată o faţă rotundă, roşie, cu ochi roşii şi oblici şi veseli, care se balansa cu o privire galeşă, ridicolă, în mişcarea de du-te-vino a pendulei, cu aceiaşi ochi absurd de veseli la fiecare tic-tac. Faţa aceasta absurd de netedă, roşie-maronie, îi făcea tot timpul cu ochiul în mod supărător. Stătea minute în şir privind-o până ce era copleşită de un fel de dezgust exasperat şi începea să râdă singură în hohote. Dar faţa continua să se balanseze şi să-i facă cu ochiul odată într-un sens, odată în celălalt, când se ducea şi când se întorcea. O, ce nefericită era! în fericirea ei cea mai mare, cât de nefericită era! Se uită la masă: gem de agrişe şi veşnica prăjitură de casă cu prea mult bicarbonat în ea! Totuşi gemul de agrişe era bun şi se găsea destul de greu.

Toată seara fu tentată să se ducă la moară. Dar îşi refuză cu încăpăţânare această plăcere. Se duse în după- amiaza următoare. Fu fericită s-o găsească pe Ursula singură. Era o atmosferă intimă, încântătoare şi retrasă. Discutară la nesfârşit cu o mare plăcere. „Nu te simţi extrem de fericită aici?“, o întrebă Gudrun pe sora ei, pri- | vindu-şi propriii ochi strălucitori în oglindă. întotdeauna invidiase, aproape cu nemulţumire, plenitudinea stranie, concretă, care dăinuia în atmosfera din jurul lui Birkin şi a Ursulei.

— Ce frumos e aranjată camera asta, spuse ea cu voce tare. împletitura aceasta tare de papură ce culoare minunată are, culoarea luminii reci!

I se părea într-adevăr perfectă.

— Ursula, spuse ea, într-un târziu, cu o voce întrebătoare şi degajată, ştiai că Gerald Crich a propus să plecăm cu toţii de Crăciun?

— Da, a vorbit cu Rupert.

O roşeaţă puternică coloră obrajii lui Gudrun. Rămase tăcută un moment, ca şi când ar fi fost surprinsă şi nu ştia ce să spună.

— Dar nu crezi, adăugă ea după un timp, că toată povestea asta este privită cu o indiferenţă uimitoare?

Ursula râse.

— Asta-i ceea ce-mi place la el.

Gudrun rămase tăcută. Era clar că deşi ea rămăsese împietrită de libertatea pe care şi-o luase Gerald de a-i propune lui Birkin acest lucru, ideea în sine o atrăgea teribil.

— Gerald este de o naturaleţe încântătoare, după părerea mea într-un fel, foarte provocatoare! O, cred că e foarte atrăgător!

Gudrun nu răspunse imediat. Mai avea încă de luptat cu jignirea pe care o simţea în legătură cu libertatea ei.

— Ce a răspuns Rupert, ştii?

— A spus că ar fi grozav de vesel.

Gudrun privi din nou în jos şi rămase tăcută.

— Tu nu crezi că ar fi? întrebă Ursula provocator. Niciodată nu ştia sigur cât trebuie să lupte pentru a învinge rezistenţa lui Gudrun.

— Cred că ar putea fi grozav de vesel, după cum spui tu, răspunse ea. Dar nu crezi că şi-a luat o libertate de neiertat spunându-i astfel de lucruri lui Rupert - care în fond - înţelegi ce vreau să spun, Ursula - parcă ar fi doi bărbaţi aranjând o ieşire cu o ţipă pe care au agăţat-o. O, e de neiertat! Folosise cuvântul franţuzesc type.

Ochii îi scânteiau, faţa ei delicată era roşie şi îmbufnată. Ursula o privi puţin speriată, speriată în primul rând la gândul că Gudrun arăta oarecum banală, cu adevărat o mică type. Nu avea însă curajul să gândească exact asta, nu încă.

— O, nu, strigă ea, bâlbâindu-se. O, nu, nici pe departe, nu! Cred că între Gerald şi Rupert există o prietenie frumoasă. Se poartă simplu, îşi spun unul altuia totul, ca nişte fraţi.

Gudrun se înroşi şi mai tare. Nu putea suporta idea că Gerald o trădase, chiar dacă era vorba de Birkin.

— Şi crezi că doi oameni, chiar dacă sunt fraţi, au dreptul să- şi facă confidenţe de acest gen? întrebă ea cu furie crescândă.

— Desigur. Nimic nu merită spus dacă nu e spus direct. Nu, ceea ce mă uimeşte pe mine cel mai mult la Gerald este cât de simplu şi direct poate să fie! Şi să ştii că asta n-o poate face decât un om cu adevărat mare. Majoritatea

bărbaţilor nu pot spune lucrurile decât pe ocolite, sunt nişte laşi.
Dar Gudrun continua să tacă plină de furie. Ea voia o discreţie absolută în legătură cu faptele ei.
— Nu vrei să mergi? întrebă Ursula. Te rog, vom fi cu toţii atât de fericiţi! Există la Gerald ceva care-mi place, e mult mai atrăgător decât mi-am închipuit. E liber, Gudrun, e cu adevărat liber.
Gudrun stătea cu gura încleştată, îmbufnată şi urâţi- tă. în cele din urmă se hotărî să vorbească.
— Şi unde ne propune el să mergem?
— în Tirol, unde obişnuia să se ducă atunci când era în Germania - un loc încântător unde se duc studenţii - mic, neumblat şi drăguţ, special pentru sporturile de iarnă.
Lui Gudrun îi trecu prin minte un gând supărător: „Au discutat despre tot".
— Da, spuse cu voce tare, cam la patruzeci de kilometri de Innsbruck, nu?
— Nu ştiu exact unde este, dar o să fie minunat, nu crezi? Să fim acolo sus, înconjuraţi de zăpadă imaculată.
— Cât se poate de frumos! spuse Gudrun sarcastic.
Ursula rămase descumpănită.
— Desigur cred că Gerald a vorbit cu Rupert, tocmai pentru ca totul să nu pară ca o ieşire cu o type...
— Ştiu că în mod obişnuit face astfel de lucruri.
— Adevărat? De unde ştii?
— Am aflat despre una din Chelsea.
De data asta, Ursula nu mai spuse nimic.
— în sfârşit, reluă ea după un timp, cu un râs plin de îndoială, sper că se distrează bine cu ea.
La care Gudrun deveni şi mai mohorâtă.

28

Gudrun la „Pompadour"

răciunul se apropia şi toţi patru se pregăteau de tatul câtorva lucruri, pregătindu-le pentru a fi expediate în orice ţară şi în orice loc s-ar fi decis să meargă până la urmă. Gudrun era foarte entuziasmată. îi plăcea să fie ca o pasăre călătoare. Ea şi cu Gerald fiind gata primii, porniră

prin Londra şi Paris spre Innsbruck, unde urmau să se întâlnească cu Ursula şi Birkin.
Stătură o noapte la Londra. Se duseră la un music- hall şi apoi la cafeneaua „Pompadour".
Gudrun detesta această cafenea şi totuşi se întorcea veşnic la ea aşa cum făceau mai toţi artiştii, cunoştinţe de ale ei. Ura atmosfera asta de vicii mărunte, gelozii meschine şi artă lipsită de valoare. Şi totuşi revenea la ea ori de câte ori se afla în oraş. Era ca şi cum ar fi trebuit să se reîntoarcă mereu la acest vârtej domol mic şi centrai, de descompunere şi dizolvare, să arunce doar o privire.
Stătea cu Gerald la o masă, bând un lichior dulceag şi privind cu ochii mari negri şi distanţi la diversele grupuri de oameni de la mese. Nu saluta pe nimeni, dar tinerii o salutau cu o mişcare a capului, cu un fel de familiaritate batjocoritoare. îi ţinea pe toţi la distanţă. Şi îi făcea plăcere să stea acolo, cu obrajii îmbujoraţi, cu ochi negri şi posomoriţi, privindu-i pe toţi obiectiv, de la distanţă, ca pe nişte creaturi dintr-o menajerie de suflete de maimuţe degradate.
Doamne, ce adunătură de stricaţi! Sângele i se învârtoşa şi îi fugea din vine cu mânie şi dezgust.
Totuşi, trebuia să stea şi să privească. Din toate colţurile cafenelei, se întorceau spre ea priviri pe jumătate furişe, jumătate batjocoritoare, bărbaţii uitându-se peste umăr, femeile pe sub pălărie.
Era prezent tot grupul: Carlyon era în colţul lui, cu discipolii şi cu iubita; Halliday, Libidnikov şi „Pussy“ erau şi ei prezenţi. Gudrun îl urmărea pe Gerald. Văzu cum ochii lui se opriră un moment asupra lui Halliday şi asupra grupului. Aceştia din urmă îl pândeau: îl salutară, iar el le răspunse. Ei chicotiră şi îşi spuseră ceva pe şoptite. Gerald îi privea atent cu o sclipire permanentă în ochi; o îmboldeau pe Minette să facă ceva.
Până la urmă, ea se ridică. Purta o rochie ciudată, de mătase neagră cu raze lungi şi palide, care dădeau un curios efect stelar. Slăbise, ochii îi erau probabil mai mari şi mai descompuşi. Altminteri rămăsese aceeaşi. Gerald o

privea cu aceeaşi sclipire permanentă în ochi pe când venea spre ei. Minette îi întinse mâna ei mică, delicată.
— Ce mai faci? îl întrebă.
El îi strânse mâna, dar nu se sculă, lăsând-o să stea în picioare lângă masă. Minette o salută rece, cu o mişcare a capului, pe Gudrun, pe care nu o cunoştea personal, dar pe care o ştia destul de bine din vedere şi din auzite.
— Foarte bine, răspunse Gerald. Dar tu?
— O, foate bine. Ce mai face Rupert?
— Rupert? Şi el e foarte bine. .
— Nu asta voiam să spun. Ce se mai întâmplă cu căsătoria lui?
— A, da, s-a însurat.
Ochii Minettei străluciră aprins.
— Aha, prin urmare a făcut-o. Când s-a căsătorit?
— Acum vreo două săptămâni.
— Adevărat? Nu ne-a scris nimic.
— Nu?
— Nu. Nu crezi că asta-i destul de urât?
Ultimele cuvinte le spusese pe un ton provocator. Minette voia să se înţeleagă din tonul ei că ştia că Gudrun ascultă.
— îmi închipui că nu a avut chef s-o facă.
— Dar de ce? continuă Minette.
întrebarea fu primită în tăcere. Exista o insistenţă urâtă şi ironică pe faţa mică şi frumoasă a fetei cu părul scurt, pe când stătea lângă Gerald.
— Stai mult în oraş? întrebă ea.
— Numai o noapte.
— A, o noapte. Nu vrei să vii să vorbeşti cu Julius?
— Nu în seara asta.
— Foarte bine. Am să-i spun. Apoi spuse diabolic: Arăţi teribil de bine.
— Da, îmi dau seama.
Gerald era calm şi nestingherit, cu o scânteie de veselie ironică în ochi.
— Te distrezi bine?
Aceasta era o lovitură directă îndreptată spre Gudrun, spusă pe tonul egal, lipsit de nuanţe, al nepăsării impertinente.

— Da, răspunse el calm.
— îmi pare teribil de rău că nu vrei să vii la noi. Nu eşti prea credincios prietenilor tăi.
— Nu prea.
Le ură „noapte bună" cu o mişcare a capului şi se întoarse încet la locul ei. Gudrun îi urmărea mersul curios, ţeapăn, cu şoldurile săltând. O auziră apoi distinct, spunând cu vocea egală, lipsită de nuanţe:
— Nu vrea să vină. De altminteri, e logodit.
Izbucniră alte râsete şi şoapte batjocoritoare.
— Este o prietenă de a ta? întrebă Gudrun, uitându- se calm la Gerald.
— Am stat la Halliday cu Birkin, răspunse el întâlnind privirea ei calmă.
Şi Gudrun îşi dădu seama că Minette era una dintre amantele lui. Iar Gerald înţelese că ea ştiuse asta din primul moment.
Gudrun se uită în jur şi chemă chelnerul. Dintre toate băuturile, dorea un coctail cu gheaţă. Aceasta îl amuză pe Gerald. Se întreba ce pregăteşte.
Grupul lui Halliday era ameţit şi răutăcios. Vorbeau tare despre Birkin, ridiculizând fiecare trăsătură a lui şi insistând asupra căsătoriei.
— A, nu mă face să mă gândesc la Birkin, guiţă Haliday, că-mi vine să vomit. E mai rău ca lisus „Doamne, ce să fac pentru a mă mântui?" Şi chicoti ameţit.
— îţi aminteşti, se auzi vocea grăbită a rusului, ce scrisori ne scria? „Dorinţa e sfântă".
— A, da! strigă Halliday. O, ce splendid! Staţi, cred că am una în buzunar. Sigur.
Scoase tot felul de hârtii dintr-un carnet.
— Sigur că am - hâc! O, Doamne! - am una.
Gerald şi Gudrun îl priveau plini de interes.
— Da, ce bine! hâc - splendid! Nu mă face să râd, Minette, că-mi vine să sughit. Hâc! Cu toţii chicoteau.
— Ce spune în ea? întrebă Minette, aplecându-se în faţă cu părul ei blond şi scurt căzând şi legănându-i-se pe faţă. Exista ceva curios de indecent în capul ei alungit, mic şi blond, în special când urechile erau dezgolite.

— Aşteaptă - ah, te rog aşteaptă! Nu-u, n-am să v-o dau, am s-o citesc cu voce tare. Am să vă citesc câteva fragmente - hâc! O, Doamne! Credeţi că dacă beau apă o să-mi treacă sughiţul ăsta? Hâc! O, mă simt complet neajutorat.
— Nu-i asta scrisoarea despre împerecherea întunericului cu lumina şi despre Fluxul Corupţiei? întrebă Maxim cu glasul lui repezit, dar precis.
— Aşa cred, spuse Minette.
—A, da? Uitasem, hâc! hâc - asta era, spuse Halliday deschizând scrisoarea. Hâc! Da. Ce splendidă! Asta-i una dintre cele mai bune. „Există un stadiu la fiecare rasă“, se auzi vocea lui cântată, lentă, clară, ca a unui preot citind Biblia, când dorinţa de distrugere învinge orice altă distrugere - hâc! Halliday se opri şi ridică privirea.
— Sper că trece mai departe la distrugerea lui însuşi, se auzi vocea grăbită a rusului. Halliday chicoti şi îşi bălăbăni vag capul pe spate.
— N-a prea rămas cine ştie ce din el, spuse Minette. E atât de slab încât distrugerii i-a rămas doar o ciozvârtă.
— O, ce frumos! îmi place s-o citesc! Cred că m-a vindecat de sughiţ! guiţă Halliday. Vă rog, lăsaţi-mă să continuu. „Există în individ o tendinţă spre degradare; o dorinţă de întoarcere la origine, de revenire de-a lungul Fluxului Corupţiei la condiţia primordială, rudimentară a fiinţei.” O, dar e intr-adevăr minunat. Aproape că întrece Biblia.
— Da, Fluxul Corupţiei, spuse rusul. îmi amintesc această frază.
— A, veşnic vorbea despre corupţie, spuse Minette. Trebuie să fie corupt el însuşi dacă se gândeşte atât de mult la ea.
— Exact! aprobă rusul.
— Vă rog, lăsaţi-mă să continuu! O, iată un paragraf cu totul splendid! Dar ascultaţi: „Iar în marea mişcare regresivă, în procesul de reducere a tot ceea ce a creat viaţa, obţinem cunoaşterea şi, dincolo de cunoaştere, extazul fosforescent al senzaţiilor vii“. O, sunt convins că aceste cuvinte sunt prea absurd de minunate! O, şi nu

credeţi că sunt - sunt aproape tot atât de frumoase ca ale lui Iisus? „Iar dacă tu, Julius, doreşti acest extaz al degradării cu Minette, trebuie să continui până ce el se va înfăptui. Dar în mod sigur există în tine, într-un colţişor, dorinţa vie pentru creaţia pozitivă, pentru legături intru credinţa supremă, unde tot acest proces de corupţie activă, cu toate florile lui de noroi, este transcendat şi, mai mult sau mai puţin, terminat". Mă întreb care sunt cu adevărat florile noroiului. Minette, tu eşti o floare a noroiului.

— Mersi! - şi tu ce eşti?

— O, şi eu sunt, fără îndoială, după cum glăsuieşte scrisoarea asta. Toţi suntem flori ale noroiului. Fleurs - hâc! du mal! Ede-a dreptul minunat: Birkin pustiind iadul-devastând cafeneaua "Pompadour". Hâc!

— Dă-i înainte, dă-i înainte, spuse Maxim. Ce urmează? E într-adevăr foarte interesant.

— Eu zic că e o mare neruşinare să scrie astfel, se revoltă Minette.

— Da, da, aşa zic şi eu, o aprobă rusul. E un înfumurat, desigur, o formă de manie religioasă. Se crede Salvatorul Omului. Citeşte mai departe.

— Sigur, spuse Halliday, apoi intonă: „Fără îndoială, bunătatea şi îndurarea m-au călăuzit toată viaţa". Se întrerupse şi chicoti. Apoi începu din nou, psalmodiind ca un pastor: „Cu siguranţă, această dorinţă din noi se va sfârşi, dorinţa de a ne descompune permanent - această pasiune de a distruge - totul - pe noi înşine, de a ne descompune părticică cu părticică, folosind erotismul ca pe un mare agent reductor separând cele două mari elemente - mascul şi femelă - din marea lor unitate complexă, reducând ideile vechi, reducându-ne la sălbăticie în ceea ce priveşte senzaţiile noastre, căutând în permanenţă să ne pierdem într-o supremă senzaţie întunecată, indiferentă şi infinită - arzând de un foc distructiv, cutreierând lumea cu speranţa de a arde în întregime".

— Vreau să plecăm, îi ceru Gudrun lui Gerald pe când făcea semn chelnerului. Ochii ei aruncau flăcări, obrajii îi erau îmbujoraţi. Efectul ciudat al scrisorii lui Birkin, citită tare, într-o perfectă psalmodiere bisericească, clară şi

răsunătoare, rând cu rând, făcuse să i se ridice sângele în cap de parcă ar fi înnebunit.
Se sculă pe când Gerald plătea nota şi se îndreptă spre masa lui Halliday. Grupul îşi ridică privirile spre ea.
— Scuzaţi-mă, spuse ea, scrisoarea pe care o citiţi este autentică?
—A, da, cât se poate de autentică, o asigură Halliday.
— Pot s-o văd?
Zâmbind prosteşte, el îi întinse, ca hipnotizat, scrisoarea.
— Mulţumesc.
Apoi, întorcându-le spatele ieşi cu scrisoarea în mână, traversând sala strălucitoare, printre mese, cu mersul ei studiat. Trecură câteva clipe până când cineva să înţeleagă ce se întâmplase.
Dinspre masa lui Halliday izbucniră strigăte nearticulate, apoi cineva huidui, după care toţi cei din fundul sălii începură să strige „huo!“ după forma lui Gudrun care se retrăgea. Era îmbrăcată cu gust.
Rochia îi era de un verde închis cu argintiu, pălăria era de un verde strălucitor, ca luciul unei insecte, iar borul era şi el de un verde închis, delicat, cu marginea fină, argintie; haina era de aceaşi culoare, lucioasă, cu guler înalt din blană cenuşie şi cu manşete aşijderea; marginea rochiei lăsa să se vadă o catifea neagră. Ciorapii şi pantofii erau de un gri-argintiu. Se mişca cu pas marţial, lent şi indiferent spre uşă. Portarul îi deschise serviabil uşa şi, la o înclinare a capului ei, se repezi până în marginea trotuarului fluierând după un taxi. Farurile unui vehicul cotiră aproape imediat spre ea, ca doi ochi.
Gerald o urmase nedumerit, în mijlocul huiduielii generale, căci nu observase nimic din cele petrecute. Auzi vocea Minettei spunând:
— Du-te şi ia-o înapoi. N-am mai pomenit aşa ceva! Du-te şi ia-o înapoi. Spune-i lui Gerald Crich - uite-l! - du-te şi fă-l să ţi-o dea înapoi.
Gudrun stătea lângă portiera pe care omul o ţinea deschisă.
— La hotel? îl întrebă ea pe Gerald care ieşea în grabă.
— Unde vrei tu, răspunse el.

— Bine! spuse ea. Apoi către şofer: Wagstaff's... Barton Street.
Şoferul dădu din cap.
Gudrun intră în maşină cu mişcările deliberate, calme, ale unei femei bine îmbrăcate şi dispreţuitoare. Cu toate astea, era îngheţată de sentimente contradictorii. Gerald se aşeză lângă ea.
— Ai uitat de portar, spuse ea rece, cu o uşoară înclinare a capului. Gerald îi dădu un şiling. Omul salută. Maşina se puse în mişcare.
— Ce era tot tărăboiul ăla? întrebă Gerald cu o nedumerire plină de nerăbdare.
— Am ieşit cu scrisoarea lui Birkin, răspunse ea, arătându-i hârtia mototolită din mâna ei.
Ochii lui străluciră de satisfacţie.
— A, splendid! O turmă de măgari.
— îmi venea să-i ucid! exclamă ea pătimaş. Câini! Nu sunt decât nişte câini. De ce e Rupert aşa de prost să le scrie astfel de scrisori? De ce se destăinuie unor astfel de canailles? E ceva de nesuportat.
Gerald se miră de ciudata ei înflăcărare. Ea nu putea să sufere să mai rămână în Londra.Trebuiră să plece cu trenul dis-de-dimineaţă din Charing Cross. Pe când traversau podul cu trenul, cu ochii la râul ce se zărea printre traverse de oţel, Gudrun exclamă:
— Simt că n-aş mai putea să văd acest oraş dezgustător... n-aş putea suporta să mă întorc în el.
Pe continent
I
n săptămânile care mai rămăseseră până la plecare, Ursula trăi într-o stare de suspensie nefirească. Nu mai era ea însăşi, nu mai era nimic. Era ceva ce urma să devină - curând-curând - foarte curând. Deocamdată însă, aştepta. Se duse să-şi vadă părinţii. Fu o întâlnire rigidă şi tristă, mai mult o verificare a separării decât o împăcare. Purtarea lor, a unuia faţă de celălalt, era vagă şi nedefinită, păreau să nu sufere din cauza despărţirii.
Nu-şi reveni cu adevărat decât pe vaporul care traversa de la Dover la Ostende. Călătorise mohorâtă alături de Birkin

până la Londra pe care abia o văzu; călătoria cu trenul până la Dover trecu de asemenea neobservată. Totul i se părea un vis.
Acum însă, în cele din urmă, pe când stătea la pupa vasului în mijlocul acestei nopţi întunecate, în bătaia vântului, simţea unduirea mării şi urmărind luminile mici şi singuratice ce sclipeau pe ţărmurile Angliei, ca pe ţărmurile ţării de nicăieri, devenind din ce în ce mai mici în întunericul profund şi palpabil, îşi simţi sufletul tresărind, începând să se trezească din acest somn asemănător unei narcoze.
— Să mergem în faţă, vrei? spuse Birkin. Voia să aibă perspectiva înaintării. Deci părăsiră malul cu ochii la licăririle slabe ce veneau cine ştie de unde, din depărtarea numită Anglia, şi acum îşi întorceau faţa către faţa fără margini ce se întindea în faţa lor. Merseră până la prora vasului se ce legăna uşor. în obscuritatea aceea completă, Birkin găsi un ungher relativ adăpostit unde o funie groasă era făcută colac. Erau aproape de vârful corăbiei, lângă spaţiul negru, de nepătruns din faţa lor. Aici se aşezară îmbrăţişaţi, înfăşuraţi în acelaşi pled, lipindu-se din ce în ce mai mult unul de altul până ce păru că fiinţele lor se întrepătrund, formând una şi aceeaşi substanţă. Noaptea era rece şi întunericul atât de compact încât era palpabil. Unul dintre membrii echipajului veni de-a lungul punţii, negru ca şi bezna, aproape invizibil. Apoi observă lucirea slabă a lui Birkin. El le simţi prezenţa şi se aplecă nesigur înainte. Abia când faţa lui ajunse aproape de ale lor le distinse feţele abia vizibile. Atunci se retrase ca o fantomă, iar ei îl urmăriră fără să scoată niciun sunet.
Păreau că se prăbuşesc într-o beznă profundă. Nu mai exista nici cer, nici pământ, ci un întuneric general şi de nepătruns în care, cu o mişcare uşoară, adormită, păreau să se scufunde amândoi, ca o sămânţă a vieţii prăbuşindu-se închisă în spaţiul fără fund.
Uitaseră unde se aflau, tot ceea ce era şi tot ceea ce fusese, conştienţi numai cu inima, conştienţi doar de traiectoria asta pură prin obscuritatea înconjurătoare.

Prora vasului se înfigea înainte, fără să ştie, fără să vadă, doar despicând valurile.
în Ursula, sentimentul lumii necunoscute spre care se îndrepta triumfa asupra oricărui alt lucru. în mijlocul acestei întunecimi profunde, în inima ei părea să lucească splendoarea unui paradis neştiut şi neînţeles. Inima îi era scăldată de cea mai minunată lumină, aurie ca mierea întunericului, dulce ca ziua cea caldă, o lumină care se răspândea nu asupra lumii, ci asupra paradisului necunoscut către care se îndrepta, era o dulceaţă a contopirii cu acesta, o plăcere de a trăi cu totul necunoscută, dar fără îndoială a ei. în extazul ei, îşi ridică faţa brusc spre Birkin, iar el i-o atinse cu buzele. Chipul ei era atât de rece, de proaspăt şi de curat ca însăşi marea, parcă sărutai o floare crescută din valuri. Dar el nu cunoştea extazul fericirii pe care Ursula îl primea din elementul cunoaşterii anticipate. Pentru el minunea acestei traversări era copleşitoare. Cădea printr-un gol de nemărginită întunecime ca un meteorit plonjând prin haosul dintre lumi. Lumea era sfâşiată în două, iar el cădea ca o stea stinsă, prin inefabila fisură. Ceea ce era dincolo nu-l privea încă. Era copleşit de traiectorie. Zăcea ca în transă cu braţele întinse în jurul Ursulei. Faţa lui era lipită de părul ei mătăsos, minunat, aspira parfumul lui împreună cu cel al mării şi al nopţii profunde. Şi sufletul lui era împăcat, subjugat, pe când cădea în necunoscut.
Era prima oară că o linişte supremă, absolută, i se aşternea în inimă, acum în această ultimă trecere prin care ieşea din viaţă.
Când se produse agitaţie pe punte se treziră şi ei şi se ridicară în picioare. Cât de ţepeni şi stânjeniţi se simţeau în timpul nopţii! Şi totuşi splendoarea paradisiacă din inima ei şi inexprimabila linişte a întunericului din inima lui dăinuiau, şi asta era totul.
Stăteau în picioare şi priveau înainte. Prin întuneric, se vedeau nişte lumini joase, lată din nou lumea. Nu era nici fericirea din inima ei, nici pacea dintr-a lui. Era lumea ireală şi superficială a realităţii. Şi totuşi nu era chiar vechea lume, căci pacea şi fericirea din inima lor rezista.

Debarcarea aceasta în noapte, ciudată şi dezolantă întocmai ca debarcarea de pe Styxîn lumea mohorâtă de sub pământ, întrecea orice. Intensitatea acestui loc întunecat, acoperit, pe jumătate luminat şi neprimitor, podit cu scânduri şi sunând a gol sub picioare, era dezolantă. Ursula zări literele mari, palide şi magice, OSTENDE, luminând noaptea. Lumea se grăbea preocupată, oarbă, asemenea insectelor, prin aerul negru cenuşiu; hamalii strigau ceva într-o englezească de neînţeles, apoi tropăiau cu bagajele grele, bluzele lor decolorate făcându-i să semene cu nişte stafii pe când dispăreau. Ursula stătea lângă o barieră lungă, joasă, acoperită cu zinc, împreună cu sute de alţi oameni şi pe toată lungimea acestui întuneric întins, rece şi umed, era un şir de bagaje deschise şi de oameni fantomatici, pe când de cealaltă parte a barierei funcţionari palizi, cu şepci ţuguiate şi cu mustăţi, răscoleau lenjeria din geamantane, apoi desenau pe ele un semn cu creta.
Se termină şi asta. Birkin ridică bagajele de mână şi porniră cu hamalul în urma lor. Trecură printr-o uşă deschisă şi ieşiră iarăşi în noapte. A, un peron de cale ferată! Vocile continuau să cheme într-o agitaţie neomenească prin aerul de un cenuşiu întunecat, spectrele continuau să alerge prin întunericul dintre trenuri.
— „Koln-Berlin“, descifră Ursula pe tăbliţa agăţată sus, pe unul dintre trenuri.
— Am ajuns, spuse Birkin. Şi, lângă ea, Ursula citi: „Elsass- Lothringen-Luxemburg, Metz-Basel“.
— Ăsta e, Basel!
Hamalul se apropie de ei.
— A, Băle - deuxieme classe. Voilâ! Şi se căţără în vagonul înalt. îl urmară. Unele dintre compartimente erau ocupate. Multe însă erau întunecate şi goale. Bagajul fu pus la locul lui, iar hamalul îşi primi bacşişul.
— Nous avons encore...?1 între Birkin uitându-se la ceas şi apoi la hamal.
— Encore une demi-heure , după care hamalul în bluza lui albastră se făcu nevăzut.
Era urât şi insolent.

— Vino, spuse Birkin. E frig. Hai să mâncăm.
Pe peron exista un restaurant. Băură cafea fierbinte şi slabă şi mâncară cornuri tăiate pe din două cu şuncă la mijloc, atât de groase încât Ursula simţi că i se dislocă maxilarul când muşcă. Apoi se plimbară printre trenurile înalte. Totul era atât de ciudat, atât de pustiu, ca într- o lume subpământeană, cenuşie, cenuşie, murdară şi cenuşie, pustie, uitată, inexistentă - un loc inexistent, îngrozitor şi cenuşiu.
în cele din urmă, porniră prin noapte. în întuneric, Ursula desluşea câmpiile joase, întunericul umed, întins şi îngrozitor al continentului. Ajunseră surprinzător de repede - Bruges! Apoi mai departe, prin întunericul egal, cu imagini fugare de ferme adormite, şi plopi subţiri şi şosele pustii. Stătea descurajată mână în mână cu Birkin. El palid, imobil ca un mort reînviat, se uita uneori afară pe fereastră, alteori închidea ochii. Apoi îi deschidea din nou, negri ca întunericul de afară.
Câteva lumini fugare în întuneric - gara Gent! Câteva spectre mişcându-se afară pe peron, apoi clopoţelul şi din nou goana prin întunericul dens... Ursula văzu un om cu o lanternă ieşind dintr-o fermă de lângă calea ferată şi mergând spre clădirea anexă a fermei. Se gândi la Marsh, la viaţa ei tihnită, dusă cândva la Cossethay. Doamne, ce departe fusese proiectată faţă de copilăria ei şi cât mai avea de mers! într-o viaţă de om puteai călători prin eternitate. Marele haos al amintirilor din copilărie în ţinutul liniştit de la Cossethay şi ferma Marsh... îşi aducea aminte de Tilly, servitoarea care obişnuia să-i dea pâine cu unt presărată cu zahăr brun în vechea cameră de zi în care orologiul de pe vremea bunicului avea pictat pe cadran, deasupra cifrelor, doi trandafiri roşii într-un coş, iar acum, când călătorea în necunos-cut cu Birkin, un om cu totul străin, abisul era atât de mare încât ea părea să nu mai aibă nicio identitate, iar fetiţa care fusese ea, jucându-se în curtea bisericii din Cossethay, era o mică creatură aparţinând trecutului, nu era ea cu adevărat.
Ajunseră la Bruxelles - o jumătate de oră pentru micul dejun. Se dădură jos. Marele ceas al gării arăta orele şase

fix. Băură cafea şi mâncară chifle cu miere în restaurantul mare şi pustiu, atât de dezolant, veşnic atât de mohorât, murdar, spaţios, atâta spaţiu pustiu..." Cel puţin putu să-şi spele faţa şi mâinile cu apă caldă şi să se pieptene, ceea ce era o fericire.
Curând, fură din nou în tren, porniră mai departe. Se iviră zorile cenuşii. în compartiment intraseră acum alţi oameni: un om de afaceri belgian, mătăhălos şi rumen, cu favoriţi lungi şi castanii, vorbind fără încetare într-o franţuzească urâtă pe care Ursula era prea obosită ca s-o urmărească. Părea că trenul iese încet din întuneric intrând într-o lumină slabă, apoi, treptat, în lumina zilei. O, ce obositor era! Copacii se iveau palizi ca nişte umbre. O casă albă apăru curios de distinct. Cum se explică asta? Apoi văzu un sat şi iarăşi case care se perindau.
Străbăteâu încă aceaşi lume cunoscută, mohorâtă şi pustiită de iarnă. Se vedeau ogoare şi păşuni, crânguri cu copaci dezgoliţi, tufişuri şi ferme pustii şi înţelenite. Nu se ivise încă niciun fel de pământ nou.
Se uită la faţa lui Birkin. Era albă, liniştită şi eternă, prea eternă. îşi împleti rugător degetele cu ale lui sub pledul care le acoperea. Degetele lui îi răspunseră, ochii lui îi căutară pe ai ei. Ce negri erau ochii lui, ca noaptea, ca o altă lume, de dincolo! O, ce bine ar fi dacă lumea s-ar reduce la el, de-ar fi el întreaga lume! Dacă el ar putea crea o lume, aceea ar fi lumea lor!
Belgienii se dădură jos; trenul merse mai departe prin Luxemburg,. Alsacia-Lorena şi Metz. Dar ea era oarbă, nu mai putea vedea nimic. Sufletul ei refuza să mai privească în afară.
Ajunseră în sfârşit la Basel, la hotel. Totul fusese ca un vis din care nu-şi mai revenea.Trenul se opri şi ei coborâră în aerul dimineţii. Priviră strada, apoi fluviul pe când stăteau pe pod. Dar toate astea nu însemnau nimic, îşi aminti de nişte magazine, de unul plin cu tablouri, altul cu catifea portocalie şi cu hermină. Dar ce însemnau astea? Nimic. Nu se simţi bine decât în clipa când fură din nou în tren. Acolo răsuflă uşurată. Câtă vreme mergeau înainte era satisfăcută. Ajunseră la Zurich, apoi, nu după multă vreme,

trenul alerga printre munţii îngropaţi în zăpadă. Acum, în sfârşit, se apropiau. Aceasta era o altă lume. Innsbruckul era minunat, cufundat în zăpadă şi în amurg. Porniră într-o sanie deschisă pe zăpadă - în tren fusese atât de cald şi incomod. Hotelul cu lumina lui aurie strălucind sub arcada de la intrare semăna cu o locuinţă.
Râseră încântaţi când ajunseră în hol. Hotelul părea ocupat şi plin de zarvă.
— Nu cumva ştiţi dacă domnul şi doamna Crich, englezi, au sosit de la Paris? întrebă Birkin pe nemţeşte.
Recepţionerul se gândi o clipă şi se pregătea să le răspundă când Ursula o zări pe Gudrun coborând scările, îmbrăcată într-o haină închisă şi lucioasă, cu blană cenuşie.
— Gudrun! Gudrun! strigă ea fluturându-şi mâna în golul scărilor. U-u!
Gudrun se uită peste balustradă şi îşi pierdu imediat aerul timid şi stingher. Ochii îi scânteiară.
— Ei, nu! Ursula! strigă ea. Şi începu să coboare pe când Ursula alerga în sus. Se întâlniră la o cotitură a scărilor şi se sărutară râzând şi scoţând exclamaţii nearticulate şi gălăgioase.
— Dar, spuse Gudrun uimită, credeam că abia mâine o să ajungeţi! Voiam să vin la gară.
— Nu, am venit astăzi! strigă Ursula. Ce frumos e aici!
—Adorabil! spuse Gudrun. Gerald tocmai a ieşit după ceva. Ursula, nu te simţi îngrozitor de obosită?
— Nu, deloc. Arăţi foarte proaspătă, aproape perfectă, îmi place imens căciula asta de blană! Şi rămase cu ochii la Ursula care purta o haină lungă, moale cu un guler de blană aurie, pufos şi moale ca şi căciula.
— Şi tu! exclamă Ursula. Tu cum crezi că arăţi?
Gudrun îşi luă o expresie dezinteresată, faţa ei nu spunea nimic.
— îţi place?
— E foarte frumoasă! spuse Ursula cu o uşoară nuanţă satirică.
— Urcaţi sau coborâţi? le întrebă Birkin, căci surorile rămăseseră pe loc.

Gudrun stătea cu mâna pe braţul Ursulei la cotitura primului palier, blocând drumul şi oferind un spectacol interesant tuturor celor din holul de dedesubt, de la uşier şi până la evreul burtos în haine negre.
Cele două femei urcară scara urmate de Birkin şi de chelner.
— Primul etaj? întrebă Gudrun peste umăr.
— Al doilea doamnă... liftul! spuse chelnerul. Şi se repezi spre lift luând-o înaintea celor două femei. Ele îl ignorară şi pălăvrăgind preocupate, se urcară spre etajul următor. Chelnerul le urmă puţin cam plouat.
Era curioasă această plăcere cu care se întâlneau surorile. Era ca şi cum s-ar fi întâlnit în exil, unindu-şi forţele solitare împotriva întregii lumi. Birkin se uită la ele cu oarecare neîncredere şi uimire.
După ce făcură o baie şi se schimbară, apăru Gerald. Arăta strălucitor, ca soarele pe zăpadă.
— Du-te cu Gerald să fumezi o ţigară, îi spuse Ursula lui Birkin. Gudrun şi cu mine avem de vorbit.
Apoi surorile se aşezară în camera lui Gudrun şi vorbiră despre îmbrăcăminte şi despre viaţă. Gudrun îi povesti episodul cu scrisoarea lui Birkin, din cafenea. Ursula era şocată şi speriată.
— Unde-i scrisoarea?
— Am păstrat-o.
— Mi-o dai mie, da?
Gudrun însă rămase tăcută câteva clipe înainte de a răspunde:
— Chiar o vrei, Ursula?
— Vreau s-o citesc.
— Desigur.
Nici măcar acum şi nici faţă de Ursula nu voia să admită că avusese de gând s-o păstreze ca pe un memento sau simbol. Ursula însă ştia şi nu era deloc încântată. Aşa că subiectul fu închis.
— Ce-ai făcut la Paris? întrebă Ursula.
— A, spuse Gudrun laconic, nimic deosebit. într-o seară, am fost la o încântătoare petrecere în atelierul lui Fanny Bath.

— Da? Deci tu, Gerald şi mai cine? Povesteşte-mi.
— Păi, nu-i nimic interesant de povestit. Ştii că Fanny e teribil de îndrăgostită de tipul acela, Billy Macfarlane. Era şi el acolo aşa că Fanny n-a avut nicio reţinere, a petrecut foarte liberă. A fost într-adevăr remarcabil! Bineînţeles că toată lumea s-a îmbătat îngrozitor, dar într-un fel plăcut, ca şi derbedeii ăia din Londra. Adevărul este că toţi cei prezenţi erau oameni care însemnau ceva şi în asta constă toată deosebirea. Era acolo şi un român, un tip grozav. Era beat criţă, s-a urcat până în vârful unei scări înalte din atelier şi a ţinut de acolo un discurs strălucit, crede-mă, Ursula, a fost un discurs minunat. A început în franceză: La vie c'est une affaire d'âmes imperialesL.. cu o voce foarte frumoasă - era un tip extrem de atrăgător - păcat însă că a dat-o pe româneşte înainte de a termina şi nimeni n-a mai priceput o iotă. Donald Gilhrist însă a fost mişcat până la frenezie. A dat cu ochelarii de pământ şi a declarat, pe Dumnezeul lui, că era fericit că s-a născut, pe Dumnezeul lui că era
un miracol să fii în viaţă. Aşa că, vezi, cam aşa a fost. Şi Gudrun râse puţin cam mohorât.
— Dar cum s-a simţit Gerald între ei toţi?
— Gerald! O, Doamne, s-a deschis ca o păpădie în soare. E un petrecăreţ nemaipomenit, în clipa în care e stârnit. Nici nu vreau să-mi amintesc pe care femeie n-a cuprins-o de talie. Nu i-ar fi rezistat nimeni. Era de-a dreptul uimitor! înţelegi?
Ursula rămase gânditoare şi o lumină ironică îi apăru în ochi.
— Da, spuse ea, înţeleg. Gerald e atât de desăvârşit.
— Desăvârşit! Asta-i şi părerea mea! exclamă Gudrun. Dar e adevărat, Ursula, toate femeile din cameră erau gata să capituleze în faţa lui. Cocoşul Santicler e nimic pe lângă el - chiar şi Fanny Bath, care e cu adevărat îndrăgostită de Billy Macfarlane! De când sunt n-am fost atât de uimită! Şi să vezi după aceea - a trebuit să ţin loc de adevărat harem. Nu mai eram eu însămi pentru el pe cât nu sunt regina Victoria. Mă transformase deodată într-un adevărat harem.

Ochii lui Gudrun scânteiau, obrajii îi erau închişi, avea un aer ciudat, exotic, satiric. Ursula fu pe loc fascinată şi totuşi stingherită.
Trebuiau să se pregătească pentru cină. Gudrun coborî într-o rochie îndrăzneaţă de mătase de un verde viu ţesută cu fir, cu corsaj de catifea verde şi o ciudată bentiţă, alb cu negru, în jurul capului. Era într-ade- văr strălucitor de frumoasă, şi toată lumea o remarcă. Gerald se afla în starea aceea de vitalitate şi strălucire când devenea nespus de atrăgător. Birkin îi privea cu ochii vii, zâmbitori şi puţin răutăcioşi, Ursula aproape că îşi pierdu capul. Masa lor părea înconjurată de o vrajă, era aproape orbitoare ca şi cum ei ar fi fost mai puternic luminaţi decât restul sufrageriei.
— Nu-i aşa că eşti încântată că te afli aici? întrebă Gudrun. Şi spune dacă zăpada nu-i minunată! Observi cum face ca totul să pară mai frumos? E de-a dreptul încântător. Te face într-adevăr să te simţi puternic şi supraomenesc.
— Adevărat, spuse Ursula. Dar asta nu se datorează în parte faptului că nu suntem în Anglia?
— O, ba da, spuse Gudrun. în Anglia n-ai putea să te simţi atât de bine pentru simplul motiv că acolo umezeala nu te slăbeşte n/'c/'o clipă. E imposibil să te deconectezi în Anglia, de asta sunt sigură.
Şi se întoarse din nou la mâncarea ei. Era extrem de exuberantă.
— E adevărat, spuse Gerald, niciodată nu este acelaşi lucru în Anglia. Dar probabil că nu vrem noi să fie. Este ca şi cum ai pune lampa prea aproape de magazia cu pulbere, pentru a te putea deconecta. Ţi-e teamă de ce s-ar putea întâmpla dacă toţi ceilalţi şi-ar da frâu liber pornirilor.
— Dumnezeule! exclamă Gudrun. Dar nu crezi c-arfi extraordinar dacă întreaga Anglie ar sări deodată în aer ca un joc de artificii?
— N-ar putea, spuse Ursula. Sunt cu toţii prea umezi; pulberea s-a umezit în ei.
— Eu nu sunt atât de sigur, spuse Gerald.

— Nici eu, spuse Birkin. Când englezii încep cu adevărat să-şi iasă din fire, en masse, e timpul să-ţi astupi urechile şi să fugi.
— Asta nu se va întâmpla niciodată, decretă Ursula.
— Rămâne de văzut, replică el.
— Nu este extraordinar, spuse Gudrun, cât poţi să fii de recunoscătoare faptului că eşti plecată din Anglia! Nu pot să-mi cred ochilor, mă simt atât de fericită în clipa în care pun piciorul într-o altă ţară. îmi spun: iată o nouă creatură păşind în viaţă.
— Nu fi prea aspră cu sărmana şi bătrâna Anglie, o mustră Gerald. Deşi o blestemăm, noi o iubim totuşi.
Ursulei i se păru că există o doză de cinism în această afirmaţie.
— Se poate, spuse Birkin, dar e o dragoste a dracului de incomodă; ca dragostea pentru un străbun care suferă oribil de pe urma unor complicaţii, a unor boli pentru care nu există leac.
Gudrun îl privi cu ochi negri dilataţi.
— Crezi că nu există leac? întrebă ea prompt.
Birkin însă dădu îndărăt. N-avea chef să răspundă la o astfel de întrebare.
— Dacă există vreo speranţă pentru Anglia? Dumnezeu ştie. Există astăzi o mare lipsă de realism. Ar putea fi realistă dacă n-ar fi existat englezii.
— Crezi că englezii vor trebui să dispară? insistă Gudrun.
Era ciudat acest interes viu pentru un răspuns din partea lui. Parcă de asta ar fi depins însăşi soarta ei.
Ochii ei întunecaţi, larg deschişi, îl ţinteau pe Birkin ca şi cum ar fi putut extrage adevărul despre viitor din el, ca dintr-un instrument de precizie.
Birkin era palid. Răspunse după un timp fără chef:
— Ei bine - ce altceva mai există în faţa lor decât dispariţia? Vor trebui oricum să dispară din propria stigmatizare de englezi.
Gudrun îl privea ca hipnotizată, cu ochii larg deschişi, ficşi.
— Dar ce înţelegi prin dispariţie? insistă ea.

— Vrei să spui o schimbare a sentimentelor? întrebă şi Gerald.
— Nu vreau să spun nimic. De ce aş spune? Sunt englez şi pentru asta am avut de plătit. Nu pot vorbi pentru Anglia. Vorbesc numai în numele meu.
— Da, spuse Gudrun încet, iubeşti enorm de mult Anglia, o iubeşti enorm, Rupert.
— Şi o părăsesc, completă el.
— Nu, nu pentru totdeauna. Te vei întoarce, îl asigură Gerald dând din cap cu înţelepciune.
— Se spune că păduchii fug de un trup care moare, continuă Birkin cu o sclipire de amărăciune. Aşa că şi eu părăsesc Anglia.
— O, dar te vei întoarce, îl asigură Gudrun cu un zâmbet răutăcios.
— Tantpis pourmoi\ răspunse el.
— Ce supărat este pe patria lui mamă! râse Gerald amuzat.
— O, un patriot! spuse Gudrun cu un fel de rânjet.
Birkin refuză să mai spună ceva.
Gudrun continuă să-l privească câteva clipe, apoi îşi întoarse privirea. Se terminase. Puterea ei magică de a prezice viitorul prin el se risipise. Nu mai simţea decât cinism pur. Se uită la Gerald. Era o fiinţă încântătoare, îi apărea ca o bucăţică de radium. Simţea că ar putea să se autoconsume şi să afle totul cu ajutorul acestui metal viu şi fatal. îşi zâmbi sieşi de mica ei fantezie. Şi ce va face ea după ce se va fi autodistrus? Căci dacă spiritul, dacă fiinţa noastră integrală e destructibilă, Materia este indestructibilă.
Gerald arăta strălucitor şi îngândurat şi pe moment nedumerit. Gudrun îşi întinse braţul ei frumos, cu mâneca de tul verde, şi îi atinse bărbia cu degetele fine, de artistă.
— Cum sunt? întrebă ea cu un surâs ciudat şi complice.
— Ce să fie? se miră el cu ochii brusc dilataţi de uimire.
— Gândurile tale?
Gerald arăta ca un om trezit din somn.
— Cred că nu m-am gândit la nimic.

—Adevărat? întrebă ea cu un râs grav în voce. Pentru Birkin această atingere fu ca atingerea morţii, ca şi cum ea l-ar fi ucis pe Gerald.

— O, spuse Gudrun, dar haideţi să bem pentru Britania, să bem în sănătatea Britaniei.

în vocea ei părea să răsune o disperare sălbatică. Gerald râse şi umplu paharale.

— Cred că Rupert vrea să spună că din punct de vedere naţional toţi englezii ar trebui să moară, astfel încât ei să poată exista individual şi...

— ...supernaţional, interveni Gudrun cu o uşoară grimasă ironică, ridicându-şi paharul.

în ziua următoare, coborâră în mica gară din Hohenhausen, la capătul liniei ferate montane. Peste tot era zăpadă, un leagăn alb, perfect, de zăpadă proaspătă şi îngheţată, întinzându-se în sus pe ambele părţi ale văii, cu colţuri de stâncă neagră şi întinderi albe, ca argintul, înspre cerul de un albastru palid.

Când ieşiră pe peronul gol, înconjurat pretutindeni de zăpadă, Gudrun se făcu mică de parcă i-ar fi îngheţat inima.

— Doamne, Jerry, exclamă ea, întorcându-se spre Gerald cu o intimitate neaşteptată, ai reuşit de data asta.

— Ce?

Ea făcu un gest uşor arătând în stânga şi în dreapta ei.

— Priveşte!

Părea că-i este frică să meargă mai departe. El râse. Erau în inima munţilor. Din înălţimi, de pe versanţi, se întindea în jos stratul alb de zăpadă astfel încât te simţeai mic şi neînsemnat într-o vale a cerului pur şi concret, totul radiind ciudat, neclintit şi tăcut.

— Te face să te simţi atât de mic şi de singur, spuse Ursula întorcându-se spre Birkin şi lăsându-şi mâna pe braţul lui.

— Nu-ţi pare rău c-ai venit, nu? o întrebă Gerald pe Gudrun.

Ea părea plină de îndoială. Ieşiră din gară şi o luară printre nămeţi.

— Ah, spuse Gerald adulmecând încântat aerul, e perfect, lată, sania ne aşteaptă. O luăm pe jos, alergăm puţin de-a lungul drumului.
Gudrun, încă plină de îndoială, îşi aruncă haina grea pe sanie, aşa cum făcuse şi el cu a lui, şi porniră. Pe neaşteptate, ea îşi înălţă capul şi începu să alerge de-a lungul pârtiei de zăpadă, trăgându-şi căciula pe urechi. Rochia ei albastră luminoasă flutura în vânt: ciorapii roşii şi groşi apăreau strălucitori pe deasupra întinderii albe. Gerald se uită după ea: părea că aleargă în întâmpinarea propriei ei sorţi, lăsându-l pe el în urmă. Aşteptă până ce câştigă puţină distanţă, apoi, relaxându-şi membrele, se luă după ea.
Peste tot numai zăpadă adâncă şi tăcută. Streaşini mari de zăpadă atârnau peste marginea acoperişurilor de şindrilă ale caselor tiroleze cufundate în zăpadă până la marginea ferestrelor. Ţărănci cu fuste lungi, purtând fiecare câte un şal lat şi bocanci grei pentru zăpadă, se întorceau spre fata delicată şi energică care se îndepărta cu repeziciune uluitoare de omul care o ajungea din urmă dar nu putea s-o întreacă.
Trecură de hanul cu obloanele lui vopsite şi cu balcon, de câteva case pe jumătate îngropate în zăpadă, apoi de gaterul tăcut, de lângă podul acoperit care traversa râul ascuns, şi intrară în inima straturilor de zăpadă încă neatinse. Totul era tăcut şi de o albeaţă imaculată care te exalta până la nebunie. Dar cel mai înspăimântător lucru era această tăcere perfectă care îţi izola sufletul înconjurând inima cu aer îngheţat.
— Cu toate astea, e un loc splendid, spuse Gudrun uitându-se în ochii lui cu o privire ciudată, plină de înţelesuri. Sufletul lui tresări.
— Bun.
O energie nestăvilită, ca un curent electric, îi trecea prin membre; muşchii păreau supraîncărcaţi, mâinile i se păreau dure de atâta forţă. Merseră înainte grăbiţi, de-a lungul drumului de zăpadă marcat de ramuri uscate de copaci, înfipte în el din loc în loc. El şi ea mergeau despărţiţi, ca polii opuşi ai unei teribile surse de energie.

Dar se simţeau suficient de tari pentru a depăşi limitele vieţii intrând în zonele nepermise pentru ca apoi să se întoarcă iar şi iar.
Birkin şi Ursula alergau de asemenea prin zăpadă. El se debarasase de bagaje şi aveau un mic avans faţă de sănii, Ursula era emoţionată şi fericită, dar continua să se întoarcă brusc spre Birkin pentru a-l lua de braţ, pentru a fi sigură de prezenţa lui.
— Este ceva la care nu m-am aşteptat niciodată, spuse ea. Aici e o altă lume.
Ajunseră într-o câmpie de zăpadă. Acolo îi ajunse din urmă sania care sfâşia tăcerea cu clinchetul clopoţeilor. Abia după ce parcurseră încă o milă, îi ajunseră pe Gudrun şi Gerald pe urcuşul abrupt, lângă stânca trandafirie şi pe jumătate îngropată.
Apoi trecură printr-o viroagă mărginită de pereţi de stâncă neagră, cu un râu îngheţat şi cu un cer albastru şi nemişcat, deasupra. Trecură un pod acoperit, bocănind cu picioarele pe scânduri, traversară din nou o întindere de zăpadă, apoi, încet, urcară tot mai sus, pe când caii mergeau repede, iar birjarul plesnea din bici strigând „hue-hue“!, sălbatic şi straniu. Pereţii de stâncă treceau încet pe lângă ei până ce ieşiră din nou la lumină între povârnişuri şi troiene de zăpadă. Urcară sus, tot mai sus, prin strălucirea rece a după-amiezii atenuată de iminenţa munţilor şi pe lângă troienele de zăpadă orbitor de luminoase ce se ridicau deasupra lor şi apoi rămâneau în urmă, dedesubt.
în cele din urmă, ajunseră pe un mic platou de zăpadă unde se înălţau ultimele vârfuri de gheaţă ca petalele din inima unui trandafir deschis. în mijlocul celor mai pustii văi ale cerului, se ridica o clădire singuratică cu pereţi de scândură galbenă şi acoperiş alb masiv, izolată şi scufundată în marea de zăpadă. Era un vis! Era ca o stâncă rostogolită în vale de pe crestele abrupte, o stâncă ce luase forma unei case şi care acum stătea pe jumătate îngropată. Era de necrezut că cineva putea locui acolo fără să fie zdrobit de pustiul acesta de albeaţă şi tăcere şi de gerul aspru şi tăios din jur.

Şi iată că săniile traseră elegant la scară, oamenii din ele alergară la uşă râzând şi gesticulând, podeaua cabanei răsună a gol sub paşii lor, coridorul se udă de zăpadă, interiorul îi aştepta primitor.
Noii veniţi urcară scările de lemn tropăind în urma servitoarei. Gudrun şi Gerald aleseră primul dormitor, într-o clipă se pomeniră singuri într-o cameră micuţă, mai mult goală, şi cu obloanele trase. Totul era de o culoare aurie: podeaua, pereţii, tavanul, uşa, toate din acelaşi lemn de pin vopsit într-un auriu cald. în partea opusă uşii era o fereastră, dar foarte aproape de podea, căci tavanul era înclinat. Sub ea se afla o măsuţă cu un lighean şi o cană, iar pe peretele opus, o altă măsuţă cu oglindă. De fiecare parte a uşii se aflau paturile cu câte o enormă pilotă în carouri albastre.
Asta era tot. Niciun dulap, niciuna dintre binefacerile civilizaţiei, lată-i închişi în această celulă din lemn auriu cu două paturi acoperite de pilote albastre. Se uitară unul la altul şi râseră, speriaţi de intimitatea desăvârşită a acestei izolări.
Un om bătu la uşă şi intră cu bagajul. Era un individ vânjos cu pomeţii turtiţi, cam palid şi cu o mustaţă blondă aspră. Gudrun îl urmări cu privirea în timp ce punea bagajele, în tăcere, după care ieşi cu un tropăit greoi.
— Nu-i prea incomod, nu? întrebă Gerald.
Camera nu era prea încălzită şi ea tremura uşor.
— E minunat, răspunse Gudrun evaziv. Priveşte la culoarea lambriului, e minunată, parcă ai fi în interiorul unei nuci.
Gerald stătea în picioare uitându-se la ea, mângâin- du-şi uşor mustaţa scurtă, lăsându-se uşor pe spate şi privind-o cu ochii lui ageri şi neîmblânziţi, dominaţi de pasiunea constantă care îl stăpânea ca un blestem.
Ea se duse şi se ghemui pe podea în faţa ferestrei, curioasă.
— O, dar ia te uită! exclamă involuntar, aproape îndurerată.
în faţă, sub cerul albastru, era o vale închisă, mărginită de ultimele troiene uriaşe de zăpadă şi de stânca neagră, iar

la capătul ei, ca şi cum ar fi fost buricul pământului, un zid înveşmântat în alb, cu două creste strălucind în lumina amurgului. Drept în faţă, se întindea lăcaşul zăpezii tăcute, între povârnişurile masive împodobite la poale cu o pădurice de pini ca nişte cârlionţi. Dar acest cuib de zăpadă era închis de porţile eterne ale

pereţilor de stâncă şi nea. Pereţii de stâncă se ridicau impenetrabili, iar piscurile se înălţau până la cer. Acesta era centrul, miezul, buricul lumii, unde pământul se contopea cu cerul, pur, de neatins şi de netrecut. Priveliştea o umplu pe Gudrun de o suferinţă ciudată. Stătea ghemuită în faţa ferestrei cu obrajii îngropaţi în palme, într-un fel de transă. în fine, ajunsese, îşi găsise locul. Odată ajunsă aici, îşi încheiase zborul, se depusese ca un cristal în miezul zăpezii şi dispăruse.
Gerald, aplecat peste ea, se uita afară peste umărul ei. Se şi simţea singur. Ea era plecată, dispăruse cu totul, iar inima lui era înconjurată de un abur îngheţat. Văzu valea închisă, marea căldare de zăpadă înconjurată de creste muntoase ce se înălţau până la cer. Şi nu exista nicio ieşire. Liniştea teribilă, gerul şi albeaţa sclipitoare a amurgului îl învăluiau din toate părţile, pe când ea rămânea ghemuită în faţa ferestrei ca în faţa unui altar, o umbră.
— îţi place? întrebă el cu o voce care suna detaşată, străină.
Ar fi putut măcar să nu uite că era cu el, dar ea nu făcu decât să-şi întoarcă faţa delicată şi tăcută din faţa privirii lui. Gerald observă că avea lacrimi în ochi, lacrimi pentru ea însăşi, lacrimile religiei ei ciudate, care îl reduceau pe el la zero.

Cu totul pe neaşteptate, îşi duse mâna sub bărbia ei şi o făcu să-şi ridice faţa. Ochii ei de un albastru închis, umezi de lacrimi, se dilatară ca şi cum sufletul din ea ar fi tresărit. îl priviră printre lacrimi, cu teamă şi cu oarecare

repulsie. El o privea cu ochi aprigi, mijiţi nefiresc. Buzele ei se desfăcură pe când respira cu greutate.
Pasiunea se ridică în el, bătaie după bătaie, ca sunetul unui clopot de bronz şi tot atât de puternică, de plină şi de neînvins. Genunchii îi erau grei ca de plumb pe când stătea aplecat asupra chipului ei delicat, cu buzele întredeschise şi ochi dilataţi ce oglindeau un sentiment de profanare. In strânsoarea mâinii lui, bărbia îi era de neînchipuit de moale şi mătăsoasă. Se simţi dur ca iarna;
mâinile lui erau din metal viu, invincibil, de neînduplecat. Inima îi batea în piept ca un gong.
O ridică în braţe. Trupul ei era moale şi inert, lipsit de viaţă. Tot timpul, ochii, în care lacrimile nu se uscaseră încă, îi erau dilataţi ca într-un fel de leşin al fascinaţiei şi neputinţei. Gerald era supraomenesc de puternic şi de masiv, ca şi cum ar fi fost învestit cu o forţă supranaturală. O ţinu în braţe strâns lipită de el. Moliciunea ei, greutatea trupului inert, relaxat, lipit de propriul lui trup încărcat de senzaţii, asemenea unei statui de bronz, stârnea în el o dorinţă care l-ar fi distrus dacă n-ar fi fost împlinită. Gudrun se zbătu încercând să se desfacă din strânsoarea lui. Inima se ridică în pieptul ei ca o flacără îngheţată. El o strângea ca într-un cleşte. Mai curând ar fi distrus-o decât să fie refuzat.
Dar forţa incredibilă din trupul lui era mult prea mare pentru ea. Muşchii i se relaxaseră din nou şi rămase supusă şi moale, cuprinsă de un uşor delir. Iar lui i se părea atât de dulce, o eliberare atât de binecuvântată încât ar fi suferit mai curând un lanţ de chinuri veşnice decât să piardă măcar o picătură din fericirea aceasta fără seamăn.
— Doamne, exclamă el cu o faţă transfigurată şi stranie, ce are să urmeze?
Ea zăcea fără viaţă, cu faţa liniştită ca de copil, cu ochi întunecaţi, îndreptaţi asupra lui. Era pierdută, se prăvălea în neant.
— Am să te iubesc întotdeauna, spuse el privind-o. Dar ea nu auzi. Stătea, uitându-se la el ca la ceva pe care nu-l va putea înţelege niciodată, niciodată: aşa cum se uită un

copil la un adult, fără speranţa de a-l înţelege, ci supunându-se numai.
El o sărută, îi acoperi ochii cu sărutări pentru ca ea să nu-l mai poată privi. Voia altceva acum, o recunoaştere, un semn din partea ei, o acceptare. Dar ea continua să stea tăcută şi îndepărtată, ca un copil care este copleşit şi nu înţelege, simţind doar că era pierdut. El o sărută din nou şi renunţă.
— Mergem jos să bem o cafea şi să mâncăm nişte Kuchen? întrebă el.
Prin fereastră pătrundea un amurg albastru de arde- zie. Ea închise ochii, închizând în ea nemişcarea acestei uimiri moarte, apoi îi deschise din nou spre lumea cea de toate zilele.
— Da, răspunse scurt, recăpătându-şi voinţa ca la apăsarea unui buton.
Se duse din nou la fereastră. înserarea albastră coborâse asupra lăcaşului de zăpadă şi asupra marilor povârnişuri palide. Dar pe cer, piscurile acoperite de zăpadă erau trandafirii, sclipind ca un buchet de flori luminoase şi imateriale în întregul univers cosmic.
încântătoare şi inaccesibile.
Gudrun văzu întreaga lor splendoare, înţelese cât de nemuritor de frumoase erau aceste pistile trandafirii de zăpadă arzătoare profilate pe cerul albastru al amurgului. Putea să le vadă, să le cunoască, dar nu făcea parte din ele, era exclusă din mijlocul lor, ea, un suflet exilat.
Cu o ultimă privire de regret, le întoarse spatele şi începu să se pieptene. Gerald desfăcuse bagajele şi aştepta privind-o. Ea se ştia privită şi asta o făcu puţin nervoasă şi grăbită în mişcări.
Coborâră. Amândoi aveau un aer ciudat de parcă erau veniţi de pe altă lume, iar ochii le străluceau. La o masă lungă într-un colţ, îi văzu pe Ursula şi Birkin, care îi aşteptau.
„Cât de bine şi de simplu arată amândoi", se gândi Gudrun invidioasă. Le invidia spontaneitatea, suficienţa copilăroasă la care ea nu avea niciodată acces. Pentru ea, erau nişte copii.

— Ce Kranzkuchen buni! strigă Ursula cu lăcomie. Atât de buni!
— Adevărat, spuse Gudrun. Puteţi să ne serviţi Kaffe mit Kranzkuchen? îl întrebă ea pe chelner. Şi se aşează pe bancă lângă Gerald.
Birkin, privindu-i, simţi un val de duioşie pentru ei.
— E foarte frumos aici, Gerald, spuse el. PrachtvolP şi wunderbaP şi wunderschon3 şi unbeschreiblich4 şi toate celelalte adjective din limba germană.
Gerald zâmbi uşor.
— Mie îmi place.
Mesele, din lemn alb dat la rindea, erau aranjate de-a lungul a trei din pereţi, ca într-o Gasthaus. Birkin şi Ursula stăteau cu spatele la peretele vopsit în ulei, iar Gerald şi Gudrun stăteau în colţ imediat lângă ei, aproape de sobă. Era o cameră destul de mare, cu o tejghea, exact ca într-un han de ţară; dar cât se poate de simplă şi fără mobilă, încăperea vopsită toată în ulei, tavanul, pereţii şi podeaua, singura mobilă fiind mesele şi băncile din jurul celor trei pereţi, soba mare şi verde, tejgheaua şi uşile pe latura dinspre intrare. Ferestrele erau duble şi neacoperite, căci abia se lăsase seară.
Cafeaua fu adusă - fierbinte şi bună - şi un întreg colac de Kranzkuchen.
— Un Kuchen întreg! exclamă Ursula. Vouă vă dă mai mult decât nouă! Vreau puţin şi de la voi.
Se mai aflau şi alţi oameni în casă, în total zece, după numărătoarea lui Birkin: doi artişti, trei studenţi, un bărbat cu soţia şi un profesor cu cele două fiice ale sale - toţi nemţi. Ei patru fiind proaspăt veniţi, se aşezară într-un unghi de unde puteau vedea totul. Nemţii băga- seră capul pe uşă, spuseră un cuvânt chelnerului şi apoi dispărură. Nu era ora mesei, aşa că nu intrau în sufragerie, ci se duceau, după ce-şi schimbau încălţămintea, în Reunionsaal. Oaspeţii englezi puteau auzi acordurile răzleţe ale unei ţitere, zdrăngănitul unui pian, râsete, strigăte, cântece, un zumzet uşor de voci. întreaga clădire fiind din lemn, părea să transmită fiecare sunet, ca o tobă, numai că, în loc să amplifice zgomotul, îl diminua în parte, astfel încât

sunetul ţiterei se auzea slab ca şi cum undeva ar fi cântat o ţiteră în miniatură, iar pianul părea unul mic, o mică spinetă.
După ce terminară cafeaua, îşi făcu apariţia şi gazda. Era un tirolez spătos, cu pometi cam teşiţi, cu o piele palidă, ciupită de vărsat, şi nişte mustăţi impresionante.
— Vreţi să veniţi în Reunionsaal pentru a fi prezentaţi celorlalte doamne şi domni? întrebă el înclinându-se şi dezgolindu-şi într-un zâmbet dinţii mari şi puternici. Ochii săi albaştri treceau repede de la unul la altul - nu prea se simţea în largul lui cu englezii ăştia. Era de asemenea dezolat pentru că nu cunoştea engleza şi nu avea curajul să încerce bruma lui de franceză.
— Vreţi să mergem în sala de reuniuni şi să fim prezentaţi celorlalţi? repetă Gerald zâmbind.
Urmă o clipă de ezitare.
— Cred că ar fi mai bine să spargem gheaţa, spuse Birkin.
Femeile se ridicară uşor îmbujorate. Şi silueta gazdei, neagră, ca a unui gândac, cu umeri largi, o luă umilă înaintea lor către locul de unde venea zgomotul. Deschise uşa şi îi pofti pe cei patru străini în sala de reuniuni. Imediat se făcu tăcere. întrega adunare păru uşor stânjenită. Noii veniţi avură senzaţia unui mare număr de feţe blonde îndreptate spre ei. Gazda se înclină în faţa unui om scund, cu aspect energic, cu nişte mustăţi mari, spunând cu o voce scăzută:
— Herr Professor, darfich vorstellen,
Profesorul acţionă prompt şi energic. Se înclină în faţa englezilor, zâmbi şi se consideră imediat prietenul lor.
— Nehmen die Herrschaften teii an unserer Unterhaltung?2, spuse cu el cu o suavitate viguroasă pe când vocea i se modula interogativ.
Cei patru englezi zâmbiră, înaintând atenţi şi stingheriţi spre mijlocul camerei. Gerald, care era purtătorul lor de cuvânt, spuse că le-ar face plăcere să participe la veselia generală. Gudrun şi Ursula râdeau, emoţionate, simţind ochii tuturor bărbaţilor îndreptaţi asupra lor: îşi ţineau

capul sus şi se uitau fără să vadă şi se simţeau ca nişte regine.
Profesorul anunţă numele celor prezenţi sans ceremonie\ Se făcură plecăciuni cui trebuie şi cui nu trebuie. Erau acolo cu toţii, cu excepţia bărbatului însoţit de nevastă. Cele două fete ale profesorului, înalte, atletice, cu pielea albă, în bluze simple de un albastru închis şi fuste din loden, cu gâturi cam lungi dar puternice, cu ochi albaştri şi părul strâns cu grijă sub o cordeluţă, se înclinară şi apoi se retraseră. Cei trei studenţi făcură o plecăciune adâncă în speranţa umilă de a-i impresiona printr-o extrem de bună creştere. Veni apoi rândul unui bărbat costeliv, cu pielea tuciurie şi cu ochii mari, o creatură ciudată, cu un aer de copil, care se desprinse repede ca un vagonet şi se înclină uşor, pe când însoţitorul lui, un bărbat blond şi corpolent, îmbrăcat cu gust, se înroşi până la urechi şi făcu o plecăciune foarte adâncă.
Se terminase.
— Herr Loerke ne recita ceva în dialectul din Koln, spuse profesorul.
— II rugăm să ne ierte pentru întrerupere, se scuză Gerald. Am fi foarte încântaţi să-l auzim.
Urmară o serie de plecăciuni şi locuri oferite, Gudrun şi Ursula, Gerald şi Birkin se aşezară pe canapelele moi lipite de perete. Camera era căptuşită cu lambriuri în ulei ca şi restul casei. Erau acolo un pian, canapele, scaune şi câteva mese cu cărţi şi reviste. Deşi era lipsită de podoabe, exceptând soba mare şi albastră, camera era drăguţă şi plăcută.
Herr Loerke era omuleţul cu figură de copil, cu cap rotund, bucălat, sensibil şi cu ochii rotunzi şi vioi ca ai unui şoarece. Arunca priviri rapide străinilor, ţinându-se în rezervă. 1
— Te rog, continuă să reciţi, îi ceru profesorul cu un aer uşor autoritar.
Loerke, care stătea gârbovit pe taburetul pianului, clipea din ochi fără să scoată un cuvânt.
— Ar fi o mare plăcere, spuse Ursula, care de câteva minute se străduia să formuleze propoziţia în germană.

Atunci, brusc, omul scund tăcu, se ridică de pe scaun, înaintă spre auditoriu şi începu exact ca mai înainte, cu un glas stăpânit şi comic, imitând o ceartă dintre o femeie bătrână din Koln şi un conductor de tren.
Trupul lui era mic şi neîmplinit, ca al unui băiat, dar vocea era matură, batjocoritoare, avea inflexiuni energice, de o inteligenţă pătrunzătoare şi comică. Gudrun nu înţelese o iotă din acest monolog, dar îl privea ca vrăjită. Trebuie să fi fost un actor, căci nimeni altcineva n-ar fi putut recita atât de nuanţat, de fin şi personal. Nemţii se topeau de râs la auzul cuvintelor ciudate şi hazlii, expresiilor pline de savoare pronunţate în dialect. Şi în toiul veseliei lor aruncau priviri respectuoase spre cei patru englezi, grupul celor aleşi. Gudrun şi Ursula fură nevoite să râdă. Camera răsuna de râsete şi râs. Ochii albaştri ai fiicelor profesorului înotau în lacrimi de râs, obrajii lor albi erau îmbujoraţi de plăcere, tatăl scotea hohote uimitoare, studenţii se dădeau cu capul de genunchi în veselia lor excesivă. Ursula se uită în jur uimită, râsul izbucnea din ea involuntar. Se uită la Gudrun, Gudrun îi întoarse şi ea privirea şi cele două surori izbucniră într- un râs nestăpânit. Loerke le aruncă o privire rapidă cu ochii lui mari. Birkin chicotea fără să vrea. Gerald Crich stătea drept cu un aer sclipitor de amuzament pe faţă. Şi râsul izbucni din nou, în cascade nestăvilite. Fiicele profesorului se zguduiau de râs fără să se poată stăpâni, în vreme ce profesorul însuşi, cu vinele gâtului umflate şi faţa purpurie, părea gata să se sufoce într-un spasm tăcut, ajuns la paroxism. Studenţii strigau cuvinte articulate numai pe jumătate, terminate în explozii necontrolate. Apoi, deodată, succesiunea aceasta rapidă de sunete se opri pe când ei mai continuau încă să scoată mici hohote de râs. Ursula şi Gudrun îşi şterseră lacrimile, iar profesorul strigă cu voce tare:
— Das war ausgezichnet, das warfamosV
— Wirklich famos , repetară fiicele cu o voce slabă, epuizate.
— Iar noi n-am înţeles o iotă, exclamă Ursula.
— Oh, leider, leider\ strigă profesorul.

— N-aţi înţeles? strigară studenţii intrând în sfârşit în vorbă cu noii veniţi. Ja, das ist wirklich schade, das ist schade, gnădige Frâu. Wissen S/'e...
Amestecul fusese făcut, noii veniţi fură amalgamaţi grupului ca nişte noi ingrediente. întreaga cameră fremăta de viaţă.
Gerald era în elementul său. Vorbea degajat şi cu însufleţire, faţa îi strălucea de o veselie neobişnuită. Şi nu era exclus ca şi Birkin să-şi dea drumul până la urmă. Deocamdată, era timid şi retras, dar plin de atenţie. Ursula fu rugată să cânte „Annie Lowrie“, cum îi zicea profesorul. Se lăsă o tăcere plină de respect. Ea se simţi flatată cum nu fusese niciodată. Gudrun o acompanie la pian cântând din memorie.
Ursula avea o voce frumoasă, puternică, dar de obicei nesigură, ceea ce strica tot efectul. în seara aceasta, se simţea încrezătoare, învingându-şi orice reţinere. Birkin era prea rezervat, iar strălucirea ei era mai mult o reacţie la această rezervă, prezenţa nemţilor o făcea să se simtă încrezătoare şi infailibilă, trecuse în extrema cealaltă, a unei încrederi de sine exagerate. Se simţea ca o pasăre în văzduh, delectându-se copios de armonia şi zborul cântecului pe când vocea pornea din gâtul ei ca fâlfâitul aripirilor unei păsări ce zboară în vânt, alunecând şi jucându-se în aer. Cânta cu mult sentiment, urmărită cu atenţie până la extaz. Era foarte fericită, singură cu cântecul ei, plină de orgoliul puterii şi al emoţiei pe care o deştepta în ceilalţi ca şi în ea însăşi, străduindu-se plină de recunoştinţă, provocând nemţilor o satisfacţie nemăsurată. Când termină, nemţii erau cu toţii mişcaţi, plini de o melancolie duioasă şi admiraţie; o lăudară" pe un ton dulce, respectuos, incapabili de a spune prea multe.
— Wie schon, wie ruhrend! Ach, die schottischen Lider, sie haben so viei Stimmung! Aber die gnădige Frâu hat eine wunderbare Stimme; die gnădige Frâu ist wirklich eine Kunstlerin, aber wirklich!
Ursula era fermecătoare şi strălucitoare ca o floare în soarele dimineţii. Simţi privirea lui Birkin urmărind-o ca şi cum ar fi fost invidios pe ea şi pieptul îi tresăltă; prin vinele

ei părea să curgă aur. Era fericită ca soarele în clipa în care răzbate prin nori. Şi cei de faţă păreau atât de bucuroşi şi plini de admiraţie! Era perfect.
După cină, dori să iasă afară pentru a arunca o privire prin jur. Ceilalţi căutară s-o facă să renunţe - era atât de frig! Doar o clipă, le spusese ea.
Toţi patru se înfăşurară în haine călduroase şi se pomeniră într-o lume vagă, imaterială, de zăpadă întunecată şi de fantome din lumea cerurilor ce proiectau umbre stranii în faţa stelelor. Era într-adevăr frig, un ger aspru, înfricoşător, nefiresc. Ursulei nu-i venea să creadă că ceea ce respira era aer; părea conştient, răuvoitor în răceala lui extremă şi intenţionat ucigătoare. Şi cu toate astea era minunat, era o beţie, o tăcere a zăpezii întunecate şi nevăzute, a invizibilului care se interpunea între ea şi ceea ce era vizibil, între ea şi stelele sclipitoare. Putea să-l zărească pe Orion ridicându-se. Ce minunată stea, atât de minunată încât te face să strigi.
Şi din toate părţile te înconjura acest leagăn de zăpadă, iar sub picioare simţeai zăpada tare pătrunzând cu o răceală de gheaţă prin tălpile cizmelor. Era noapte şi linişte. I se părea că aude stelele. îşi imagină că aude mişcarea celestă, muzicală, a stelelor aici, aproape de ea. Se închipuia o pasăre ce zboară în mijlocul mişcării lor armonioase.
Se lipi strâns de Birkin. îşi dădu seama brusc că nu ştia la ce se gândeşte el. Nu ştia pe unde îi umblă gândurile.
— Iubirea mea! spuse, oprindu-se pentru a-l privi.
Faţa lui era palidă, ochii întunecaţi luceau vag în lumina stelelor. îi privi faţa delicată, întoarsă spre el, foarte aproape. O sărută blând.
— Ce este?
— Mă iubeşti? îl întrebă.
— Prea mult, răspunse el în şoaptă.
Se lipi de el mai tare.
— Nu prea mult, insistă ea.
— Mult prea mult, spuse el trist.
— Şi te întristează că eu însemn totul pentru tine? îl întrebă visătoare.
El o ţinea strâns la piept sărutând-o şi murmură abia auzit:

— Nu, dar mă simt ca un cerşetor - mă simt sărac.
Ursula rămase tăcută uitându-se acum la stele. Apoi îl sărută.
— Să nu te simţi ca un cerşetor, îl rugă tandru. Nu-i nimic dezonorant în faptul că mă iubeşti.
— E dezonorant să te simţi sărac, nu?
— De ce? De ce ar fi? întrebă ea.
El însă rămase tăcut în aerul acela teribil de rece ce se mişca nevăzut peste crestele munţilor, cu braţele strânse în jurul ei.
— N-aş putea suporta locul acesta îngheţat şi etern fără tine, spuse el. N-aş putea suporta, ar ucide flacăra vieţii din mine.
Ea-I sărută din nou brusc.
— îţi displace? îl întrebă nedumerită, neştiind ce să creadă.
— Dacă n-aş putea să stau lângă tine, dacă n-ai fi tu aici, mi-ar displăcea. N-aş putea să-l suport.
— Dar oamenii sunt drăguţi.
— Mă refer la linişte, la frig, la impresia asta de eternitate îngheţată.
Ea se întreba de ce. Apoi, sufletul i se întoarse către el, cuibărindu-se inconştient în el.
— Da. E bine că suntem împreună, îi spuse.
Se întoarseră acasă. Văzură luminile aurii ale hotelului strălucind în noaptea tăcerii de zăpadă, mici în depărtare, ca un ciorchine de boabe galbene. Semănau cu un mănunchi de scântei solare, mici şi portocalii în mijlocul întunecimii de zăpădă. în spate, se înălţa umbra lunguiaţă a unui pisc, acoperind stelele, ca o fantomă.
Se apropiară de casă. Văzură un om venind dinspre o clădire întunecată, cu un felinar aprins ce se legăna auriu, făcând ca piciparele lui negre să se mişte într- un cerc de zăpadă. în zăpada opacă, omul apărea ca o siluetă mică, negricioasă. Deschise uşa unui hanbar. Un miros fierbinte de animale, de vaci, aproape ca de carne, se răspândi în aerul greu, rece. Văzură două vaci în staulele lor neclare, apoi uşa se închise din nou şi nu se mai zări nicio geană de lumină. Aceasta îi aminti din nou Ursulei de copilărie, de

casa din Marsh şi de călătoria la Bruxelles şi, în mod destul de ciudat, de Anton Skrebensky.
O, Doamne, ar putea cineva să suporte acest trecut ce dispăruse în abis? Mai putea ea să suporte ideea că a mai existat vreodată? Privi lumea aceasta din jurul ei, superioară, tăcută, îngropată în zăpadă, numai stele şi frig pătrunzător. Exista şi o altă lume, ca imaginile dintr-o lanternă magică, Marsh, Cossethay, llkeston, iluminate de o lumină obişnuită, ce părea ireală.
Există şi o Ursula imaginară ca o umbră, un întreg joc de umbre ale unei vieţi ireale. Era atât de ireală şi circumscrisă, ca un spectacol de lanternă magică. Ar fi dorit ca diapozitivele să fie rupte. Dorea să le ştie dispărute pentru totdeauna. Voia să nu aibă niciun fel de trecut, să fie ca şi cum ar fi coborât de pe povârnişurile cerului în acest loc, cu Birkin, nu să se fi ridicat din negurile copilăriei şi ale educaţiei ei, încet şi plină de noroi. Simţea că amintirile îi jucau o farsă murdară. Cine decretase că ea trebuie să îşi „amintească"? De ce nu o baie de pură uitare, o nouă existenţă fără păcatele şi amintirile unei vieţi trecute? Era cu Birkin, tocmai intrase în viaţă, aici, în zăpada munţilor sub stele. Ce avea ea în comun cu părinţii şi cu antecedentele ei? Se ştia o fiinţă nouă, rezămislită, n-avea tată, n-avea mamă, niciun fel de legătură cu trecutul, era ea însăşi, pură şi argintie, aparţinând numai întregului pe care-l forma cu Birkin, o entitate ce scotea sunete mai grave, răsunând până în inima universului, inima realităţii în care ea nu existase până atunci.
Chiar şi Gudrun era o unitate separată, cu totul separată, neavând nimic comun cu acest eu, această Ursula din noua ei lume a realităţii. Acea lume veche a umbrelor, apăsarea trecutului, toate astea să dispară! Se înălţa liberă pe aripile noii ei condiţii.
Gudrun şi Gerald nu se întorseseră. Porniseră de-a lungul văii în faţa casei, nu ca Ursula şi Birkin, pe micul deal din dreapta. Gudrun era îmboldită de o dorinţă ciudată. Voia să înoate prin zăpadă tot mai departe până la capătul văii. Apoi voia să urce obstacolul pe care-l forma zidul alb, să treacă dincolo către piscurile ce se ridicau ca nişte petale

ascuţite în inima acestui centru misterios şi îngheţat al pământului. Simţea că acolo, acolo, pe cealaltă parte a acestui zid teribil şi orb, de stâncă şi zăpadă, acolo în centrul lumii mistice, printre ultimele piscuri, acolo, în centrul răsucit al tuturor lucrurilor, îşi va găsi împlinirea. Numai dac-ar putea ajunge acolo singură, să treacă prin interiorul nodului strâns de zăpezi eterne şi piscuri înalte şi nemuritoare, de stâncă acoperită de zăpadă, va deveni una cu toate lucrurile, va fi ea însăşi, o tăcere nesfârşită, eternă, centrul îngheţat, adormit şi atemporal al marelui Tot.

Se întoarse acasă, în Reunionsaal. Era curioasă să vadă ce se mai întâmplă. Bărbaţii o stârneau, îi deşteptaseră curiozitatea. Viaţa avea un gust nou, bărbaţii se prosternau atât de mult în faţa ei rămânând totuşi plini de viaţă. Grupul era zgomotos. Dansau cu toţii Schuhplätteln, un dans tirolez la care se bate din palme şi, în momentul culminant, se aruncă partenera în sus. Nemţii erau cu toţii foarte pricepuţi la acest dans - majoritatea erau din Munchen. Gerald se descurca şi el binişor. într-un colţ zdrăngăneau trei ţitere. Era o mare animaţie şi învălmăşeală. Profesorul o iniţia pe Ursula în tainele dansului, bătând, dând din picior şi din palme şi aruncând-o în sus cu o forţă şi un elan uimitor. Când se ajunse la punctul culminant, până şi Birkin dădu dovadă de curaj cu una din fiicele profesorului, tânără şi voinică, care fu extrem de fericită. Toată lumea dansa, era o zarvă nemaipomenită.

Gudrun îi privea încântată. Podeaua groasă de lemn răsuna de izbituri de călcâie, aerul se cutremura de bătăi din palme şi de sunete de ţitere, în jurul lămpilor spânzurate de tavan plutea un praf auriu.

Brusc dansul se termină, iar Loerke şi studenţii se repeziră afară după băutură. Se produse un tumult de voci înfierbântate şi se auzi clinchetul capacelor de la căni urmat de strigăte puternice de Prosit - Prosit! Loerke părea prezent peste tot, ca un spiriduş, sugerând femeilor diferite băuturi, făcând câte o glumă obscură, puţin riscantă, cu bărbaţii, încurcând şi înşelând chelnerul.

Dorea foarte mult să danseze cu Gudrun. Din clipa în care o văzuse voise să facă cunoştinţă cu ea. Gudrun îşi dăduse instinctiv seama de asta şi aştepta ca el să se apropie. Dar un fel de supărare îl ţinea la distanţă, aşa că ea crezu că n-o place.
— Vreţi să dansaţi Schuhplätteln, gnădige Frâu? o întrebă însoţitorul lui Loerkem un tînăr voluminos şi blond, acesta însă era prea încet, prea timid pentru gustul ei. Dar acceptă să danseze, iar tânărul blond care se numea Leitner era destul de atrăgător în felul lui de a fi, stângaci şi puţin cam nedemn, o umilinţă ce ascundea o anumită frică. Ea îl acceptă ca partener. Ţiterele se porniră iarăşi să cânte şi dansul reîncepu. în fruntea lor se afla Gerald, care râdea cu una dintre fetele profesorului, Ursula dansa cu unul dintre studenţi, Birkin - cu cealaltă fată a profesorului, profesorul - cu Frâu Kramer, iar restul bărbaţilor dansară împreună cu tot atâta vervă ca şi când partenerii lor ar fi fost femei.
Pentru că Gudrun dansase cu tânărul stângaci şi bine făcut, Loerke părea mai îmbufnat şi mai exasperat ca oricând şi nici nu-i păsa de existenţa ei acolo în cameră. Aceasta o irită pe Gudrun, care se consolă dansând cu profesorul, care era puternic ca un taur, matur şi viguros şi tot atât de sălbatic. Privindu-I cu ochi critic, i se părea de nesuportat şi totuşi îi plăcea să danseze şi să fie aruncată în aer în clipele lui de impetuozitate viguroasă şi aspră. Profesorului îi plăcea de asemenea, o privea cu ochi ciudaţi, mari şi albaştri, plini de scântei electrice. Gudrun îl detestă pentru animalismul viguros, pe jumătate patern, cu care o privea, dar în acelaşi timp îi admira puterea. Camera vuia de veselie şi strigăte puternice, nestăpânite. Loerke, deşi dorea să-i vorbească lui Gudrun, se ţinea deoparte, de parcă ar fi fost împiedicat de un gard de spini, şi nutrea o ură diabolică, nemiloasă, faţă de tânărul ei partener, Leitner, care era total dependent de el în materie de bani. îşi bătea joc de tânăr ridiculizându-l fără cruţare, ceea ce-l făcea pe Leitner să se înroşească şi să fie plin de nemulţumire neputincioasă.

Gerald învăţase dansul la perfecţie şi se avântase iarăşi cu cea mai tânără dintre fiicele profesorului, care era cuprinsă de o exaltare feciorelnică, căci i se părea că Gerald era un bărbat nespus de atrăgător, superb. Iar Gerald o ţinea în puterea lui ca pe o pasăre ce palpită, ca pe o creatură care vibra ameţită şi îmbujorată, li venea să zâmbească pe când ea se zbătea convulsiv în mâinile lui, mai ales în clipa când trebuia s-o arunce în sus. în cele din urmă, fata fu atât de copleşită de dragostea ei umilă pentru el încât abia de mai putea îngâna un cuvânt.
Birkin dansa cu Ursula. în ochii lui scânteiau flăcări mici, ciudate, părea să fi devenit răutăcios şi jucăuş, batjocoritor, plin de iluzii, de-a dreptul imposibil. Ursula era speriată şi fascinată de el. în chip limpede, în faţa ochilor ei, exact ca într-un vis, putea vedea ironia diabolică şi destrăbălarea din ochii lui, vedea cum se apropia de ea cu mişcări indiferente, furişe, ca de animal. Mâinile lui ciudate se apropiau repede şi viclean, inevitabil de locul vital dintre sânii ei şi, ridicând-o cu o zvâcnire batjocoritoare şi plină de subînţeles, o purta prin aer ca şi când n-ar fi făcut-o prin puterea lui, ci printr-un fel de magie neagră, determinând-o să leşine de groază.
Pentru un moment se revoltă, era oribii. Ar fi vrut să rupă vraja. Dar, înainte ca hotărârea ei să se cristalizeze, se supuse din nou, cedase fricii care o stăpânea. Birkin era tot timpul conştient de ceea ce făcea, părea să-şi dea seama de aceasta de ochii lui concentraţi, zâmbitori. Treaba lui, ea nu voia să se amestece.
Gudrun, care-l urmărise pe Gerald în sala de bal, se gândi brusc: „Ar trebui să aibă toate femeile pe care le poate avea - e în firea lui. E absurd să-l numeşti monogam - e în mod firesc înclinat spre promiscuitate. Asta e firea lui“.
Gândul acesta îi veni involuntar. într-o oarecare măsură, fu şocată. Era ca şi cum ar fi văzut un nou Mene! Mene! scris pe perete. Dar ăsta era adevărul. Avea senzaţia că auzise o voce atât de clară încât pe moment fu tentată să creadă în inspiraţie. „E adevărul adevărat' , îşi spuse.
Ştia foarte bine că tot timpul cunoscuse acest lucru. Implicit îl ştia. Dar trebuia să-l ascundă - aproape chiar şi

faţă de ea. Trebuia să păstreze un secret desăvârşit. Era un lucru pe care îl ştia numai ea şi pe care cu greu îl putea admite. Şi astfel luă naştere hotărârea adâncă de a-l combate. Unul dintre ei trebuia să triumfe asupra celuilalt. Care va fi acela? Sufletul ei se oţetea. Aproape că-i venea să râdă în sinea ei de încrederea pe care o avea. Asta deşteptă în ea o milă pe jumătate dispreţuitoare şi o duioşie puternică faţă de el: era atât de nemiloasă.
Toată lumea se duse la culcare devreme. Profesorul şi Loerke se instalară într-o mică sală pentru a bea ceva. Amândoi se uitară după Gudrun, care urca pe palierul de sus al scărilor.
— Ein schones Frauenzimmer\ spuse profesorul.
— Ja!\I aprobă Loerke scurt.
Gerald, cu mersul lui ciudat, cu paşi lungi, ca de lup, traversă dormitorul, se duse la fereastră, se aplecă, se uită afară, apoi se ridică şi se întoarse spre Gudrun cu ochii lucind de un zâmbet nevăzut. Ei i se păru foarte înalt pe când privea lucirea sprâncenelor lui alburii ce se îmbinau deasupra nasului.
— Cum ţi-a plăcut? întrebă el.
Părea să râdă în sinea lui, cu totul inconştient. Gudrun îl privi. Pentru ea era un fenomen, nu o fiinţă umană, un fel de creatură lacomă.
— Mi-a plăcut foarte mult.
— Cine ţi-a plăcut cel mai mult? întrebă el, stând lângă ea înalt şi strălucitor, cu părul lui lucios şi aspru pieptănat în sus.
— Cine mi-a plăcut mai mult? repetă ea, dorind să-i răspundă, dar fiindu-i greu să-şi adune gândurile. Nu ştiu, nu-i cunosc încă suficient de bine pentru a-mi da seama. Ţie cine ţi-a plăcut cel mai mult?
— A, pe mine nu mă interesează - nu-mi place şi nu îmi displace niciunul. Pentru mine nu au nicio importanţă. Voiam să văd ce spui tu.
Dar de ce? întrebă ea devenind puţin palidă.
Zâmbetul nevăzut, inconştient, din ochii lui se intensifică.
— Voiam să ştiu.

Ea îi întoarse spatele rupând vraja. într-un fel ciudat, simţea că puterea lui asupra ei creşte.

— Ei bine, încă nu pot să-ţi spun. Se duse la oglindă pentru a-şi scoate agrafele din păr. Stătea în fiecare 1 seară timp de câteva minute în faţa oglinzii periindu-şi minunatul păr negru. Făcea parte din ritualul vieţii zilnice. Gerald o urmă şi rămase în spatele ei. Gudrun stătea cu capul plecat, scoţându-şi acele şi scuturându-şi părul bogat pentru a se răsfira. Când îşi ridică privirea, îl văzu în oglindă stând în spatele ei, privind-o inconştient, fără s-o vadă şi totuşi urmărind-o cu pupilele micşorate ce păreau să zâmbească şi care totuşi nu zâmbeau. Tresări. Trebui să-şi adune tot curajul pentru a continua să-şi perie părul, aşa cum făcea de obicei, şi pentru a se preface că se simte în largul ei. Dar era departe, foarte departe de a se simţi astfel în prezenţa lui. îşi storcea creierii cu ardoare pentru a găsi ceva de spus.

— Ce intenţii ai pentru mâine? întrebă ea nepăsător. Inima îi bătea atât de aprig, ochii îi străluceau de o enervare ciudată. Simţea că nu se poate ca el să nu observe. Dar ştia în acelaşi timp că era complet orb ca un lup care o priveşte. Se purta o bătălie ciudată între conştiinţa ei obişnuită şi conştiinţa lui, supranaturală ca magia neagră.

— Nu ştiu. Tu ce ai vrea să facem?

Vorbele lui răsunau goale, mintea îi era absentă.

— A, spuse ea cu un uşor protest, eu sunt gata la orice - pentru mine totul e frumos, te asigur.

Dar în sinea ei îşi spunea: „Doamne,de ce sunt atât de nervoasă - de ce eşti şi tu atât de nervos, prostule! Dacă observă, sunt pierdută pe vecie - ştii că eşti iremediabil pierdută dacă el observă starea absurdă în care te afli“. Şi îşi zâmbi sieşi ca şi cum totul ar fi fost o joacă de copii. în acelaşi timp însă, inima ei se făcu mică. Aproape că leşina. îl vedea prin oglindă cum stătea în spatele ei, înalt şi încovoiat asupră-i - blond şi teribil de înfricoşător. Se uita pe furiş la imaginea lui reflectată simţind c-ar da orice pentru ca el să nu ştie că îl vede. Şi el nu ştia că ea poate să-l vadă prin oglindă. Se uita inconştient, cu ochii

strălucitori, la capul ei, la părul ei desfăcut, pe care îl peria cu mişcări aprige nervoase. îşi ţinea capul aplecat pe o parte şi îşi peria părul de zor, ca în transă. Pentru nimic în lume n-ar fi avut curajul să se întoarcă şi să-l privească. N-ar fi putut chiar dacă viaţa ei ar fi atârnat de aceasta. Şi conştiinţa acestui lucru o făcea aproape să se prăbuşească la pământ, epuizată, leşinată şi neputincioasă. Era conştientă de silueta înfiorătoare, stânjenitoare din spatele ei, era conştientă de pieptul lui tare, puternic şi de neînvins, aproape lipit de spatele ei. Simţi că nu mai poate îndura, că peste câteva clipe se va prăbuşi la picioarele lui, se va umili şi-l va lăsa s-o distrugă.

Gândul acesta îi biciui întreaga inteligenţă vie şi prezenţa de spirit. Nu îndrăznea să se întoarcă spre el - iar el stătea acolo nemişcat, neschimbat. Adunându-şi întreaga putere, spuse cu o voce nepăsătoare, puternică, în care pusese tot ce-i mai rămăsese din stăpânirea ei de sine:

— N-ai vrea să te uiţi în geanta aceea de colo şi să- mi dai... Aici puterile o părăsiră. „Să-mi dea... să-mi dea ce?“ - scânci pentru sine, fără să scoată niciun cuvânt.

Dar el făcuse stânga-împrejur surprins şi nedumerit că ea îi cere să se uite în valijoara ei pe care până atunci o ţinuse ca pe un lucru extrem de personal.

Acum se întoarse şi ea, palidă, cu ochii negri arzând de o tulburare puternică, stranie. îl văzu aplecându-se deasupra valijoarei, desfăcând cureaua fără să fie atent la ceea ce face.

— Ce să-ţi dau?

— Cutiuţa de email galbenă, are pe ea un cormoran smulgându-şi inima.

Se duse spre el, îşi coborî frumosul braţ gol şi răscoli adânc printre lucruri până ce descoperi cutiuţa frumos pictată.

— Uite, asta e, spuse ea trecându-i-o pe sub nas.

Acum scăpase de el. îl lăsă să închidă valiza, iar ea îşi aranjă repede coafura pentru noapte, apoi se aşeză să-şi scoată încălţămintea. Nu mai trebuia să stea cu spatele la el.

El era derutat, frustrat, dar fără să fie conştient de asta. Acum îl domina ea. Ştia că el nu-şi dăduse seama de frica prin care trecuse. Dar inima îi mai bătea încă puternic. Proastă, proastă ce era, să intre într-o stare ca asta! Acum îi mulţumea lui Dumnezeu pentru orbirea prostească a lui Gerald. Slavă Domnului că nu observase nimic!
Stătea desfăcând încet şireturile de la pantofi, iar el începu de asemenea să se dezbrace. Slavă Domnului, criza trecuse. Aproape că ţinea din nou la el, aproape că-l iubea.
— Gerald, îi spuse ea râzând, mângâietor, tachinân- du-l, ce teatru ai mai jucat cu fata profesorului, recunoşti?
— Ce teatru? o întrebă uitându-se la ea.
— Nu-i aşa că s-a îndrăgostit de tine? O, dragul meu, nu spune că nu-i aşa! zise Gudrun într-una din dispoziţiile ei cele mai vesele, cele mai atrăgătoare.
— N-aş crede.
— N-ai crede! îl tachină ea. Biata fată, cred că în clipa asta nici nu ştie pe ce lume se află, e moartă după tine. Te vede încântător - minunat, cel mai drăguţ bărbat din care au existat vreodată. Zău, nu crezi că-i amuzant?
— De ce amuzant? Ce găseşti amuzant în asta?
— Păi, felul în care te purtai cu ea, spuse Gudrun cu un fel de reproş care îl atinse în vanitatea lui de bărbat. O, Gerald, sărmana fată!
— Dar nu i-am făcut nimic.
— O, era de-a dreptul scandalos felul în care puteai s-o ridici în sus.
— Aşa e dansul, spuse el cu un rânjet de plăcere.
— Ha-ha-ha, râse Gudrun.
Ironiile ei îi furnicau prin muşchi ca nişte ecouri ciudate. Când se culcă, păru că se ghemuieşte în pat, învăluit în propria-i putere, care acum însă era neputincioasă.
Gudrun avu un somn adânc, somnul celui victorios. Se trezi brusc şi complet. Cămăruţa din lemn strălucea în lumina zorilor ce se răsfrângeau prin fereastră. Când înălţă capul, putu să vadă departe, de-a lungul văii, zăpada, cu frumuseţea ei trandafirie pe jumătate umbrită, şi mănunchiul de pini de la poalele povârnişului. Iar în spaţiul vag se mişca o mică siluetă.

Se uită la ceasul lui Gerald. Era şapte fix. El mai dormea încă. Iar ea era atât de trează, era aproape înfricoşătoare această stare de veghe, dură, metalică. Rămase întinsă uitându-se la el.
Gerald dormea stăpânit de propria lui sănătate şi înfrângere. Gudrun se simţea cuprinsă de o grijă sinceră faţă de el. Până acum îi fusese teamă de el, de ce era el, de ce reprezenta el pe lume. Avea o voinţă minunată,independentă. Se gândea la revoluţia pe care o făcuse cu minele, într-un timp atât de scurt. Ştia că orice problemă s-ar ivi, oricât ar fi fost de dificilă, Gerald ar fi rezolvat-o. Când îi trecea prin cap o idee, o punea în practică. Avea darul de a face ordine acolo unde nu era. N-aveai decât să-i spui o situaţie şi el dădea imediat rezolvarea.
Câteva clipe se lăsă transportată pe aripile sălbatice ale ambiţiei. Gerald, cu voinţa şi cu puterea lui de a înţelege lumea aşa cum este, ar fi trebuit să rezolve problema cea mai actuală a lumii contemporane - aceea a industrializării. Era sigură că, în decursul timpului, el ar introduce schimbările pe care le doreşte, ar reorganiza sistemul industrial. Ştia că e în stare. Ce instrument pentru astfel de lucruri! Gerald era minunat, nu mai văzuse până atunci un bărbat cu asemenea posibilităţi. El nu-şi dădea seama de asta, dar ea ştia.
Nu trebuia decât să-l stârneşti, să-l pui la treabă pentru că el era cu totul inconştient. Iar ea putea face asta. Dacă s-ar mărita cu el, Gerald ar intra în Parlament de partea conservatorilor şi ar face ordine în marele haos ce domnea în problemele de muncă şi industrie. Era atât de neînfricat, de autoritar, ştia că orice problemă ar putea fi rezolvată, în viaţă ca şi în geometrie. Şi nu i-ar păsa nici de el, nici de altcineva, ci numai de rezolvarea problemei. Era foarte pur, într-adevăr.
Inima ei batea repede se lăsa furată pe aripile entuziasmului, gândindu-se la viitor. Gerald ar fi un Napoleon al păcii sau un Bismarck, iar ea femeia din umbră. Citise scrisorile lui Bismarck şi fusese adânc

mişcată. Şi Gerald ar fi mai liber, mai îndrăzneţ încă decât Bismarck.
Dar, pe când stătea întinsă, furată de gânduri, învăluită în strălucirea ciudată, falsă, a speranţei în viaţă, ceva părea să se destrame în ea şi un cinism teribil începu să capete ascendenţă asupra ei, înlăturând totul ca o rafală de vânt. Totul în ea se transformă în ironie, nota ultimă era ironia. Când valul realităţii se abătu asupra ei, înţelese întreaga ironie a speranţelor şi ideilor ei.
Se uită la el pe când dormea. Era într-adevăr frumos, era un instrument perfect. După părerea ei, Gerald era instrumentul pur, inuman, aproape suprauman. Calitatea aceasta a lui o atrăgea atât de mult încât îşi dorea să fie un zeu pentru a-l folosi ca unealtă.
în acelaşi timp, în mintea ei îşi făcu loc întrebarea ironică: în ce scop? Se gândi la nevestele minerilor, linoleumul lor, la perdelele croşetate şi la fiicele cu ghetele strânse cu şireturi până sus. Se gândi la nevestele şi fiicele directorilor de mină, la partidele lor de tenis şi la teribila luptă pe care o duceau pentru a fi superior unul celuilalt pe scara socială. Există un Shortlands cu distincţia lui lipsită de importanţă, cu numeroasa familie Crich, lipsită şi ea de orice importanţă. Există o Londră, Camera Comunelor şi întreaga societate din acest moment. Dumnezeule!
Deşi era tânără, Gudrun simţea întregul puls al vieţii sociale din Anglia. N-avea niciun fel de dorinţă de parvenire. Ştia, cu cinismul perfect al tinereţii neîndurătoare, că a te ridica pe o treaptă socială înseamnă doar o schimbare de optică, câştigul fiind acela de avea jumătate de coroană falsă în loc de un penny fals. întregul sistem de evaluare era fals. Fireşte însă, în cinismul ei, îşi dădea seama că, într-o lume în care moneda curentă este cea falsă, o liră falsă era mai mare decât un gologan şi el fals. Dar îi dispreţuia deopotrivă şi pe bogaţi şi pe săraci. începuse să-şi bată joc de propriile ei visuri. Puteau fi realizate destul de uşor. Dar, în sinea ei, recunoştea prea bine ironia propriilor visuri. Ce-i păsa ei că Gerald transformase un concern vechi într-o industrie înfloritoare? Ce-i păsa ei de asta? Atât concernul vechi cât şi

noua industrie erau ca monedele false. în aparenţă, fireşte, îi păsa foarte mult - şi ceea ce este aparent este tot ceea ce contează pentru că ceea ce e lăuntric nu e decât o glumă proastă.
Intrinsec, totul i se părea o ironie. Se aplecă deasupra lui Gerald şi îi spuse în gând compătimitor: “O, dragul meu, dragul meu, jocul nu face nici măcar de tine. Tu eşti un lucru minunat, crede-mă, de ce să fii folosit la un spectacol atât de slab?“
Inima i se rupea de milă şi tristeţe pentru el. Şi concomitent gura i se strâmbă într-o grimasă de ironie batjocoritoare faţă de tirada ei nerostită. O, ce farsă! Se gândi la Parnell şi Katherine O’Shea. Parnell! în fond, cine putea să ia în serios naţionalizarea Irlandei? Cine ar lua în serios Irlanda politică, indiferent de ce ar face ea? Şi cine poate lua în serios Anglia politică? Cine? Cui i-ar păsa cât de cât, în ce mod vechea, peticita Constituţie este din nou cârpită? Cui îi pasă astăzi de ideile noastre naţi-onale mai mult decât de pălăriile noastre tari? Aha, este vechea pălărie, este vechea pălărie tare!
Asta-i tot, Gerald, tânărul meu erou. în orice caz, ne vom cruţa oroarea de a răscoli din nou vechea ciorbă. Fii frumos, Gerald, trezeşte-te, convinge-mă de existenţa clipelor de neuitat. O, convinge-mă, am nevoie!
El deschise ochii şi se uită la ea. Ea îl salută cu un zâmbet enigmatic, ironic, în care era o notă de veselie înţepătoare. Zâmbetul acesta se reflectă pe faţa lui Gerald şi el zâmbi de asemenea cu totul inconştient.
Aceasta o umplu de o plăcere extraordinară faptul de a vedea zâmbetul ei reflectându-se pe faţa lui. îşi zise că tot astfel zâmbeau şi copiii. Faţa ei radia de plăcere.
— Ai făcut-o, spuse ea.
— Ce am făcut? întrebă el.
— M-ai convins.
Şi se aplecă sărutându-l pătimaş, atât de pătimaş încât el rămase uluit. N-o întrebă ce era lucrul de care o convinsese, deşi intenţiona. Era bucuros că îl sărută. Ea părea că vrea să-i atingă inima pentru a simţi locul cel mai

viu din el. Asta dorea şi el, dorea ca ea să-i atingă punctul cel mai vital din el.
Afară, cineva cânta cu o voce bărbătească, nepăsă- toare, frumoasă:
Mach mir auf, mach mir auf, du Stolze,
Mach mir ein Feuer von Holze.
Vom Regen bin ich nass
Vom Regen bin ich nass -
Gudrun simţi că acest cântec va răsuna pe veci în ea, cântat astfel, bărbăteşte, nepăsător şi ironic. Marca unul dintre momentele importante ale vieţii ei, chinul suprem al nervilor ei satisfăcuţi. Rămânea acolo, fixat în eternitate.
Ziua se arătă minunată şi albăstrie. Printre vârfurile munţilor bătea un vânt slab, tăios ca un pumnal când te atingea, aducând cu el o pulbere fină de zăpadă. Gerald ieşi afară cu faţa frumoasă şi nepăsătoare a omului satisfăcut. Gudrun şi cu el formau o unitate perfectă statică în dimineaţa aceasta, dar nevăzători şi neştiutori. Se su- iră într-o săniuţă, lăsându-i pe Ursula şi Birkin în urma lor. Gudrun era îmbrăcată în purpuriu şi albastru închis - jerseu şi căciulă roşie, fustă şi ciorapi albaştri. Mergea veselă prin zăpada albastră cu Gerald lângă ea, în alb şi gri, trăgând sania după el. Siluetele lor se pierdură în depărtare pe o pantă abruptă.
Gudrun avea senzaţia că se topeşte în albeaţa zăpezii, că devine un cristal pur, lipsită de orice gând. Când ajunse în vârful pantei, în bătaia vântului, se uită în jur şi văzu piscuri după piscuri de stânci şi zăpadă, albăstrii, prelungindu-se până la cer. Şi i se părea ca o grădină, cu piscurile asemănătoare unor flori pure, iar inima ei culegându-le. Gerald nu mai avea loc în conştiinţa ei.
Se ţinu strâns de el pe când coborau panta abruptă. Avea senzaţia că simţurile ei sunt ascuţite pe o tocilă fină, pătrunzătoare ca o flacără. Zăpada zbura pe ambele părţi ca scânteile de pe lama unui cuţit în timpul ascuţitului, albul din jurul ei alerga din ce în ce mai repede, panta albă se precipita spre ea ca o flacără pură iar ea stătea lipită ca un globuleţ topit, jucăuş, rostogolit prin albul acela intens.

Apoi urmă la poalele pantei o mare săritură când sania se clătină încetinindu-şi viteza şi se pomeniră pe zăpadă. Rămaseră pe loc. Dar când Gudrun se ridică, văzu că nu se poate ţine pe picioare. Scoase un strigăt ciudat, se întoarse şi se agăţă de el, îngropându-şi faţa la pieptul lui leşinând. O uitare de sine completă o învălui în cele câteva clipe cât rămase lipită de el.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el. A fost prea mult pentru tine?

Dar ea nu auzi nimic.

Când îşi reveni, se ridică şi se uită uimită în jur. Faţa îi era palidă, ochii strălucitori şi larg deschişi.

— Ce ai? repetă el. Nu te simţi bine?

Ea îl privi cu ochi luminoşi ce păreau să fi suferit o transformare şi râse cu o veselie neobişnuită.

— Nu, spuse ea cu o bucurie triumfătoare. A fost cea mai perfectă clipă din viaţa mea.

Şi se uită la el râzând, cu un râs orbitor şi vanitos, ca ieşită din minţi. O lamă ascuţită păru să pătrundă în inima lui, dar el n-o luă în seamă, nici n-o observă.

Urcară din nou panta şi apoi zburară în jos prin flacăra albă. Splendid, splendid: Gudrun râdea îmbujorată, pudrată cu cristale de zăpadă. Gerald conducea perfect. Simţea că ar putea conduce sania la precizie, s-o facă să se avânte în aer până în înaltul cerului.

I se părea că sania zburătoare era întruchiparea puterii lui. Nu trebuia decât să-şi mişte mâna, mişcarea era a lui proprie. Explorară marile coborâşuri pentru a găsi o altă pistă. El simţi că trebuie să găsească un loc mai bun decât cele pe care le cunoscuseră. Şi găsi ceea ce dorea: o pantă perfectă, lungă, cumplit de abruptă, trecând pe lângă o stâncă şi ajungând între copacii de la poalele ei. Era periculos, ştia asta. Dar mai ştia că ar putea conduce sania chiar şi printre degetele mâinii lui.

Primele zile se scurseră într-un extaz de mişcare; schi, patinaj, săniuş, mişcându-se într-o mare albă de lumină şi viteză ce depăşea însăşi viaţa, purtând sufletele fiinţelor umane dincolo, într-o lume abstractă, inumană, a vitezei şi a greutăţii, a zăpezii eterne, îngheţate.

Ochii lui Gerald deveniră duri şi ciudaţi şi pe când trecea pe schiurile lui semăna mai mult cu o apariţie plină de putere, profetică, decât cu un om, cu muşchii elastici într-o traiectorie perfectă, lină, corpul înălţat într-un zbor pur, indiferent, nepersonal, alunecând cu viteză maximă de-a lungul unei perfecte linii de forţă.
Din fericire, urmă o zi cu ninsoare când trebuiră să stea în casă, altminteri, după cum spunea Birkin, şi-ar fi pierdut cu toţii minţile şi ar fi început să-şi vorbească prin strigăte şi ţipete, ca o specie ciudată şi necunoscută de oameni ai zăpezilor.
în după-amiaza acestei zile, Ursula stătu de vorbă cu Loerke în Reunionsaal. în ultimele zile, păruse nefericit, dar acum era bine dispus şi plin de obişnuitul lui umor răutăcios.'
Ursula crezuse că era supărat din cine ştie ce motive, însoţitorul lui, tânărul chipeş, masiv şi blond, părea de asemenea stânjenit, învârtindu-se dintr-un loc într-altul de parcă n-avea pace şi ar fi fost ţinut într-un fel de supunere împotriva căreia se revolta.
Loerke abia schimbase câteva cuvinte cu Gudrun. Pe de altă parte, însoţitorul ei îi arătase tot timpul o atenţie foarte delicată şi respectuoasă. Gudrun dorea să vorbească cu Loerke. El era sculptor şi dorea să-i cunoască punctul de vedere asupra artei lui. De asemenea, era atrasă de figura lui. Aerul de vagabond o intriga, iar privirea de bătrân o interesa şi apoi, pe lângă asta, avea un soi de singurătate ciudată, o calitate de a trăi în singurătate fără să intre în contact cu nimeni, ceea ce în ochii lui Gudrun dovedea că este un artist. Era un palavragiu, o coţofană, veşnic pornit pe glume răutăcioase, care uneori erau de mare fineţe, dar, de cele mai multe ori, proaste. Iar în ochii lui căprui, de spiriduş, Gudrun vedea privirea întunecată a mizeriei materiale care zăcea în dosul micii lui bufonerii.
Figura lui o interesa - figura unui băiat, aproape o haimana. Nu făcea nicio încercare de a se ascunde. Purta tot timpul un costum simplu de loden cu pantaloni bufanţi prinşi sub genunchi. Avea picioarele subţiri şi nu făcea nicio încercare de a ascunde acest lucru, ceea ce era un

lucru remarcabil pentru un neamţ. Şi niciodată nu încerca să se facă agreabil, rămânea el însuşi, în ciuda veseliei lui aparente.
Leitner, prietenul său, era un adevărat sportiv, foarte chipeş, cu membre vânjoase şi ochi albaştri. Loerke se dădea cu sania sau patina, dar nu multă vreme şi cu pasiune. Până şi nările lui fine, subţiri, nările unei haimanale de rasă pură, se strâmbau cu dispreţ la spectaculoasele demonstraţii ale lui Leitner. Era evident că cei doi bărbaţi care călătoriseră şi locuiseră împreună ajunseseră acum să se urască. Leitner îl ura pe Loerke cu ura unui om jignit, o ură neputincioasă, iar Loerke se purta cu Leitner cu un uşor dispreţ şi sarcasm. Curând, cei doi trebuiau să se despartă. De pe acum erau văzuţi din ce în ce mai rar împreună. Leitner se ducea când cu unul când cu altul, veşnic respectuos, Loerke stătea mai tot timpul singur. Când ieşea afară purta o caschetă westfaliană, o bonetă de catifea maro strâmtă, cu urechi mari care-i acopereau propriile lui urechi, astfel încât semăna cu un iepure cu urechile pleoştite sau cu un duh al munţilor. Avea o faţă roşcovană cu pielea uscată şi lucioasă ce părea că se încreţeşte la fiecare nouă expresie ce apărea pe ea. Ochii lui îţi reţineau atenţia. Erau căprui şi rotunzi ca ai unui iepure sau ca ai unui spiriduş, ochii unei fiinţe rătăcite având în ei o expresie mută, depravată, de cunoaştere stranie, şi flacăra vie a unui foc misterios. De câte ori încercase Gudrun să-i vorbească, el se îndepărtase fără să-i răspundă, privind-o cu ochi întunecaţi, atenţi, dar ferindu-se de orice apropiere. O făcuse să înţeleagă că franceza ei gângăvită şi germana ei încă şi mai slabă îi erau nesuferite. Cât priveşte bruma lui de engleză, era prea stângaci în folosirea ei pentru a încerca.
înţelegea destul de bine ceea ce i se spunea. Gudrun, enervată, îl lăsă în pace.
în după-amiaza aceasta, apăru în salon tocmai când el vorbea cu Ursula. Părul lui fin, negru, îi amintea întrucâtva de un liliac - părea atât de subţire pe capul rotund şi inteligent şi rărit pe la tâmple. Stătea încovoiat de parcă spiritul lui ar fi fost asemuit unui liliac. Gudrun îşi dădu

seama că-i făcea nu ştiu ce confidenţe Ursulei, vorbind rar, fără chef, o confesiune incompletă, înceată şi plină de reticenţe.
Loerke o privi, apoi se uită în altă parte ca şi cum n-ar fi observat-o. De fapt, Gudrun îl interesa profund.
— Prune, spuse Ursula întorcându-se spre sora ei, Herr Loerke lucrează la o mare frescă pentru peretele exterior, dinspre stradă, al unei fabrici din Koln. Nu-i aşa că-i interesant?
Ea se uită la el, la mâinile lui nervoase, bronzate, ce păreau sensibile şi oarecum ca nişte gheare, nişte gri- ffes inumane.
— Din ce? întrebă ea.
— Aus was? repetă Ursula.
— Granit, răspunse el.
Urmară imediat o serie de întrebări şi răspunsuri ca între meseriaşi.
— Cum e relieful? întrebă Gudrun.
— Alto rilievo\
— Şi la ce înălţime?
Era foarte interesant pentru Gudrun să şi-l imagineze construind marea frescă de granit pentru o mare fabrică din Koln. Căpătă câteva informaţii despre lucrare. Reprezenta un bâlci, cu ţărani şi meşteşugari într-o orgie a bucuriei, beţi şi ridicoli în hainele lor moderne, rotindu-se absurd în căluşei, căscând gura la exponate, sărutându-se, clătinându-se şi rostogolindu-se îmbrăţişaţi, dându-se în bărci şi trăgând la tir, o frenezie de mişcare haotică.
Urmă o mică discuţie asupra tehnicii. Gudrun fu foarte impresionată.
— Ce lucru minunat să ai o astfel de fabrică! exclamă Ursula. Toată clădirea e aşa frumoasă?
— Da, răspunse el. Fresca este parte integrantă a întregii arhitecturi. Da, e ceva colosal.
Apoi păru să devină rigid, dădu din umeri şi continuă:
— Sculptura şi arhitectura trebuie să meargă mână în mână. Epoca statuilor nepotrivite ca şi a statuii murale s-a terminat. De fapt, sculptura face întotdeauna parte din concepţia arhitecturală. Şi, de vreme ce bisericile sunt

toate piese de muzeu, de vreme ce acum industria este ceea ce ne interesează, să facem din clădirile industriale arta noastră, zona industrială să devină Partenonul nostru, ecco!
Ursula medita.
— Presupun, spuse ea, că nu-i nevoie ca marile noastre uzine să arate atât de îngrozitor.
El se însufleţi imediat.
— Aşa este! strigă el. Aşa este! Nu numai că nu e nevoie ca locurile noastre de muncă să fie urâte, dar urâţenia lor afectează, în cele din urmă, însuşi lucrul. Oamenii nu se vor mai supune unei urâţenii atât de intolerabile. Până la urmă, îi va răni prea puternic, iar ei se vor ofili din cauza ei. Iar aceasta va ruina şi munca. Vor începe să creadă că munca în sine este urâtă: maşinile, procesul însuşi al muncii. Pe câtă vreme maşinile şi procesul muncii sunt de o frumuseţe extremă, nespusă. Dar acesta ar însemna sfârşitul civilizaţiei noastre, când oamenii nu vor mai munci, pentru că munca va deveni atât de intolerabilă pentru simţurile lor, le va face prea multă silă şi vor prefera să moară de foame. Atunci vom vedea ciocanul folosit numai la sfărâmat, o vom vedea. Dar iată că venim noi - avem ocazia şi facem fabrici frumoase pentru maşinile noastre - avem prilejul.
Gudrun nu putea să-l înţeleagă decât în parte. îi venea să strige de necaz.
— Ce spune? o întrebă pe Ursula.
Iar Ursula traduse scurt şi căutându-şi cuvintele. Loerke se uita la faţa lui Gudrun pentru a vedea ce gândeşte.
— Prin urmare, crezi că arta trebuie să slujească industriei?
— Arta trebuie să interpreteze industria aşa cum interpreta cândva religia.
— Oare bâlciul dumitale interpretează industria? îl întrebă ea.
— Desigur. Ce face omul când se află la bâlci? Realizează cealaltă latură a muncii - maşina lucrează asupra lui în loc ca el să lucreze asupra maşinii. Gustă plăcerea mişcării mecanice în propriul său trup.

— Dar nu există nimic altceva decât muncă - lucru mecanic? întrebă Gudrun.
— Nimic în afară de muncă! repetă el aplecându-se în faţă cu ochii ca două găuri negre, cu două gămălii de lumină în mijloc. Nu, nu există nimic în afară de aceasta: slujind maşina sau bucurându-se de mişcarea maşinii; mişcarea este totul. Foamea nu te-a împins niciodată la muncă, altfel ai fi ştiut ce zeu ne guvernează.
Gudrun se înfioră şi roşi. Din cine ştie ce motiv aproape că-i venea să plângă.
— Nu, n-am lucrat ca să am ce mânca, răspunse ea, dar am lucrat.
— Travaille - lavorato?\ întrebă el. E che lavoro - che lavoro? Quel travail est-ce que vous avez fait?
Izbucnise într-un amestec de franceză şi italiană, făcând instinctiv uz de o limbă străină când vorbea cu ea.
— N-aţi lucrat niciodată în adevăratul sens al cuvântului, spuse el cu sarcasm.
— Ba da, am lucrat. Şi mai lucrez - lucrez ca să-mi câştig pâinea.
El o privi câteva clipe, apoi abandonă cu totul subiectul. I se părea că ea glumeşte.
— Dar dumneata ai lucrat vreodată în adevăratul sens? îl întrebă Ursula.
El o privi bănuitor.
— Da, răspunse el cu un lătrat ostil, ştiu ce înseamnă să zaci în pat timp de trei zile pentru că nu ai ce mânca.
Gudrun se uita la el cu ochii mari, gravi, ce păreau să-i stoarcă confesiunea aşa cum este măduva scoasă dintr-un os. întreaga lui fire era potrivnică oricăror confesiuni. Şi totuşi ochii ei mari şi gravi, aţintiţi asupra lui, păreau să deschidă o supapă din vinele lui şi el începu involuntar să vorbească.
— Tatăl meu era un om căruia nu-i plăcea să lucreze, iar mamă n-am avut. Locuiam în Galiţia. Cum trăiam? Ha! Cumva! De obicei într-o cameră cu alte trei familii - fiecare în colţul ei - iar WC-ul era în mijlocul camerei, o oală cu un capac deasupra - ha! Aveam doi fraţi şi o soră din când în când mai era şi câte o femeie cu tata. El era o fiinţă liberă

în felul lui - se bătea cu toţi bărbaţii din oraş - un oraş cu garnizoană - şi era un om cam pirpiriu. Dar nu voia să lucreze pentru nimeni - se încăpăţânase în privinţa asta şi basta.
— Şi atunci din ce trăiaţi? întrebă Ursula.
El o privi - apoi, brusc, îşi îndreptă privirea asupra lui Gudrun.
— înţelegi ce spun? o întrebă el.
— Destul, răspunse ea.
Ochii lor se întâlniră o clipă. Apoi el îşi întoarse privirea. Nu voia să mai spună nimic.
— Şi cum ai devenit sculptor? întrebă Ursula.
— Cum am devenit sculptor - făcu o pauză. Aşadar - reluă el pe un ton schimbat şi începând să vorbească franţuzeşte. Am crescut mare - obişnuiam să fur câte ceva din piaţă. Mai târziu, m-am dus să muncesc - imprimam o ştampilă pe sticle de pământ înainte de a fi băgate în cuptor. Acolo am început să fac modele. într-o zi, mi s-a acrit. M-am întins cu burta la soare şi nu m-am mai dus la lucru. Apoi m-am dus la Munchen, apoi în Italia - cerşind, cerşind totul.
Italienii au fost foarte buni cu mine - s-au purtat frumos şi cinstit. De la Bozen la Roma, aproape în fiecare seară găseam un ţăran care să-mi ofere o cină şi un culcuş, uneori pe paie. îi iubesc pe italieni din toată inima. Dunque, adesso - maintenant - am câştigat o mie de lire într-un an sau poate două mii.
îşi lăsă privirile în pământ lăsând fraza neterminată. Gudrun se uita la pielea lui fină, netedă şi lucioasă, arsă de soare, întinsă bine pe tâmple, la părul cu fir subţire şi la mustaţa deasă şi aspră ca o perie, tăiată scurt deasupra gurii mobile şi cam subţiri.
— Câţi ani ai? întrebă ea.
El îşi ridică privirile spre ea cu o tresărire în ochii rotunzi, de spiriduş.
— Wie alt?1 repetă el. Ezită. Era în mod evident una dintre reticenţele lui. Dumneata câţi ani ai? o întrebă fără să răspundă.
— Douăzeci şi şase.

— Douăzeci şi şase, repetă, privind-o drept în ochi.
Făcu o pauză, apoi continuă:
— Und Ihr Herr Gemahl, wie alt ist er?
— Cine? întrebă Gudrun.
— Soţul tău, spuse Ursula cu o notă de ironie în voce.
— N-am niciun soţ, spuse Gudrun în engleză.
Răspunse însă în germană:
— Treizeci şi unu.
Loerke însă o privea atent cu ochii lui misterioşi, rotunzi şi suspicioşi. Ceva din Gudrun părea de acord cu el. Semăna într-adevăr cu unul din acei „omuleţi" lipsiţi de suflet care îşi găseşte perechea într-o fiinţă umană. Dar el suferea de pe urma celor aflate. Gudrun era de asemenea fascinată de el, fascinată ca şi cum o creatură ciudată, un iepure, un liliac sau o focă brună ar fi început deodată să-i vorbească. Dar în acelaşi timp ştia că el era inconştient de puterea lui extraordinară de a înţelege, de a sesiza traiectoria vieţii ei. Nu-şi cunoştea propria putere. Nu ştia cum, cu ochii lui mari, resemnaţi şi pânditori, putea să pătrundă în ea şi s-o vadă aşa cum era, să-i surprindă tainele. Voia numai ca să fie ea însăşi - o cunoştea bine, cu o cunoaştere subconştientă, sinistră, fără iluzii şi speranţe.
Pentru Gudrun, Loerke era piatra de temelie a întregii vieţi. Toţi ceilalţi aveau iluziile lor, trebuiau să le aibă, să aibă un trecut şi un viitor. Dar el, cu un stoicism perfect, se mulţumea să nu aibă nici trecut, nici viitor, se lipsea de orice iluzii. Nu voia câtuşi de puţin să se înşele. In sinea lui nu-i păsa de nimic, nu-şi bătea capul cu nimic, nu făcea nici cea mai mică încercare de a se acomoda cu ceva. Exista ca o voinţă pură, nelegată de nimic, stoică şi momentană. Exista numai opera lui.
De asemenea, era curios cum sărăcia lui, degradarea vieţii lui anterioare, o atrăgea. Pentru ea exista ceva insipid şi fără noimă în idea de gentleman, de om care urmase drumul obişnuit trecând prin şcoală şi universitate. Simţea şi o anumită simpatie violentă pentru copilăria lui plină de mizerie. Loerke părea să fie substanţa însăşi a vieţii degradate. Mai jos nu se putea merge.

Ursula era de asemenea ataşată de Loerke. Stârnea în amândouă un anumit respect. Existau însă clipe când Ursulei i se părea că este de o vulgaritate incredibilă, inferior şi fals.
Atât lui Birkin cât şi iui Gerald le displăcea. Gerald îl ignora cu un uşor dispreţ, dar Birkin era exasperat.
— Ce găsesc femeile atât de impresionant la prichindelul ăsta? întrebă Gerald.
— Numai Dumnezeu poate şti, îi răspunse Birkin, dacă nu cumva e vorba de un fel de atracţie care le flatează şi care are o putere atât de mare asupra lor.
Gerald ridică surprins ochii.
— Crezi că le impresionează în vreun fel?
— A, da, răspunse Birkin. Este fiinţa perfect supusă, care există aproape ca un animal. Iar femeile aleargă către aşa ceva ca un curent de aer către vid.
— E caraghios ca ele să alerge după aşa ceva.
— Şi în acelaşi timp e enervant, spuse Birkin. Dar el prezintă pentru ele fascinaţia milei şi a repulsiei. Un mic monstru obscen al întunericului, asta este.
Gerald rămase tăcut, gânditor.
— Şi în fond ce doresc femeile? întrebă el.
Birkin scutură din umeri.
— Dumnezeu ştie. Satisfacţia celei mai adânci repulsii, mi se pare. Par să se furişeze de-a lungul unui tunel lugubru de întunecime şi nu vor fi satisfăcute până nu ajung la capăt.
Gerald privi afară în aerul îmblânzit de o zăpadă fină, spulberată. Totul era obscur, teribil de obscur.
— Şi ce e la capătul tunelului?
Birkin scutură din cap.
— N-am ajuns încă până acolo aşa că nu ştiu. întreabă-l pe Loerke. El e destul de aproape de capăt. Este cu mult mai departe decât am putea ajunge tu sau eu.
— Bun, dar în ce privinţă a ajuns mai departe? întrebă Gerald iritat.
Birkin suspină şi sprâncenele i se adunară într-un fel de furie.

— E mai departe în ceea ce priveşte corupţia socială. Trăieşte ca un şobolan în râul corupţiei, chiar în locul în care el se varsă în prăpastia fără fund. Ne-a luat-o cu mult înainte. Urăşte idealul mult mai aprig. Urăşte idealul cu înverşunare, dar acesta încă îl domină.
— Probabil.
— Este o mică rozătoare care roade la rădăcina vieţii.
— Dar de ce trebuie să-l ia cineva în seamă?
— Pentru că în sufletul lor oamenii urăsc şi ei modelul ideal. Le place să exploreze canalele de scurgere, iar el este şobolanul vrăjitor care-i conduce.
Gerald continua să stea cu ochii aţintiţi la zăpada de afară, deasă ca o pâclă.
— Nu prea înţeleg ce vrei să spui, spuse el cu o voce egală, ca a unui osândit. Dar mie mi se pare o dorinţă cam trăsnită.
— Am impresia că şi noi vrem acelaşi lucru, numai că noi vrem să ajungem jos făcând o săritură bruscă, ca într-un fel de extaz, pe când el e dus de curent, curentul din canal.
între timp, Gudrun şi Ursula aşteptau un nou prilej ele a vorbi cu Loerke. N-avea niciun rost să stea de vorbă când bărbaţii erau de faţă, căci atunci nu puteau intra în legătură cu micul şi singuraticul sculptor. Trebuia să fie numai el singur. Iar el prefera să fie şi Ursula de faţă, ca un fel de legătură între el şi Gudrun.
— Nu lucrezi altceva decât sculptură arhitecturală? întrebă Gudrun într-o seară.
— Acum nu, răspunse el. înainte am făcut de toate în afară de portrete - niciodată n-am făcut portrete. Alte lucruri însă...
— Ca de exemplu?
El tăcu o clipă, apoi se ridică şi ieşi din cameră. Se întoarse aproape imediat cu un mic sul de hârtie pe care-l înmână. Ea îl desfăcu. Era o reproducere fotografică a unei statuete semnate F. Loerke.
Statueta reprezenta o fată goală, mică, cu forme delicate, stând pe un cal mare, nemişcat. Fata era tânără şi delicată, un adevărat mugure. Stătea călare ca o amazoană cu faţa

îngropată în palme ca şi cum ar fi fost cuprinsă de ruşine şi tristeţe, într-o atitudine de abandonare. Părul ei, care era scurt şi probabil bălai, îi cădea în faţă despărţit de o cărare, acoperindu-i pe jumătate mâinile.
Membrele îi erau tinere şi delicate. Picioarele abia formate, picioarele unei fete pe punctul de a deveni femeie, atârnau copilăreşte pe burta calului puternic, patetic; labele picioarelor, mici, stăteau încrucişate unul peste altul ca şi când ar fi vrut să le ascundă, dar n-avea unde. Stătea goală pe spinarea calului fără şa.
Calul stătea neclintit, întins ca într-un fel de avânt. Era un armăsar masiv, superb, împietrit de forţa închisă în el. Gâtul îi era teribil, arcuit ca o seceră, şoldurile erau trase înapoi, pline de forţă.
Gudrun deveni albă şi ochii i se umplură de întuneric ca şi când i-ar fi fost ruşine. Ridică privirea cu un fel de implorare, aproape ca o sclavă.
— Cât este de mare? întrebă ea abia auzit, încercând să pară indiferentă şi neafectată.
— Cât e de mare? repetă el privind-o din nou. Fără piedestal, atât - arătă el cu mâna. Cu piedestal ar fi cam aşa de mare.
El o privea ţintă. în micul lui gest părea să fie un anumit dispreţ, brusc şi exagerat, faţă de ea. Şi Gudrun păru că se strânge puţin.
— Şi din ce e făcută? întrebă ea lăsându-şi capul pe spate şi privindu-l cu o răceală afectată.
El continuă să se uite la ea, exercitându-şi neclintit dominaţia asupră-i.
— Bronz - bronz verde.
— Bronz verde! repetă Gudrun rece, acceptând provocarea lui. Se gândea la membrele zvelte, imature, delicate ale fetei, din bronz verde, neted şi rece.
— Da, e frumos, murmură ea uitându-se la el cu respect, mohorâtă.
Loerke clipi şi se uită în altă parte triumfător.
— De ce ai făcut calul atât de rigid? întrebă Ursula. E ţeapăn ca un pietroi.
— Ţeapăn? se miră el, stârnit imediat.

— Da. Priveşte cât de convenţional, stupid şi brutal este. Caii sunt simţitori, destul de delicaţi şi mai ales simţitori.
El ridică din umeri şi întinse mâinile cu o mişcare lentă şi indiferentă, numai atât cât să-i arate că o consideră o amatoare impertinentă şi lipsită de importanţă.
— Wissen Sie\ spuse el cu o răbdare jignitoare şi condescendentă, acel cal este o anumită formă care face parte dintr-un întreg mai mare; face parte dintr-o operă de artă, este doar o formă. Nu este imaginea unui cal anumit căruia îi dai o anumită bucăţică de zahăr, înţelegeţi - ci face parte dintr-o operă de artă şi nu are nicio legătură cu nimic din afara acestei sfere.
Ursula, furioasă că este tratată într-un fei atât de jignitor de haut en bas, de la înălţimile artei ezoterice spre amatorismul exoteric, replică înfierbântată, îmbujorată şi cu faţa ridicată:
— Dar este totuşi imaginea unui cal.
El dădu iarăşi din umeri. _
— Dacă vreţi neapărat. în orice caz, nu e imaginea unei vaci.
Aici interveni Gudrun, îmbujorată şi strălucitoare, dornică de a evita şi alte asemenea replici, ca şi insistenţa prostească a Ursulei, care nu se putea stăpâni.
— Ce vrei să spui cu „este imaginea unui cal“? strigă ea la sora ei. Ce înţelegi printr-un cal? O idee pe care o ai tu în cap şi pe care ai dori s-o vezi reprezentată. Există însă şi altă idee, cu totul alta. Numeşte-o cal dacă vrei sau spune că nu-i cal. Eu am exact acelaşi drept să spun că al tău nu este un cal, ci un lucru fals, născocit de tine.
Ursula ezită buimăcită. Apoi spuse:
— Dar de ce are tocmai această idee despre cal? Ştiu că este ideea lui. Şi mai ştiu că este propria lui imagine...
Loerke sforăia furios.
— O imagine a mea! repetă el muşcător. Wissen Sie, gnădige Frâu, aceasta este o Kunstwerk, o operă de

artă. Este o operă de artă şi nu înfăţişează nimic, absolut nimic. Nu trebuie raportată la nimic decât la ea însăşi, nu are nimic comun cu lumea cea de toate zilele sau cu alta, nu există nicio legătură între ea şi realitate, absolut niciuna, sunt două planuri ale existenţei complet distincte şi diferite, şi a traduce pe una în limbajul celeilalte e mai mult decât stupid, este o întunecare a întregii noţiuni, o confuzie totală. înţelegeţi? Nu trebuie să confunzi lumea relativă a acţiunii cu lumea absolută a artei. Aşa ceva nu trebuie să faci.

— Asta e adevărat, interveni Gudrun. Cele două lucruri sunt cu totul şi întotdeauna separate, n-au nimic comun una cu alta. Eu şi arta mea nu avem de-a face nimic comun una cu alta. Arta mea se situează într-o altă lume decât aceea în care sunt eu.

Faţa îi era îmbujorată şi transfigurată. Loerke, care stătea cu capui aplecat, ca o creatură încolţită, ridică pri-virea spre ea rapid, aproape furiş, şi murmură:

—Ja, so ist es, so ist es.

Ursula^ rămase tăcută după această izbucnire. Era furioasă. îi venea să-i străpungă pe amândoi.

— Din toată predica asta pe care mi-aţi ţinut-o, nu-i adevărat niciun cuvinţel, spuse ea sec. Calul este expresia brutalităţii dumitale stupide, convenţionale, iar fata este o fată pe care ai iubit-o, ai chinuit-o şi mai apoi ai abandonat-o.

Loerke ridică ochii spre ea cu un mic zâmbet de dispreţ. Nici nu-şi mai dădu osteneala să mai răspundă la această acuzare.

Gudrun era de asemenea tăcută, exasperată şi plină de dispreţ. Ursula era într-adevăr o amatoare insuportabilă care dă buzna acolo unde şi îngerii pun piciorul cu teamă. Dar, în fond, proştii trebuie toleraţi, chiar dacă nu-ţi face plăcere.

Ursula însă persista.

— Cât despre lumea voastră a artei şi a realităţii, le separaţi pentru că nu puteţi suporta propria voastră

imagine. Nu puteţi suporta să ştiţi cât de convenţionali şi de rigizi sunteţi, câtă brutalitate se ascunde în voi, aşa că spuneţi: „este lumea artei". Lumea artei nu este decât adevărul despre lumea reală, asta-i tot - numai că sunteţi prea miopi pentru a suporta acest lucru.
Era palidă şi tremura mânioasă. Gudrun şi Loerke stăteau ţepeni, plini de dezgust; de asemenea, Gerald, care se apropiase la începutul discursului ei, o privea contrariat şi cu o totală dezaprobare. Simţea că e lipsită de demnitate, arunca un fel de vulgaritate asupra ezoterismului, care îi dă omului cea mai înaltă distincţie, şi-şi uni forţele cu ceilalţi doi. Cu toţii voiau ca Ursula să plece. Dar ea continua să stea în tăcere, cu sufletul înlăcrimat, suspinând puternic, mototolind batista între degete. Ceilalţi păstrau o tăcere de mormânt, aşteptând ca izbucnirea prostească să fie uitată. Apoi, Gudrun în-trebă cu o voce rece şi indiferentă:
— Fata era un model?
— Nein, sie war kein Modell. Sie war eine kleine Malschulerin.
— O studentă la arte plastice! repetă Gudrun.
Acum îşi dădu seama de întreaga situaţie! O văzu pe fată, neformată şi de o nesăbuinţă periculoasă, cu părul ei bălai şi lins, tăiat scurt, atârnându-i până la gât, unde făcea o buclă spre interior pentru că era des; Loerke, binecunoscut maestru al sculpturii, iar fata, probabil binecrescută şi de familie bună, imaginându- şi că este cineva fiind iubita lui. O, ce bine cunoştea ea duritatea vulgară a tuturor acestor lucruri. Dresda, Paris, Londra, ce contează unde? Pretutindeni, acelaşi lucru.
— Şi acum unde este? întrebă Ursula.
Loerke ridică din umeri pentru a-şi arăta completa indiferenţă şi necunoaştere.
— Sunt şase ani de atunci, spuse el. Acum o fi având vreo douăzeci şi trei de ani, nu mai e bună de nimic.

Gerald ridicase tabloul şi se uita la el. îl atrăgea şi pe el. Văzu că pe piedestal scrie „Lady Godiva".
— Dar asta nu e Lady Godiva, spuse el zâmbind amuzat. Aceea era o femeie între două vârste, soţia nu ştiu cărui conte care îşi înfăşură trupul cu părul ei lung.
— A la Maud Allan, spuse Gudrun cu o grimasă batjocoritoare.
— De ce Maud Allan? se miră el. Nu-i aşa cum am spus eu? întotdeauna am crezut că asta era o legendă.
— Da, Gerald dragă, sunt cât se poate de sigură că îţi aminteşti perfect legenda.
Râdea de el cu un uşor dispreţ, mângâietor şi batjocoritor totodată.
— Cu siguranţă c-aş fi preferat să văd femeia, nu părul, râse el la rândul său.
— Nu-i aşa? îl ironiză ea.
Ursula se ridică şi plecă lăsându-i pe cei trei împreună. Gudrun luă din nou reproducerea de la Gerald şi rămase cu ochii aţintiţi asupra lui.
— Fireşte, spuse ea întorcându-se acum spre Loerke pentru a-l tachina, ai înţeles-o pe mica dumitale Malschulerin.
El ridică din sprâncene şi din umeri satisfăcut.
— Micuţa? întrebă Gerald arătând spre reproducere.
Gudrun stătea cu tabloul pe genunchi. îşi ridică privirea spre Gerald uitându-i-se drept în ochi, astfel încât el păru orbit.
— Nu-i aşa c-ai înţeles-o? îl întrebă ea pe Gerald pe un ton plin de umor şi uşor sarcastic. N-ai decât să te uiţi la picioare, nu-i aşa, dragule, sunt atât de drăguţe şi delicate. O, sunt de-a dreptul minunate, minunate.
Ea-şi arunca ochii încet, cu o privire fierbinte care arunca văpăi, drept în ochii lui Loerke. Sufletul lui era plin de recunoaşterea ei fierbinte, părea să devină mai încrezut şi mai arogant.
Gerald se uită la micile picioare sculptate. Erau întoarse în aceeaşi parte, acoperindu-se pe jumătate unul pe celălalt cu o timiditate şi frică înduioşătoare. Le privi multă vreme

fascinat. Apoi, cu oarecare regret, puse tabloul deoparte. Se simţea plin de goliciune.
— Cum se numea? întrebă Gudrun.
— Annette von Weck, răspunse Loerke amintindu-şi. Ja, sie war hubsch. Era drăguţă dar obositoare. Era o pacoste - nu stătea o clipă locului până n-o pălmuiam de-o făceam să plângă - şi atunci îmi poza timp de cinci minute.
Se gândea la operă, la opera lui, singurul lucru important pentru el.
— Chiar o pălmuiai? întrebă Gudrun rece.
El îşi aruncă privirea spre ea citindu-i în ochi provocarea.
— Da, răspunse el nepăsător, o băteam mai rău decât am bătut vreodată pe cineva. Trebuia. Era singurul mod în care puteam termina lucrarea.
Gudrun îl urmări câteva clipe cu ochii ei mari. Părea să-i cântărească sufletul. Apoi, îşi lăsă privirea în jos, tăcută.
— Atunci de ce ţi-ai ales o Godivă atât de tânără? întrebă Gerald. în plus, pare aşa de mică în comparaţie cu calul - nu-i destul de mare pentru el - ea e un copil.
Un spasm ciudat trecu peste faţa lui Loerke.
— Da, spuse el. Mie nu-mi plac nici mai mari, nici mai coapte. Sunt frumoase la şaisprezece, şaptesprezece, optsprezece ani - mai târziu nu-mi mai sunt de niciun folos.
O clipă, se aşternu tăcerea.
— De ce nu? întrebă Gerald.
Loerke dădu din umeri.
— Nu le mai găsesc nici interesante, nici frumoase, nu mai sunt bune pentru opera mea.
— Vrei să spui că o femeie nu mai este frumoasă după vârsta de douăzeci de ani? întrebă Gerald.
— în ce mă priveşte, nu. Sub douăzeci o femeie e mică şi proaspătă, delicată şi uşoară. După aceea n-are decât să fie cum îi place, pentru mine nu mai prezintă niciun interes. Venus din Milo e o burgheză - aşa sunt toate.
— Şi nu te interesează deloc femeile peste douăzeci de ani? întrebă Gerald.
— Pentru mine, nu mai sunt bune, nu mai sunt folositoare artei mele, repetă Loerke impacientat. Nu mi se mai par frumoase.

— Eşti un adevărat epicurean, spuse Gerald cu un uşor râs sarcastic.
— Şi bărbaţii? întrebă Gudrun deodată.
— Ei sunt la orice vârstă, răspunse Loerke. Un bărbat trebuie să fie mare şi puternic - indiferent dacă este tânăr sau bătrân - are de partea lui volumul, o notă de masivitate şi o formă stupidă.
Ursula ieşi afară singură, în lumea zăpezii proaspete şi pure. Dar albul orbitor părea să-i pătrundă în carne, simţea că frigul îi înăbuşă lent sufletul. Capul îi era ameţit şi greu. Deodată simţi dorinţa de a pleca. Faptul că ar putea pleca într-o altă lume îi apărea ca un miracol. Se simţea atât de încătuşată aici sus în mijlocul zăpezii eterne ca şi cum nu ar fi mai existat şi altceva!
Acum, deodată, ca prin miracol, îşi aminti că departe, dedesubt, se întindea pământul negru, roditor, că în sud erau întinderi de pământ cu portocali şi chiparoşi şi măslini cenuşii, că stejarii îşi înălţau minunatele lor coroane stufoase umbrind cerul albastru. Miracolul miracolelor! Lumea aceasta îngheţată şi îngrozitor de tăcută a piscurilor muntoase nu era universală! Puteai să pleci şi să termini cu ea. Nimic nu te reţinea.
Voia ca acest miracol să se realizeze imediat. Voia să termine chiar în clipa asta cu lumea zăpezii, cu piscurile acestea teribile, statice, clădite din blocuri de gheaţă. Voia să vadă pământul negru, să simtă mirosul fecundităţii lui, să vadă vegetaţia răbdătoare sub povara iernii, să vadă cum razele soarelui îşi găsesc împlinirea în muguri.
Se întoarse bucuroasă în casă, plină de speranţe. Birkin, întins în pat, citea.
El îşi ridică încet privirile spre ea.
— Da? întrebă el blând.
Ea se aşeză lângă el şi-i cuprinse gâtul cu braţele. Era uimită de faptul că nu se arăta surprins.
— Tu nu vrei? întrebă ea îngrijorată.
— Nu m-am gândit la asta, dar, fără îndoială că vreau.
Ea se ridică brusc în picioare.
— Urăsc locul acesta, spuse ea. Urăsc zăpada şi lipsa ei de naturaleţe, lumina ireală pe care o aruncă asupra

tuturor, strălucirea ei funebră, sentimentele nefireşti pe care ni le inspiră tuturor.
El rămase pe loc râzând şi meditând.
— Ei bine, putem pleca de aici - chiar mâine. Vom pleca la Verona să-i găsim pe Romeo şi Julieta şi să stăm în amfiteatru - vrei?
Ea-şi ascunse faţa la pieptul lui uluită şi ruşinată. Birkin era atât de înţelegător.
— Da, răspunse ea moale, cu un sentiment de uşurare. Simţea că sufletul ei prinde aripi noi pentru el, era atât de docil. Mi-ar plăcea să fim Romeo şi Julieta. Dragostea mea!
— Deşi în Verona bate un vânt al naibii de rece, dinspre Alpi. Vom simţi în nări mirosul de zăpadă.
Ea se ridică şi îl privi.
— Nu-ţi pare rău că plecăm? îl întrebă îngrijorată.
Ochii lui erau zâmbitori şi de nedescifrat. Ursula îşi lipi faţa de gâtul lui, ţinându-l strâns şi spuse rugător:
— Nu râde de mine - nu râde de mine.
— Dar nu râd deloc, spuse el râzând şi cuprinzând-o în braţe.
— Pentru că nu-mi place să râdă cineva de mine, şopti ea.
El râse şi mai tare pe când îi săruta părul moale uşor parfumat.
— Mă iubeşti? murmură Ursula, cât se poate de serioasă.
— Da, răspunse el râzând.
Ea îşi ridică repede faţa pentru a fi sărutată. Buzele îi erau întinse, tremurătoare şi tari, ale lui erau moi, adânci şi delicate. Prelungi sărutul câteva minute. Apoi, o undă de tristeţe îi învălui sufletul.
— Buzele tale sunt atât de dure, spuse el cu un uşor reproş.
— Iar ale tale atât de moi şi dulci, i-o întoarse ea bucuroasă.
— Nu lua în seamă asta, spuse repede. Aşa sunt eu.
— Dar de ce strângi întotdeauna buzele? o întrebă cu regret.

Ursula ştia că o iubeşte; era sigură de el. Şi totuşi nu putea să renunţe la o anumită stăpânire de sine şi nici nu suporta ca el s-o întrebe. Era beată de fericire. Rupert o iubea. Ştia că, în ciuda bucuriei lui din clipele dejabandon, el se întrista puţin.
începură să se pregătească pentru a pleca în ziua următoare. Primul lucru pe care îl făcu fu o vizită în camera lui Gudrun, unde îi găsiră pe ea şi pe Gerald îmbrăcaţi, pregătindu-se să-şi petreacă seara în casă.
— Prune, spuse Ursula, cred că noi o să plecăm mâine. Nu mai pot suporta zăpada. Mă deranjează la piele şi la suflet.
— Chiar îţi tulbură sufletul? întrebă Gudrun cu o oarecare mirare. Sunt gata să cred că te supără la piele - e teribilă. Dar îmi închipuiam că pentru suflet e admirabilă.
— Nu, nu pentru al meu. Pe al meu îl răneşte.
—Adevărat? strigă Gudrun.
în cameră se lăsă tăcere. Ursula şi Birkin puteau simţi că Gerald şi Gudrun răsuflau uşuraţi la gândul plecării lor.
— Vă duceţi în sud? întrebă Gerald cu o uşoară notă de stinghereală în voce.
— Da, spuse Birkin întorcându-şi faţa.
în ultimul timp, între cei doi bărbaţi intervenise o ciudată şi nedefinită ostilitate. Birkin era în general, de când plecase din ţară, tăcut şi indiferent, plutind pe un val obscur şi nepăsător, absent şi calm, pe când Gerald părea agitat, prins în strânsoarea lumii albe, încleştat cu ea. Cei doi bărbaţi se depărtau unul de altul.
Gerald şi Gudrun fură foarte amabili cu ei, plini de atenţie faţă de lucrurile lor ca şi cum ar fi avut de-a face cu doi copii. Gudrun veni în camera Ursulei cu trei perechi de ciorapi coloraţi, pentru care era vestită, şi îi puse pe pat. Dar aceştia erau ciorapi de mătase groşi, roşii, albaştri ca cicoarea şi gri, cumpăraţi de la Paris. Cei gri erau ţesuţi fără dungă. Ursula era fermecată. Ştia că Gudrun trebuia să fi simţit o dragoste foarte adâncă pentru ea de vreme ce se lipsea de aceste comori.
— Nu pot să-i primesc, Prune. Nu mă lasă inima să te văd lipsindu-te de ei - adevărate bijuterii.

— Adevărate comori! exclamă Gudrun privindu-şi darurile cu invidie. Nu-i aşa că sunt cu adevărat gingaşi?
— Da, trebuie să-i păstrezi.
— Dar nu-i vreau, mai am trei perechi. Vreau să-i iei tu. Sunt ai tăi, ia-i! Şi, cu mâini tremurătoare, emoţionate, puse ciorapii mult râvniţi sub perna Ursulei.
— O pereche de ciorapi încântători îţi poate prilejui una dintre cele mai mari bucurii ale vieţii, spuse Ursula.
— într-adevăr, e una dintre cele mai mari bucurii, o aprobă Gudrun şi se aşează pe un scaun.
Era limpede că venise pentru o ultimă convorbire cu Ursula care, neştiind ce vrea de la ea, aştepta în tăcere.
— Ursula, începu Gudrun pe un ton cam sceptic, nu ai sentimentul că plecarea ta este un fel de plecare definitivă, fără întoarcere?
— A, nu! Ne vom întoarce, o asigură Ursula. Călătoria cu trenul nu-i o problemă.
— Da, ştiu. Dar spiritual, ca să zic aşa, te desparţi de noi toţi.
Ursula se înfioră.
— Nu ştiu ce va urma, spuse ea. Ştiu numai că plecăm undeva.
Gudrun aştepta.
— Şi te bucuri?
Ursula se gândi o clipă.
— Cred că sunt foarte bucuroasă.
Gudrun urmărea însă mai mult - strălucirea inconştientă a feţei decât tonul nesigur al vocii ei.
— Dar nu crezi că vei simţi nevoia vechilor legături cu lumea - cu tata, cu noi ceilalţi şi cu tot ce înseamnă Anglia şi lumea intelectuală nu crezi că vei avea nevoie de toate acestea pentru a-ţi fonda lumea pe ele?
Ursula rămase tăcută, încercând să-şi imagineze.
— Cred, spuse ea în cele dn urmă, involuntar, că Rupert are dreptate: omul simte nevoia unui nou spaţiu, nevoia de a se lepăda de cel vechi.
Gudrun o privea pe sora ei cu o faţă impasibilă şi cu ochi neclintiţi.

— Ai nevoie să fii într-un nou spaţiu, cu asta sunt de acord. Dar nu cred că o viaţă nouă se poate dezvolta din cea existentă şi nu cred că izolându-te împreună cu o altă persoană înseamnă a găsi o lume nouă, ci numai a te fereca în propriile tale iluzii.

Ursula privea afară pe fereastră. în sufletul ei se dădea o luptă şi era puţin speriată. Discuţiile o speriau întotdeauna pentru că ştia că simpla putere a cuvintelor o putea face să creadă ceea ce nu credea.
— Probabil, spuse ea plină de îndoială faţă de sine şi faţă de toată lumea. Dar, adăugă ea, cred că nu poţi avea nimic nou câtă vreme eşti legat de trecut, înţelegi ce vreau să spun? Chiar şi lupta împotriva vechiului e o dovadă că mai eşti încă legată de el. Ştiu, omul e tentat să se rupă de lume, pur şi simplu să se răzvrătească împotriva ei. Dar, după un timp, ajungi la concluzia că nu merită.
Gudrun se gândea la ea însăşi.
— Da. Dacă trăieşti în lume, înseamnă că într-un fel faci parte din ea. Dar nu crezi că a-ţi închipui că te poţi rupe de ea este numai o iluzie? în fond, o căsuţă în Abruzzi sau în orice altă parte nu înseamnă o lume nouă. Nu. Singurul lucru pe care-l poţi face este să rămâi în mijlocul lumii până la sfârşit.
Ursula îi evită privirea. îi era teamă de discuţii.
— Dar poate exista şi o altă lume, nu? spuse ea. Omul o poate vedea cu ochii sufletului cu mult înainte de a o vedea în realitate. Şi apoi, după ce ţi-ai contemplat sufletul, nu mai eşti acelaşi.
— Oare poate cineva să vadă lumea cu ochii sufletului? întrebă Gudrun. Dacă prin asta înţelegi faptul că poţi prevedea sfârşitul şi ceea ce se va întâmpla, nu sunt de acord. Nu pot să fiu de acord. Şi oricum, nu poţi să îţi iei deodată zborul spre o nouă planetă, deoarece îţi închipui că poţi asista la sfârşitul acesteia de aici.
Ursula îşi îndreptă brusc corpul.
— Ba da, spuse ea. Poţi. Aici nu mai ai niciun fel de legături. Omul are un fel de-al doilea eu care aparţine unei noi planete, nu acesteia. Trebuie să-ţi iei zborul.

Gudrun reflectă câteva clipe. Apoi, un zâmbet sarcastic, aproape dispreţuitor, îi apăru pe faţă.
— Şi ce ţi se va întâmpla când te vei afla în spaţiu? exclamă luând-o în râs. La urma urmei, marile idei ale lumii sunt şi acolo. Tu, mai mult ca oricine, trebuie să recunoşti că dragostea, de exemplu, este lucrul suprem atât în spaţiu cât şi pe pământ.
— Nu, nu este. Dragostea este prea umană şi prea meschină. Eu cred în ceva extrauman în care dragostea este numai o părticică. Cred că ceea ce trebuie să îndeplinim apare din necunoscut şi este ceva ce depăşeşte dragostea. Nu-i numai omenesc.
Gudrun o privea cu ochi ficşi, cântărind-o. O admira şi o dispreţuia atât de mult pe sora ei. Apoi, brusc, îşi întoarse faţa spunând pe un ton rece, ostil:
— Ei bine, eu n-am depăşit încă faza dragostei pământene, omeneşti. Eu mă mulţumesc deocamdată cu dragostea.
„Pentru că n-ai iubit niciodată, de aceea nu poţi depăşi dragostea", îşi spuse Ursula în gând.
Gudrun se ridică, se duse la Ursula şi îşi puse braţele în jurul gâtului ei.
— Du-te şi găseşte-ţi lumea ta cea nouă, dragă, îi spuse ea pe un ton binevoitor, care suna însă fals. La urma urmei, cel mai fericit voiaj este acela în căutarea Insulelor Fericirii ale lui Rupert.
Ursula se simţea însă extrem de stingherită. Superioritatea protectoare a lui Gudrun era o insultă care o rănea adânc. Simţind rezistenţa surorii ei, Gudrun se îndepărtă stângaci, întoarse perna şi ciorapii apărură din nou.
— Ha - ha! râse sec. Lumi vechi şi lumi noi - cum ne mai place să discutăm!
Şi începură să discute lucruri banale, concrete.
Gerald şi Birkin plecaseră înainte, aşteptând ca sania care-i va transporta pe cei care plecau să-i ajungă din urmă.
— Voi cât mai rămâneţi aici? întrebă Birkin, aruncând o privire spre faţa roşie, aproape lipsită de expresie, a lui Gerald.
— N-aş putea spune. Până ne-om plictisi.

— Nu ţi-e teamă că are să se topească zăpada până atunci?
Gerald râse:
— Se topeşte?
— Atunci totul e în ordine cu voi? întrebă Birkin.
— în ordine? Niciodată n-am ştiut ce înseamnă cuvintele astea banale. în ordine sau în neordine, n-ai impresia că pe undeva expresiile astea sunt sinonime?
— Posibil. Cum rămâne cu întoarcerea voastră?
— Nu ştiu. S-ar putea să nu ne întoarcem. Eu nu privesc înainte şi nici înapoi, spuse Gerald.
— Şi nici nu tânjeşti după ceea ce nu este, completă Birkin.
Gerald privi depărtările cu ochi mici şi scrutători, ca ai unui şoim.
— Nu. Există ceva irevocabil în asta. Iar Gudrun pare să fie sfârşitul. Nu ştiu - dar pare atât de dulce, pielea ei e ca mătasea, braţele ei sunt grele şi molatice. Şi îmi chinuie conştiinţa, îmi dizolvă creierii. înaintă câţiva paşi, cu ochii aţintiţi înainte, ficşi, cu faţa ca o mască lugubră folosită în ceremoniile religioase ale barbarilor. îţi arde ochii sufletului şi te lasă orb, continuă el.
Vorbea ca în transă, fără intonaţie, de parcă ar fi reprodus cuvintele altcuiva. Apoi, pe neaşteptate, îşi strânse energia într-un fel de psalmodiere şi îl privi pe Birkin cu ochi în care se oglindeau teama şi dorinţa de răzbunare.
— Ştii tu ce înseamnă să suferi când eşti cu o femeie? E atit de frumoasă, de perfectă, o găseşti atât de plăcută, te sfâşie ca un fir de mătase şi fiecare atingere, fiecare centimetru te arde - perfecţiunea asta! Şi apoi - Gerald se opri şi îşi deschise pumnul strâns - nu mai rămâne nimic, creierul ar putea fi carbonizat ca o cârpă şi - se uită în jur cu o mişcare ciudată, teatrală - te arde, înţelegi ce vreau să spun, e o mare experienţă, ceva su-prem, şi apoi rămâi carbonizat, ca lovit de trăsnet. Merse mai departe în tăcere. Părea că se laudă. Dar era lauda unui om ajuns în impas şi care conţine un adevăr.

— Desigur, reluă el, puteam să n-o fac! E o experienţă completă. Iar ea este o femeie minunată. Dar, pe de altă parte, cât de mult o urăsc! E curios.
Birkin îi privea faţa ciudată, cu expresia răvăşită. Gerald părea surd la propriile lui cuvinte.
— Dar acum ţi-ajunge? întrebă Birkin. Ţi-ai terminat experienţa. De ce răscoleşti o rană veche?
— Nu ştiu. încă nu s-a terminat.
Mai făcură câţiva paşi.
— Eu am ţinut la tine, ca şi la Gudrun, să nu uiţi asta, spuse Birkin cu amărăciune.
Gerald se uită la el într-un fel ciudat, fără să-l vadă.
— Da? întrebă el cu un scepticism de gheaţă. Sau doar aşa crezi?
Era aproape inconştient de ceea ce spunea.
Sosi sania. Gudrun se dădu jos şi îşi luară rămas bun unii de la alţii. Cu toţii doreau acelaşi lucru: să se despartă. Birkin se aşeză lângă Ursula şi sania se îndepărtă, lăsându-i pe Gudrun şi pe Gerald în urmă, fluturându-şi
■
mâinile. Un fior de gheaţă străpunse inima lui Birkin văzându-i cum stau acolo, pierduţi în mijlocul zăpezii, devenind din ce în ce mai mici şi mai izolaţi.
30
îngropat în zăpadă
upă plecarea Ursulei şi a lui Birkin, Gudrun se
sură ce se obişnuiau unul cu celălalt, el părea să exercite o presiune din ce în ce mai mare asupra ei. La început, îl putea struni astfel încât voinţa ei să rămână neştirbită. Dar, foarte curând, el începu să ignore tactica feminină; renunţă la respectul pentru capriciile şi intimităţile ei şi începu să-şi exercite propria voinţă orbeşte, fără să se mai supună voinţei ei.
între ei exista un conflict vital care-i speria pe amândoi. Dar el era singur pe când ea începuse să caute ajutor din afară.
După plecarea Ursulei, Gudrun simţi că existenţa ei devine goală, redusă la lucruri elementare. Se duse şi se ghemui în faţa ferestrei din camera lor privind stelele mari,

strălucitoare. în faţă se ridica umbra palidă a ultimului pisc. Acesta era piscul central. Avea senzaţia stranie şi de netăgăduit că stă cocoţată pe axul central al întregii existenţe, că dincolo de acesta nu mai există nicio altă realitate.
Curând, Gerald deschise uşa. Ea ştia că nu va trece mult până va apărea. Rareori era singură. Gerald o apăsa ca un îngheţ, ucigând-o.
— Stai singură pe întuneric?
îşi dădu seama după tonul lui că era nemulţumit de asta, era nemulţumit de izolarea pe care o ţesuse în jurul ei. Totuşi, simţindu-l că stă nemişcat şi, neavând încotro, fu amabilă cu el.
— Vrei să aprind o lumânare? întrebă ea.
El nu răspunse, ci veni şi se postă în spatele ei, în întuneric.
— Priveşte acolo sus, îi arătă ea, ce stea frumoasă. Ştii cum se cheamă?
Gerald se ghemui lângă ea pentru a privi prin fereastra joasă.
— Nu. Dar e foarte frumoasă.
— Nu-i aşa? Observi cum aruncă văpăi de culori diferite? Ce superb străluceşte!
Rămaseră tăcuţi. Cu un gest mut, greoi, ea îşi puse braţul pe genunchiul lui şi îl apucă de mână.
— îţi pare rău că Ursula a plecat?
— Deloc, răspunse ea. Apoi îl întrebă nepăsătoare: Cât de mult mă iubeşti?
Gerald deveni şi mai ostil.
— Cât de mult crezi că te iubesc? i-o întoarse el.
— Nu ştiu.
— Dar tu ce crezi?
Urmă o pauză. Apoi, în întuneric, se auzi vocea ei aspră şi indiferentă, aproape obraznică.
— Că mă iubeşti foarte puţin.
Inima lui îngheţă.
— De ce crezi că nu te iubesc? întrebă el ca şi cum ar fi admis acuzaţia, dar urând-o pentru aceasta.

— Nu ştiu de ce - eu am fost bună cu tine. Când ai venit la mine erai într-o dispoziţie îngrozitoare.
Inima îi bătea de parcă era gata să se sufoce, dar ea rămase tare fără să se înduioşeze.
— Când am fost într-o indispoziţie îngrozitoare?
— Când ai venit prima oară la mine. A trebuit să-mi fie milă de tine. Dar nu a fost niciodată dragoste.
Această afirmaţie, „Dar nu a fost niciodată dragoste11, îi răsună în urechi obsedantă.
— De ce trebuie să repeţi că între noi nu există iubire? întrebă el cu o voce strangulată de furie.
— Nici tu nu crezi că mă iubeşti, nu?
El rămase tăcut, îngheţat de furie.
— Tu nu crezi că mă poţi iubi, nu? repetă ea aproape sarcastic.
— Nu.
— Eşti conştient că nu m-ai iubit niciodată, nu?
— Nu ştiu ce înţelegi tu prin „iubire".
— Ba da, ştii. Ştii foarte bine că nu m-ai iubit niciodată. Crezi că m-ai iubit?
— Nu, răspunse el, îmboldit de un sentiment inutil de sinceritate şi încăpăţânare.
— Şi nu mă vei iubi niciodată, spuse ea hotărât, nu-i aşa?
Exista în ea ceva diabolic, o răceală imposibil de îndurat.
— Nu.
— Atunci, ce ai împotriva mea?
El tăcea cuprins de o furie rece, îngrozitoare, şi de disperare. „De-aş putea-o ucide, îi şoptea inima fără încetare, de-aş putea s-o ucid, m-aş elibera".
I se părea că moartea era singura posibilitate de a tăia acest nod gordian.
— De ce mă chinuieşti? o întrebă el.
Ea îi înconjură gâtul cu braţele.
— Nu vreau să te chinuiesc, îi spuse cu compătimire, ca şi când ar fi mângâiat un copil.
Impertinenţa ei îi îngheţă sângele în vine, îl făcu insensibil. Ea continua să-şi ţină braţele de după gâtul lui ca o cunună a milei. Dar mila pe care o simţea era rece ca piatra, căci

rădăcinile ei erau ura şi teama de puterea pe care o avea asupra ei şi pe care trebuia s-o înfrunte.
— Spune-mi că mă iubeşti, se rugă ea. Spune-mi că mă vei iubi întotdeauna. Vrei? Vrei?
Dar nu făcea altceva decât să-l linguşească. Nu simţea nimic pentru el, sentimentele ei erau reci şi distructive. Cea care insista era voinţa ei copleşitoare.
— Nu vrei să-mi spui că mă vei iubi mereu? insistă ea linguşitor. Spune-o, chiar dacă nu-i adevărat, spune-o, Gerald, haide.
— Am să te iubesc întotdeauna, repetă după ea, pradă unei agonii reale, forţând cuvintele să-i iasă din gât.
Ea îl sărută iute.
— închipuie-ţi că ai fi spus-o sincer, adăugă ea ironic.
El stătea ca şi când ar fi fost bătut.
— încearcă să mă iubeşti ceva mai mult şi să mă doreşti ceva mai puţin, îi spuse ea pe un ton jumătate dispreţuitor, jumătate linguşitor.
întunericul părea să-i învăluie treptat mintea, valuri mari de întuneric păreau să-i cuprindă creierul. I se părea că descompunerea atinsese punctul cel mai adânc al fiinţei lui, anihilându-l.
— Vrei să spui că tu nu mă doreşti?
— Eşti atât de insistent şi ai atât de puţină decenţă, atât de puţină nobleţe. Eşti atât de primitiv. Mă distrugi, nu faci decât să mă iroseşti fără rost, pentru mine e oribil.
— Ţi se pare oribil?
— Da. Nu crezi că ar trebui să am camera mea acum că Ursula a plecat? Poţi cere să mi se dea încă o cameră.
— Eşti liberă să faci ce vrei - chiar să şi pleci, reuşi el să îngâne.
— Da, ştiu asta. Acelaşi lucru poţi să-l faci şi tu. Poţi să mă părăseşti oricând - chiar şi fără să mă anunţi.
Valurile mari de întuneric continuau să-i învăluie mintea; reuşea cu greu să stea drept. O epuizare teribilă se abătu asupra lui, simţea că trebuie să se întindă pe podea. Aruncându-şi hainele, se aruncă în pat şi zăcu ca un om învins deodată de beţie, în timp ce întunericul urca şi cobora în el ca şi cum ar fi fost întins pe o mare neagră,

agitată. Zăcu câtăva vreme, nemişcat în această stare de ameţeală ciudată şi îngrozitoare, cu totul inconştient.
în cele din urmă, Gudrun se dădu jos din patul ei şi se duse la el. Gerald rămase ţeapăn cu spatele la ea. Era ca în transă.
Ea îi cuprinse corpul nesimţitor şi împietrit şi îşi lipi obrazul de umărul tare.
— Gerald, şopti ea, Gerald.
El nu se mişcă. Ea-I strânse mai tare. îşi apăsă pieptul pe umărul lui, îi sărută umărul prin pijama. Mintea ei se mira de corpul lui rigid şi fără viaţă. Era uimită şi insistentă, doar voinţa, nimic altceva, o făcea să insiste ca el să-i răspundă.
— Gerald, dragul meu! şopti ea aplecându-se asupra lui, sărutându-i urechea.
Răsuflarea ei fierbinte atingându-i ritmic urechea păru să reducă din încordare. îi simţea trupul relaxându- se treptat, pierzându-şi rigiditatea aceea nefirească şi îngrozitoare. Sângele fierbinte începu să alerge din nou prin vine, membrele lui se relaxară.
în cele din urmă, Gerald îşi reveni, corpul lui îşi re- căpătă căldura şi supleţea. Se răsuci şi o cuprinse în braţe. Şi, simţind-o moale, lipită de el, atât de perfectă, de minunat de dulce şi primitoare, braţele lui o strânseră şi mai tare. Ea se simţi zdrobită şi neputincioasă acum. Creierul părea împietrit şi invincibil, ca un diamant, era imposibil să-i reziste ceva. Pasiunea lui i se părea insuportabilă, încordată, sinistră şi impersonală ca însăşi distrugerea supremă. Simţea că lucrul acesta o va ucide.
— Doamne! Doamne! strigă ea chinuită în strânsoa- rea lui, simţind cum viaţa e ucisă într-însa. Şi, pe când el o săruta mângâind-o, ea abia mai respira ca şi cum ar fi fost într-adevăr epuizată, gata să moară.
„Voi muri, voi muri?“, repetă ea în gând. Dar nici noaptea, nici el, nu dădeau răspuns întrebării ei.
Şi totuşi ziua următoare Gudrun nu plecă, ci rămase să-şi termine vacanţa. Acea fărâmă din ea care nu fusese distrusă rămase ostilă, neadmiţând nimic. El o lăsa rareori singură, urmând-o peste tot ca o umbră: era ca un blestem

pe capul ei, un continuu „fă asta, nu face asta". Uneori, Gerald părea mai puternic pe când ea părea aproape moartă, târându-se pe pământ ca un vânt ce şi-a pierdut tăria; alteori, era invers. Această situaţie era permanentă: unul era distrus pentru ca să poată exista celălalt, unul era puternic pentru că celălalt era slab.
„Până la urmă”, îşi spuse Gudrun, "am să mă despart de el“.
„Pot să mă eliberez de ea“, îşi spunea el când suferinţa atingea paroxismul.
Şi el dorea să se elibereze. Chiar se pregăti să plece, s-o lase în încurcătură. Dar pentru prima oară în viaţă voinţa părea să-l fi părăsit.
„Unde să mă duc?“, se întreba.
„Nu-ţi ajunge propria-ţi persoană?”, îşi răspundea tot el, făcând apel la orgoliul lui. „Propria persoană”, îşi repeta el. I se părea că Gudrun nu avea nevoie de nimeni, că se împlinise, ca un giuvaer în lăcaşul lui. în înţelepciunea calmă, statică, din sufletul lui, recunoştea şi admitea că era dreptul ei să se închidă în ea însăşi, fără să aibă nevoie de nimeni şi nimic. înţelegea acest lucru, îl admitea, era nevoie doar de un ultim efort din partea lui pentru ca să atingă şi el aceeaşi plenitudine. Ştia că nu are nevoie decât de o singură zvâcnire a voinţei pentru a fi în stare să se întoarcă asupra lui însuşi, să se închidă în sine aşa cum se încheagă o piatră devenind impenetrabilă, un lucru complet şi de sine stătător, dorinţa pentru această stare îi lipsea, iar el n-o putea crea. îşi dădea seama că, pentru a putea exista, trebuia să se elibereze definitiv de Gudrun, s-o părăsească dacă ea voia acest lucru, să nu-i ceară nimic, să nu revendice niciun drept asupra ei.
Da, dar a nu revendica niciun drept însemna a rămâne singur, într-o izolare desăvârşită. Iar mintea lui refuza să accepte această idee. Era senzaţia vidului. Pe de altă parte, ar fi putut să cedeze şi să se gudure pe lângă ea. Sau, în cele din urmă, ar putea s-o ucidă. Ar putea, de asemenea, să devină indiferent, să nu mai dorească nimic, să ducă o viaţă dezordonată, de la o clipă la alta. Dar firea lui era

prea serioasă, nu era destul de veselă sau de subtilă pentru un libertinaj batjocoritor.
O fisură ciudată se produse în el. Ca o victimă ciopârţită şi lăsată sub cerul liber, aşa fusese el sfâşiat şi lăsat pradă lui Gudrun. Cum va putea să-şi închidă rana, această ciudată şi extrem de sensibilă goliciune din sufletul său prin care era expus ca o floare deschisă întregului univers şi prin care era dat jumătăţii sale, celuilalt, necunoscutului? Această rană, această fisură, această desfacere a propriului său înveliş care îl lăsa incomplet, limitat, neterminat, ca o floare deschisă sub cerul liber, această rană era bucuria lui cea mai crudă. De ce să renunţe la ea? De ce să se închidă în sine şi să devină impenetrabil, imun, ca un lucru pus la locul lui, de vreme ce apucase să iasă, ca o sămânţă care a încolţit? Trebuia acum să-şi continue existenţa, îmbrăţişând cerurile nestinse.
îşi va păstra fericirea neîmplinită a propriilor lui visuri cu tot chinul pe care i-l producea ea. O încăpăţânare ciudată pusese stăpânire pe el. Nu va pleca de lângă ea, indiferent de ce va spune sau va face Gudrun. O dorinţă ciudată, fatală, îl făcea să meargă alături de ea. Ea era influenţa determinantă a însăşi fiinţei lui. Deşi se purta dispreţuitor, cu refuzuri repetate, renegându-l, el totuşi nu pleca, de vreme ce, fiind lângă ea, simţea că sângele îi bătea mai repede, că înaintează, simţea eliberarea, avea conştiinţa propriei sale limitări, a misterului propriei sale distrugeri şi anihilări, dar şi magia promisiunii.
Gudrun îi tortura inima rănită chiar şi atunci când se întorcea la ea. Şi astfel se chinuia şi ea însăşi. Poate că voinţa ei era mai puternică. Avea senzaţia oribilă că el ar fi încercat să-i sfâşie centrul inimii, s-o desfacă, asemenea unei fiinţe persistente şi lipsite de respect. Ca un băiat ce smulge aripile unui fluture sau desface un mugure pentru a vedea ce este în floare, el îi zgân- dărea intimitatea, scormonea la rădăcina vieţii ei, voia s-o distrugă aşa cum un mugure este desfăcut imatur şi distrus.
Poate că ea se va deschide spre el după mult timp, în visurile ei, când se va preface într-un spirit pur. Dar acum

n-ar fi admis să fie tulburată şi distrusă. Se închidea aprig împotriva lui.
Seara urcau împreună pe povârnişul înalt pentru a vedea apusul soarelui. în aerul curat, în bătaia vântului tăios, stăteau şi priveau soarele galben cufundându-se în zarea purpurie şi dispărând. Atunci, spre est, piscurile şi crestele străluceau de un trandafiriu aprins, incandescent, ca nişte flori nemuritoare pe fundalul unui cer roşu - cafeniu, un adevărat miracol, în timp ce jos, dedesubt, lumea se arăta ca o umbră albăstruie; deasupra, ca o prevestire, plana în aer un val trandafiriu.
Ei i se părea frumos, era ca un delir, îi venea să strângă la piept piscurile eterne, luminoase, şi apoi să moară. Gerald le vedea şi el, vedea că sunt frumoase. Dar în sufletul lui piscurile nu stârneau nicio dorinţă, ci un fel de amărăciune, asemeni unei himere, ar fi vrut ca piscurile să fie urâte şi cenuşii, astfel încât Gudrun să nu mai găsească niciun sprijin în ele. De ce oare trăda ea legătura dintre ei, îmbrăţişând măreţia înserării? De ce îl lăsa să stea acolo cu inima străpunsă ca gheaţa, ca moartea, pentru a se îmbăta de frumuseţea piscurilor trandafirii?
— Ce contează amurgul? De ce te umileşti în faţa lui? E atât de important pentru tine?
Ea tresări furioasă şi jignită.
— Pleacă şi lasă-mă aici. E frumos, foarte frumos, spuse pe un ton ciudat, cântat. E cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată. Nu încerca să te pui între mine şi el. Dă-te la o parte din faţa lui, eşti un intrus.
El se dădu puţin înapoi şi o lăsă acolo nemişcată ca o statuie, transportată pe aripile mistice ale măreţiei ce se ridica dinspre est. Trandafiriul începea să piară, iar pe cer apăreau stele mari, albe. Gerald aştepta. S-ar fi lipsit de toate în afară de lucrul după care tânjea.
— A fost cea mai frumoasă privelişte pe care am văzut-o vreodată, spuse ea cu o voce rece, brutală, când se întoarse în cele din urmă spre el. Mă uimeşte dorinţa ta de a-l distruge. Dacă tu nu-l poţi vedea, de ce încerci să mă opreşti şi pe mine?

în realitate, reuşise să-l distrugă, iar ea se agăţa acum de un efect mort.
— într-o zi, spuse el încet, uitându-se la ea, am să te ucid chiar în timp ce vei sta să priveşti apusul, pentru că eşti atât de mincinoasă.
Cuvintele acestea erau pentru el ca o promisiune dulce, plină de voluptate. Gudrun se înfioră, dar spuse plină de aroganţă:
— Nu mi-e teamă de ameninţările tale!
Refuză să-l mai primească; îşi păstra camera strict pentru ea. El însă rămase în aşteptare, cu o răbdare curioasă, tânjind după ea.
„Până la urmă, îşi spunea cu o promisiune plină de o reală voluptate, dacă mă va aduce în stare, am s-o omor“. Şi la acest gând simţea un tremur uşor în membre, aşa cum tremura în momentele de pasiune violentă faţă de ea, tremura de prea multă dorinţă.
în tot acest timp, Gudrun manifesta faţă de Loerke o ciudată supunere, ceva insidios şi trădător. Gerald era conştient de acest lucru. Dar în starea lui de nerăbdare nefirească şi de toleranţă faţă de ea trecea totul cu vederea, deşi amabilitatea ei plină de supunere faţă de celălalt bărbat, pe care îl ura ca pe o insectă scârboasă, îl făcea să se înfioare din nou, cuprins de un ciudat acces spasmodic. O lăsa singură numai când se ducea la schi, un sport pe care îl iubea şi pe care ea nu-l practica. în acel moment Gerald părea să alunece afară din hotarele vieţii, să fie proiectat dincolo de marginile ei, şi adesea, când Gerald era plecat, Gudrun stătea de vorbă cu micul sculptor german. Aveau un subiect invariabil: arta lor. Aveau aproape aceleaşi idei. Loerke îl ura pe Mestrovic şi era nemulţumit de futurişti, îi plăceau figurinele de lemn din Africa de vest, arta aztecă, mexicană şi cea din America centrală. El urmărea grotescul şi un gen curios de mişcare mecanică, îl pasiona o anumită confuzie în natură. între ei se stabilise un joc curios, de o sugestivitate nesfârşită, ciudate priviri furişe, ca şi cum ar fi avut o înţelegere ezoterică a vieţii, ca şi cum numai

ei ar fi fost iniţiaţi în înspăimântătoarele taine ale vieţii pe care lumea nu îndrăznea să le cunoască. întreaga comunicare dintre ei se realiza printr-o sugestie ciudată, abia înţeleasă, se înflăcărau de pasiunea subtilă a egiptenilor şi a mexicanilor. întregul joc se compunea din sugestii reciproce, iar ei doreau să-l menţină în planul sugestiei. Cea mai mare satisfacţie o găseau în nuanţele verbale şi fizice, într-un ciudat schimb de idei sugerate doar pe jumătate, în priviri, în expresii şi gesturi care erau cu totul intolerabile, iar pentru Gerald erau de neînţeles. El nu deţinea termenii înţelegerii relaţiei dintre ei, termenii lui erau mult prea necultivaţi.
Sugestia artei primitive era refugiul lor, iar misterele lăuntrice ale senzaţiei formau obiectul lor de cult. Arta şi Viaţa reprezentau pentru ei Realul şi Irealul.
— Desigur, spunea Gudrun, în realitate viaţa nu contează - arta este centrul existenţei. Ceea ce face cineva în viaţă are peu de rapport, nu prea are legătură.
— Da, aşa este. Exact, spunea sculptorul. Ceea ce pune omul în centrul artei sale, ăsta-i sufletul existenţei lui. Ceea ce face cineva în viaţă este doar un fleac de care fac ceilalţi caz.
Era curios ce senzaţie de exaltare şi libertate găsea Gudrun în această comunicare. Se simţea statornicită pe vecie. Desigur, Gerald era fleacul. Iubirea era unul dintre lucrurile trecătoare din viaţa ei, faţă de persoana ei artistică. Se gândea la Cleopatra, Cleopatra trebuie să fi fost o artistă: ea luase ceea ce era esenţial la un bărbat, culesese senzaţia supremă şi azvârlise ambalajul: şi Maria Stuart; şi marea Rachel, gâfâind în braţele iubiţilor ei după ce venea de la teatru, aceştia erau exponenţii istorici ai dragostei. în fond, ce însemna un amant decât combustibilul necesar transportului acestei cunoaşteri subtile pentru arta femeii, arta cunoaşterii pure, perfecte, prin intermediul simţurilor.
într-o seară, Gerald discuta cu Loerke despre Italia şi Tripoli. Englezul era într-o stare ciudată, irascibilă, iar neamţul era plin de înflăcărare. Era o luptă verbală, dar reprezenta conflictul spiritual dintre cei doi bărbaţi. Şi tot

timpul Gudrun văzu în Gerald dispreţul arogant, tipic, pe care-l au englezii pentru străini. Deşi Gerald tremura, ochii îi aruncau văpăi şi faţa îi era roşie; în replicile lui exista o anumită bruscheţe, în maniere, un dispreţ sălbatic, ceea ce o făcu pe Gudrun să fiarbă, iar pe Loerke să se simtă umilit şi jignit. Căci Gerald îşi abătea afirmaţiile ca pe nişte lovituri de baros, ca şi cum tot ceea ce spunea neamţul era o prostie demnă de dispreţ.
în cele din urmă, Loerke se întoarse spre Gudrun, ridicându-şi mâinile cu o neputinţă ironică, cu o înălţare din umeri semănând a lehamite ironică, ceva înduioşător şi copilăresc.
— Sehen Sie gnădige Frâu - începu el.
— Bitte sagen Sie nicht immer gnădige Frâu, strigă Gudrun cu ochii scăpărători, cu obrajii încinşi.
Arăta ca o personificare a Meduzei. Vocea ei era puternică şi răstită, ceilalţi oameni din cameră tresăriră.
— Te rog, nu-mi spune doamnă Crich, repetă ea tare. Numele acesta, mai ales în gura lui Loerke, fusese pentru ea o umilinţă intolerabilă şi o constrângere în tot cursul acestor zile.
Cei doi bărbaţi o priviră uluiţi. Obrajii lui Gerald se făcură albi.
— Atunci cum să spun? întrebă Loerke pe un ton moale, de insinuare batjocoritoare.
— Sagen Sie nur nicht das! spuse ea printre dinţi, cu obrajii roşii ca focul. în orice caz nu aşa.
După expresia de iluminare de pe faţa lui Loerke, Gudrun îşi dădu seama că înţelesese. Ea nu era doamna Crich! Aşa-a-a! Asta explica o mulţime de lucruri.
— Sol ich Frăulein sagen? întrebă el răutăcios.
— Nu sunt măritată, răspunse ea vorbindu-i de sus. Inima îi zvâcnea, bătând ca aripile unei păsări speriate.
Ştia că produsese o rană adâncă şi nu putea suporta acest lucru.
Geraid stătea drept, perfect nemişcat, cu faţa palidă şi calmă, ca aceea a unei statui. Era inconştient de prezenţa ei, de a lui Loerke sau de a oricărei alte persoane. Stătea

absolut liniştit, de un calm imperturbabil. în acest timp, Loerke stătea ghemuit, privind furiş spre el.
Gudrun se chinuia să găsească ceva de spus pentru a aplana conflictul. îşi schimonosi faţa într-un zâmbet şi se uită la Geraid degajat, aproape sfidător.
— Adevărul este lucrul cel mai bun, rosti ea cu o grimasă.
Dar acum era din nou sub dominaţia lui, acum după ce-i făcuse această rană; pentru că îl distrusese şi nu ştia cum va reacţiona el. îl urmărea atentă cu privirea, i se părea interesant. îşi pierduse interesul pentru Loerke.
Geraid se ridică şi se îndreptă agale spre profesor. Amândoi începură să discute despre Goethe.
Gudrun era oarecum iritată de naturaleţea comportării lui Geraid. Nu părea furios, nici dezgustat, doar curios de inocent şi pur, cu adevărat frumos. Se întâmpla câteodată să aibă acest aer de detaşare pură care pe ea o fascina de fiecare dată.
Aşteptă neliniştită întreaga seară. Se gândea c-o va evita sau se va manifesta în vreun fel oarecare. Dar el îi vorbi simplu şi impasibil, aşa cum făcea cu oricare dintre cei prezenţi. Sufletul lui era stăpânit de o anumită linişte, de un fel de detaşare de lume.
Gudrun se duse în camera lui, cuprinsă de o dragoste fierbinte, pătimaşă. Era atât de frumos şi inaccesibil! El o sărută şi îi fu din nou amant. Şi pentru ea a însemnat o adevărată bucurie. Dar el nu se schimbă, rămase îndepărtat şi senin, inconştient. Voia să-i vorbească, dar inocenţa lui încântătoare, starea aceasta de inconştienţă o oprea. Se simţea chinuită şi mohorâtă.
Totuşi, dimineaţa, Geraid o privi cu oarecare aversiune, pe când o anumită oroare şi ură începea să-i întunece privirea. Ea se retrase pe vechea ei poziţie, Geraid încă nu se înverşunase cu totul împotriva ei.

■

Loerke o aştepta. Micul artist retras în carapacea lui complet închisă simţea că găsise o femeie de la care putea obţine în sfârşit ceva. Era într-o stare de nelinişte permanentă, aşteptând să poată vorbi cu ea, plănuind în taină cum să facă să fie cu ea. Prezenţa ei îl umplea de

vioiciune şi entuziasm, gravita perfid, din ce în ce mai aproape, în jurul ei, ca şi când Gudrun ar fi fost deţinătoarea unei puteri de atracţie tainică.
N-avea niciun fel de îndoieli cu privire la Geraid. Era străin de lumea lor, a artiştilor. Loerke îl ura numai pentru faptul că era bogat, mândru şi distins. Dar toate aceste lucruri, bogăţia, orgoliul unei poziţii sociale, un fizic atrăgător, erau toate lucruri ce ţineau de exterior. Când se punea problema unor relaţii cu o femeie ca Gudrun, el, Loerke, avea o abilitate şi o putere la care Geraid nu putea visa niciodată să ajungă.
Cum putea spera Geraid să satisfacă o femeie de valoarea lui Gudrun? Credea că mândria, voinţa atotputernică sau forţa fizică ar putea să-l ajute? Loerke cunoştea un secret care depăşea aceste lucruri. Cea mai mare putere este cea subtilă şi flexibilă, nu una care atacă orbeşte. Iar el, Loerke, pricepea lucrurile în care Geraid era un novice. El, Loerke, putea pătrunde în adâncuri ce depăşeau capacitatea de înţelegere a lui Geraid. Geraid rămânea în urmă ca un neiniţiat în antecamera templului misterelor acestei femei. Iar el, Loerke, nu putea pătrunde în întunericul din interior, pentru a descoperi sufletul femeii în refugiul ei intim şi să se cuibărească lângă el, acolo, ca un şarpe încolăcit la rădăcina vieţii?
în fond, ce putea să dorească o femeie? Doar efectul social, împlinirea unei ambiţii pe plan social, în sânul umanităţii. Era măcar o unire întru dragoste şi bunătate? Dorea ea „bunătatea"? Cine, decât un prost, ar cre-de asta despre Gudrun? Acesta nu era decât aspectul exterior al dorinţelor ei. Treci pragul şi o vei descoperi complet, de-a dreptul cinică în ce priveşte societatea şi avantajele oferite de ea. Odată ce ai pătruns în sufletul ei descoperi o atmosferă caustică de distrugere, un val întunecat de senzaţii şi o conştiinţă vie, subtilă, critică, şi aceasta vede lumea deformată şi dezgustătoare. Şi acum ce va urma? Oare numai forţa oarbă a pasiunii o mai putea satisface? Nu asta, ci fiorul subtil al extremei senzaţii a degradării. Era voinţa intactă reacţionând împotriva voinţei ei nesupusă miriadelor de fiori subtili ai procesului ultim şi subtil al

degradării, de analiză şi desfacere în bucăţi, care se desfăşura în întunericul din ea în timp ce aspectul ei exterior, individual, rămânea total neschimbat, chiar sentimental în ipostazele lui.
Gerald pătrunsese în sferele exterioare ale sufletul lui lui Gudrun. El reprezenta pentru ea cel mai important exponent al lumii exterioare, acel necplus ultra al omului aşa cum îl vedea ea. Prin el cunoscuse lumea şi cu asta totul se terminase. Acum, după ce-l cunoscuse pe deplin, era, ca Alexandru cel Mare, în căutare de alte lumi. Dar nu existau alte lumi, bărbaţii erau aceiaşi, existau doar creaturi, creaturi mărunte, creaturi de sine stătătoare, ca Loerke. Pentru ea se terminase cu lumea. Exista numai întunericul din interiorul individului, senzaţia în cadrul eului, dezacordul mistic al descompunerii diabolice, care distruge rădăcina vitală, organică, a vieţii.
Toate astea existau în subconştientul lui Gudrun, dar nu şi în mintea ei. Ştia ce are de făcut, ştia către ce va trebui să se îndrepte după ce-l va părăsi pe Gerald. îi era teamă de el; ar fi putut s-o ucidă. Iar ea n-avea chef să fie ucisă. Un fir subţire o mai lega încă de el. Dar nu moartea ei va fi aceea care îl va rupe. Ea trebuia să meargă mai departe, să culeagă încet rodul plăcut al vieţii, să cunoască negânditele subtilităţi ale senzaţiei înainte de a se termina cu ea.
Gerald nu-i mai putea oferi aceste ultime subtilităţi. Nu putea ajunge până în centrul fiinţei ei. Dar acolo unde armele lui primitive nu puteau pătrunde, acul fin, insinuant, ca de insectă, a lui Loerke, putea. Era în orice caz momentul ca ea să treacă la celălalt, la creator, la ultimul meşter. Ştia că Loerke, în adâncurile sufletului său, era eliberat de orice, pentru el nu exista nici cer, nici pământ,
nici iad. Nu admitea nicio supunere, nu se apropia de nimeni şi nimic. Era un singuratic şi, prin comparaţie cu restul, era perfect în el însuşi.
Pe când în sufletul lui Gerald mai dăinuia un oarecare ataşament faţă de ceilalţi, faţă de toţi. Aceasta reprezenta limitarea lui. Era limitat, borne, subordonat necesităţilor

sale, în ultima instanţă, pentru bunătatea, dreptatea şi contopirea cu scopul suprem. Că scopul suprem ar putea fi experienţa perfectă şi subtilă a procesului morţii, asta nu-i fusese îngăduit să ştie. Şi aceasta era limitarea lui.
Triumful îi dădea târcoale lui Loerke de când Gudrun făgăduise căsătoria ei cu Gerald. Artistul părea că se învârte în jurul ei ca o creatură în zbor, căutând un loc unde să se aşeze. Nu se apropia de ea violent, nu era niciodată inoportun. Acţiona cu un instinct sigur din întunericul complet al sufletului său, coresponda cu ea mistic, imperceptibil, dar sigur. Timp de două zile, discută cu ea, continuă discuţia despre artă, subiecte ce le făceau mare plăcere amândurora. Lăudau lucrurile apuse, simţeau o plăcere sentimentală, copilărească, faţă de perfecţiunea atinsă în trecut. Le plăcea îndeosebi sfârşitul secolului optsprezece, epoca lui Goethe, Shelley şi Mozart.
Se jucau cu trecutul şi cu marile personalităţi ale lui, un fel de mic joc de şah sau de marionete, numai ca să se amuze. Aveau ca marionete toţi oamenii de seamă, iar ei doi erau zeităţile care puneau totul la cale. Cât priveşte viitorul, acesta nu era niciodată menţionat decât ca un vis batjocoritor şi ironic în ceea ce priveşte distrugerea omenirii de către o catastrofă ridicolă cauzată de vreo invenţie a omului: un om va inventa un explozibil atât de perfect încât va rupe pământul în două, iar cele două jumătăţi vor porni prin spaţiu în două direcţii diferite spre consternarea locuitorilor; sau, în viziunea înfricoşătoare a lui Loerke, răcirea pământului, zăpada aşternută peste tot şi numai creaturile zăpezilor, urşi polari, vulpi albe şi oameni asemănători unor îngrozitoare păsări ale zăpezilor, care vor supravieţui în asprimea întinderilor de gheaţă.
în afară de aceste fantezii, nu schimbau niciun cuvânt despre viitor. Cel mai mult se delectau fie cu viziuni batjocoritoare ale distrugerii, fie cu spectacolul sentimental al marionetelor delicate din trecut. Era o plăcere sentimentală să reconstruiască lumea lui Goethe la Weimar sau a lui Schiller, de sărăcie şi iubire credincioasă, sau să-l vadă din nou pe Jean-Jacques Rousseau în toiul

agitaţiei sale, sau pe Voltaire la Ferney, sau pe Frederick cel Mare citindu-şi versurile.
Discutau ore în şir despre literatură, scuptură şi pictură, amuzându-se cu Flaxman, Blake şi Fuseli, cu Feuerbach şi Bocklin, plini de duioşie faţă de ei. Simţeau că le-ar trebui o viaţă de om pentru a trăi din nou in petto vieţile marilor artişti. Dar ei preferau să rămână la secolele optsprezece şi nouăsprezece.
Foloseau un amestec de limbi. Limba de bază rămânea franceza. Dar el îşi termina majoritatea propoziţiilor într-o englezească stricată la care adăuga şi cuvinte nemţeşti; ea îşi ducea neîndemânatică ideea până la sfârşit cu orice fel de expresie îi venea în minte. Plăcerea acestei conversaţii era foare mare pentru Gudrun. Era plină de expresii fantastice, ciudate, cu dublu înţeles, evazive, de o imprecizie plină de sugestivitate. Era o adevărată plăcere fizică pentru ea să urmărească firul acestei conversaţii prin intermediul a trei fire colorate, cele trei limbi diferite.
Şi tot timpul amândoi dădeau târcoale, planau în jurul flăcării unei invizibile declaraţii. El dorea s-o facă, dar era împiedicat de o reţinere inevitabilă. Şi ea o dorea, dar voia să amâne momentul, să-l amâne nedefinit, mai avea oarecare milă faţă de Gerald, ceva care o mai ţinea legată de el. Şi, ceea ce era mai rău ca orice, avea un rest de milă faţă de ea însăşi în legătură cu Gerald. Datorită a tot ceea ce fusese, se simţea legată de el prin nişte fire veşnice, invizibile - pentru tot ceea ce fusese, pentru că venise la ea în acea primă noapte, în casa
ei, în starea lui disperată, pentru că Gerald era treptat copleşit de un sentiment de ură faţă de Loerke. Nu-I lua în serios, mai curând îl dispreţuia, dar simţea în Gudrun influenţa acestei mici creaturi. Acest lucru era ceea ce-l învrăjbea pe Gerald, influenţa lui Loerke pe care o simţea în Gudrun, influenţa prezenţei lui, a fiinţei lui care curgea triumfătoare prin vinele ei.
— Ce te încântă atât de mult la viermele ăsta? întrebă el într-un rând, realmente nedumerit.
Pentru că el, ca bărbat, nu vedea absolut nimic atrăgător sau important în Loerke, absolut nimic. Gerald se aştepta

să găsească o anumită frumuseţe sau nobleţe care să explice subjugarea unei femei. Dar nu vedea nimic, afară de un dezgust pe care îl ai faţă de o insectă.
Gudrun se înroşi puternic. Aceste atacuri nu i le va ierta niciodată.
— Ce vrei să spui? se revoltă ea. Doamne, ce fericire că nu sunt măritată cu tine!
Vocea ei plină de sarcasm şi dispreţ îl răni. Era făcut inofensiv. Dar îşi reveni repede.
— Spune-mi, spune-mi numai, reluă el cu o voce periculoasă, gâtuită - spune-mi ce anume te fascinează la el.
— Nu sunt fascinată, răspunse ea cu nevinovăţie, rece şi ostilă.
— Ba da. Eşti fascinată de micul şarpe împăiat, ca o pasăre care gâfâie gata să alunece în jos pe gâtul lui.
Ea îl privi cu furie întunecată.
— N-am chef să discut despre asta.
— N-are importanţă dacă ai chef sau nu, asta nu schimbă faptul că eşti gata să te prăbuşeşti la picioarele acestei insecte şi să i le săruţi. Iar eu nu vreau să te opresc - fă-o, n-ai decât să te târăşti la picioarele lui şi să i le săruţi. Vreau numai să ştiu ce anume te fascinează - ce?
Gudrun rămase tăcută, învăluită în furia ei întunecată.
— Cum de îndrăzneşti tu să mă terorizezi, strigă ea, cum de îndrăzneşti tu, un boiernaş mărunt, un tiran? Ce drepturi crezi că ai asupra mea?
Faţa lui era albă şi strălucitoare şi ea îşi dădu seama după lumina din ochi că se afla în puterea lui - el era lupul. Şi pentru că se afla în puterea lui îl ura cu o intensitate care o făcea să se întrebe de ce nu-l ucide. în sinea ei, îl ucise pe loc, îl şterse de pe faţa pământului.
— Nu se pune problema vreunui drept, spuse Gerald aşezându-se pe un scaun. Ea îi urmări schimbarea poziţiei corpului. Trupul încordat, cu mişcări mecanice, îi apărea ca o obsesie. Ura ei era amestecată cu un dispreţ de moarte.
Nu-i vorba de drepturile mele asupra ta, deşi am anumite drepturi, ţine minte asta. Vreau să ştiu, vreau numai să ştiu ce anume te farmecă la nenorocitul ăla de sculptor, ce

anume te face să te târăşti ca un vierme umil adorându-l. Vreau să ştiu ce te face să te umileşti aşa.
Gudrun stătea în picioare lângă fereastră şi-l asculta. Apoi se întoarse spre el.
— Da? spuse ea cu vocea cea mai nepăsătoare şi mai tăioasă. Vrei să ştii ce este? Este faptul că el înţelege o femeie, că nu este stupid, latã ce este.
Un zâmbet ciudat, sinistru, animalic, se aşternu pe faţa lui Gerald.
— Şi ce fel de înţelegere este asta, mă rog? E înţelegerea pe care o are un purice, un purice cu trompă, care ţopăie. De ce te-ai târî în mod josnic în faţa înţelegerii lui de purice?
Lui Gudrun îi veni în minte felul în care Blake reprezentase sufletul unui purice. încercă s-o aplice lui Loerke. Blake era şi el un clovn. Dar acum trebuia să-i răspundă lui Gerald.
— Nu înţelegi că înţelegerea pe care o are un purice e mai interesantă decât a unui prost? întrebă ea.
— Un prost!
— Un prost, un prost încrezut, un Dummkopf, replică ea folosind şi cuvântul nemţesc.
— Mă faci prost! Ei bine, nu crezi că prostul, cum îl numeşti tu, e preferabil puricelui ăluia de jos?
Se uită la ei. O anumită limitare, un fel de stupiditate oarbă a lui se lăsă ca un văl pe sufletul ei, stânjenind-o.
— Cu asta ţi-ai dat arama pe faţă.
El rămase nemişcat cu mintea chinuită de întrebări.
— Am să plec în curând, îi spuse.
Gudrun se întoarse spre el.
— Ţine minte, sunt total independentă faţă de tine - total. Tu îţi faci aranjamentele tale, eu - pe ale mele.
Gerald se gândi o clipă.
— Vrei să spui că din clipa aceasta suntem străini unul faţă de celălalt?
Ea se opri, îmbujorată. Era atrasă într-o capcană, Gerald o forţa să ia o hotărâre. Se întoarse spre el.
— Străini nu vom putea fi niciodată. Dar dacă vrei să faci ceva independent de mine, e bine să ştii că eşti perfect liber să faci ce-ţi place. Nu te gândi nicio clipă la mine.

Chiar şi această slabă aluzie că ar avea nevoie de el, că încă se mai simţea legată de el, era suficientă pentru a-i deştepta din nou pasiunea. în timp ce stătea acolo, se schimbă ceva în el, un şuvoi fierbinte, topit, i se ridică involuntar în vine. Gemu în el sub acest jug, dar nu se putea resemna. O privea cu ochi limpezi, în aşteptare.
Ea înţelese imediat şi fu scuturată de o revoltă rece. Cum de mai putea s-o privească cu ochii aceştia limpezi, calzi şi răbdători, s-o mai aştepte chiar şi acum? Ceea ce fusese spus între ei nu era de-ajuns pentru a-i situa în două lumi diferite, pentru a rămâne despărţiţi pe vecie? El însă era în întregime subjugat şi tulburat, continuând să aştepte.
Acest fapt o nedumeri. întorcându-şi faţa într-o parte, spuse:
— Eu, în orice caz, am să-ţi spun când va interveni o schimbare.
Şi cu aceasta părăsi camera.
Gerald rămase nehotărât, cu un uşor sentiment de dezamăgire care părea să-i distrugă treptat orice înţelegere. Dar răbdarea lui inconştientă continua să persiste.
Rămase multă vreme nemişcat, fără gânduri, fără să-şi dea seama de nimic. Apoi, se ridică şi se duse jos să joace şah cu unul dintre studenţi. Faţa lui era senină, netulburată, cu un fel de laisser-aller inocent, care îi dădu mult de gândit lui Gudrun, îi inspiră aproape teamă, fă- când-o să aibă o aversiune profundă faţă de el.
Acesta fusese momentul în care Loerke, care până atunci încă nu-i vorbise direct, începu s-o întrebe despre situaţia ei.
— Nu eşti măritată, nu?
Ea îl privi drept în faţă.
— Deloc, răspunse ea în felul ei măsurat.
Loerke zâmbi şi faţa i se încreţi în mod ciudat. O şuviţă subţire de păr i se lăsase pe frunte şi se observă că pielea îi era de un cafeniu deschis. îi privi mâinile şi încheieturile, păreau foarte îndemânatice, aveau culoarea topazului, erau ciudat de brune şi străvezii.
— Bun, spuse el.

Totuşi, nu avea suficient curaj să continue.
— Doamna Birkin este sora dumitale?
— Da.
— E măritată?
— Da.
— Aveţi părinţi?
— Da, avem.
Şi îi relată pe scurt, laconic, situaţia. El o privea tot timpul atent, plin de curiozitate.
—Aşa deci! exclamă el cu oarecare surpriză. Şi acest domn Crich e bogat?
— Da, e bogat. E proprietar de mine.
— De când eşti prietenă cu el?
— De şase luni.
Urmă o pauză.
— Da, sunt surprins, continuă el după un timp. Eu credeam că englezii sunt atât de reci. Şi ce ai de gând să faci după ce pleci de aici?
— Ce am de gând să fac? repetă ea.
— Da. Nu te poţi întoarce la şcoală. Nu - scutură din umeri asta-i imposibil. Lasă asta în seama acelor ca- naille care nu sunt bune de nimic altceva. Dumneata, în ce te priveşte - ştii asta eşti o femeie remarcabilă, eine seltsame Frau\ De ce să negăm asta - de ce s-o mai punem la îndoială? Eşti o femeie extraordinară, de ce să urmezi cursul unei vieţi obişnuite?
Gudrun stătea privindu-şi propriile mâini, îmbujorată. Era încântată de felul simplu în care el îi spusese că este o femeie extraordinară. Nu ar fi spus asta numai ca s-o flateze - era un om liber şi obiectiv din fire. O spusese aşa cum ar fi spus despre o sculptură că este remarcabilă pentru că era convins de asta. Şi era mulţumită s-o audă de la el. Alţi oameni aveau o adevărată pasiune de a-i băga pe toţi în aceeaşi oală, de a-i aduce la acelaşi nivel. în Anglia era la modă să fii cât se poate de banal. Era o adevărată uşurare pentru ea să fie declarată extraordinară. N-avea de ce să-i mai pese de normele obişnuite.
— Trebuie să-ţi spun că nu am bani.

— Of, banii! exclamă el ridicând din umeri. Când ai ajuns la maturitate, banii îţi stau la dispoziţie. Numai când eşti tânăr n-ai bani. Nu-ţi face griji despre bani - se găsesc întotdeauna.
— Adevărat? se minună ea râzând:
— Da. Acest Gerald o să-ţi dea o sumă de bani, dacă îi ceri.
Ea se înroşi puternic.
— Am să cer de la altcineva, spuse ea cu oarecare greutate, nu de la el.
Loerke o privea atent.
— Bun. Cere de la altcineva. Numai nu te mai întoarce în Anglia la şcoala aceea. Nu, ar fi stupid.
Urmă o nouă pauză. îi era teamă să-i propună deschis să meargă cu el. Nici măcar nu era sigur că o dorea, iar ei îi era teamă de o astfel de propunere. Loerke ţinea foarte mult la singurătatea lui, era foarte zgârcit când era vorba să-şi împartă viaţa cu cineva, chiar şi pentru o zi.
— Singura alternativă ar fi Parisul, dar nu pot să-l sufăr, spuse ea.
— Parisul? Nul Decât religion d'amour sau ultimele curente artistice terminate în ,,-ism" sau noua întoarcere la lisus, mai bine te dai în căluşei toată ziua. Vino la Dresda. Am acolo un atelier - pot să-ţi dau ceva de lucru. O, asta ar fi destul de uşor. N-am văzut niciuna dintre lucrările dumitale, dar cred în dumneata. Vino la Dresda - e un oraş minunat şi poţi duce o viaţă la fel de frumoasă ca în oricare oraş. Ai tot ce-ţi trebuie, mai puţin nebunia Parisului sau berea Munchenului.
O privea cu răceală. Ceea ce-i plăcea la el era faptul că vorbea simplu şi clar ca faţă de sine însuşi. Era un artist ca şi ea, în primul rând un camarad.
— Nu, continuă el, Parisul mă îmbolnăveşte, Puah! L'amour. îl detest. L'amour, l'amore, die Liebe - îl detest în orice limbă. Femeile şi dragostea - nu există plictiseală mai mare.
Gudrun se simţea uşor jignită. Dar în forul ei intim era de acord cu el. Bărbaţii şi dragostea - nu exista ceva mai plictisitor.

— Asta este şi părerea mea, spuse ea.
— E un lucru plictisitor, repetă el. Ce contează că port pălăria asta sau alta? Aşa e şi cu dragostea. La urma urmei n-am nevoie să port pălării, o fac doar de formă. Şi tot aşa n-am nevoie de dragoste decât de formă. Să-ţi spun ceva, gnădige Frâu - şi se aplecă spre ea - apoi făcu un gest rapid, ciudat, ca şi când ar fi dat ceva la o parte - în sfârşit, gnadiges Frăulein - ascultă-mă pe mine, aş da totul, absolut totul, toată dragostea în schimbul unei camaraderii inteligente - ochii lui scânteiau întunecaţi, diabolic. înţelegi? întrebă el cu un zâmbet uşor. N-ar conta dacă ea ar avea o sută sau o mie de ani - pentru mine ar fi acelaşi lucru câtă vreme poate să înţeleagă. îşi închise ochii cu o mişcare profundă.
Din nou, Gudrun se simţi puţin ofensată: prin urmare, n-o găsea atrăgătoare? începu brusc să râdă.
— Va trebui să aştept vreo optzeci de ani pentru a fi aşa cum vrei dumneata. Sunt destul de urâtă, nu?
El o privi cu un ochi devenit deodată critic, evaluând-o.
— Eşti frumoasă şi asta mă bucură. Dar nu-i vorba de asta - nu-i vorba de asta, strigă el cu o însufleţire care o flata, ci faptul că ai un anumit fel de inteligenţă, un anumit gen de înţelegere. în ce mă priveşte, eu sunt mic, chetif, insignifiant. Bun! Nu-mi cere deci să fiu puternic şi atrăgător. Este eul meu - îşi trecu degetele peste gură cu un gest curios - este eul meu cel care caută o iubită, cel care aşteaptă eul iubitei, perechea potrivită inteligenţei mele. înţelegi?
— Da, înţeleg.
— Cât despre celălalt, acest amour - făcu un gest lateral cu mâna ca şi cum ar fi vrut să dea la o parte ceva ce-l deranja - n-are nicio importanţă, niciuna. Are vreo importanţă dacă în seara aceasta beau vin alb sau nu beau nimic? Nu are nicio importanţă, nu contează. Aşa şi cu această dragoste, acest amour, acest baiser . Da sau nu, soit ou soit pas , azi, mâine sau niciodată, e acelaşi lucru, n-are nicio importanţă - nu mai multă decât vinul alb de care vorbeam.

Sfârşi cu o ciudată mişcare a capului în jos, într-o negaţie plină de disperare. Gudrun îl privea fix. Se făcuse palidă. Brusc, ea se întinse şi îi apucă mâna.

— Ai dreptate, spuse cu o voce cam ridicată, vehementă, acelaşi lucru e valabil şi pentru mine. înţelegerea este ceea ce contează.

El îşi ridică privirile spre ea aproape speriat, privind-o furiş. Apoi dădu din cap puţin cam morocănos. Gudrun îi dădu drumul la mână - el nu făcuse nici cea mai mică mişcare de răspuns - şi rămaseră tăcuţi.

— Ştii, spuse el privind-o cu ochi întunecaţi, plini de importanţă, profetici, soarta dumitale şi a mea vor fi împletite până... - dar se întrerupse făcând o mică grimasă.

— Până când? întrebă ea palidă, cu buzele albite. Era foarte susceptibilă faţă de aceste pronosticuri rele. El însă se mulţumi doar să scuture din cap.

— Nu ştiu, nu ştiu.

Gerald nu se întoarse de la schi decât odată cu venirea nopţii. Lipsi de la cafeaua şi prăjitura pe care ea le lua la ora patru. Zăpada era excelentă, iar el parcursese o distanţă mare singur, printre crestele de zăpadă, pe schiuri; se căţărase sus, atât de sus încât putuse să vadă pe deasupra trecătorii care se aflau la cinci mile depărtare, putuse să vadă Marienhutte, hotelul de pe creasta trecătorii, pe jumătate îngropat în zăpadă, şi mai departe până în valea adâncă de dincolo de ea, unde se aflau pinii învăluiţi în neguri. Pe drumul acesta se putea ajunge acasă; dar la acest gând Gerald se scutură cuprins de greaţă; puteai merge pe schiuri până acolo jos, la vechiul drum imperial, de sub trecătoare. Dar de ce să ajungi la vreun drum! Simţi revoltă la gândul de a se afla din nou printre oameni. Trebuie să rămână acolo sus printre zăpezi. Fusese fericit singur, printre piscuri, deplasându-se cu iuţeală pe schiuri, făcând sărituri şi trecând razant pe deasupra stâncilor întunecate cu dâre de zăpadă strălucitoare.

Simţea însă ceva îngheţat adunându-i-se în inimă. Starea lui ciudată de răbdare şi inocenţa care dăinuise câteva zile

începuse să se destrame, va fi din nou lăsat pradă cumplitei lui pasiuni şi chinurilor.
Coborî deci fără chef, ars de zăpadă şi schimbat, spre casa din vale, dintre nodurile stâncoase. Văzu luminile galbene şi ezită, dorindu-şi să nu fie obligat să intre, să dea cu ochii de toţi acei oameni, să audă zarva făcută de vocile lor şi să le imite deruta. Se simţea izolat ca şi cum în jurul inimii lui ar fi fost vid sau o platoşă de gheaţă.
în clipa în care o văzu pe Gudrun, ceva tresări în sufletul lui. Avea un aer distant şi măreţ şi zâmbea degajat şi graţios nemţilor. în inima lui se ivi o dorinţă bruscă de-a o ucide. Se gândea ce împlinire perfectă şi voluptuoasă ar fi fost uciderea ei. Mintea lui rămase absentă toată seara, copleşită de zăpadă şi de dorinţa lui. Dar îşi spunea în permanenţă: ce izbăvire perfectă, voluptuoasă, ar fi dacă ar strangula-o, dacă ar stoarce din ea şi ultima scânteie de viaţă până ce va rămâne complet inertă, moale, destinată pe vecie, o grămadă de carne moale zăcând între mâinile lui, moartă de-a binelea. Atunci va fi a lui definitiv şi pentru totdeauna, ar fi o finalitate atât de voluptuoasă şi de perfectă.
Gudrun nu era conştientă de ceea ce simţea el; părea liniştit şi sociabil ca de obicei. Amabilitatea lui chiar o făcu să-l bruscheze.
Se duse în camera lui în clipa în care tocmai se dezbrăca. Nu observă strălucirea curioasă, de bucurie şi de ură din ochii lui. Rămase lângă uşă cu mâna la spate.
— M-am gândit, spuse ea cu o nepăsare arogantă, să nu mă mai întorc în Anglia.
— Da? Şi unde ai să te duci?
Dar Gudrun nu-i luă în seamă întrebarea. Trebuia să- şi impună propriul punct de vedere logic şi trebuia s-o facă aşa cum o plănuise.
— Nu văd ce rost ar avea să mă întorc, continuă ea. între noi totul s-a terminat.
Se opri pentru a-l lăsa pe el să vorbească. Dar el nu spuse nimic. Vorbea numai cu el însuşi: „S-a terminat? Sunt convins. Dar nu încă. Ţine minte, lipseşte finalul. Trebuie să-i punem un sfârşit. Trebuie să existe o concluzie, e

nevoie de finalitate". Toate acestea şi le spunea în gând, dar nu scotea niciun sunet.
— Ce a fost a fost, continuă ea. Nu regret nimic şi sper că nici tu nu regreţi...
Aşteptă din nou ca el să zică ceva.
— O, eu nu regret nimic, rosti el îngăduitor.
—Atunci e bine, atunci e bine. Deci niciunul dintre noi nu regretă nimic, ceea ce e şi normal.
— Cât se poate de normal, spuse el fără să se gândească.
Gudrun se opri pentru a-şi putea relua firul gândului.
— încercarea noastră a fost un eşec. Dar putem încerca din nou în altă parte.
O undă de furie trecu prin vinele lui Gerald. Era ca şi cum ea ar fi încercat să-l aţâţe, să-l întărâte. De ce trebuia să facă asta?
— încercarea noastră de a face ce? întrebă el.
— De a fi amanţi, cred, spuse ea puţin derutată.
Ce trivial prezenta lucrurile!
— încercarea noastră de a fi amanţi a fost un eşec?
Dar în sinea lui îşi spunea: „Ar trebui s-o ucid aici. Nu îmi rămâne altceva de făcut". O dorinţă grea, copleşitoare, de a-i provoca moartea pusese stăpânire pe el. Ea nu-şi dădea seama.
— N-a fost? Crezi c-a fost un succes?
Din nou, insulta din întrebarea ei obraznică îi trecu prin vine ca un şuvoi incandescent.
— Au existat şi unele momente de strălucire în legătura dintre noi, spuse el. Ar fi putut... să fie reuşită.
El însă se opri înainte de a rosti ultimele cuvinte. Chiar pe când începea propoziţia, îşi dădu seama că nu crede în cele ce avea de gând să spună. Ştia că n-ar fi fost niciodată un succes.
— Nu, spuse ea. Tu nu poţi iubi.
— Dar tu?
Ochii ei mari, întunecaţi, erau fixaţi asupra lui, fiecare părând o lună de întuneric.
— Nu pot să te iubesc, îi aruncă ea în faţă adevărul gol şi crud.

Trupul lui tresări, mintea îi fu străbătută de o lumină orbitoare. Inima îi ardea ca o flacără. întreaga conştiinţă se concentră în încheieturile mâinilor şi în mâini, întreaga lui fiinţă se transformase într-o dorinţă oarbă şi perversă de a ucide. încheieturile îi ardeau, simţea că nu va exista satisfacţie până în clipa în care mâinile lui nu se vor strânge pe gâtul ei.
Dar mai înainte ca trupul lui să se avânte spre ea, faţa ei se lumină de o înţelegere bruscă, vicleană, şi într-o clipită se repezi afară din cameră. Alergă în camera ei şi se încuie pe dinăuntru. îi era teamă, dar nu-şi pierduse firea. Ştia că viaţa ei pâlpâie pe marginea unui abis. Dar era ciudat de sigură pe paşii pe care-i făcea. Ştia că şiretenia ei o poate depăşi pe a lui.
Gudrun stătea în cameră tremurând de emoţie şi bucurie. Ştia că-l poate depăşi în isteţime. Se putea bizui pe prezenţa ei de spirit şi pe inteligenţa ei. Era însă o luptă pe viaţă şi pe moarte; acum ştia asta. O singură mişcare greşită şi era pierdută. Avea senzaţia unei boli ciudate, care-i dădea o stare de încordare şi veselie asemeni cuiva care este în pericol de a cădea de la o mare înălţime dar care nu se uită în jos pentru a nu fi cuprins de teamă.
„Am să plec poimâine", îşi spuse ea.
Tot ceea ce voia era ca Gerald să nu creadă că-i e frică de el, că pleacă din cauză că îi era teamă. în adâncurile ei nu exista această teamă. Ştia că singura ei scăpare era să evite violenţa lui fizică. Dar nici măcar fizic nu-i era teamă de el. Voia să-i dovedească asta. După ce i-o va dovedi, oricum ar fi fost el, nu va mai lăsa impresia că i-a fost teamă După ce i-o va dovedi, îl va părăsi pentru totdeauna. în acelaşi timp însă, lupta dintre ei, pe cât o ştia ea de teribilă, era neconcludentă. Iar ea voia să- şi păstreze încrederea în sine. Oricâtă teroare ar simţi, va rămâne neînfricată, nu se va lăsa intimidată. El n-o va putea intimida niciodată, nici domina şi nici nu-şi va putea asuma vreodată vreun drept asupra ei. Şi avea de gând să păstreze această atitudine până i-o va dovedi. După aceea, putea să-l părăsească pentru totdeauna.

Dar încă n-o dovedise, nici faţă de el, nici faţă de ea însăşi. Asta era ceea ce o mai ţinea încă legată de Gerald. Era legată de el, încă nu se putea despărţi. Stătu trează multe ore înfăşurată în pleduri gândindu-se fără încetare. Firul gândurilor ei părea să nu se mai sfârşească niciodată.
„Nu este ca atunci când m-ar iubi cu adevărat. Nu mă iubeşte. Ar vrea să cucerească fiecare femeie pe care o întâlneşte. Nici măcar nu-şi dă seama de asta. Dar asta face. îşi dezvăluie farmecul lui de mascul, încearcă să facă pe orice femeie să se gândească ce minunat ar fi să-l aibă drept amant. Până şi faptul că ignoră femeile face parte din joc. Dar nu e niciodată inconştient de prezenţa lor. Ar fi trebuit să fie cocoş şi atunci ar fi putut umbla ţanţoş în faţa a cincizeci de femele, toate supuse lui. Dar pe mine nu mă interesează deloc acest Don Juan. Aş putea juca rolul Donei Juanita de un milion de ori mai bine decât îl joacă el pe acela de Don Juan. Mă plictiseşte, o ştiu. Farmecul lui de mascul mă plictiseşte. Nimic nu-i atât de plictisitor, atât de stupid în el însuşi, atât de stupid de orgolios. Zău, orgoliul nemărginit al acestor bărbaţi e ridicol - nişte păuni neînsemnaţi.
Toţi sunt la fel. Până şi Birkin. Plămădiţi cu toţii din aceeaşi limitare înfumurată, nimic altceva. Absolut nimic în afară de limitarea lor ridicolă şi poate neînsemnătatea lor intrinsecă, care îi face să fie atât de înfumuraţi.
în ceea ce-l priveşte pe Loerke, cântăreşte de o mie de ori mai mult decât Gerald. Gerald e atât de limitat, cu el nu ajungi nicăieri. Va continua să macine la nesfârşit la vechea moară. Şi zău dacă mai există vreun bob de grâu între pietrele morii. El macină şi macină când de fapt n-a mai rămas nimic de măcinat - spunând aceleaşi lucruri, crezând aceleaşi idei, ocupându-se de aceleaşi lucruri. O, Doamne, ar pune la grea încercare până şi răbdarea unei pietre.
”Nu că aş avea un cult pentru Loerke, dar, în orice caz, el este un individ liber. Nu e îngâmfat de propria lui bărbăţie. El nu macină plin de zel la vechile mori. O, Doamne, când mă gândesc la Gerald şi la ocupaţia lui - acele birouri din Beldover şi minele -, mă îmbolnăvesc de inimă. Ce legătură

am eu cu toate astea? Şi mai crede că poate fi amantul unei femei! Ai putea tot atât de bine să ceri asta unui stâlp de felinar, mulţumit de sine. Bărbaţii ăştia au veşnicele lor treburi - şi morile lor eterne date de Dumnezeu, care continuă să macine fără să aibă ce! E prea plictisitor, insuportabil. Cum de am putut măcar o clipă să-l iau în serios?
Cel puţin la Dresda poţi întoarce spatele tuturor acestor lucruri. Şi vor fi lucruri amuzante de făcut. Va fi interesant să mergi la acele spectacole euritmice, la opera germană şi la teatrul german. Va fi amuzant să iei parte la viaţa boemei germane. Iar Loerke este un artist, este un individ liber. Scapi de o mulţime de lucruri, asta-i principalul, scapi de repetarea hidoasă şi plictisitoare a acţiunilor vulgare, a expresiilor vulgare, a situaţiilor vulgare. Nu-mi fac iluzii că la Dresda voi găsi elixirul vieţii. Ştiu că nu. Dar scap de oamenii care au propria lor casă şi propriii lor copii şi propriile lor cunoştinţe şi propriile lor una sau alta. Voi fi în mijlocul oamenilor care n-au lucruri personale, care n-au un cămin şi un servitor care să le stea la dispoziţie, care n-au o reputaţie şi o stare şi o situaţie şi un cerc de prieteni de acelaşi fel. O, Doamne, angrenajul acesta de roţi sociale după roţi sociale îţi bate în creier ca tic-tacul unui ceas, cu întreaga nebunie a mişcării mecanice şi a lipsei de sens. Cât urăsc viaţa, ce mult o urăsc! Cât îi urăsc pe de-alde Gerald ăştia, care nu-ţi pot oferi nimic altceva.
Shortlands! Cerule! Gândeşte-te cum ar fi să locuieşti acolo o săptămână, apoi încă una şi apoi o a treia...
Nu, nu vreau să mă mai gândesc - e prea mult.”
Şi îşi curmă firul gândurilor, de-a dreptul îngrozită, incapabilă să mai suporte.
Gândul la succesiunea mecanică a zilelor ce urmează una după alta, zi după zi, ad infinitum, era unul dintre lucrurile care îi făceau rău ca o reală apropiere a nebuniei. Teribilul jug al acestui tic-tac al timpului, această învârtire a limbilor ceasului, această eternă repetare a orelor şi zilelor. O, Doamne, era prea îngrozitor pentru a fi contemplată. Şi nu există nicio scăpare, niciuna.

Aproape că dorea ca Gerald să fie cu ea pentru a scăpa de chinurile propriilor ei gânduri. O, cât suferea stând acolo singură, în faţa teribilului ceas cu eternul lui tic-tac. întreaga, dar întreaga viaţă se reducea la acest tic-tac, tic-tac, tic-tac, apoi bătaia orelor şi din nou tic- tacul şi mişcarea limbilor acelor ceasornicului.
Gerald n-o putea scăpa de asta. El, corpul lui, mişcarea lui, viaţa lui - erau acelaşi ticăit, aceeaşi învârtire în jurul cadranului, o învârtire oribilă, mecanică, înainte, de la o oră la alta. Ce erau sărutările, îmbrăţişările lui? Un tic-tac pe care el îl auzea în permanenţă.
„Ha-ha, râse singură - atât era de speriată încât încerca să-şi facă curaj râzând - ha-ha, ce înnebunitor este, fără îndoială, fără îndoială!"
Apoi, cu un gest conştient, de degajare, se întrebă cât de surprinsă ar fi dacă, sculându-se dimineaţa, ar constata că albise. Avusese de multe ori senzaţia că albise sub povara insuportabilă a gândurilor şi a senzaţiilor ei. Şi totuşi părul rămânea neschimbat, brun, cum fusese întotdeauna, ea însăşi rămânând aceeaşi, întruchiparea sănătăţii.
Probabil că era sănătoasă, probabil că sănătatea ei de fier era aceea care o ajuta să privească adevărul în faţă. Dacă ar fi o fire bolnăvicioasă ar avea iluziile, visurile ei. Dar aşa n-avea nicio scăpare. Trebuia să vadă şi să ştie şi să nu-şi afle niciodată liniştea. Nu se va putea elibera niciodată, lat-o stând în faţa cadranului vieţii. Şi chiar dacă-i întorcea spatele, aşa cum faci într-o gară pentru a te uita la chioşcul de ziare, încă îl mai simţea; cu şira spinării putea să vadă ceasul, veşnic acest cadran al unui ceas mare, alb. în zadar frunzărea cărţile sau făcea statuete de pământ. Ştia că în realitate nu citeşte, nici nu lucrează, ci îşi contemplă propriile-i degete trecând pe deasupra cadranului etern, mecanic şi monoton care măsoară timpul. Nu trăise niciodată cu adevărat, ci pur şi simplu privise. într-adevăr, ea era ca un mic ceas cu cele douăsprezece ore ale lui, pus alături de enormul ceas al eternităţii - iat-o, ca o întruchipare a Demnităţii şi Neruşinării sau a Neruşinării şi Demnităţii.

Plasticitatea comparaţiei îi făcu plăcere. Oare faţa ei nu semăna cu un cadran de ceas? Cam rotunjoară şi adesea palidă şi impasibilă. îi veni să se ridice şi să se uite în oglindă, dar gândul de a-şi vedea faţa asemănătoare unui cadran de ceas o umplea de o teamă atât de adâncă încât se grăbi să-şi îndrepte gândurile în altă parte.
O, de ce nu există cineva care să fie bun cu ea? De ce nu se găsea cineva s-o ia în braje, s-o ţină strâns la piept şi să-i dăruiască odihna, odihna pură, profundă, tămăduitoare. O, de ce nu exista cineva care s-o ia în braţe şi să-i dea liniştea şi siguranţa de care avea nevoie pentru a dormi. Atât de mult dorea acest somn perfect şi ocrotit. în somn era întotdeauna lipsită de apărare. Şi întotdeauna va fi astfel în timpul somnului, nesigură, neliniştită, fără apărare. O, cum va putea să suporte această povară, această eternă încordare.
Gerald! Ar putea el s-o cuprindă în braţe şi s-o protejeze cu trupul lui în timpul somnului? Oh! El însuşi avea nevoie de somn - sărmanul Gerald! Tot asta îi lipsea şi lui. Iar el ce făcea? Făcea ca povara aceasta să fie şi mai mare, povara somnului ei devenea de nesuportat când el era acolo. Era o tensiune suplimentară adăugată nopţilor ei de insomnie, picotelii ei infructuoase. Poate că el reuşea să capete puţină odihnă prin ea. Poate. Poate că aceasta era cauza pentru care se ţinea veşnic după ea, ca un copil înfometat care plânge după sân. Poate acesta era secretul pasiunii lui, nepotolita lui dorinţă pentru ea - avea nevoie de ea pentru a-l ajuta să doarmă, să-şi afle odihna.
Şi ce-i cu asta? Ce, ea era mama lui? Avea ea nevoie de un iubit pe care să-l îngrijească noaptea ca pe un copil? îl dispreţuia, îl dispreţuia şi îşi împietrea inima. Un copil care plânge noaptea, acest Don Juan.
O-o-o, şi cât mai ura ea copilul acesta care plânge noaptea! L-ar ucide bucuroasă. L-ar sufoca şi l-ar îngropa aşa cum făcuse Hetty Sorrel. Fără îndoială, pruncul lui Hetty Sorrel plângea noaptea - ca şi al lui Arthur Donnithorne. Ha - Arthur Donnithorne - Don Juanii din lumea asta! Atât de virili ziua pentru ca noaptea să nu mai fie decât nişte copii plângăcioşi. Lasă-i să devină nişte mecanisme, n-au decât.

Lasă-i să fie instrumente, maşini, voinţe pure care funcţionează ca un mecanism de ceasornic, într-o perpetuă repetare. N-au decât să fie astfel, complet angrenaţi în munca lor, părţile componente ale unei mari maşini al cărei somn este o repetare constantă. Lasă-I pe Gerald să se ocupe de firma lui. Acolo va fi satisfăcut, mulţumit, ca o roabă care merge toată ziua înainte şi înapoi de-a lungul unei scânduri - văzuse ea asta.
Roaba - cu unica şi umila ei roată - unitatea firmei. Apoi căruciorul, cu două roţi; apoi vagonetul, cu patru; apoi locomotiva mărfarului, cu zece; apoi locomotiva de mare fracţiune, cu şaisprezece roţi, şi aşa mai departe până ajungea la miner, cu o mie de roţi şi apoi la electrician, cu trei mii, şi la directorul de mină, cu douăzeci de mii, şi la directorul general, cu o sută de mii de rotiţe lucrând de zor pentru a-şi îndeplini sarcinile, şi, în sfârşit, Gerald - cu un milion de roţi, zimţi şi axe.
Sărmanul Gerald, un instrument făcut din atâtea rotiţe! Era mai complicat decât un cronometru. Dar, o, Doamne, cât de obositor! Ce plictisitor. Dumnezeule din ceruri! Un cronometru - un gândac - simţea că leşină la gândul acestei plictiseli nemărginite. Atâtea roţi de numărat, de calculat şi de luat în consideraţie! Destul, destul - există o limită a capacităţii omului de a se complica, desigur. Sau poate nu există.
în vremea aceasta, Gerald stătea în camera lui, citind. După plecarea lui Gudrun, rămăsese stupefiat şi imobilizat de dorinţă. Stătu pe marginea patului o oră, fără să ştie ce-i cu el, cu mici pâlpâiri de conştiinţă care apăreau şi dispăreau. Dar nu se mişca, rămase multă vreme inert cu capul căzut în piept.
Apoi, ridică ochii şi îşi dădu seama că se îndreaptă spre pat. îi era frig. Curând zăcea în întuneric.
Dar ceea ce nu putea să suporte era tocmai întunericul. întunericul compact din jurul lui îl făcea să înnebunească. Aşa că se sculă şi aprinse o lumină. Rămase
■
un timp aşezat, holbându-se în gol. Nu se gândea la Gudrun, nu se gândea la nimic.

Apoi, brusc, coborî să caute o carte. Toată viaţa fusese îngrozit de nopţile de insomnie care îl păşteau în viitor. Ştia că aceasta ar fi prea mult pentru el, să fie obligat să suporte nopţi de insomnie, de nesfârşite ore petrecute cu ochii la ceas.
Aşa că stătea pe pat ca o statuie, citind ore în şir. Mintea lui rezistentă şi ageră citea cu rapiditate, corpul lui nu simţea nimic. într-o stare de inconştienţă rigidă, citi toată noaptea până dimineaţă, când, obosit şi dezgustat, mai ales de sine însuşi, îl cuprinse somnul şi dormi vreo două ore. Când se sculă, era odihnit şi plin de energie. Gudrun aproape că nici nu vorbi cu el, decât la cafea, când îi spuse:
— Voi pleca mâine.
— Vrei să te însoţesc până la Innsbruck, pentru a salva aparenţele? întrebă el.
— Poate, spuse ea.
Spuse „poate" între două sorbituri de cafea şi modul aspirat în care pronunţase cuvântul pe când sorbea produse un sunet care îi făcu greaţă. Se ridică repede pentru a se îndepărta de ea.
Se duse şi pregăti toate cele necesare pentru plecarea de a doua zi. Apoi, luându-şi ceva de mâncare, ieşi cu schiurile pentru toată ziua. Probabil, îi spusese el lui Wirt, se va duce până sus la Marienhutte sau până la satul din vale. Pentru Gudrun, ziua aceasta era plină de promisiuni, ca o primăvară. Simţea apropiindu-se izbăvirea, o nouă fântână a vieţii se ridica în ea. îi făcea plăcere să cotro- băie prin bagaje, să frunzărească filele cărţilor, să încerce diferite articole de îmbrăcăminte şi să se privească în oglindă. Era ca şi cum se ivise o nouă şansă de a trăi şi era încântată ca un copil, apărând în ochii tuturor foarte atrăgătoare şi frumoasă cu faţa ei delicată, exuberantă

â

şi fericită. Dar sub această aparenţă se ascundea însăşi moartea.

După-amiază urma să iasă cu Loerke. Ziua de mâine era pentru ea un lucru foarte vag. Aceasta era ceea ce îi făcea plăcere. Putea să plece cu Gerald în Anglia sau se putea întâmpla să plece cu Loerke la Dresda sau să se ducă la Munchen la o prietenă pe care o avea acolo. Orice se putea întâmpla mâine. Iar ziua de azi era pragul alb, de zăpadă sclipitoare, al tuturor posibilităţilor. Toate posibilităţile - acesta era farmecul, iluzia fermecător de pură, nedefinită, luminoasă şi încântătoare. Toate posibilităţile.
Nu voia ca iluzia să se materializeze, să ia o formă bine definită. Dorea ca, la un moment dat, în timpul călătoriei de mâine, să se lase purtată spre o direcţie cu totul nouă prin mijlocirea vreunui eveniment sau a unei împrejurări absolut neprevăzute. Aşa că, deşi dorea să iasă cu Loerke pentru această ultimă plimbare prin zăpadă, nu voia să fie serioasă sau preocupată.
Nici Loerke nu avea aparenţa seriozităţii. Cu căciula lui de catifea maronie, care îi făcea un cap rotund ca o castană, cu urechelniţele de catifea maronie lăsate să atârne liber peste propriile-i urechi şi un smoc de păr negru şi subţire, ca un spiriduş, zbenguindu-se pe deasupra ochilor mari şi întunecaţi de spiriduş, de pe faţa lui cu trăsături delicate, cu pielea lucioasă, transparentă şi cafenie, încreţită de tot felul de grimase ciudate, părea o creatură ciudată, pe jumătate băiat, pe jumătate bărbat, un fel de liliac. Dar, cu silueta lui, cu costumul de loden verzui, părea chetifşi neînsemnat şi totuşi ciudat de diferit de ceilalţi.
Loerke luase o sanie mică, pentru ei amândoi, şi acum urcau din greu pantele de zăpadă orbitoare care le ardea feţele uscate, râzând de o succesiune nesfârşită de calambururi, glume şi închipuiri poliglote. închipuirile reprezentau pentru amândoi realitatea, amândoi erau atât de fericiţi, aruncându-şi unul altuia micile baloane colorate de umor verbal. Minţile lor păreau că scânteiază într-un joc perfect, se distrau cu un joc pur. Şi doreau să menţină legătura dintre ei la stadiul de joc: un joc extrem de rafinat.
Loerke nu dădea cine ştie ce importanţă săniuşului. Nu punea niciun pic de pasiune şi avânt în el, aşa cum făcea

Gerald. Iar acest lucru o încânta pe Gudrun. Era sătulă, atât de sătulă de elanul plin de încordare a lui Gerald pentru mişcare. Loerke lăsa sania să alerge vesel şi nestânjenit, ca o frunză dusă de vânt şi, când la o curbă, se pomeniră amândoi în zăpadă, el aşteptă până ce se sculară, nevătămaţi, de pe creasta albă şi tare, şi izbucni în râs, obraznic, ca un spiriduş. Gudrun ştia că Loerke ar face observaţii glumeţe şi ironice chiar şi în drum spre iad - dacă ar fi fost în starea de spirit co-respunzătoare. Şi asta îi făcea o plăcere imensă. Avea senzaţia că se înalţă deasupra plictiselii realităţii, a monotoniei neprevăzutului. Se dădură cu sania până la asfinţit, într-o încântare pură, lipsiţi de griji şi fără să-şi dea seama de scurgerea timpului. Apoi, pe când mica sanie se răsucea riscant oprindu-se la poalele colinei:

— la stai! spuse el deodată şi scoase de undeva un termos mare, un pachet cu biscuiţi şi o sticlă de Schnapps.

— Oh, Loerke! spuse ea. Ce inspiraţie! O adevărată comble de joie? Ce băutură e în sticlă?

El se uită la sticlă şi râse.

— Heidelbeer!

— Ei nu! Din afinele de sub zăpadă! Parcă ar fi distilată direct din zăpadă. Poţi simţi - Gudrun adulmecă sticla - mirosul afinelor? Nu-i minunat? De parcă ai putea să le miroşi prin zăpadă.

Şi bătu uşor din picior. El se lăsă în genunchi, fluieră şi îşi lipi urechea de zăpadă. Pe când făcea asta, ochii lui negri se luminară.

— Ha! Ha! râse ea de felul fantezist în care el ironiza extravaganţele ei verbale.

întotdeauna o tachina, luând în râs tot ce făcea. Dar pentru că el cu ironiile lui era chiar mai absurd decât ea cu extravaganţele ei, ce puteai face altceva decât să râzi şi să te simţi bine?

Gudrun auzea vocile lor, a lui şi a ei, răsunând ca nişte clopote de argint în aerul îngheţat şi calm al asfinţitului. Ce perfectă, ce desăvârşită era această singurătate argintie şi acest joc!

Sorbi cafeaua fierbinte a cărei aromă se răspândea în jurul lor ca un roi de albine ce murmură în jurul florilor, sorbea mici înghiţituri de Heidelbeer în aerul ce mirosea a zăpadă şi mânca biscuiţii reci, dulci, umpluţi cu cremă. Ce bun era totul! Ce perfect mirosea şi suna totul, aici, în tăcerea aceasta deplină a zăpezii, ca şi în amurgul care se lăsa.

— Pleci mâine? întrebă el în cele din urmă.

— Da.

Urmă o pauză în timpul căreia înserarea părea să se ridice cu paloarea ei tăcută şi atotcuprinzătoare sus, spre infinitul ce părea foarte aproape.

— Wohin?

Asta era întrebarea - wohin. încotro? Wohin? Ce cuvânt minunat! Ar fi dorit să nu răspundă niciodată. Să-l lase să răsune veşnic.

— Nu ştiu, spuse ea zâmbindu-i.

El de asemenea îi zâmbi.

— Nu se ştie niciodată, spuse el.

Urmă o pauză în timpul căreia el mâncă biscuiţi cu mişcări rapide, aşa cum mănâncă un iepure iarba.

— Dar, râse el, ce destinaţie va fi scrisă pe bilet?

— O, Doamne! Mai e nevoie şi de bilet!

Aceasta o întristă. Se văzu la ghişeul gării. Apoi îi veni un gând salvator. Răsuflă uşurată.

— Dar nu-i nevoie să şi ajungi, spuse ea.

— Bineînţeles că nu.

— Vreau să zic, nu-i nevoie să ajungi acolo unde scrie pe bilet.

Aceasta îl şoca. Cineva ar putea lua un bilet şi să nu călătorească spre locul indicat de el. Poate întrerupe călătoria şi astfel să evite să ajungă la destinaţie, la locul ştiut. Asta era o idee!

— Atunci ia un bilet până la Londra. Asta nu înseamnă că ai să ajungi acolo.

— Aşa e.

El turnă puţină cafea într-o cană de metal.

— Nu-mi spui unde te duci? o întrebă.

— Sincer şi deschis, nu ştiu. Depinde de unde o să bată vântul.

El o privi ciudat, apoi gura lui se făcu pungă ca a lui Zefir suflând pe deasupra zăpezii.
— Bate spre Germania.
— Aşa cred, râse ea.
Deodată lângă ea răsări o siluetă albă, vagă. Era Gerald. Inima lui Gudrun tresări cuprinsă de o groază bruscă, profundă. Se ridică în picioare.
— Mi s-a spus că sunteţi aici, veni vocea lui Gerald ca o sentinţă în aerul alburiu al amurgului.
— Sfântă Fecioară! Ai apărut ca o stafie, exclamă Loerke.
Gerald nu răspunse. Prezenţa lui le părea celor doi nefirească şi fantomatică.
Loerke scutură termosul, apoi îl întoarse cu gura în jos deasupra zăpezii. Mai curseră câteva picături cafenii.
— S-a terminat.
Lui Gerald, silueta micuţă, ciudată, a neamţului îi apăru distinctă şi reală, ca văzută printr-un binoclu. îi displăcea şi ar fi dorit s-o vadă dispărând.
Apoi, Loerke făcu să sune cutia în care fuseseră biscuiţii.
— Biscuiţi au mai rămas câţiva.
Şi, întinzându-se din poziţia lui aşezată pe sanie, vru să îi dea lui Gudrun. Ea întinse stingherită mâna şi luă unul. Apoi îi oferi şi lui Gerald, dar acesta refuză cu atâta hotărâre încât Loerke, cu un aer puţin încurcat, puse cutia deoparte. Ridică apoi sticla şi o ţinu în lumină.
— A mai rămas şi ceva de băut, spuse el ca pentru sine.
Apoi, brusc, ridică sticla în aer cu un gest galant, o siluetă grotescă, ciudată, care se întindea spre Gudrun şi spuse:
— Gnădiges Frăulein, wohl...
Se auzi o pocnitură şi sticla zbură prin aer. Loerke se lăsase pe spate şi toţi trei stăteau acolo tremurând, cuprinşi de o emoţie violentă.
Loerke se întoarse spre Gerald cu o lucire drăcească pe faţa lui strălucitoare.
— Frumoasă lovitură, spuse el cuprins de o frenezie ironică demonică. C’est le sport, sans doute.
în clipa următoare zăcea în zăpadă într-o poziţie ridicolă. Pumnul lui Gerald îi aplicase o lovitură laterală în cap.

Loerke însă se reculese, se ridică tremurând, pri- vindu-l ţintă pe Gerald, cu ochii demonici şi batjocoritori, deşi trupul îi era slab şi neputincios.
— Vive le heros, vive!
Dar fu din nou aruncat în clipa în care pumnul lui Gerald, ca un fulger negru, se abătu asupra lui, îl izbi din nou lateral, în partea cealaltă a capului, şi-l proiectă în aer ca pe un pai.
Gudrun se repezi înainte. îşi ridică pumnul încleştat şi-l abătu cu forţă asupra feţei şi pieptului lui Gerald.
Gerald rămase înmărmurit de uimire ca şi când aerul însuşi ar fi explodat. Sufletul i se desfăcu larg de mirare în clipa în care simţi durerea. Apoi râse şi se întoarse cu mâinile întinse să apuce în sfârşit mărul dorinţelor sale. Acum putea în sfârşit să- şi împlinească dorinţa.
Prinse cu mâinile lui puternice, de neînvins, gâtul lui Gudrun. Era moale, extrem de moale şi putea să simtă corzile lunecoase ale vieţii ei. Pe acestea le strânse, pe acestea putea să le sfarme. Privea cum faţa ei umflată devine inconştientă, cum ochii îi ies din orbite. Ce urâtă era! Nu-şi dădea seama că ea luptă şi se zbate. Lupta era răspunsul ei plin de pasiune la această îmbrăţişare. Era o luptă copleşitoare; mişcările ei deveniră mai slabe, până ce se liniştiră.
Loerke se ridică în capul oaselor, prea ameţit şi lovit pentru a se putea scula de jos. Dar ochii îi erau conştienţi.
— Monsieur! spuse el cu vocea lui subţire, repezită. Quand vous aurez fini...'
Un val de dispreţ şi dezgust se ridică în sufletul lui Gerald. Dezgustul, în special, puse stăpânire pe el în întregime, îi venea rău de la stomac. O, ce făcea, în cea abis se lăsa târât! Ca şi cum i-ar fi păsat de ea atât de mult încât s-o ucidă, să se împovăreze cu viaţa ei!
Corpul îi fu cuprins de slăbiciune, de o destindere teribilă, se făcu moale, puterea i se topi. Fără să-şi dea seama, îşi desfăcu mâinile, iar Gudrun căzu în genunchi.
0 slăbiciune îngrozitoare pusese stăpânire pe el, articulaţiile îi erau ca de ceară. Porni, ca purtat de vânt, ezită, apoi porni iarăşi, îndepărtându-se.

„N-am vrut să fac asta“, fu ultima mărturisire de dezgust din sufletul lui, pe când se lăsa purtat în sus, slab, sfârşit, căutând inconştient să se ferească de orice alt contact. „M-am săturat - vreau să dorm. îmi este de ajuns". Senzaţia de greaţă îl împresura din toate părţile.
Se simţea slăbit dar nu voia să se odihnească, voia să meargă fără încetare, până la sfârşit. Să nu se oprească nicio clipă până îşi va afla sfârşitul, aceasta era singura dorinţă care-i mai rămăsese. Continuă să plutească, slab şi inconştient, fără să se gândească la nimic atâta timp cât putea încă să se mişte.
Amurgul arunca o lumină stranie, nefirească pe cerul de un albastru-trandafiriu; noaptea rece şi albastră cobora peste întinderea de zăpadă. Jos în vale, dincolo, în marele pat de zăpadă se vedeau două siluete mici; Gudrun căzută în genunchi, ca în faţa călăului, şi Loerke stând într-o rână lângă ea. Asta era tot. 1
Gerald urcă împleticindu-se panta de zăpadă, în întunericul albăstrui; urca încontinuu, urca inconştient şi fără oprire cu toată oboseala lui. La stânga lui era o pantă abruptă cu stânci negre şi surpături, cu vergi albe de zăpadă biciuind stânca neagră, cu vine de zăpadă incrustate vag în negrul rocilor. Şi totuşi nu se auzea nimic, toate astea nu făceau niciun zgomot.
Pentru a face lucrurile încă şi mai dificile pentru el, exact în faţa lui, pe dreapta, o Lună mică strălucea triumfătoare, un lucru strălucitor şi dureros care stătea veşnic acolo, perseverent şi de neevitat. Dorea atât de mult să vină sfârşitul - îi era de-ajuns. Şi totuşi nu dormea.
Continua să urce cu mari eforturi; uneori avea de traversat câte o stâncă neagră, înclinată, de pe care vântul spulberase zăpada şi atunci îl cuprindea teama că ar putea să cadă, o teamă teribilă. Iar acolo sus, pe creastă, bătea un vânt a cărui răceală aproape că îl copleşea ca un somn de plumb. Dar sfârşitul nu era aici, mai avea de mers. Greaţa lui nedefinită nu-i dădea voie să se oprească.
Odată ajuns pe creastă, văzu o umbră vagă ridicân- du-se în faţa lui. Tot mai sus, mereu mai sus. Ştia că urmează traseul care duce spre vârful munţilor, acolo unde era

Marienhutte şi începea coborârea spre partea cealaltă. Dar nu era conştient cu adevărat de asta. Tot ceea ce voia era să meargă, să meargă câtă vreme mai putea; să se mişte, să nu se oprească, asta era totul, să meargă până se va sfârşi. Nu mai ştia unde se află. Dar instinctul de conservare care-i mai rămăsese îl făcea să pipăie cu picioarele urmele trecerii schiurilor.
Alunecă pe o pantă perpendiculară de zăpadă. Asta îl sperie. N-avea piolet, n-avea nimic. Dar, ajungând nevătămat jos, începu să meargă mai departe prin întunericul luminat. Era un ger care te adormea. El se afla acum între două creste şi ezita. Să se caţere pe cealaltă creastă sau să o pornească de-a lungul văii? Cât de tare întins era firul vieţii lui! Probabil că va urca pe creastă. Zăpada era tare şi netedă. Mergea înainte. Deodată observă ceva ridicându-se din zăpadă. Se apropie plin de curiozitate.
Era un crucifix pe jumătate îngropat, un mic Crist sub o mică streaşină, în vârful unui stâlp. îl ocoli. Cineva avea de gând să-l omoare. Era îngrozit la gândul că ar putea fi ucis. Dar era o groază care stătea în faţa lui, ca propria lui fantomă.
Şi, totuşi, de ce să-i fie teamă? Aşa trebuia să se întâmple. Să fie ucis! Se uită cu teamă în jur, la zăpadă, la povârnişurile învăluite în umbrele palide şi mişcătoare ale acestei lumi a înălţimilor. Era sortit să fie ucis, îşi dădea seama de asta. Era clipa în care moartea îşi ridicase coasa şi nu exista nicio scăpare.
Sfinte Hristoase, trebuia să se întâmple - Doamne! Simţea lovitura abătându-se asupra lui. Ştia că este ucis. înaintând la întâmplare cu mâinile ridicate ca pentru a-şi da seama ce se întâmplă, aştepta momentul în care se va opri, când totul va înceta. încă nu se terminase.
Ajunsese pe şaua de zăpadă, înconjurat de pereţii verticali şi de prăpăstii din care se înălţa marcajul care ducea spre vârful muntelui. Dar el rătăci inconştient până ce alunecă şi căzu în jos. Şi, pe când cădea, ceva se rupse în sufletul lui şi imediat îl cuprinse somnul.

Ieşirea din scenă

C

ând, în dimineaţa următoare, îi aduseră trupul, Gudrun era încuiată în cameră. De la fereastra ei, văzu oamenii înaintând prin zăpadă, purtând o povară. Rămase nemişcată fără să ia în seamă scurgerea timpului.

La un moment, dat auzi o bătaie în uşă. O deschise, în prag stătea o femeie, care spuse încet, o, mult prea reverenţios.

— L-au găsit, doamnă!

— II est mort?

— Da - de câteva ceasuri.

Gudrun nu ştia ce să spună. Ce se cuvenea? Ce trebuia să simtă? Ce trebuia să facă? La ce se aşteptau din partea ei? Nu era tulburată, era dezorientată.

— Mulţumesc, spuse ea şi închise uşa.

Femeia se îndepărtă stupefiată. Niciun cuvânt, nicio lacrimă - ha! Doamna asta avea o fire rece, era o femeie rece.

Gudrun rămase singură în camera ei, cu faţa palidă şi impasibilă. Ce avea de făcut? Nu putea să plângă, să joace teatru. Nu putea să-şi schimbe firea. Stătea nemişcată, ascunzându-se de oameni. Singurul ei gând era acela de a evita contactul direct cu evenimentele. Tot ceea ce făcu fu să scrie o lungă telegramă lui Birkin şi Ursulei.

După-amiază însă, îşi adună toate forţele şi porni în căutarea lui Loerke. Se uită cu teamă la uşa camerei lui Gerald în momentul în care trecea pe lângă ea. Pentru nimic în lume nu ar fi intrat.

îl găsi pe Loerke stând singur în salon. Se duse drept spre el.

— Nu-i adevărat, nu? spuse ea.

Loerke se uită la ea. Un mic zâmbet nefericit îi schimonosi faţa. Dădu din umeri.

— Adevărat? repetă el.

— Nu l-am omorât noi, nu? întrebă ea.

El ridică din umeri obosit. îi displăcea felul în care venise la el.

— A fost un accident, spuse el.

Ea îl privi. Stătea ghemuit şi lipsit de energie, tot atât de netulburat şi de gol ca şi ea însăşi. Doamne, aceasta era o tragedie inutilă, inutilă!
Gudrun se întoarse în camera ei pentru a-i aştepta pe Ursula şi Birkin. Nu mai dorea nimic decât să plece de acolo. Nu putea nici să gândească, nici să simtă ceva până nu va pleca, până nu va ieşi din această situaţie.
Ziua trecu şi veni următoarea. Auzi sania, îi văzu pe Birkin şi Ursula coborând şi îi veni să se ascundă de ei.
Ursula veni drept la ea.
— Gudrun! strigă ea, cu lacrimile curgându-i pe obraji, pe când o îmbrăţişa. Gudrun îşi ascunse obrazul la pieptul Ursulei, dar nu se putea încă elibera de diavolul de ironie rece care îi îngheţa sufletul.
„Ha, ha! îşi spuse ea, asta-i atitudinea normală".
Dar nu putea să plângă şi faţa ei rece, palidă, impasibilă, făcu în curând ca lacrimile Ursulei să se oprească, în clipa următoare, surorile nu mai aveau ce să-şi spună.
— A fost urât din partea mea să vă aduc din nou înapoi aici, spuse Gudrun în cele din urmă.
Ursula ridică ochii cu oarecare uimire.
— Nici nu m-am gândit la asta.
— Mă simt oribil că v-am chemat. Dar îmi era imposibil să dau ochii cu cineva. E un lucru care mă depăşeşte.
— Da, spuse Ursula rece.
Birkin bătu la uşă şi intră. Faţa lui era albă şi imobilă. Gudrun îşi dădu seama că ştie. Birkin îi dădu mâna, spunându-i:
— Sfârşitul acestei excursii.
Gudrun îl privi plină de teamă.
între ei se aşternu tăcerea, nu mai era nimic de spus. După un timp, Ursula întrebă cu o voce mică:
— L-ai văzut?
El se uită la Ursula cu o privire dură, rece, şi nu-şi mai dădu osteneala să răspundă.
— L-ai văzut? repetă ea.
— Da, răspunse el cu răceală.
Apoi o privi pe Gudrun.
— Ai întreprins ceva? o întrebă el.

— Nimic, nimic.
Se ferea cu un dezgust rece de orice fel de întrebare.
— Loerke spune că Gerald a venit la tine pe când stăteai pe sanie, jos la poalele lui Rudelbah.n, că aţi discutat câte ceva şi că Gerald a plecat. Ce v-aţi spus? Ar fi de dorit să ştiu pentru a putea răspunde autorităţilor în cazul în care sunt întrebat.

Gudrun ridică ochii spre el, albă, ca un copil pus în încurcătură şi care nu ştie ce să spună.
— N-am schimbat nici măcar un cuvânt. L-a lovit cu pumnul pe Loerke, l-a doborât la pământ, pe mine aproape că m-a strangulat şi apoi a plecat.
în sinea ei însă, îşi spunea:
„O mică mostră a eternului triunghi!" Şi se îndepărtă ironic, căci ştia că lupta fusese între Gerald şi ea şi că prezenţa celui de-al treilea era o simplă întâmplare, probabil inevitabilă, dar nimic altceva decât o întâmplare. Dar n-au decât s-o ia ca pe un exemplu de triunghi, o trinitate a urei. Va fi mai simplu pentru ei.
Birkin le părăsi într-o atitudine rece, absorbit. Gudrun ştia că el se va îngriji de toate în locul ei şi, fără îndoială, o va scoate din impas. Zâmbi uşor în sinea ei, cu dispreţ. N-avea decât să se ocupe el de treaba asta de vreme ce se pricepea atât de bine să aibă grijă de alţii.
Birkin se duse din nou la Gerald. II îndrăgise. Şi totuşi ceea ce simţea la vederea trupului inert care zăcea acolo era dezgustul. Era atât de inert, atât de rigid în moarte - o carcasă; Birkin simţea că-i îngheaţă măruntaiele. Trebuia să stea şi să privească corpul neînsufleţit şi îngheţat care fusese Gerald.
Era carcasa îngheţată a unui om mort. Birkin îşi aminti de un iepure pe care îl găsise cândva îngheţat tun pe zăpadă. Era rigid ca o scândură uscată când îl ridicase. De data asta însă, era Gerald, ţeapăn ca un buştean, ghemuit de parcă dormea şi totuşi de o rigiditate oribilă, care era oarecum evidentă. îl umplea de oroare. Camera trebuia încălzită, corpul trebuia dezgheţat. Membrele s-ar fi frânt ca sticla sau ca lemnul dacă le-ar fi întins.

Se aplecă şi atinse faţa neînsufleţită. Senzaţia ascuţită, puternică, de gheaţă, îi îngheţă sângele în vine. Se întrebă dacă nu cumva era şi el pe punctul de a îngheţa, din interior în afară. Sub mustaţa blondă, scurtă, viaţa îngheţase, sub nările nemişcate părea să existe un bloc de gheaţă. Iar acesta era Gerald!
Atinse din nou părul blond, ţepos, aproape strălucitor, de pe corpul îngheţat. Era rece ca gheaţa, aproape că emana răutate. Inima lui Birkin începu să îngheţe. Ţinuse la Gerald. Acum privea faţa straniu colorată, frumoasă, cu nasul mic, fin şi obrajii virili, o văzu îngheţată ca un sloi de gheaţă - şi totuşi o îndrăgise. Ce puteai să gândeşti sau să simţi? Creierul lui începuse să îngheţe, sângele i se transforma în apă îngheţată. Atât de rece, atât de rece, o răceală grea, înţepătoare, care-i apăsa braţele din exterior şi o răceală încă şi mai grea, care se aduna în el, în inima şi măruntaiele lui.
Ieşi şi se duse spre crestele de zăpadă, pe unde trecuse moartea. în cele din urmă, ajunse la marea şa dintre prăpăstii şi povârnişuri, aproape de vârful trecătorii. Era o zi cenuşie, a treia zi cenuşie şi liniştită. Totul era alb, îngheţat, lipsit de culoare, cu excepţia grupului de stânci negre care uneori semănau cu nişte rădăcini, iar alteori se ridicau golaşe. în depărtare, o pantă se prăvălea dintr-un pisc cu multe colţuri stâncoase. Era ca un strat subţire de vată printre stâncile şi zăpada acestei lumi vecină cu cerul. în această şa adormise Gerald. La capătul îndepărtat, ghizii implântaseră ţăruşi de fier, adânc, în peretele de zăpadă, astfel încât, cu ajutorul frânghiei groase ataşate de ei, puteau să se caţere pe peretele gros de zăpadă şi să iasă pe creasta zimţată a trecătorii, sub bolta cerului, acolo unde printre stâncile golaşe se ascundea Marienhutte. De jur împrejur, piscuri marmorate cu zăpadă împungeau cerul ca nişte suliţe.
Gerald ar fi putut găsi această funie, s-ar fi putut căţăra pe ea, ar fi putut auzi câinii de la Marienhutte, ar fi putut cere adăpost. Ar fi putut să-şi continue drumul pe panta foarte abruptă dinspre sud până jos în valea întunecată la marele drum imperial care ducea în sud, spre Italia.

Ar fi putut! Şi pe urmă? Drumul imperial! Sudul? Italia? Şi pe urmă? Era asta o ieşire? Nu. Era o reintrare. Birkin stătea acolo sus în aerul tăios privind piscurile şi drumul care ducea spre sud. Avea oare vreun sens s-o iei pe drumul acesta spre sud, spre Italia, de-a lungul acestui vechi, vechi drum imperial?
îşi întoarse privirea. Simţea că i se va opri inima ori va înceta să-i pese. Mai bine să nu-i mai pese. Indiferent în ce consta misterul care dusese la apariţia omului în univers, acest mister nu era de esenţă umană, avea scopurile lui proprii, măreţe, şi nu omul este criteriul lui. Mai bine să laşi totul pe seama acestui mister nemărginit, creator, supraomenesc. Mai bine să lupţi cu tine însuţi, nu cu universul.
„Dumnezeu nu se poate lipsi de om“, spusese un mare profesor de biologie francez. Dar acest lucru era cu siguranţă fals. Divinitatea se poate lipsi de om. Natura s-a putut lipsi de ihtiozauri şi mastodonţi. Aceşti monştri n-au reuşit să se dezvolte creator aşa că Natura, misterul creator, s-a lipsit de ei. în acelaşi fel se putea lipsi şi de om dacă acesta n-ar reuşi să se schimbe şi să se dezvolte creator. Eternul mister creator se putea lipsi de om înlocuindu-l cu o fiinţă superioară. Exact aşa cum calul luase locul mastodontului.
Birkin simţea o mare consolare gândindu-se la asta. Dacă omenirea încetează să mai evolueze şi se rezumă doar să se extindă, eternul mister creator va face să apară o altă fiinţă, mai frumoasă, mai minunată, o rasă nouă, superioară, care să ducă mai departe întruparea creaţiei. Jocul nu se va sfârşi niciodată. Misterul creaţiei e nemărginit, infailibil, inepuizabil, va dăinui veşnic. Rasele apar şi dispar, speciile se sting, apar altele noi, mai desăvârşite sau cel puţin la fel de frumoase, depăşind întotdeauna închipuirea noastră. Căci izvorul creator e incoruptibil şi insondabil. N-are nicio limită. Poate da naştere la miracole, poate crea rase cu totul noi şi noi specii la timpul potrivit, noi forme de conştiinţă, altă înfăţişare, alt fel de fiinţe. A fi om nu înseamnă nimic în comparaţie cu posibilităţile misterului creator. Să te naşti

direct din acest mister, aceasta înseamnă perfecţiunea, satisfacţia inexprimabilă. Omenesc sau neomenesc, nu are nicio importanţă. Pulsul
perfect bate în inima Fiinţei de nedescris, dând naştere speciilor miraculoase şi necunoscute.
Birkin se întoarse la Gerald. Se duse în camera şi so aşeză pe pat. Mort, mort şi rece!
Cezar, împăratul, mort, un bulgăre de pământ,
Astup-acum o gaură ca să te apere de vânt
De la cel ce fusese Gerald nu veni niciun răspuns. Era o substanţă stranie, congelată, de gheaţă - nimic mai mult. Nimic mai mult!
Teribil de obosit, Birkin ieşi din cameră şi se duse să se ocupe de cele necesare. Făcu totul cu calm, fără să-şi piardă cumpătul. A spune vorbe mari, a te agita, a-ţi lua o înfăţişare tragică, a face presupuneri - toate astea erau tardive. Cel mai bine e să fii calm şi să-ţi duci povara sufletească cu răbdare şi demnitate.
Dar seara, când intră din nou să-l privească pe Gerald întins între lumânări, inima lui se strânse brusc din cauza golului din ea; lumânarea aproape că îi căzu din mână în momentul în care cu un suspin înăbuşit lacrimile începură să-i curgă din ochi. Se aşeză pe un scaun scuturat de un plâns neaşteptat. Ursula, care îl urmase, se dădu îngrozită înapoi pe când el stătea ghemuit, cu capul în piept, scuturat de plâns, scoţând un sunet ciudat, înspăimântător.
— Nu astfel am dorit-o - nu astfel am dorit-o, spunea el plângând.
Ursula nu se putea opri să nu se gândească la cuvintele Kaiserului: Ich habe es nicht gewillt. Şi se uită cu groază la Birkin.
Brusc, el tăcu. Dar rămase cu capul plecat, pentru a-şi ascunde faţa. Apoi, pe furiş, îşi şterse obrazul cu degetele, îşi înălţă capul şi se uită la Ursula, cu ochii întunecaţi, aproape răzbunători.
Păru apoi să uite de ea şi se întoarse să se uite la Gerald. Cu o înfăţişare tristă, ca un om care îşi trage capul îndărăt în faţa unei insulte, pe jumătate trufaş, privea faţa rece, mută, materială. Avea o culoare albăstrie. Prin

inima lui Birkin trecu un fior de gheaţă. Rece, mut, material! îşi aminti cum odată Gerald îi strânsese mâna timp de o clipă, cald, cu o afecţiune adâncă. Numai o clipă - apoi îi dăduse drumul, pentru totdeauna. Dacă ar fi rămas credincios acelei clipe, moartea n-ar fi avut nicio importanţă. Acei ce mor şi, murind, mai pot iubi şi mai cred nu mor. Ei continuă să trăiască în inima celor care i-au iubit. Gerald ar fi putut supravieţui pentru a-l sprijini pe Birkin chiar şi după moarte. Ar fi putut trăi cu prietenul lui încă o viaţă.
Acum însă era mort, ca de lut, ca gheaţa albăstruie ce se poate topi. Se uită la degetele palide, la masa inertă, îşi aminti de un armăsar mort pe care-l văzuse; o masă de carne bărbătească neînsufleţită şi respingătoare. îşi aminti de asemenea faţa frumoasă a unui om pe care îl iubise şi care murise păstrându-şi încrederea în supunerea faţă de marele mister. Acea faţă era frumoasă, nimeni n-ar fi putut-o numi rece, mută, materială. Nimeni nu şi-ar aminti de ea fără ca încrederea lui în marele mister să nu crească, fără ca sufletul să nu-i fie cuprins de căldura unei noi şi puternice încrederi în viaţă.
Şi Gerald! Tăgăduitorul! îşi păstrase inima rece, îngheţată, aproape incapabilă de a pulsa. Tatăl lui Gerald arătase trist, îţi frângea inima, nu avea aspectul acesta teribil de Materie rece şi insensibilă. Birkin îl privea fără încetare. Ursula stătea deoparte privind omul viu care se uita fix la faţa împietrită a mortului. Ambele feţe erau nemişcate şi împietrite. Flacăra lumânărilor pâlpâia în aerul îngheţat şi în tăcerea adâncă.
— Nu l-ai privit îndeajuns? spuse ea.
El se ridică.
— E un lucru trist pentru mine.
— Ce - faptul că e mort?
Privirile lor se încrucişară, dar el nu răspunse.
— Mă ai pe mine.
El zâmbi şi o sărută.
— Dacă mor, spuse el, vei şti că nu te-am părăsit.
— Şi eu? exclamă ea.

— Şi nici tu nu mă vei părăsi. Nu vom avea niciun motiv să deznădăjduim dacă murim.
Ea îi luă mâna.
— Dar e nevoie să fii disperat din cauza morţii lui Gerald?
— Da.
Ieşiră din cameră.
Gerald fu transportat în Anglia pentru a fi înmormântat. Birkin şi Ursula întovărăşiră mortul împreună cu unul din fraţii lui Gerald. Fraţii şi surorile fură aceia care insistară ca Gerald să fie înmormântat în Anglia. Birkin ar fi dorit să-l lase acolo, în Alpi, în mijlocul zăpezilor. Familia însă insistase, protestase vehement.
Gudrun plecă la Dresda. Nu scrise nimănui despre viaţa ei. Ursula şi Birkin stătură la moară vreo două săptămâni. Amândoi erau foarte tăcuţi.
— Aveai chiar atât de multă nevoie de prietenia lui Gerald? întrebă ea într-o seară.
— Da.
— Eu nu-ţi sunt de-ajuns?
— Nu. Ca femeie îmi ajungi. Reprezinţi toate femeile. Doream însă şi un prieten, tot atât de etern cum suntem tu şi cu mine.
— De ce nu-ţi ajung eu? Mie îmi ajunge că te am pe tine. Nu mai vreau pe nimeni altcineva. De ce nu eşti şi tu la fel?
— Dacă te am pe tine, pot trăi tot restul vieţii fără să simt nevoia altor relaţii intime cu cineva. Dar, pentru ca această viaţă să fie completă, cu adevărat fericită, aveam nevoie şi de o prietenie eternă cu un bărbat - un alt gen de comuniune.
— Nu cred, spuse ea, e o încăpăţânare, o teorie...
— O fi...
— Nu poţi nutri două feluri de afecţiuni. Cum ai putea?
— Se pare că nu pot. Şi totuşi am dorit-o.
— Nu poţi avea pentru că e fals, e imposibil.
— Nu ştiu, răspunse el.
SFÂRŞIT
Librăria Orizonturi

AICI găsiţi
cele mai bune cărţi
la cele mai mici ’
preţuri!
B-dul I.C. Brătianu, nr. 12, sector 3, Bucureşti
TRUSTUL EDITORIAL ORIZONTURI
CLUBUL CĂRŢII ORIZONTURI
CARTEA PRIN POŞTĂ
Puteţi primi cartea dorită chiar în momentul apariţiei, cu o reducere substanţială de preţ, prin comandă, la adresa noastră: B-dul Libertăţii nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20, sector 4, cod 040128, Bucureşti. Tel.: 317 7679; 0744 531 333; fax: 317 76 78; e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro; www.editura-orizonluri.ro.
Cititorii care solicită carte prin poştă devin automat membri ai CLUBULUI CĂRŢII ORIZONTURI, beneficiind de următoarele facilităţi:
1. Editura suportă cheltuielile de expediţie prin poştă a cărţilor comandate (comandă de minimum 100 de lei). în termen de o săptămână de la primirea comenzii, solicitantul va primi prin poştă cărţile dorite cu plata ramburs.
2. Reducerea preţului de vânzare cu: 15% pentru fiecare co-mandă de minimum trei cărţi, 20% pentru comenzile ce depăşesc cinci cărţi, 25% la comenzile de cel puţin 10 cărţi. Ofertă valabilă pentru toate cărţile cu excepţia celor de Ia “ofertă specială" al căror preţ rămâne nemodificat.
3. Livrarea cărţilor cu prioritate.
4. Comanda anticipată pentru cărţile în curs de apariţie.
5. Asigurarea gratuită a materialelor informative: cataloage şi liste de apariţie.
6. Editura îşi rezervă dreptul de a actualiza preţurile.
OFERTĂ SPECIALA
REDUCERI INCREDIBILE ale preţurilor unui număr de peste 250 de titluri valoroase ale unor autori celebri, cărţi de cultură generală, ştiinţă, biografii celebre, beletristică, titani ai literaturii universale etc.

Alegeţi cartea preferată de pe site-ul
www.editura-orizonturi.ro